

Briuselis, 2026 m. birželio 12 d.
(OR. en)

10491/26

Tarpinstitucinė byla:
2025/0555 (COD)

COMPET 764	ECOFIN 810
IND 413	COH 116
MI 629	INDEF 125
CADREFIN 290	CULT 86
FIN 874	CYBER 290
RECH 281	JAI 821
ESPACE 102	DIGIT 164
CONSOM 194	DATAPROTECT 199
DUAL USE 48	FREMP 209
EDUC 270	RELEX 832
TELECOM 317	COPS 348
ENER 397	UD 181
ENV 725	AUDIO 85
CLIMA 329	PROCIV 131
AGRI 495	IPCR 66
TRANS 420	MAP 128
SAN 478	FISC 221
PHARM 107	CODEC 1165
BIOTECH 81	IA 165
POLMIL 239	CSC 402
POLGEN 168	

PRANEŠIMAS

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Tarybai

Komisijos dok. Nr.: 11770/1/25 REV 1

Dalykas: Reglamentas, kuriuo įsteigiamas Europos konkurencingumo fondas (EKF), įskaitant specialiąją gynybos srities mokslinių tyrimų ir inovacijų programą
– *Dalinis bendras požiūris*

Delegacijoms priede pateikiamas 2026 m. birželio 16 d. Tarybos (bendrieji reikalai) posėdyje pateiktas tekstas, kad būtų galima susitarti dėl dalinio bendro požiūrio dėl pasiūlymo dėl Reglamento, kuriuo įsteigiamas Europos konkurencingumo fondas.

Komisijos pasiūlymo numeracija nesikeičia iki derybų pabaigos.

Visos orientacinės sumos bus įrašytos pasibaigus deryboms dėl daugiametės finansinės programos.

Į dalinį bendrą požiūrį laukžtiniuose skliaustuose pateiktos nuostatos neįtrauktos.

2025/0555 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo įsteigiamas Europos konkurencingumo fondas (EKF), įskaitant specialiąją gynybos srities mokslinių tyrimų ir inovacijų programą, panaikinami reglamentai (ES) 2021/522, (ES) 2021/694, (ES) 2021/697, (ES) 2021/783 ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/696, (ES) 2023/588, (ES) 2025/2643

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 43 straipsnio 2 dalį, 91 straipsnį, 100 straipsnio 2 dalį, 168 straipsnio 5 dalį, 172 straipsnio pirmą pastraipą, 173 straipsnio 3 dalies pirmą pastraipą, 175 straipsnio pirmą pastraipą, 182 straipsnio 4 dalį, 183 straipsnį kartu su 188 straipsnio antra pastraipa, 189 straipsnio 2 dalį, 192 straipsnio 1 dalį, 194 straipsnio 2 dalį, 212 straipsnio 2 dalį ir 322 straipsnio 1 dalies a punktą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę,²

¹ OL C , , p. .

² OL C , , p. .

atsižvelgdami į Audito Rūmų nuomonę,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) [šiuo reglamentu nustatomas orientacinis Europos konkurencingumo fondo (EKF) finansinis paketas, įskaitant specialiąją gynybos srities mokslinių tyrimų ir inovacijų programą, kurio suma Europos Parlamentui ir Tarybai turi būti svarbiausia orientacinė suma metinės biudžeto sudarymo procedūros metu, kaip apibrėžta Tarpinstituciniame susitarime dėl bendradarbiavimo biudžeto klausimais. Šiame reglamente einamosios kainos apskaičiuojamos taikant fiksuotą 2 % defliatorių;]

- (2) politiniu, ekonominiu, socialiniu, aplinkos, klimato ir saugumo požiūriu Sąjunga susiduria su lemiamu savo ateičiai laikotarpiu, įskaitant padidėjusią konvencinių karinių grėsmių riziką. M. Draghi pranešime pavadinimu „Europos konkurencingumo ateitis“³ pateikta nauja tvaraus augimo Europoje atgaivinimo vizija. E. Lettos pranešime⁴ nurodyta, kad Europa turi pasinaudoti savo bendrąja rinka, kad užimtų pirmaujančią poziciją pasaulinėje konkurencijoje. Komisijos komunikate „Konkurencingumo kelrodis“⁵ pateiktos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir konkurencingumo didinimo veikslių gairės, grindžiamos šiuose pranešimuose pateiktomis rekomendacijomis. Komisijos komunikate „Švarios pramonės kursas“⁶ pabrėžta, kad reikia paspartinti priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą, reindustrializaciją ir inovacijas, sutelkiant klimato politikos veiksmus ir konkurencingumą pagal vieną visą apimančią ekonomikos augimo strategiją. Sektorių pramonės veikslių planais, pavyzdžiui, automobilių, plieno ir metalų bei cheminių medžiagų, siekiama užtikrinti ilgalaikį Europos pramonės konkurencingumą, tvarumą ir atsparumą. 2025 m. skaitmeninio dešimtmečio padėties ataskaitoje⁷ pabrėžiama, kad reikia skubiai skatinti bendradarbiavimą ir didinti viešąsias ir privačiąsias investicijas, kad būtų stiprinama Sąjungos skaitmeninė lyderystė, suverenumas ir įtraukumas. Baltojoje knygoje dėl Europos gynybos parengties⁸ pabrėžiama, kad reikia masiškai ir sparčiai reinvestuoti į gynybą remiant Europos veikslių laisvę. Reikėtų atkreipti dėmesį į konkrečius poreikius, kylančius dėl geopolitinių iššūkių, kurie lemia vis didesnį susirūpinimą dėl saugumo.

³ „Europos konkurencingumo ateitis“: Mario Draghi pranešimas, 2024 m. rugsėjo mėn., https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en.

⁴ Enrico Lettos pranešimas dėl bendrosios rinkos ateities, 2024 m. balandžio mėn., <https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf>.

⁵ Konkurencingumo kelrodis. Europos Komisija

⁶ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Švarios pramonės kursas. Bendros konkurencingumo ir priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo veikslių gairės“, COM(2025) 85 final, 2025 2 26.

⁷ COM(2025) 290 final, „2025 m. Skaitmeninio dešimtmečio pažangos ataskaita. Toliau kuriame ES suverenumą ir skaitmeninę ateitį.“

⁸ 2023 m. birželio 20 d. bendras komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai ir Tarybai „Europos ekonominio saugumo strategija“, JOIN(2023) 20 final, 2023 6 20.

Be to, Europos ekonominio saugumo strategijos prioritetais dar labiau pabrėžiamas esminis poreikis užtikrinti Sąjungos technologinį pranašumą ir mažinti ekonominių santykių riziką, be kita ko, didinant tiekimo grandinių atsparumą ir taip mažinant priklausomybę. Europos vandenynų pakte pabrėžiama, kad reikia didinti konkurencingumą ir paspartinti strateginę pertvarką visuose mėlynosios ekonomikos sektoriuose, daugiausia dėmesio visų pirma skiriant priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimui ir inovacijų plėtrai. Kaip nurodyta Komisijos komunikate „Rengiantis kitai daugiametei finansinei programai (DFP)“⁹, kitas Sąjungos ilgalaikis biudžetas turi būti tikslingesnis, paprastesnis, lankstesnis, nuspėjamesnis ir padėti geriau įgyvendinti Sąjungos prioritetus, be kita ko, didinant Sąjungos konkurencingumą;

- 2a) apskritai Europos konkurencingumo fondu turėtų būti siekiama šiame reglamente nurodytų bendrųjų tikslų, kartu atsižvelgiant į EKF remiamos veiklos ypatumus;

⁹ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Rengiantis kitai daugiametei finansinei programai“, COM(2025) 46 final, 2025 2 11.

- (3) labai svarbu, kad siekdama atgauti ir sustiprinti savo konkurencinį Sąjungą atgaivintų inovacijų ciklą plėtodama perversminių inovacijų pajėgumus ir investuodama į besiformuojančias, pažangiausias ir strategines technologijas, turinčias didelį ekonominį potencialą, be kita ko, didinant produktyvumą. Siekdama užtikrinti savo savarankiškumą pasaulio ekonomikoje, Sąjunga turėtų užtikrinti savo technologinį ir pramonės pirmavimą strateginiuose sektoriuose, visų pirma ypatingos svarbos žaliavų tiekimo grandinėse ir žiedinėje ekonomikoje, Europoje kuriant ir gaminant strategines technologijas, taip pat mažinant riziką, darančią poveikį jos saugumui ir atsparumui, kylančią dėl kritinės priklausomybės nuo išorės tiekėjų. Tai galima padaryti proporcingai ir neišstumiant privačiojo finansavimo sprendžiant rinkos nepakankamumo ir neoptimalios investavimo aplinkos problemas, atsižvelgiant į didelius investicijų poreikius siekiant įgyvendinti Sąjungos prioritetus, be kita ko, susijusius su priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimu ir skaitmenine pertvarka. Tokia neoptimali investavimo aplinka taip pat gali susidaryti dėl su atsparumu, pajėgumais ar saugumu susijusių sąlygų, junglumo sutrikimų arba padidėjusios grėsmės strateginei infrastruktūrai ir vertės grandinėms. Todėl daugiau dėmesio turėtų būti skiriama privačiojo sektoriaus dalyvavimo skatinimui gerinant rizikos pasidalijimo tarp Sąjungos fondų ir privačių investuotojų mechanizmų naudojimą, kad būtų užtikrintas efektyvus viešojo finansavimo naudojimas. Tai bus grindžiama santaupų ir investicijų sąjungoje padarytos pažangos poveikiu ir jį dar labiau sustiprins ir taip bus sukurta reglamentavimo aplinka, būtina privačiosioms investicijoms klestėti. Papildomų nacionalinių išteklių naudojimas neturėtų daryti poveikio SESV 107 ir 108 straipsnių taikymui;
- (4) finansuojant Sąjungos lėšomis turėtų būti teikiama parama įmonėms ir projektams per visą investavimo ciklą. Tas investavimas apima visus strateginių technologijų, produktų ir paslaugų kūrimo ir gamybos Europoje etapus – nuo taikomųjų mokslinių tyrimų iki visų formų inovacijų, plėtros, pramoninio diegimo iki gamybos ir diegimo rinkoje, įskaitant reikiamą paramą investicijoms ir veiklos išlaidoms, infrastruktūrą ir įgūdžius. Investavimo ciklas nėra linijinis, nes visi etapai vienas kitą papildo, ir bet kuriuo etapu gali kilti idėjų dėl naujų produktų ar paslaugų. Finansavimas Sąjungos lėšomis turi būti skiriamas šiai nelineijinei realybei užtikrinant didesnę lankstumą, kartu išsaugant finansavimo nuspėjamumą;

- (5) finansavimu Sąjungos lėšomis taip pat turėtų būti sudarytos palankesnės sąlygos kurti ir plėsti novatoriškas ir pramonės ekosistemas, kuriose įvairūs subjektai sąveikauja sinergiškai. Sėkmingoms ekosistemoms būdinga intensyvi ir lanksti mažųjų ir didelių įmonių, universitetų mokslinių tyrimų institucijų, infrastruktūros teikėjų, investuotojų ir valdžios institucijų sąveika ir bendradarbiavimas. Be tokio bendradarbiavimo atskirose inovacijų ir pramonės ekosistemose ir tarp jų inovacijų potencialas lieka neišnaudotas;
- (6) skaitmeninis junglumas ir kibernetinis saugumas yra labai svarbūs siekiant skatinti bendradarbiavimą ekosistemoje, spartinti inovacijas, sudaryti sąlygas sklandžiai ir saugiai naudotis ypatingos svarbos skaitmeniniais pajėgumais ir sprendimais visoje Sąjungoje, sudaryti palankesnes sąlygas tarpvalstybinėms viešojo ir privačiojo sektorių partnerystėms ir skatinti sąveikumą bei ekonominį efektyvumą;
- (7) taigi EKF tikslas – sukurti investavimo pajėgumus, kad būtų remiamas Europos konkurencingumas strateginių technologijų, infrastruktūros, produktų ir paslaugų bei sektorių srityse, užtikrinant sklandesnį investavimo ciklą. Jis skatins inovacijų, privačių finansų ir pramonės ekosistemų kūrimą, plėtrą ir jų tarpusavio bendradarbiavimą;
- (8) Sąjungoje vis dar skiriasi regionų konkurencingumas ir inovacijų veiklos rezultatai. Po nuolatinių pastangų tiek Sąjungos, tiek nacionaliniu lygmeniu panaikinti inovacijų diegimo atotrūkį atėjo laikas išnaudoti visą kiekvieno regiono potencialą. Užtikrinus, kad mažiau išsivystę regionai būtų veiksmingai susieti su Sąjungos vertės grandinėmis, visa Sąjunga turės geresnes galimybes konkuruoti pasauliniu mastu;

- (9) Sąjungos atokiausi regionai ir užjūrio šalys bei teritorijos yra unikalūs ir strateginis turtas, naudingas visai Sąjungai, įskaitant artumą trečiosioms valstybėms, išskirtines kosmoso ir astrofizikos mokslinių tyrimų sąlygas, didelį atsinaujinančiųjų išteklių energijos potencialą, turtingą biologinę įvairovę ir ekstensyvias jūrų zonas. EKF turėtų išnaudoti jų, kaip geostrateginių postų, galimybes, visų pirma remiant Sąjungos tikslus saugumo, parengties, regioninių vertės grandinių ir konkurencingumo srityse;
- (9a) vadovaujantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 182 straipsnio 3 dalimi, bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa turi būti įgyvendinama vykdant specialiąsias programas, kuriose numatomos išsamios jų įgyvendinimo taisyklės, nustatyta jų trukmė ir numatytos priemonės, kurios laikomos būtinomis. EKF apima specialiąją gynybos srities mokslinių tyrimų programą, kaip tai suprantama SESV 182 straipsnio 3 dalyje, kuria įgyvendinamas Reglamentas (ES) [XXX] [bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“], kiek tai susiję su gynybos srities mokslinių tyrimų veikla;

- (10) Komisija turėtų užtikrinti griežtą visų finansavimo Sąjungos lėšomis šaltinių pagal DFP koordinavimą ir sinergiją. Šiuo tikslu bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa turėtų būti glaudžiai susieta su EKF, siekiant užtikrinti, kad Europos pramonė pasinaudotų Sąjungos finansuojamų mokslinių tyrimų rezultatais tolesnėms inovacijoms ir gamybai Europoje skatinti. Siekiant skatinti sinergijas, į darbo programas, priimtas pagal šį reglamentą (toliau – darbo programos), turėtų būti įtraukta konkreti ir speciali dalis ir užtikrinta darna su Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) [XXX]¹⁰ [bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“]¹¹ II dalies „Konkurencingumas ir visuomenė“ konkurencingumo komponentu, laikantis šiame reglamente nustatytos komiteto procedūros. Konkretūs tikslai ir veikla, apibrėžti pagal šiuo reglamentu nustatytas politikos linijas, gali būti įgyvendinami, kai tinkama, vykdant specialius mokslinių tyrimų ir inovacijų veiksmus. EKF darbo programos, įskaitant bendradarbiavimu grindžiamą mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą pagal EKF IV–VII skyrių politikos linijas, turėtų būti priimamos laikantis EKF darbo programos taisyklių, įskaitant jos komiteto procedūras, kad būtų išlaikyta sklandi parama investavimo ciklui. Specialiajai gynybos srities mokslinių tyrimų ir plėtros programai turėtų būti taikomos atskiros EKF konsoliduotos taisyklės, EKF darbo programų taisyklės taikant paramos gynybos pramonės politikai komponentui, įskaitant gynybos srities bendradarbiavimu grindžiamus mokslinius tyrimus ir plėtrą, inovacijas ir technologinį pranašumą; Programos „Europos horizontas“ taisyklės, įskaitant jos taisykles dėl vertinimo komitetų ir skyrimo kriterijų, turėtų būti taikomos bendradarbiavimu grindžiamai mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklai, finansuojamai pagal programos „Europos horizontas“ II ramsčio dalį „Konkurencingumas“, kuri turėtų būti įtraukta į konkrečią tam skirtą EKF darbo programų dalį. Kalbant apie asociaciją, tam, kad pagal programą „Europos horizontas“ finansuojamiems bendradarbiavimu grindžiamiems moksliniams tyrimams skirtoje konkrečioje dalyje numatyti veiksmai būtų laikomi tinkamais, turėtų būti taikoma visiško arba dalinio prisijungimo prie programos „Europos horizontas“ sąlyga;

¹⁰ OL L ..., p. ...

¹¹ COM(2025) 543.

- (11) siekiant stiprinti EKF ir Inovacijų fondo veiksmų sinergijas, darbo programomis turėtų būti užtikrinta darna su Inovacijų fondo prioritetais ir veiksmais, kurie galėtų būti finansuojami iš to fondo, rūšimis. EKF, programos „Europos horizontas“ ir Inovacijų fondo lėšomis kartu turėtų būti darniai remiamas Sąjungos konkurencingumas;
- (12) be to, siekiant numatyti tvirtą sąsają su Konkurencingumo koordinavimo priemone, darbo programomis turėtų būti užtikrinta darna su atrinktais projektais ir konkurencingumo prioritetais, nustatytais pagal tą priemonę;
- 12a) siekiant užtikrinti efektyvų Sąjungos išteklių naudojimą siekiant EKF tikslų, EKF įgyvendinamas užtikrinant sinergiją su kitais Sąjungos fondais, įskaitant fondą „Globali Europa“, Bendrosios rinkos ir muitinės programą, programas „Erasmus+“ ir „AgoraEU“;
- (13) viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimas gali būti naudingas Europos konkurencingumui; be to, norint pasiekti EKF tikslus, būtina pritraukti privačiojo sektoriaus investicijų. Todėl turėtų būti įmanoma EKF biudžeto dalis įgyvendinti pasitelkiant Europos partnerystes kartu su kitais partneriais, viešaisiais ar privačiais subjektais, kai tai yra rezultatyviausia įgyvendinimo forma siekiant politikos tikslų, visų pirma susijusių su diegimo rinkoje veikla. Ši galimybė apima partnerystes pagal 2028–2034 m. DFP, taip pat partnerystes, sukurtas pagal 2021–2027 m. DFP, kurios toliau veikia pereinamuoju etapu. Siekiant skatinti sinergijas ir efektyvumą, Europos partnerystės turėtų būti įgyvendinamos taikant strateginį, portfeliu grindžiamą metodą, kad būtų padidintas darnumas, užtikrintas papildomumas ir optimizuotas Sąjungos išteklių naudojimas, atsižvelgiant į jų indėlį siekiant šio fondo konkurencingumo tikslų. Todėl turėtų būti atrinktas darnus ir papildomojo pobūdžio riboto skaičiaus Europos partnerysčių portfelis, vykdamas skaidrų, atvirą ir konkurencingą procesą, grindžiamą kiekybiškai įvertinamais gyvavimo ciklo kriterijais;

- (14) EKF turėtų naudoti visą Sąjungos biudžeto priemonių rinkinį, kad per visą investavimo ciklą pritrauktų papildomų viešųjų ir privačiųjų investicijų, visų pirma iš institucinių investuotojų. Jis turėtų padėti kurti vadinamąją investicijų kultūrą, geriau panaudojant viešąsias lėšas ir Sąjungos biudžeto rizikos mažinimo potencialą. Jis turėtų maksimaliai padidinti Sąjungos veiksmų pridėtinę vertę ir pritraukti privatačiojo kapitalo, kad būtų užtikrinta konkurencinga inovacijų ir pramonės bazė, be kita ko, naudojant novatoriškas finansavimo priemones, įskaitant viešojo ir privatačiojo sektorių bendras investicijas su asimetrine rizikos grąža. Šiuo atžvilgiu, kai įmanoma, pirmenybė turėtų būti teikiama finansinių priemonių, kurios pritraukia privačius investuotojus, naudojimui;
- (15) M. Draghi pranešime raginama teikti daugiau paramos investicijoms, kad būtų panaikinta investicijų spraga, ir pripažįstama, kad programa „InvestEU“ yra pagrindinė naudotina rizikos pasidalijimo priemonė. [EKF priemone „InvestEU“ turėtų būti nustatyta bendra biudžeto garantija ir teikiamos finansinės priemonės ES konkurencingumui remti;]
- (16) sparčiai kintančioje ekonominėje, socialinėje, saugumo ir geopolitinėje aplinkoje pastarojo meto patirtis parodė, kad reikia lankstesnės DFP ir jos programų. [Tuo tikslu ir atsižvelgiant į EKF tikslus, skiriant finansavimą per biudžeto procedūrą turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į kintančius politikos poreikius ir Sąjungos prioritetus, nustatytus atitinkamuose Komisijos paskelbtuose dokumentuose, kartu užtikrinant investicijų įgyvendinimui būtiną nuspėjamumą;]
- (17) EKF turėtų sudaryti palankesnes sąlygas gauti finansavimą pagal Sąjungos programas taikant į naudotoją orientuotas, greitas, paprastesnes ir suderintas procedūras ir pagerinti Sąjungos priemonių ir valstybių narių investicijų darną. Rengiant finansavimo Sąjungos lėšomis priemones, svarbiausias EKF dėmesys turėtų būti skiriamas finansavimo Sąjungos lėšomis naudos gavėjams, visų pirma pramonei, mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI), startuoliams ir veiklą plečiančioms įmonėms, įskaitant tas, kurios įsteigtos pagal būsimą 28-ąjį režimą;

- (18) [EKF turėtų veikti pagal keturias politikos linijas, atitinkančias pagrindinius Sąjungos politikos prioritetus: perėjimas prie švarios energijos ir pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas; sveikata, biotechnologijos, žemės ūkis ir bioekonomika; skaitmeninė lyderystė; atsparumas ir saugumas, gynybos pramonė ir kosmosas;]
- (19) infrastruktūra – vienas iš esminių Europos konkurencingumą įgalinančių veiksnių. Investicijos į infrastruktūrą yra būtina sąlyga tinkamam Sąjungos bendrosios rinkos veikimui bei žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai ir Sąjungos atsparumui bei saugumui didinti. Pavyzdžiui, transeuropiniu transporto tinklu skatinamos tvarios transporto rūšys, taip pat skatinami tobulesni daugiaryšiai ir sąveikūs skaitmeniniai ir transporto sprendimai, taip prisidedant prie sklandaus vidaus rinkos veikimo. Transeuropiniai energetikos tinklai labai svarbūs tikrai energetikos sąjungai, kad būtų galima įgyvendinti Sąjungos energetikos ir klimato srities tikslus, sujungiant Sąjungos šalių elektros energijos ir švarios energijos tinklus, kad būtų užtikrinta mūsų energetinė nepriklausomybė ir konkurencingumas. Šiuo tikslu labai svarbu plėtoti tarpvalstybines jungtis, vidaus perdavimo ir skirstomuosius tinklus. EKF parama turėtų būti teikiama darniai ir papildant Europos infrastruktūros tinklų priemonę (EITP). Europos konkurencingumui labai svarbu užtikrinti didelio tarpvalstybinio poveikio transeuropinių energetikos ir transporto tinklų plėtrą, remiamą EITP lėšomis, ir investicinės paramos transporto, energetikos ir skaitmeninės infrastruktūros priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimui, modernizavimui ir plėtrai pagal EKF sinergiją;
- (20) be to, transeuropiniai skaitmeniniai tinklai labai svarbūs siekiant sujungti nacionalinius ir tarptautinius telekomunikacijų tinklus, sudarant sąlygas sklandžiai ir saugiai tarpvalstybinei prieigai prie našiosios kompiuterijos, debesijos, duomenų ir dirbtinio intelekto pajėgumų. Šiuo atžvilgiu labai svarbu plėtoti, apsaugoti ir išlaikyti konkurencingumo infrastruktūrą, pavyzdžiui, antžeminius magistralinius tinklus ir povandeninių kabelių infrastruktūrą, užtikrinant paslaugų tęstinumą incidentų atveju, taip pat didinant aptikimo pajėgumus jūrų baseinuose, kad būtų didinamas jūrinių kabelių saugumas, kaip pabrėžta bendrame komunikate „ES veiksmų planas dėl kabelių saugumo“;

(21) Sąjungos konkurencingumas priklauso nuo jos žmonių. Komunikate „Konkurencingumo kelrodis“ nustatyta, kad įgūdžių ir kokybiškų darbo vietų skatinimas yra horizontalusis veiksnys. 2025 m. kovo 20 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose pabrėžiama, kad „atsižvelgiant į 2025 m. kovo 5 d. Komisijos komunikatą dėl įgūdžių sąjungos, turėtų būti toliau dedamos pastangos stiprinti įgūdžių įgijimą, pripažinimą ir išlaikymą visoje ES, pradedant pagrindinių įgūdžių formavimu ir baigiant dalyvavimu mokymosi visą gyvenimą, perkvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo veikloje, laikantis Europos socialinių teisių ramsčio ir jo veiksmų plano“. Tvirtas dialogas yra šių pastangų dalis. Žmogiškasis kapitalas ir lyčių lygybės skatinimas yra labai svarbūs tvariam Sąjungos klestėjimui, jos ekonominiam atsparumui ir unikaliai socialinei rinkos ekonomikai. Labai svarbu stiprinti tvarų klestėjimą, įskaitant kokybiškas darbo vietas, skatinant našumo augimą, didinant Sąjungos ekonomikos sektorių konkurencingumą ir novatoriškumą, pritraukiant papildomų investicijų ir remiant dinamišką bendrąją rinką bei didesnę ekonominę saugumą. EKF turėtų būti prisidedama prie įgūdžių sąjungos¹², remiant kvalifikuotas darbo jėgas, turinčias konkrečių įgūdžių, reikalingų EKF strateginėse investicijų srityse, ugdymą, pasitelkiant mokymąsi visą gyvenimą, švietimo, mokymo projektus ir pameistrystę, kuriant patrauklias kokybiškas darbo vietas, prieinamas visiems, ir papildant EKF investicijas investicijomis į įgūdžius, kad būtų sumažintas įgūdžių trūkumas konkrečiame strateginiame EKF sektoriuje. Tai turėtų apimti Europos įgūdžių garantiją, kuri padėtų restruktūrizuojamuose sektoriuose dirbantiems darbuotojams kelti kvalifikaciją ir persikvalifikuoti pagal atitinkamas nacionalines, regionines arba sektorių pertvarkos strategijas. EKF turėtų remti su įgūdžiais susijusios informacijos rinkimą, įskaitant įgūdžių trūkumo analizę, kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą ir skatinti universitetų, profesinio rengimo ir mokymo paslaugų teikėjų, įmonių, visų pirma MVI, socialinių partnerių ir taikomųjų mokslinių tyrimų ir technologijų organizacijų viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę. EKF taip pat turėtų turėti galimybę remti Europos universitetų aljansų veiklą, be kita ko, bendradarbiaujant su darbdaviais, kad būtų pagerinti jų veiklos rezultatai inovacijų ir įgūdžių bei talentų ugdymo srityse;

¹² Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Įgūdžių sąjunga“, COM(2025) 90 final, 2025 3 5.

- (21a) EKF turėtų remti veiksmus, susijusius su aplinkos apsauga, klimato politikos veiksmais, inovacijomis ir konkurencingumu visose srityse, kurias apima programa LIFE pagal 2021–2027 m. DFP, įskaitant žiedinę ekonomiką, gamtą ir biologinę įvairovę, klimato kaitos švelninimą bei prisitaikymą prie jos ir perėjimą prie švarios energijos. Vykdam LIFE veiklą turėtų būti išsaugotos esminės programos LIFE ypatybės, užtikrinant nuolatinę paramą principu „iš apačios į viršų“ grindžiamiems novatoriškiems projektams ir visiems atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams, susijusiems su perėjimu prie švarios energijos ir pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimu, taip pat informuotumo apie klimatą ir aplinką didinimą visais atitinkamais valdymo lygmenimis;

(22) EKF turėtų padėti siekti Europos pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslų, skatinant švarių technologijų ir jų tiekimo grandinių kūrimą ir diegimą. EKF turėtų remti ES klimato bei energetikos teisės aktų ir švarios pramonės kurso įgyvendinimą, kad perėjimas prie švarios energijos ir priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas taptų Europos pramonės augimo ir konkurencingumo skatinamuoju veiksmu. Šiuo tikslu EKF lėšomis turėtų būti remiamas priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas taikant technologijų atžvilgiu neutralų požiūrį, apimantį nulinio ŠESD balanso ir mažo anglies dioksido pėdsako sprendimus, kartu pripažįstant įvairių technologijų indėlį į tinklų balansavimą ir sektorių susiejimą, visų pirma siekiant prisitaikyti prie intensyviai energiją vartojančių sektorių investicijų poreikių. Be to, jis turėtų padėti paspartinti Įperkamos energijos veiksmų plano įgyvendinimą, visiems europiečiams užtikrinant saugią, įperkama, efektyvią, atsinaujinančiųjų išteklių ir švarią energiją. EKF turėtų padėti pereiti prie nuo iškastinio kuro nepriklausomos, žiedinės, efektyviai išteklius naudojančios, neutralaus poveikio klimatui, hidrologiniai atsparios ir biožaliavinės ekonomikos, įskaitant MVĮ perėjimą prie švarios energijos, pavyzdžiui, turizmo, transporto, statybos ir kituose ekonomikos sektoriuose. Jo lėšomis taip pat turėtų būti remiama tvari, gamtai palanki ir atspari pramoninė gamyba intensyviai energiją vartojančiose Sąjungos pramonės šakose, atsižvelgiant į pasiūlymo dėl Pramonės spartinimo akto tikslus. Jo lėšomis turėtų būti remiamos pažangiosios medžiagos, atsižvelgiant į būsimo Pažangiųjų medžiagų akto tikslus. Jo lėšomis taip pat turėtų būti remiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1724¹³ (Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės aktas) tikslai, didinant poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos pajėgumus ir gamybos pajėgumus ir remiant investicijas į susijusią infrastruktūrą;

¹³ 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1735 dėl priemonių sistemos Europos nulinio balanso technologijų gamybos ekosistemai stiprinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1724 (OL L, 2024/1735, 2024 6 28, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj>).

- (22a) siekiant sumažinti transporto sektoriaus priklausomybę nuo iškastinio kuro, EKF, be kita ko, turėtų investuoti, papildydamas kitas finansavimo Sąjungos lėšomis priemonės, į atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako degalų kūrimą ir į elektrifikaciją. Tai taip pat apima susijusią infrastruktūrą, pavyzdžiui, įkrovimo infrastruktūrą, ir kilnojamąjį turtą, įskaitant transporto priemones, laivus, pavyzdžiui, žvejybos laivus, orlaivius ir riedmenis, taip pat transporto infrastruktūros, pavyzdžiui, uostų, uostų energetikos centrų ir greitųjų geležinkelių modernizavimą, automatizavimą ir skaitmenizaciją. Šiomis iniciatyvomis gali būti remiami ES transporto politikos tikslai, įskaitant darniojo transporto plėtrą, automobilių pramonės sektoriaus ir atitinkamų pramonės vertės grandinių konkurencingumą ir pertvarką, atsižvelgiant į ES sektorių strategijas ir veiksmų planus;
- (23) EKF turėtų padėti apsaugoti, atkurti ir gerinti aplinkos, įskaitant orą, vandenį, pakrantes, jūras, žemę ir dirvožemį, kokybę, siekiant sumažinti taršą, sustabdyti biologinės įvairovės nykimą ir pakeisti šį procesą priešingu, taip pat kovoti su sausumos, gėlo vandens ir jūrų ekosistemų būklės blogėjimu, kartu didinant atsparumą klimato kaitai ir hidrologinį atsparumą, įskaitant atsparumą klimato kaitos poveikiui, pavyzdžiui, sausroms, potvyniams ir ekstremaliems meteorologiniams reiškiniams. Pagal EKF perėjimo prie švarios energijos ir priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo liniją turėtų būti finansuojami projektai, kuriais prisidedama prie šių tikslų įgyvendinimo;
- (24) projektais ir veikla pagal perėjimo prie švarios energijos ir pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo liniją turėtų būti remiamas Europos pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas, skatinamas gamybos procesų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas, energijos tiekimas ir atsinaujinančiųjų išteklių bei švarios energijos sprendimų diegimas, energijos vartojimo efektyvumas, integruota atsinaujinančiųjų išteklių energija, energetikos sistemos lankstumas, energijos kaupimas, energinė renovacija ir novatoriški šildymo ir vėsinimo sprendimai, taip pat novatoriškų gamtos procesais pagrįstų verslo modelių ir paklausos valdymo sprendimų, skirtų švarems ir dekarbonizuotiems pastatams, transportui ir pramonei, kūrimas. Kai tai būtina EKF tikslams pasiekti, EKF turėtų remti Naujojo europinio bauhauzo priemonės diegimo komponento veiksmus, užtikrindamas sinergiją su [10-ąja bendrąja programa „Europos horizontas“];

- (25) Sąjungos gamybos našumas priklauso nuo efektyvaus išteklių naudojimo, nes medžiagų sąnaudos sudaro didelę gamybos sąnaudų dalį. Žiedinis požiūris į medžiagas, produktus, paslaugas ir gamybą didina išteklių produktyvumą, o vertės išlaikymo veikla, pavyzdžiui, perdarymas, atnaujinimas ir taisymas, padeda sukurti daug darbo vietų. EKF turėtų būti prisidedama prie bioekonomikos, žiedinės ekonomikos ir medžiagų, įskaitant biologines medžiagas, prieinamumo;
- (26) Sąjunga turi potencialą tapti pasauline lydere skaitmeninių technologijų srityje. EKF turėtų skatinti skaitmeninių sprendimų ir infrastruktūros bei pajėgumų kūrimą ir diegimą visoje Sąjungoje, taip pat aukšto lygio skaitmeninių įgūdžių, įskaitant kibernetinio saugumo įgūdžius, plėtojimą Europos visuomenės ir ekonomikos labui. Be EKF paramos aukšto lygio skaitmeniniams įgūdžiams, pagal kitas DFP programas turėtų būti remiamas platesnis tinkamas skaitmeninių įgūdžių, įskaitant pagrindinius ir vidutinius įgūdžius, lygis, nes tie įgūdžiai yra svarbūs Europos konkurencingumui stiprinti;
- (27) nuolatinės nepakankamos investicijos į Europos technologijų sektorių – viena iš pagrindinių nepakankamo Sąjungos konkurencingumo priežasčių, palyginti su jos pasauliniais konkurentais. Be to, Sąjungos suverenumas skaitmeninių technologijų ir infrastruktūros srityje tapo labai svarbus Sąjungos atsparumui, saugumui ir demokratijai, kaip pabrėžta 2025 m. skaitmeninio dešimtmečio padėties ataskaitoje, kurioje taip pat teigiama, kad tebėra didelių spragų siekiant Sąjungos 2030 m. tikslų, susijusių, visų pirma, su dirbtinio intelekto (DI), puslaidininkių, 5G ir aukšto lygio skaitmeninių įgūdžių, įskaitant kibernetinio saugumo įgūdžius, plėtojimu;

- (28) nors Sąjungos skaitmeninė pertvarka spartėja, dėl daugelio sričių kritinės priklausomybės nuo ne Sąjungos tiekėjų (pradedant žaliavų, pažangiųjų puslaidininkių ir DI lustų tiekėjais ir baigiant sistemų, infrastruktūros ir paslaugų teikėjais) reikia europinių alternatyvų, kuriomis būtų įtvirtinta skaitmeninė pertvarka Europos ekonomikoje, kartu išsaugant mūsų bendras vertybes, kaip esminį diferencijavimo kriterijų, be kita ko, išnaudojant atvirojo kodo technologijų, sąveikiųjų standartų ir pritaikytojo saugumo sprendimų teikiamą naudą;
- (28a) parama skaitmeninei lyderystei grindžiama tiek reguliavimo, tiek su reguliavimu nesusijusiomis Sąjungos politikos iniciatyvomis skaitmeninėje srityje, įskaitant tokias iniciatyvas (bet jomis neapsiribojant) kaip strategijos, veiksmų planai, esami ir būsimi Sąjungos teisės aktai, susiję su dirbtiniu intelektu (tokie kaip DI aktas, DI žemyno veiksmų planas, DI taikymo strategija, Europos dirbtinio intelekto naudojimo moksle strategija ir [pasiūlymas dėl debesijos ir DI plėtros akto]; sąveikumas; duomenys ir debesija (Duomenų sąjungos strategija ir Duomenų aktas); skaitmeninė infrastruktūra ir junglumas (pvz., [pasiūlymas dėl Skaitmeninių tinklų akto], jūriniai kabeliai ir kabelių junglumo iniciatyvos, ES veiksmų planas dėl kabelių saugumo); skaitmeninės tapatybės ir patikimumo užtikrinimo paslaugos (eIDAS2 ir [pasiūlymas dėl Europos verslo dėklių]); kvantinės technologijos (ES strategija „Kvantinė Europa“ ir [pasiūlymas dėl Kvantinių technologijų akto]); kibernetinis saugumas (pvz., Kibernetinio atsparumo aktas, Kibernetinio solidarumo aktas, [pasiūlymas dėl Kibernetinio saugumo akto Nr. 2] ir TIS 2 direktyva); puslaidininkiai (pvz., [pasiūlymas dėl Lustų akto Nr. 2]) ir platesnio masto strateginės iniciatyvos, pavyzdžiui, Sąjungos tarptautinė skaitmeninė strategija. Parama skaitmeninei lyderystei turėtų būti įgyvendinama derinant ją su Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu (ES) 2022/2481¹⁴ nustatytos 2030 m. Skaitmeninio dešimtmečio politikos programos siektinų tikslų ir uždavinių įgyvendinimu;

¹⁴ 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2022/2481, kuriuo nustatoma 2030 m. Skaitmeninio dešimtmečio politikos programa, (OL L 323, 2022 12 19, p. 4, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2022/2481/oj>).

(28b) pagrindinės technologijų sritys, į kurias reikia investuoti, be kita ko yra šios: dirbtinis intelektas (įskaitant DI modelius, algoritmus ir priemones, DI grindžiamus skaitmeninius dvynius, žaliąjį DI, DI bandymų ir eksperimentavimo priemones); našioji kompiuterija ir duomenų technologijos bei infrastruktūra (įskaitant DI fabrikus, DI gigafabrikus ir duomenų erdves); kvantinės technologijos ir infrastruktūra (įskaitant kompiuteriją ir imitavimą, ryšius, jutiklius); puslaidininkiai (įskaitant mikroelektroniką ir fotoniką, plačiatarpes medžiagas ir technologijas, lustų projektavimą, procesų technologijas, kvantinius lustus); pažangiosios medžiagos; programinės įrangos technologijos ir paslaugos (įskaitant paskirstytojo registro technologiją); išplėstinė realybė ir virtualieji pasauliai, platformos ir su žiniasklaida susijusios technologijos; robotika (įskaitant automatizavimą) ir pridėtinės bei skaitmeninės gamybos technologijos ir procesai; junglumo technologijos ir infrastruktūra (įskaitant telekomunikacijų tinklo paribio kompiuteriją ir debesijos technologijas, daiktų internetą, jutiklių ir ryšių technologijas, valdymo ir navigacijos technologijas, pažangias junglumo infrastruktūras, skaitmeninius tinklus, 5G, 6G ir kitas belaides technologijas, ryšių tinklus – pagrindinius, tranzitinius bei prieigos tinklus – ir tinklo atsparumą, radijo spektro stebėseną ir spektro efektyvumą, jūrinius kabelius, pažangius povandeninio stebėjimo ir remonto pajėgumus); naujos ir besiformuojančios skaitmeninės technologijos, įskaitant hibridines technologijas, tarpsektorinės skaitmeninės technologijos ir taikomosios programos, be kita ko, dvejojo naudojimo potencialą turinčias technologijas ir taikomas programas; skaitmeninė infrastruktūra ir paslaugos, pavyzdžiui, ES skaitmeninės tapatybės dėklės ir patikimumo užtikrinimo paslaugos, įskaitant [Europos verslo dėkles], sąveikios skaitmeninės technologijos. Kompleksinės sritys, be kita ko, yra šios: kibernetinis saugumas (įskaitant postkvantinę kriptografiją, pažangius kibernetinio saugumo sprendimus, nacionalinius ir regioninius kibernetinius centrus); aukšto lygio skaitmeniniai įgūdžiai, kvalifikacijos kėlimas ir perkvalifikavimas, specializuotų įgūdžių programos; parama įsisavinimui ir diegimui (Europos skaitmeninių inovacijų centrai, tinklas „ES – verslui“); standartizavimas ir sąveikumas;

- (28c) stiprinant pagrindinės skaitmeninės srities privačiajame ir viešajame sektoriuose, visa mūsų ekonomika tampa konkurencingesnė, saugesnė, suverenesnė ir tvaresnė, didinamas visuomenės atsparumas ir parengtis. Be to, sąveikios skaitmeninės technologijos skatina viešojo sektoriaus modernizavimą ir padeda integruoti bendrąją rinką, kuri yra mūsų vertingiausias žingsnis siekiant, kad Europos skaitmeniniai startuoliai ir veiklą plečiančios įmonės taptų konkurencingi pasauliniu mastu;
- (28d) parama skaitmeninei lyderystei turėtų būti įgyvendinama visų pirma vykdant šią veiklą: kuriant ir formuojant tvarias pagrindines skaitmenines technologijas; kuriant patrauklias, konkurencingas ir atsparias skaitmenines ekosistemas ir stiprinant tiekimo saugumą; kuriant, plėtojant, modernizuojant, užbaigiant ir diegiant pažangiausias ir tvarias skaitmenines taikomas programas, infrastruktūrą ir paslaugas, įskaitant transeuropinius skaitmeninius tinklus; remiant viešojo ir privačiojo sektorių skaitmeninę transformaciją ir sąveikumą; remiant atitinkamų Sąjungos teisės aktų ir politikos rengimą, įgyvendinimą, stebėseną ir vykdymo užtikrinimą; stiprinant Sąjungos kibernetinio saugumo ekosistemą ir didinant aukštą kibernetinio saugumo lygį Sąjungoje. Siekiant tęstinumo ir atsižvelgiant į tai, kad finansavimas yra labai svarbus ilgalaikiam kibernetinio saugumo sektoriaus vystymui ir savarankiškumui, Sąjungos ir valstybių narių investicijų į kibernetinį saugumą koordinavimą Sąjungos lygmeniu turėtų užtikrinti Europos kibernetinio saugumo pramonės, technologijų ir mokslinių tyrimų kompetencijos centras (ECCC) ir Nacionalinių koordinavimo centrų tinklas, laikydamiesi Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/887¹⁵ nustatytų parametų, arba taikant bet kokias kitas priemones, kurių gali būti imtasi šiuo tikslu;

¹⁵ 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/887, kuriuo įsteigiamas Europos kibernetinio saugumo pramonės, technologijų ir mokslinių tyrimų kompetencijos centras ir Nacionalinių koordinavimo centrų tinklas, (OL L 202, 2021 6 8, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/887/oj>).

- (29) technologinė pažanga ir inovacijos kiekviename ekonomikos sektoriuje, taigi ir jų produktyvumas bei konkurencingumas, iš esmės priklauso nuo konkrečių sektorių skaitmeninių pokyčių integravimo ir skaitmeninių sprendimų naudojimo, kurie turėtų būti remiami EKF lygmeniu, atsižvelgiant į tai, kad veikla plėtojama pagal įvairias EKF politikos linijas;
- (29a) aukšto lygio kibernetinio saugumo stiprinimas Sąjungoje labai svarbus siekiant užtikrinti jos atsparumą ir konkurencingumą. Todėl EKF turėtų tiek skatinti kurti pritaikytą kibernetinį saugumą, įtraukiant kibernetinio saugumo priemones į visą susijusią veiklą, tiek remti Sąjungos kibernetinio saugumo ekosistemas, visų pirma MVĮ, startuolių ir veiklą plečiančių įmonių, konkurencingumą;
- (29b) priklausomumas nuo trečiųjų valstybių didelės rizikos tiekėjų ypatingos svarbos sektoriuose gali kelti strateginę užsienio kišimosi riziką ir grėsmę Sąjungos saugumui, atsparumui ir suverenumui. Pagal Direktyvą (ES) 2022/2555¹⁶ įsteigta Bendradarbiavimo grupė, bendradarbiaudama su Komisija ir Europos Sąjungos kibernetinio saugumo agentūra (ENISA), atlieka svarbų vaidmenį vykdant Sąjungos lygmeniu koordinuojamus ypatingos svarbos tiekimo grandinių saugumo rizikos vertinimus, atsižvelgdama į techninius ir, kai aktualu, netechninius rizikos veiksnius pagal tą direktyvą;

¹⁶ 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2555 dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 910/2014 ir Direktyva (ES) 2018/1972 ir panaikinama Direktyva (ES) 2016/1148; Tekstas svarbus EEE, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/2022-12-27..>

- (30) Sąjunga turi apsaugoti savo saugumo interesus nuo tiekėjų, kurie dėl galimo trečiųjų valstybių kišimosi galėtų kelti nuolatinę saugumo riziką, taip pat užtikrinti jų saugumą, visų pirma kibernetinį saugumą. Taigi būtina sumažinti nuolatinės priklausomybės nuo didelės rizikos tiekėjų vidaus rinkoje, įskaitant informacinių ir ryšių technologijų (IRT) tiekimo grandinę, keliamą riziką, nes tokie tiekėjai gali turėti didelį neigiamą poveikį naudotojų ir įmonių saugumui visoje Sąjungoje ir Sąjungos ypatingos svarbos infrastruktūros objektams, kiek tai susiję su duomenų ir paslaugų konfidencialumu, vientisumu ir prieinamumu. Šis apribojimas turėtų būti grindžiamas proporcingu rizikos vertinimu ir susijusiomis rizikos mažinimo priemonėmis, kaip apibrėžta Sąjungos politikoje ir teisėje;
- (31) sėkmingas sąveikumo diegimas tarpvalstybiniu mastu ir sektoriuose turi didelį neišnaudotą potencialą, visų pirma Europos įmonių konkurencingumo srityje. Taigi būtina investuoti į visos Europos skaitmeninės viešosios infrastruktūros, apimančios sąveikius, saugius ir suverenių skaitmeninius tinklus, sprendimus ir paslaugas, kūrimą, siekiant spręsti fragmentiškos sąveikumo aplinkos visoje Sąjungoje problemą, visų pirma pertvarkyti valstybių narių viešąjį sektorių į tarpusavyje sujungtą, nevaržomą ir lanksčią skaitmeninę ekosistemą. Europos viešojo administravimo institucijų sąveikumo įgyvendinimas visais lygmenimis yra būtina sąlyga atspariam ir inovacijomis grindžiamam viešajam sektoriui, kuris padeda siekti Sąjungos konkurencingumo, technologinio suverenumo ir saugumo tikslų;

(31a) siekiant didinti Sąjungos konkurencingumą, atsparumą ir ilgalaikį klestėjimą, būtina puoselėti integruotą požiūrį, kuriuo pripažįstama žmonių, gyvūnų, augalų ir ekosistemų sveikatos tarpusavio priklausomybė. Konceptijoje „Viena sveikata“, kurią 2021 m. apibrėžė Konceptijos „Viena sveikata“ aukšto lygio ekspertų grupė, numatoma integruota ir vienijanti sistema, kuria siekiama tvariai subalansuoti ir optimizuoti žmonių, gyvūnų, augalų ir ekosistemų sveikatą ir šalinti grėsmes visuomenės sveikatai, maisto sistemoms, biologinei įvairovei bei aplinkai gerinant prevenciją, parengtį ir atsparumą, tvarumą ir inovacijas visuose atitinkamuose sektoriuose. Šis požiūris ir galimas susijusių disciplinų ir valdymo lygmenų mobilizavimas bei jų sutelkimas tarpusavyje turėtų užtikrinti darnų politinį atsaką ir sudaryti sąlygas Sąjungai užtikrinti sveikatos saugumą, sveikatos sistemų atsparumą, kovoti su klimato kaita, apsaugoti gamtos išteklius ir biologinę įvairovę, užtikrinti apsirūpinimo maistu saugumą ir stiprinti bendrosios rinkos veikimą;

(32) siekiant gerinti visuomenės sveikatą ir stiprinti Sąjungos konkurencingumą, labai svarbu spręsti užkrečiamųjų ir neužkrečiamųjų ligų plitimo problemą ir sumažinti jų našą taikant tikslias sveikatingumo skatinimo ir ligų prevencijos strategijas ir toliau investuojant į sveikatos sistemas ir į farmacijos ir medicinos priemonių sektorius. Atsižvelgiant į Europos sveikatos sąjungos tikslus ir remiantis paveikiais veiksmais, įgyvendinamais pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/522¹⁷, tokie veiksmai, kartu su gebėjimų stiprinimu, keitimusi geriausios praktikos pavyzdžiais, veiksmais, kuriais mažinama nelygybė sveikatos srityje ir skatinamos veiksmingos, prieinamos ir atsparios sveikatos sistemos, gali gerokai padidinti darbo jėgos produktyvumą, nes bus gerinama gyventojų sveikata ir mažinamas darbo jėgos trūkumas, kartu remiant inovacijas skatinančias sveikatos sistemas. Dedant tas pastangas labai svarbu panaudoti sveikatos duomenis, kad būtų galima priimti informacija pagrįstus sprendimus. Be to, investicijos į sveikatos sektorių, įskaitant Sąjungos teisės aktuose nustatytus strateginius projektus, ir atsakingu inovacijų, atitinkančių Sąjungos vertybes, skatinimas, stiprinant ir racionalizuojant įrodymais grindžiamas sprendimus nuo proveržių medicinoje iki rinkai tinkamų sprendimų, yra labai svarbūs Sąjungos konkurencingumui didinti ir taip pat naudingi tiekimo saugumui didinti.

¹⁷ 2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/522, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. laikotarpio Sąjungos veiksmų sveikatos srityje programa (programa „ES – sveikatos labui“) ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 282/2014, (OL L 107, 2021 3 26, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj>).

- (32a) 2021–2027 m. programa „ES – sveikatos labui“ svariai prisidedama tokiose svarbiose srityse kaip pasirengimas sveikatos krizėms ir reagavimas į jas, sveikatingumo skatinimas ir ligų prevencija, vėžys ir retosios ligos. Siekiant remtis šiose srityse padaryta pažanga, EKF kontekste taip pat reikėtų apsvarstyti įvairius veiksmus, kurie anksčiau buvo remiami pagal programą „ES – sveikatos labui“ ir kurių neapima kitos DFP programos. Visų pirma, siekiant užkirsti kelią ir pasirengti grėsmėms, kurios gali sukelti ekstremaliąsias sveikatos situacijas, bei į jas reaguoti, atitinkami veiksmai, kurie anksčiau buvo remiami pagal programą „ES – sveikatos labui“, turėtų būti toliau svarstomi EKF kontekste, jei jie patenka į šiame reglamente nustatytų konkrečių tikslų taikymo sritį. Tie veiksmai turėtų papildyti operatyvesnio pobūdžio veiksmus, skirtus ekstremaliųjų sveikatos situacijų prevencijai, pasirengimui tokioms situacijoms ir reagavimui į jas, vykdomus pagal Reglamentą (ES) [Sąjungos civilinės saugos mechanizmas ir Sąjungos parama pasirengimui ekstremaliosioms sveikatos situacijoms ir reagavimui į jas], kurie gali apimti tokią veiklą kaip priežiūra, greitas visuomenės sveikatos priemonių pritaikymas, rezerviniai pajėgumai, medicininių atsako priemonių kaupimas ir pritaikymas, taip pat mokymas ir pratybos;
- (32b) biotechnologijos yra viena perspektyviausių šio amžiaus technologijų, galinti iš esmės pakeisti daugelį ekonomikos sričių, įskaitant sveikatos ir sveikatos priežiūros, žemės ūkio maisto produktų, pramonės, aplinkos, jūrų ir vandens sektorius. Siekiant užtikrinti, kad biotechnologijos padėtų rasti sprendimus, atitinkančius Sąjungos vertybes ir prisidedančius prie Sąjungos atsparumo, tvarumo ir konkurencingumo, labai svarbu stiprinti besiformuojančias vertės grandines ir sveikatos priežiūros paslaugų teikėjams, atitinkamoms moksliniams tyrimams atliekančioms organizacijoms, MVI, startuoliams, veiklą plečiančioms įmonėms, atskirtosioms įmonėms ir novatoriams suteikti galimybę gauti finansavimą, lėšų ir, kai aktualu, pritaikytą paramą;

- (32c) žemės ūkis yra strateginis sektorius, labai svarbus Sąjungos apsirūpinimo maistu savarankiškumui, konkurencingumui ir ekonominiam atsparumui. Jis yra vienas svarbiausių maisto sistemų komponentų, apimantis visą grandinę nuo gamybos iki vartojimo, įskaitant žemės ūkį, žuvininkystę, akvakultūrą, maisto ir pašarų gamybą, perdirbimą, platinimą, mažmeninę prekybą, vartojimą ir atliekas, kartu apimantis žemės ūkio maisto produktų pramonę. Žemės ūkio sektorius susiduria su vis didesniais iššūkiais dėl klimato kaitos, vandens trūkumo, potvynių ir biologinės įvairovės nykimo – reiškinių, su kuriais reikia kovoti siekiant apsaugoti žemės ūkio sektoriaus konkurencingumą ir užtikrinti ilgalaikį Sąjungos klestėjimą. Labai svarbu suteikti žemės ūkio ir maisto gamintojams pajėgumų ir konkrečių sprendimų, kurie padėtų pereiti prie tvaraus, neutralaus poveikio klimatui, atsparaus klimato kaitos poveikiui ir pažangiai naudojančio vandenį žemės ūkio sektoriaus. Tai padėtų užtikrinti ilgalaikę vandens kokybę ir maisto bei pašarų gamybos saugumą, tausų gamtos išteklių naudojimą ir biologinės įvairovės apsaugą. Apskritai reikia skatinti žemės ūkio, žuvininkystės, akvakultūros ir miškininkystės sektorių, taip pat kaimo ir pakrančių vietovių konkurencingumą, inovacijas, tvarumą, atsparumą ir sąžiningumą, užtikrinant ilgalaikį Sąjungos apsirūpinimo maistu saugumą ir gyvūnų bei augalų sveikatos apsaugą;
- (33) bioekonomika – ekonomikos augimo variklis, suteikiantis galimybę Europai sėkmingai įgyvendinti žaliają pertvarką, stiprinti savo konkurencingumą ir strateginį savarankiškumą. Nors Europos bioekonomika jau keičia pramonės ekosistemas, stiprina strateginį savarankiškumą ir atskleidžia vertę visuose strateginiuose sektoriuose, labai svarbu stiprinti investicijas, iniciatyvas ir strategijas Sąjungos ir valstybių narių lygmenimis, kad ji iš nišinės rinkos taptų įprasta visuose Sąjungos sektoriuose ir regionuose, kad būtų visapusiškai išnaudotas jos potencialas, visų pirma pagrindinėse pramonės šakose.

- (34) reikia investicijų, iniciatyvų ir strategijų, kad būtų panaikintas inovacijų diegimo atotrūkis ir paspartintas bioekonomikos inovacijų atradimas, plėtojimas, rizikos mažinimas, demonstravimas, plėtra ir gamyba, remiamas jų įsisavinimas rinkoje, teikiamas finansavimas startuoliams inovacijų cikle ir sparčiai augančių įmonių veiklos plėtrai, kuomet labiau padidintas išteklių naudojimo efektyvumas ir užtikrintas tvariai gaunamos biomasės tiekimas. Bioekonomika prisidedama ne tik prie priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo teikiant tvarias alternatyvas iškastiniu kuru pagrįstiems produktams ir procesams, bet ir prie žiediško, perėjimo prie švarios energijos, anglies kaupimo ūkininkavimo, biologinės įvairovės, ekosisteminių paslaugų ir gamtos atkūrimo;
- (35) Europos pramonės ir jos strateginių ekonomikos sektorių atsparumo didinimas labai svarbus tam, kad Sąjunga išliktų konkurencinga net ir krizės metu; jis taip pat labai svarbus Sąjungos saugumui. Siekiant užtikrinti tą atsparumą, EKF turėtų remti veiksmus, kuriais siekiama mažinti priklausomybę ir įvairinti tiekimą strateginiuose sektoriuose, pavyzdžiui, ypatingos svarbos žaliavų sektoriuje, taip stiprinant Sąjungos pajėgumus užtikrinti saugų tvarių ypatingos svarbos žaliavų tiekimą visoje vertės grandinėje, laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1252¹⁸ (Ypatingos svarbos žaliavų aktas) tikslų, kuriais grindžiami visi pramonės sektoriai. Kad Sąjunga būtų pajėgi įvairinti tiekimo grandines ir rezultatyviai mažinti priklausomybę, labai svarbu įgyvendinti plataus užmojo ir abipusiškai naudingą prekybos darbotvarkę. Europos ypatingos svarbos žaliavų centras turėtų informuoti pagal šį reglamentą įsteigtą komitetą, kuris renkasi kaip EKF generalinis komitetas arba Atsparumo komitetas, apie paramos atsparioms ypatingos svarbos žaliavų vertės grandinėms įgyvendinimą;

¹⁸ 2024 m. balandžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1252, kuriuo nustatoma saugaus ir tvaraus ypatingos svarbos žaliavų tiekimo užtikrinimo sistema ir kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1724 ir (ES) 2019/1020 (Tekstas svarbus EEE), OL L, 2024/1252, 2024 5 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj>.

(36) be to, dėl geopolitinių aplinkybių, visų pirma dėl neišprovokuoto ir nepateisinamo Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą, Sąjungai ir valstybėms narėms, visų pirma turinčioms sienas su Rusija, Baltarusija ir Ukraina, kyla didelė konvencinių karinių grėsmių materializavimosi rizika, kaip pabrėžta Komunikate dėl rytinių pasienio regionų, todėl susidarė neoptimali investavimo aplinka ir didesnės investicijos į gynybą tapo prioritetu. Gynybos pramonė ir kosmosas yra pagrindinės ekosistemos, padedančios užtikrinti Sąjungos atsparumą, parengtį ir strateginį savarankiškumą ir didinti Sąjungos gynybos parengtį. Jais taip pat remiamas Sąjungos dėmesys tvarumui, konkurencingumui, atsparumui ir saugumui bei Sąjungos pozicijai pasaulyje. Tvirta Europos gynybos technologinė ir pramoninė bazė (EGTPB) yra būtina gynybos pramonės parengties ir pajėgumų plėtojimo sąlyga. Tai taip pat labai svarbu siekiant apsaugoti Sąjungos piliečius, užtikrinant Sąjungos gebėjimą reaguoti į kylančias saugumo problemas, remti Ukrainą ir išsaugoti Sąjungos, kaip pasaulinės veikėjos, poziciją. EGTPB pripažįstama kaip strateginis išteklius, kuriuo prisidedama prie Sąjungos ekonominio atsparumo ir saugumo, inovacijų, technologinės lyderystės ir strateginio savarankiškumo. Visoje Sąjungoje ir valstybėse narėse gynybos sektorius sparčiai vystosi, o pažangiausios technologijos ir nauji subjektai atlieka vis svarbesnį vaidmenį. Inovacijų ciklai taip pat spartėja, ir vis daugiau dėmesio skiriama sparčiam prototipų kūrimui, bandymams ir patvirtinimui, be kita ko, realioje veiklos aplinkoje. Siekiant pagerinti karinį transportą, reikia plėtoti investicijas į dvejopo naudojimo transporto ir logistikos pajėgumus, taip pat į dvejopo naudojimo infrastruktūros apsaugą ir atsparumą, taip pat į degalų laikymo ir susijusias sistemas, atsižvelgiant į bet kokį jų aktualumo vertinimą, kurį atlieka valstybės narės arba kuris atliekamas BUSP kontekste.

Degalų laikymo ir susijusių sistemų plėtojimas neturėtų apimti naujos degalų vamzdinių infrastruktūros plėtojimo ir modernizavimo bei esamos infrastruktūros išplėtimo. Taigi koordinuota ir nuolatinė parama EGTPB, įskaitant bendro intereso gynybos projektų plėtrą visoje Sąjungoje, yra labai svarbi sustiprinant Sąjungos ir valstybių narių gynybos pramonės parengtį ir kolektyvinį saugumą. [Atsižvelgiant į tai, taip pat turėtų būti finansuojami veiksmai, kuriais remiamas Ukrainos gynybos technologinės ir pramoninės bazės stiprinimas, nes jos pramonė bus labai svarbi siekiant patenkinti didesnius Europos gynybos poreikius.] Parama gynybos pramonės politikai pagal EKF turėtų būti įgyvendinama atsižvelgiant į Saugumo ir gynybos strateginio kelrodžio tikslus ir turėtų atitikti gynybos pajėgumų prioritetus, dėl kurių valstybės narės bendrai susitarė bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) kontekste, visų pirma Pajėgumų plėtojimo plano (PPP) kontekste, taip pat bendradarbiavimo galimybes, nustatytas atliekant suderintą metinę peržiūrą gynybos srityje (CARD). Be to, EKF turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į valstybių narių bendradarbiavimą vykdant nuolatinį struktūrizuotą bendradarbiavimą (PESCO) ir Europos gynybos agentūros (EGA) iniciatyvas bei projektus ir, kai aktualu, siekiama suderinimo su jais. EKF taip pat turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į atitinkamą Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos (NATO) vykdomą veiklą, įskaitant NATO gynybos planavimo procesą. EKF turėtų būti visapusiškai atsižvelgiama į specifinį tam tikrų valstybių narių saugumo ir gynybos politikos pobūdį;

(36a) (...)

(36b) valstybės narės, asocijuotosios šalys ir Ukraina arba SEAP turėtų galėti sukurti, valdyti ir palaikyti gynybos pramonės parengties rezervus, sudarytus iš gynybos produktų, kuriuos valstybės narės, asocijuotosios šalys ir Ukraina galėtų nesunkiai įsigyti ar naudoti, siekiant stiprinti EGTPB konkurencingumą ir siekiant Ukrainos GTPB atkūrimo, atstatymo ir modernizavimo. Tokie rezervai, kuriuos sudarytų gynybos produktų, įsigytų iš EGTPB arba Ukrainos GTPB, atsargos, pritrauktų paklausą į gynybos sektorių ir padidintų nuspėjamumą jame. Tokių rezervų sukūrimas duotų teigiamų signalų Sąjungos ir Ukrainos pramonei, kurie paskatintų jas gaminti gynybos produktus ir investuoti į pramonės pajėgumų stiprinimą tame sektoriuje;

- (37) Sąjungos kosmoso technologijos, duomenys ir paslaugos tapo nepakeičiami kasdieniame europiečių gyvenime ir atlieka svarbų vaidmenį išsaugant strateginius interesus. Kosmosas prisideda prie visų ekonomikos sektorių – nuo žemės ūkio iki bankininkystės, telekomunikacijų, parengties ir nelaimių valdymo. Tai labai svarbi saugumo ir gynybos, taip pat sklandaus visuomenės veikimo ir ekonomikos konkurencingumo įgalinanti priemonė, nes ja, pavyzdžiui, teikiamos tikslios padėties paslaugos įvairiems sektoriams ir naudotojams, be kita ko, visų formų transportui, ir taip ji atlieka svarbų vaidmenį Europos nepriklausomybei ir suverenumui užtikrinti. Kosmosas yra itin svarbus siekiant Sąjungos prioritetų ir jos strateginių tikslų, be kita ko, susijusių su ekonominiu klestėjimu, tvariu augimu ir ekonominiu saugumu, dekarbonizacija, aplinkos apsauga, žaliąja ir skaitmenine pertvarka, taip pat Sąjungos strateginiu savarankiškumu. Kosmosas prisideda prie Sąjungos ir jos valstybių narių ekonominio saugumo. Jis taip pat skatina mokslinius tyrimus ir technologines inovacijas, o tai persiduoda įvairiems sektoriams. Galiausiai kosmosas – tai tarptautinio bendradarbiavimo ir diplomatijos kosmoso srityje platforma, kuria stiprinama Sąjungos, kaip patikimos partnerės pasaulinėje arenoje, pozicija;
- (38) EKF kosmoso komponentai turėtų teikti tvirtas ir visiškai patikimas operacines paslaugas ir užtikrinti tų paslaugų prieinamumą nustatytose paslaugų zonose. Turėtų būti užtikrintas operacinių paslaugų tęstinumas, vientisumas bei atsparumas ir aukšto lygio saugumas net ir sunkiausiomis krizinėmis situacijomis, be kita ko, pasitelkiant skyrimo procedūras. Tų paslaugų teikimo sutrikdymas galėtų turėti dramatiškų pasekmių Sąjungos ir valstybių narių saugumui. Siekiant to išvengti, turėtų būti taikomos konkrečios nuostatos, visų pirma dėl tinkamumo ir dalyvavimo sąlygų ir ypatingos skubos, kai paslaugos teikiamos įgaliotiems valdžios sektoriaus naudotojams ir GALILEO paslaugai valstybinėms institucijoms. Be to, siekiant apsaugoti Sąjungą ir valstybes nares, dalyvauti kosmoso stebėjimo ir sekimo (SST) subkomponente turėtų būti leidžiama tik Norvegijai, atsižvelgiant į jos strateginę lokalizaciją ir į tai, kad jos dalyvavimas galėtų būti naudingas SST infrastruktūrai;

(38a) kalbant apie kosmoso sektoriuje skiriamas dotacijas, patirtis parodė, kad naudotojų ir rinkos įsisavinimas geriau veikia decentralizuotai. Taikyti esamas priemones, kurių sėkmės rodiklis buvo didžiausias tarp naujų rinkos dalyvių ir MVL, pavyzdžiui, čekius, trukdė finansinės paramos viršutinė riba, todėl kosmoso sektoriui ji turėtų būti padidinta. Be to, kosmoso sektoriaus suinteresuotieji subjektai patiria specifinių netiesioginių išlaidų, pavyzdžiui, susijusių su saugumu arba specifinės bandymų infrastruktūros naudojimu. Todėl taikytina fiksuotoji netiesioginių išlaidų norma turėtų būti ne didesnė kaip 25 % visų tiesioginių tinkamų finansuoti išlaidų. Be to, kai pagal [EUSPA] Reglamentą (ES) xx/xx* įsteigta Europos Sąjungos kosmoso programos agentūrai (toliau – Agentūra) pavedama užsiimti kosmoso komponentu, ji turėtų galėti toliau pavesti užduotis kitiems subjektams, kartu vengdama nereikalingo darbo dubliavimo, kad būtų užtikrintas efektyvus įgyvendinimas;

* OL: prašom tekste įrašyti reglamento, išdėstyto dokumente 2026/0084(COD), numerį.

(38b) *[įrašyti datą]* Tarybos Politinis ir saugumo komitetas patvirtino dokumentą „Aukšto lygio civilinių ir karinių naudotojų poreikiai naudoti Žemės stebėjimo vyriausybines paslaugas (EOGS)“, kurį parengė Europos išorės veiksmų tarnyba (EIVT) ir su kuriuo buvo sujungti karinių naudotojų reikalavimai, nustatyti EGA 2026 m. balandžio mėn. patvirtintame bendrame personalo tikslu, ir Komisijos surinkti civilinių naudotojų poreikiai.

Atsižvelgiant į dokumentą „Aukšto lygio civilinių ir karinių naudotojų poreikiai“, būtina įgyvendinimo aktais nustatyti EOGS paslaugos infrastruktūros kūrimo ir įgyvendinimo technines specifikacijas. Atsižvelgiant į galimą poveikį valstybių narių nacionalinio saugumo interesams ir Sąjungos BUSP interesams, priimant sprendimus dėl naujų Žemės stebėjimo misijų ir infrastruktūros kūrimo ir operacijų EOGS kontekste, reikia naudotis įgyvendinimo įgaliojimais, kurie turėtų būti suteikti Tarybai. Taryba turėtų priimti sprendimą dėl Komisijos pasiūlymo, kuris bus grindžiamas trūkumų analize. Atsižvelgiant į itin svarbų SATCEN vaidmenį remiant savarankišką Sąjungos ir valstybių narių sprendimų priėmimą, SATCEN turėtų būti pavestos užduotys, susijusios su EOGS paslaugų ir EOGS duomenų operacijomis. Pagal ES sutarties 40 straipsnį ir 4 straipsnio 2 dalį apibrėžiant prieigos politiką, apribojimus ir prioritetus, susijusius su EOGS paslaugų teikimu įgaliotiesiems naudotojams, turėtų būti atsižvelgiama į Sąjungos BUSP interesus ir valstybių narių nacionalinio saugumo interesus. Trečiųjų valstybių ar tarptautinių organizacijų prieiga prie EOGS paslaugų ir EOGS duomenų turėtų būti reglamentuojama tarptautiniais susitarimais;

- (39) Nors nacionalinis saugumas ir toliau priklauso valstybių narių kompetencijai, jam užtikrinti reikia bendradarbiauti ir koordinuoti veiklą Sąjungos lygmeniu. EKF turėtų remti politikos tikslus sukurti saugesnę Europą, kuri būtų geriau pasirengusi grėsmėms saugumui, visų pirma didinant Europos pramonės konkurencingumą ir strateginį savarankiškumą, įskaitant jūrų ir muitinių saugumą, ypatingos svarbos energetikos ir transporto infrastruktūrą ir civilinę parengtį. Siekiant kovoti su didėjančiomis grėsmėmis saugumui, pavyzdžiui, terorizmu, smurtiniu ekstremizmu, sunkių formų ir organizuotu nusikalstamumu, nusikaltimais pasinaudojant kibernetine erdve ir išpuoliais prieš ypatingos svarbos infrastruktūrą, taip pat su klimatu susijusiomis nelaimėmis ir hibridinėmis grėsmėmis, EKF turėtų remti Europos pastangas didinti informuotumą apie grėsmes, stiprinti savo atsparumą, įskaitant ypatingos svarbos subjektų, kaip tai suprantama Direktyvoje (ES) 2022/2557¹⁹, ir kitų subjektų, kurie gali būti laikomi itin svarbiais grėsmių saugumui atveju, atsparumą, didinti investicijas į saugumą ir skatinti užtikrinti integruotąją parengtį visuose atitinkamuose sektoriuose;
- (40) tos pačios technologijos vis dažniau naudojamos civilinėms ir gynybos prietaikoms, jas dažnai plėtoja startuoliai ir novatoriai. Taigi būtina ieškoti priemonių, kuriomis būtų geriau išnaudojama galima civilinė ir gynybos sinergija ir dvejopo naudojimo technologijos, tokiu būdu prisidedant prie regioninio saugumo atsparumo. Siekiant užtikrinti geresnę Sąjungos technologinės pramonės ryšį su jos gynybos pramonine baze ir su Sąjungos technologinių inovacijų kapitalu, gali būti remiamos dvejopo naudojimo technologijos, medžiagos, žinios ar produktai, kurie gali būti naudojami tiek civiliniais, tiek kariniais tikslais;

¹⁹ 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2557 dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2008/114/EB (OL L 333, 2022 12 27, p. 164, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj>).

- (41) [siekiant užtikrinti nuspėjamumą suinteresuotiesiems subjektams ir pakankamą tikrumo dėl investicijų planavimo lygį, EKF turėtų nustatyti orientacinį biudžeto paskirstymą visoms politikos linijoms 2028–2034 m. laikotarpiu, kartu išlaikant lankstumą perskirstyti biudžeto dalis atsižvelgiant į naujus iššūkius ir naujus prioritetus per visą daugiametės finansinės programos laikotarpį.] Šiuo tikslu turėtų būti užtikrinta, kad ilgalaikiam planavimui ir įsipareigojimams būtų skirtas tam tikras minimalus biudžeto paketas, suskirstytas keleriems metams į metines dalis pagal kiekvieną politikos liniją, kad Sąjunga galėtų konsoliduoti savo paklausą ir užmegzti strateginius ilgalaikius santykius su gavėjais, kad pramonei ir finansų ekosistemai būtų užtikrintas ilgalaikis nuspėjamumas ir sudarytos sąlygos sukurti svarbią Sąjungos infrastruktūrą, pavyzdžiui, vandenilio ir pramoninio anglies dioksido valdymo, pasaulinio lygio palydovinių sistemų, povandeninio stebėjimo infrastruktūros, kibernetinio saugumo, puslaidininkių, kvantinių technologijų, DI ir našiosios kompiuterijos ar ypatingos svarbos infrastruktūrą, taip pat įgyvendinti bendro intereso gynybos ar kosmoso projektus;
- (42) [siekiant įgyvendinti svarbius tikslus ir valdyti EKF, turėtų būti skirta pakankamai išteklių EKF įgyvendinti. Taigi biudžeto paketas turėtų užtikrinti pakankamą įnašą EKF valdymo išlaidoms padengti;]

- (43) šiam reglamentui taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509²⁰ (toliau – Finansinis reglamentas). Jame nustatytos Sąjungos bendrojo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklės, tarp jų – taisyklės, susijusios su dotacijomis, apdovanojimais, nepiniginiu dovanojamu turtu, viešaisiais pirkimais, netiesioginiu valdymu, finansinėmis priemonėmis ir biudžeto garantijomis. Pagal Finansinį reglamentą, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą Nr. 883/2013²¹, Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2988/95²², Tarybos reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96²³ ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1939²⁴, Sąjungos finansiniai interesai turi būti ginami proporcingomis priemonėmis, įskaitant pažeidimų ir sukčiavimo prevenciją, nustatymą, ištaisymą ir tyrimą, prarastų, nepagrįstai išmokėtų ar neteisėtai panaudotų lėšų susigrąžinimą ir, kai tikslinga, administracinių sankcijų skyrimą.

²⁰ 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (OL L, 2024/2509, 2024 9 26, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

²¹ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

²² 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

²³ 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

²⁴ 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje, (OL L 283, 2017 10 31, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

Visų pirma, pagal reglamentus (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ir (Euratomas, EB) Nr. 2185/96, Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) atlieka tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, siekdama nustatyti, ar nebūta Sąjungos finansiniams interesams kenkiančio sukčiavimo, korupcijos ar bet kurios kitos neteisėtos veiklos atvejų. Pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 Europos prokuratūra yra kompetentinga tirti Sąjungos finansiniams interesams kenkiančio sukčiavimo ir kitų nusikalstamų veikų atvejus, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371²⁵, ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už juos. Pagal Finansinį reglamentą bet kuris asmuo arba subjektas, gaunantis Sąjungos lėšų, turi visapusiškai bendradarbiauti siekiant apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, suteikti būtinas teises ir prieigą Komisijai, OLAF, Europos Audito Rūmams ir atitinkamai Europos prokuratūrai ir užtikrinti, kad visos Sąjungos lėšų naudojimo procese dalyvaujančios trečiosios šalys suteiktų lygiavertes teises;

- (44) siekiant skatinti Sąjungos konkurencingumą, EKF, be jam skirto biudžeto, turėtų pritraukti ir gauti, kai įmanoma, papildomų asignuotųjų išorės pajamų. Šiuo atžvilgiu EKF turėtų būti atviras ir sudaryti palankesnes sąlygas sinergijai ir bendradarbiavimui dėl bet kokių finansinių ar nefinansinių įnašų, kurie gali padėti siekti konkurencingumo tikslų, be kita ko, iš valstybių narių, trečiųjų valstybių ir tarptautinių organizacijų;

²⁵ 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

- (45) siekiant skatinti Sąjungos ekonomikos atsparumą, visų pirma mažinant strateginę priklausomybę, EKF turėtų sudaryti sąlygas Sąjungai teikti pirmenybę paramai Sąjungoje esančių strateginių technologijų ir sektorių plėtojimui ir gamybai, visų pirma veiksams, susijusiems su Sąjungos strateginiu turtu ir interesais, savarankiškumu ar saugumu, laikantis Sąjungos teisės ir jos tarptautinių įsipareigojimų. Labai svarbu, kad Sąjungos finansavimu būtų prisidedama prie Sąjungoje sukurtų ir Sąjungos lėšomis finansuojamų strateginių technologijų diegimo. Siekiant remti Sąjungos finansuojamų strateginių technologijų kūrimą ir gamybą Sąjungoje, EKF turėtų galėti sudaryti sąlygas teikti paramą taikant kontrolės apribojimus, turto perdavimo apribojimus ir tiekimo apribojimus, susijusius su konkrečių produktų ir technologijų naudojimu;
- (46) EKF veikla turėtų būti atvira trečiųjų valstybių dalyvavimui, kai tai atitinka Sąjungos interesus. Tuo tikslu Sąjunga turėtų turėti galimybę leisti trečiosioms valstybėms visiškai arba iš dalies prisijungti prie veiklos, finansuojamos iš EKF, kai su ta valstybe galioja atitinkami tarptautiniai susitarimai, laikantis juose nustatytų sąlygų. Trečiosios valstybės taip pat turėtų apimti Europos labai mažų valstybių kategoriją (Andoros Kunigaikštystę, Monako Kunigaikštystę, San Marino Respubliką ir Vatikano Miesto Valstybę). Dalyvavimu turėtų būti užtikrinama tinkama trečiųjų valstybių įnašų ir naudos pusiausvyrą ir Sąjungos finansinių ir saugumo interesų apsauga. Priimant sprendimą dėl trečiųjų valstybių dalyvavimo turėtų būti laikomasi atitinkamų Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos prerogatyvų pagal SESV 218 straipsnį;

(47) EKF turėtų būti atviras ir sudaryti palankesnes sąlygas sinergijai su kita Sąjungos veikla, kuria remiamos su konkurencingumu glaudžiai susijusios politikos sritys, įskaitant bendrąją mokslinių tyrimų ir inovacijų programą, išorės politiką ir programas, kurioms taikomas pasidalijamasis valdymas su valstybėmis narėmis. Tai turėtų sudaryti sąlygas derinti ir kaupti finansavimą veiksams, kuriais remiami daugiau nei vienos Sąjungos politikos srities tikslai. Nedarant poveikio konkrečių taisyklių dėl paramos gynybos pramonės politikai taikymui, turėtų būti įmanoma taikyti vieną bendrą taisyklių rinkinį ir pasirašyti vieną bendrą teisinį įsipareigojimą dėl visos projektui ar veiksmui pagal atskiras programas skiriamo finansavimo sumos. Bet koku atveju darbo programose turėtų būti nurodyta, kokios taisyklės taikomos. Reikėtų užmegzti Komisijos ir valstybių narių bendradarbiavimą, kad būtų užtikrintas EKF ir Reglamento (ES) [XXX] [nacionalinės ir regioninės partnerystės planai] suderinamumas ir papildomumas. Be to, turėtų būti lengviau pagal Reglamentą (ES) [XXX] [nacionalinės ir regioninės partnerystės planai] ir pagal EKF teikti paramą projektams, kuriems suteiktas konkurencingumo ženklas, pasinaudojant vertinimu, atliktu prieš suteikiant konkurencingumo ženklą, ir nedarant poveikio valstybės pagalbos taisyklėms. Konkurencingumo ženklo suteikimo kriterijai turėtų būti parengti taip, kad konkurencingumo ženklą būtų galima naudoti kaip kokybės garantiją, instituciniams investuotojams patvirtinančią, kad projektas buvo tinkamai patikrintas. Konkurencingumo ženklas turėtų būti suteikiamas aukštos kokybės projektams, kuriais prisidedama prie EKF tikslų, įskaitant strateginius projektus pagal Ypatingos svarbos žaliavų aktą, Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės aktą ir Reglamentą (ES) 2025/102 (toliau – Ypatingos svarbos vaistų aktas), ir kitiems strateginiams projektams, nustatytiems Sąjungos teisės aktuose, o projektų, kuriems suteiktas konkurencingumo ženklas, sąrašas turėtų būti prieinamas laikantis taikytinų skelbimo ir konfidencialumo taisyklių. Turėtų būti galima EKF įgyvendinti kartu su kitomis Sąjungos programomis arba kitais paramos teikėjais ar bendrais investuotojais, o tie kiti paramos teikėjai ir bendri investuotojai turėtų turėti galimybę dalyvauti bendrai finansuojamų dotacijų skyrimo procedūrų vertinimo komitetuose. Visa ši su sinergija susijusi veikla turėtų būti įgyvendinama paprastu būdu. Gavėjams taikomi ataskaitų teikimo ir įrašų saugojimo reikalavimai turėtų būti sumažinti, kai įmanoma, iki vieno sutartinio ataskaitų teikimo ir mokėjimo srauto, nustatant vieną taisyklių rinkinį visai teikiamai paramai;

- (48) teikiant Sąjungos paramą daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama politikos tikslams įgyvendinti ir Europos pridėtinei vertei. Visais atvejais finansavimas EKF lėšomis turėtų būti teikiamas tokia forma, kad būtų galima geriausiai pasiekti jo tikslus, kartu kuo labiau sumažinant gavėjams tenkančią administracinę našą. Įgyvendindamas biudžetą, EKF turėtų pateikti visą Sąjungos paramos priemonių rinkinį ir užtikrinti savo remiamų politikos sričių sinergiją, visų pirma suteikdamas galimybę supaprastinti bendras skyrimo procedūras, kad būtų siekiama daugiau nei vienos politikos srities tikslų. Siekis panaikinti apsunkinančias finansines ataskaitas kuo plačiau naudojant su išlaidomis nesusijusį finansavimą turėtų būti pagrindinė supaprastinimo priemonė;
- (49) [EKF turėtų remti įvairias politikos sritis, kuriomis prisidedama prie konkurencingumo, kartu nustatant suderintą pagrindinių tinkamumo kriterijų rinkinį, kad būtų galima pateikti politikos gaires ir užtikrinti pakankamą ekonominių ir saugumo interesų apsaugos lygį, Sąjungos paramą skiriant gavėjams valstybėse narėse, įskaitant užjūrio šalis ir teritorijas. Prireikus EKF turėtų nustatyti konkrečias tinkamumo finansuoti sąlygas strateginiams sektoriams ir technologijoms, įskaitant pagrindines vertės grandines, ypatingos svarbos Sąjungos infrastruktūros objektus ir konkrečius pajėgumus;]

(50) EKF turėtų būti įgyvendinamas vykdant darbo programas, kaip nustatyta šiame reglamente. Turėtų būti galima patvirtinti metines arba, pageidautina, daugiamečių darbo programas, atsižvelgiant į veiklos pobūdį ir tikslą. Visų pirma turėtų būti svarstomas daugiamečių formatas tuomet, kai Sąjungos parama teikiama biudžeto garantijoms ir finansinėms priemonėms, kad įgyvendinantiesiems partneriams būtų užtikrintas nuspėjamumas. Dėl politikos linijų įnašų į EKF priemonę „InvestEU“ gali būti iš anksto konsultuojamasi su atitinkamu (-ais) įgyvendinančiuoju (-iaisiais) partneriu (-iais), siekiant užtikrinti jų įgyvendinamumą ir tinkamumą. Pasirinktas EKF įgyvendinimo būdas atspindi nustatytus kryptingumo, lankstumo, nuspėjamumo ir efektyvumo poreikius, kurių reikia šio reglamento tikslams pasiekti. Pagal Reglamentą (ES Euratomas) 2024/2059 darbo programose ir kvietimo teikti pasiūlymus dokumentuose pateikiama daugiau techninių biudžeto įgyvendinimo duomenų, susijusių su EKF remiamomis politikos kryptimis, įskaitant konkrečius tinkamumo finansuoti ir skyrimo kriterijus, priklausomai nuo biudžeto vykdymo priemonės, t. y. dotacijos ar viešųjų pirkimų, ir konkrečių siekiamų politikos tikslų. Pagal Finansinio reglamento 136 straipsnį dėl saugumo priežasčių didelės rizikos tiekėjams turėtų būti taikomi tinkamumo apribojimai. Kai darbo programose nustatomi skyrimo kriterijai, jais, kai taikytina, turėtų būti atsižvelgiama į pasiūlymų kokybę ir poveikį, atsižvelgiant į EKF tikslus, taip pat į tai, kaip pagal tuos pasiūlymus galima remti konkrečią politikos linijų veiklą. Pasiūlymai turėtų būti vertinami laikantis skaidrumo, vienodo požiūrio, nediskriminavimo ir proporcingumo principų. Darbo programos taip pat yra tinkamos siekiant paskirstyti biudžetą atsižvelgiant į kintančius politikos prioritetus ir jose turėtų būti nustatyti įnašai, konkrečios sąlygos ir numatomi rezultatai; Darbo programos turėtų būti skirtos prioritetinėms sritims, kuriose rezultatyviausiai ir efektyviausiai padedama siekti šios programos tikslų;

- (50a) MVĮ yra neatskiriama Europos ekonomikos dalis ir svarbus užimtumo ir augimo potencialo šaltinis, tačiau jos taip pat susiduria su iššūkiais ir kliūtimis, kuriems reikėtų skirti ypatingą dėmesį. Siekiant užtikrinti, kad į MVĮ poreikius būtų tinkamai atsižvelgiama, specialiai tam skirtoje darbo programų dalyje turėtų būti apibūdinama, kaip jomis siekiama remti MVĮ;
- (51) siekiant finansinėmis priemonėmis ir biudžeto garantija rezultatyviai pritraukti privačių lėšų, įgyvendinimo partneriai turi būti glaudžiai susiję. Taip užtikrinamos politikos gairės ir derinimas, taip pat projektų bazės kūrimas. Iš bendros patirties ir patirties, įgytos įgyvendinant programą „InvestEU“, matyti, kokios svarbios yra investavimo gairės pritraukiant tokias lėšas ir užtikrinant būtiną nuspėjamumą ir matomumą įgyvendinantiesiems partneriams bei investuotojams, kad jie galėtų sukurti savo organizacinius pajėgumus ir investicijų bazę, kartu suteikiant reikiamą lankstumą, kad būtų užtikrintos tinkamos politikos gairės įgyvendinimo metu. Investavimo gairėse turėtų būti išsamiai aprašytos intervencinės ir į investicijas orientuotos politikos sritys, siekiant užtikrinti papildomumą ir paskatinti proporcingai pritraukti visų pirma privatųjį kapitalą, taip pat institucinius investuotojus ir viešąjį finansavimą, kad būtų remiami Sąjungos politikos tikslai ir strateginiai projektai. Investavimo gairės turėtų būti rengiamos konsultuojantis su įgyvendinančiaisiais partneriais, kad būtų galima pasinaudoti jų žiniomis apie rinką. Jos turėtų leisti įgyvendinantiesiems partneriams investuoti į Sąjungos prioritetines sritis ir skatinti juos prisiimti didesnę riziką, kartu taikant didesnę EKF priemonės „InvestEU“ atidėjinių normą. Siekiant atsižvelgti į kintančius poreikius ir pokyčius, investavimo gairės gali būti peržiūrėtos atliekant DFP laikotarpio vidurio peržiūrą;
- (52) giliųjų technologijų įmonių veiklos plėtros finansavimas Veiklą plečiančių įmonių Europos fondo lėšomis, apie kurį paskelbta startuolių ir veiklą plečiančių įmonių strategijoje, teikiamas šio reglamento įsigaliojimo metu, turėtų būti vykdomas 2021–2027 m. DFP sutartomis sąlygomis. Visas veiklos plėtros finansavimas pagal 2028–2034 m. DFP turėtų būti vykdomas pagal EKF;

(52a) Visais įgyvendinimo etapais turėtų būti užtikrintas EIC fondo ir EKF papildomumas ir sinergija. EKF priemonę „InvestEU“ visų pirma turėtų įgyvendinti įgyvendinantieji partneriai, tiesiogiai arba per finansų tarpininkus atsakingi už investicijų atranką, pasitelkdami rizikos pasidalijimo biudžeto garantijas ir finansines priemones. Turėtų būti galima pagal EKF priemonę „InvestEU“ remti visus ekonomiškai perspektyvius galutinius gavėjus ir investicijas bet kuriame jų plėtros etape – nuo veiklos pradžios (pradinis finansavimas ir ankstyvas augimas) iki veiklos plėtros – ir visos technologijos, įskaitant proveržio technologijas. Turėtų būti galima galutiniams gavėjams perduoti įvairių formų Sąjungos paramą, pvz., paskolas, garantijas, kvazinuosavą kapitalą ir investicijas į nuosavą kapitalą. EIC fondas įmonėms turėtų teikti tiesioginę investicijų į nuosavą kapitalą paramą. EIC fondo sprendimuose dėl investicijų turėtų būti pateikiamas vertinimas siekiant užtikrinti, kad EIC fondas investuotų į galutinius gavėjus (paprastai giliųjų technologijų startuolius), kurie dėl rizikos lygio, susijusio su naujomis technologijomis arba naujomis rinkomis, negali patenkinti visų savo finansavimo poreikių pasitelkdami rinkos šaltinius arba EKF. EIC verslo spartinimo paslaugomis turėtų būti galima teikti nefinansinę paramą EIC naudos gavėjams bei galutiniams gavėjams ir siekiama patenkinti jų konkrečius giliųjų technologijų ir perversminių inovacijų poreikius, o EKF vykdant konsultavimą projektų klausimais turėtų būti teikiamos platesnės konsultavimo paslaugos, skirtos padėti platesniam naudos gavėjų ratui. Turėtų būti sukurta sinergija, kad EIC programos „Accelerator“ ir EIC fondo galutiniai gavėjai jų veiklos plėtros etape galėtų būti finansuojami pagal EKF priemonę „InvestEU“, visų pirma pagal Veiklą plečiančių įmonių priemonę, jei jie atitinka sąlygas. Šis papildomumas turėtų būti užtikrintas, pavyzdžiui, bendradarbiaujant Patariamajai tarybai pagal EKF priemonę „InvestEU“ ir EIC valdybai;

- (53) siekiant įgyvendinti tikslą mokslinių tyrimų rezultatus perkelti į rinkas ir stiprinti Sąjungos pramonės dalyvavimą strateginių technologijų ir sektorių srityje, Reglamentas (ES) [XXX] [bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“] bus glaudžiai susietas su EKF ir juo bus remiama mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla, kaip nustatyta EKF politikos linijose. Į EKF darbo programas bus įtraukta bendradarbiavimu grindžiamų mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje veikla, kuriai skirta speciali dalis. Tai taip pat gali apimti įnašus į Europos partnerystes, sukurtas pagal bendrąją mokslinių tyrimų ir inovacijų programą, kai tai būtina EKF tikslams pasiekti. EKF darbo programose taip pat turėtų būti nustatyti politikos prioritetai, kuriais bus sprendžiami EIC uždaviniai;
- (54) pramonės politikos koordinavimo priemonės (t. y. kvietimai teikti pasiūlymus dėl bendrosios rinkos vertės grandinių kūrimo priemonės, ES technologijų lyderiai, gamybos didinimo veiksmai ir bendriems Europos interesams svarbių projektų (BEISP) papildymai, taip pat spartesni ir tiksliniai veiksmai konkurencingumui skatinti) turėtų būti įgyvendinamos pagal darbo programas. Siekiant didinti Sąjungos atsparumą ir ekonominę saugumą, užtikrinti tiekimo tęstinumą krizių metu ir apsaugoti ilgalaikį konkurencingumą, ypač strateginiuose sektoriuose, labai svarbu stiprinti Sąjungos pramoninę bazę. Siekiant skatinti atsparias Sąjungos vertės grandines, apimančias kelias valstybes nares, į darbo programas turėtų būti galima įtraukti specialius vertės grandinių plėtros kvietimus teikti pasiūlymus, kuriais remiamas projektų rengimas ir visų pirma proporcingas privačiojo kapitalo bei institucinių investuotojų ir viešojo finansavimo pritraukimas siekiant integruoti tiekėjus, gamintojus ir novatorius iš skirtingų valstybių narių ir įvairinti tiekimo šaltinius. Kvietimai teikti pasiūlymus dėl vertės grandinių galėtų padėti stiprinti bendrosios rinkos veikimą, be kita ko, plėtojant tarpvalstybines vertės grandines, įskaitant MVĮ, kartu vengiant iškraipymų;
- (55) siekiant skatinti Europos pramonės konkurencingumą pasitelkiant į pramonę orientuotas inovacijas pagal principą „iš apačios į viršų“, į darbo programas turėtų būti galima įtraukti specialias 2 etapų principu „iš apačios į viršų“ grindžiamas sutarčių sudarymo procedūras, kad būtų galima nustatyti ir remti ES technologijų lyderius pasitelkiant į pramonę orientuotus konsorciumus. Tie konsorciumai turėtų apimti MVĮ, kad būtų išnaudotas visas jų potencialas ir padidinta Sąjungos pridėtinė vertė, ir galėtų apimti mokslinių tyrimų ir inovacijų partnerius;

- (56) visoms politikos linijoms turėtų būti parengtas horizontalusis kompleksinis finansavimo priemonių rinkinys, pagal kurį būtų teikiama visų formų parama, kurią leidžiama skirti pagal Finansinį reglamentą, pavyzdžiui, finansinės priemonės, įskaitant nuosavo kapitalo forma teikiamą paramą. Konkrečios finansavimo priemonės pasirinkimas ir visų pirma tai, ar parama turi būti gražintina, ar ne, turėtų priklausyti nuo finansuotinių veiksmų pobūdžio (pavyzdžiui, pagrindinės rinkos nepakankamumo problemos, konkretus poreikis, pramonės pobūdis, plėtros etapas ar paramos gavėjo tipas). Sąjungos parama turėtų sumažinti projektų riziką tiek, kiek būtina, kad privatusis sektorius galėtų investuoti ir sėkmingai įgyvendinti projektus. [Bendro finansavimo normos turėtų būti kuo mažesnės, o didesnės tik tiek, kiek reikia, kad būtų galima įgyvendinti remiamą projektą.] Turėtų būti galima naudoti įvairias finansavimo priemones, įskaitant derinimo operacijas ir finansavimo derinį. EKF turėtų būti įgyvendinamas taip, kad būtų užtikrinta, kad konkretiems veiksams kiekvienoje darbo programoje būtų naudojama tinkamiausia finansavimo priemonė, atsižvelgiant, *inter alia*, į vystymosi etapą, konkrečius pramonės poreikius ir pagrindines rinkos nepakankamumo problemas;
- (56a) EKF generalinis komitetas turėtų teikti rekomendacijas dėl galimų MVĮ ir startuolių rėmimo veiksmų, kad rengiant MVĮ skirtus veiksmus būtų galima atsižvelgti į MVĮ ir startuolių iš visos Sąjungos poreikius. EKF generalinis komitetas taip pat turėtų veikti kaip forumas, sudarantis palankesnes sąlygas valstybėms narėms bendradarbiauti ir dalytis informacija su EKF susijusiais klausimais. Komisija, įgyvendindama programos EKF, turėtų atsižvelgti į EKF generalinio komiteto pateiktas rekomendacijas;

(56b) valstybės narės turėtų turėti galimybę ankstyvuojant EKF įgyvendinimo etapu pateikti strateginį indėlį dėl bendros strateginės EKF krypties, atsižvelgdamos į ilgalaikes konkurencingumo tendencijas ir rinkos nepakankamumo sritis. Šiuo tikslu EKF generalinis komitetas turėtų galėti susitikti tinkamu lygmeniu prieš prasidedant DFP laikotarpiui ir po t+3 metų, kad pateiktų rekomendacijų dėl bendros strateginės EKF krypties ir prioritetų. Kad būtų galima spręsti bendro intereso klausimus, susijusius su bendradarbiavimu grindžiamais moksliniais tyrimais ir inovacijomis, šie posėdžiai turėtų apimti bendrą posėdį su pagal [Tarybos sprendimo (ES) 2025/0544 dėl programos „Europos horizontas“] 17b straipsnį įsteigtu patariamąjį vaidmenį atliekančiu komitetu. Šiuose posėdžiuose turėtų būti atsižvelgiama į platesnes Sąjungos politines gaires laikotarpiu, kurį apima DFP. Siekdama palengvinti diskusijas, Komisija turėtų pateikti daugiametį strateginį dokumentą, apimančią EKF aktualius klausimus, atsižvelgdama į atitinkamą indėlį, įskaitant valstybių narių nuomones, atitinkamas analizes, prognozavimo tyrimus ir įrodymais grindžiamą ekonomiką, pramonės ir mokslinių tyrimų bei inovacijų organizacijų indėlį, kai tinkama. Tai nedaro poveikio metinei biudžeto procedūrai, komiteto procedūrai priimant darbo programas ir EKF generalinio komiteto patariamajam pobūdžiui. Įgyvendinant šį reglamentą, neįpareigojant Komisijos, turėtų būti atsižvelgiama į tuose posėdžiuose valstybių narių pateiktas rekomendacijas;

(57) suinteresuotųjų subjektų bendruomenių atsiliepimai turėtų būti struktūrizuoti per patariamąsias tarybas ir atspindėti rengiant darbo programas. Šiuo tikslu EKF suinteresuotųjų subjektų taryba turėtų pateikti įžvalgų ir rekomendacijų Komisijai dėl politikos tendencijų, investicijų poreikių ir EKF įgyvendinimo iš suinteresuotųjų subjektų, įskaitant projektų rengėjus, mokslinių tyrimų ir pramonės atstovus, perspektyvos. Konsultacijos su įvairiais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant sektorių ekspertus, tyrėjus ir pramonės atstovus, socialinius partnerius, taip pat investuotojus, galutinius naudotojus ir pilietinę visuomenę – nuo MVI bei mažų organizacijų iki didelių organizacijų, – turėtų padėti įgyvendinti darbo programų prioritetus. Atsižvelgdama į šį tikslą, Komisija turėtų sukurti viešuosius bendradarbiavimo tinklus – bent vieną teminę platformą vienai linijai. Tos platformos turėtų sudaryti sąlygas visiems atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams savanoriškai pateikti nuomonę sektorių klausimais, kurie, jų manymu, turi būti sprendžiami darbo programose. Konsultacijos kartu su EKF suinteresuotųjų subjektų tarybos rekomendacijomis turėtų padėti Komisijai rengti darbo programas;

- (58) BEISP yra valstybės pagalbos priemonė ir pramonės politikos priemonė, kurią Komisija vertina pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą²⁶. Jie labai prisideda prie ekonomikos augimo, darbo vietų kūrimo, žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos, taip pat Sąjungos pramonės ir ekonomikos konkurencingumo ir atsparumo. BEISP suteikia galimybę sutelkti žinias, ekspertines žinias, finansinius išteklius ir ekonominės veiklos vykdytojus visoje Sąjungoje ir daryti teigiamą šalutinį poveikį visai Sąjungai. BEISP taip pat sudaro sąlygas pritraukti privačiąsias investicijas didelės rizikos projektams, kurie labai svarbūs siekiant proveržio inovacijas priartinti prie pramoninio diegimo ir Sąjungai labai svarbių infrastruktūros projektų su atvira ir nediskriminacine prieiga. [Atsižvelgiant į siekiamų tikslų bendrumą, įgyvendinant EKF bus skatinama Sąjungos finansavimo ir BEISP sinergija remiant konkrečius į BEISP integruotus projektus, atsižvelgiant į jų indėlį įgyvendinant Sąjungos strateginius prioritetus, pavyzdžiui, siekiant Sąjungos atsparumo, ir gebėjimą finansavimu pagal EKF išplėsti dalyvavimą, visų pirma MVI, arba užtikrinti, kad dalyvautų daugiau valstybių narių, taip pat padidinti Sąjungos pridėtinę vertę;]
- (59) [nuolat kintanti geopolitinė padėtis rodo, kad Europa turi užsitikrinti strateginį savarankiškumą ir vengti strateginės priklausomybės. Į EKF bus įtraukta galimybė remti gamybos didinimą ir imtis konkurencingumo spartinimo veiksmų dėl projektų, kuriais teikiama speciali parama Europos strateginiam savarankiškumui.] Tai pasakytina, pavyzdžiui, apie projektus, kurie buvo atrinkti kaip strateginiai pagal Ypatingos svarbos žaliavų aktą, Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės aktą ir Ypatingos svarbos vaistų aktą;
- (60) paaiškėjo, kad pagal programą „Europos horizontas“ sukurtas ir Komisijos valdomas Savidraudos mechanizmas yra svarbi apsaugos priemonė, padedanti mažinti su įsipareigojimų nevykdančių dalyvių mokėtinomis, bet nekompensuojamomis sumomis susijusią riziką. Todėl Savidraudos mechanizmas turėtų būti tęsiamas ir, kai aktualu, juo turėtų būti galima naudotis imantis veiksmų, susijusių su EKF;

²⁶ Žr. Komisijos komunikatą „Valstybės pagalbos, skirtos bendriems Europos interesams svarbių projektų vykdymui skatinti, suderinamumo su vidaus rinka analizės kriterijai“, C/2021/8481 (OL C 528, 2021 12 30, p. 10).

(61) siekiant išnagrinėti visas esamas galimybes Europos konkurencingumui didinti, EKF turėtų suteikti struktūrizuotą tikslinių eksperimentų sistemą skiriant ir įgyvendinant Sąjungos paramą, visų pirma siekiant tikslingiau nukreipti ir paspartinti Sąjungos skyrimo procedūras ir supaprastinti bei paspartinti jų įgyvendinimą gavėjų naudai. Tai turėtų sudaryti sąlygas, laikantis konkrečiai apibrėžtos sistemos, kiekvienu konkrečiu atveju nustatyti tam tikrus veiksmus ar veiksmų kategorijas, kad būtų galima pasinaudoti tam tikrais papildymais, nukrypti nuo kitų Sąjungos teisės aktų leidžiančiomis nuostatomis ir išimtimis, taip pat išbandyti poveikį realiomis sąlygomis ribotą EKF galiojimo laikotarpį, kartu užtikrinant, kad būtų taikomos tinkamos apsaugos priemonės, visų pirma bendrieji Europos interesai. Šie mechanizmai yra išimtinio pobūdžio. Siekiant užtikrinti, kad šie mechanizmai būtų taikomi tik Sąjungos konkurencingumui strategiškai svarbiems veiksmams, jie turėtų būti naudojami tik strateginio poveikio veiksmams, kai dėl Sąjungos paramos nebuvimo arba vėlavimo kiltų reikšminga rizika Sąjungos konkurencingumui. Naudojimasis šiais mechanizmais kiekvienu atveju turėtų būti tinkamai pagrįstas, atsižvelgiant į atitinkamo veiksmo pobūdį, mastą ir skubumą, o apie jų naudojimo priežastis turėtų būti skaidriai pranešama, be kita ko, paskelbiant apie tai atitinkamoje metinėje veiklos ataskaitoje. Eksperimentinių priemonių taikymas galėtų suteikti patirties būsimų Sąjungos paramos teikimo horizontaliosios teisinės sistemos pakeitimų vertinimui;

- (62) prireikus ir tinkamai pagrįstais atvejais EKF turėtų nustatyti tikslinių veiksmų mechanizmą, kurį taikant būtų tikslingai teikiama Sąjungos parama tam tikriems strateginės ir ekonominės svarbos veiksams. Tais atvejais, kai tam tikrų svarbių projektų nepavyktų sėkmingai įgyvendinti pagal įprastinių konkurso procedūrų užbaigimo tvarkaraštį, EKF turėtų numatyti galimybę tiesiogiai imtis ypač vertingų projektų, kurie nebuvo finansuojami pagal jokią Sąjungos programą, arba toliau sklandžiai finansiškai remti tinkamai įgyvendinamus projektus tolesniais investavimo ciklo etapais, nesukeliant papildomos administracinės naštos gavėjams. Be to, laikantis požiūrio, įtvirtinto atitinkamuose sektorių teisės aktuose, pavyzdžiui, Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akte, Ypatingos svarbos žaliavų akte arba Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2023/2413²⁷ (Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvoje) ir nurodyto komunikate „Švarios pramonės kursas“ bei Bendrosios rinkos strategijoje, atskiruose galiojančiuose ar būsimuose Sąjungos teisės aktuose turėtų būti galima nustatyti atvejus, kai konkretūs projektai, pavyzdžiui, strateginiai projektai, laikomi viešojo intereso projektais arba laikomi viršesnio viešojo intereso projektais;
- (63) [prireikus ir tinkamai pagrįstais atvejais EKF taip pat turėtų galėti nustatyti spartinamųjų veiksmų mechanizmą, kad būtų paspartintas Sąjungos paramos teikimas siekiant patenkinti neatidėliotinus finansavimo poreikius, kad būtų sudarytos sąlygos sėkmingai įgyvendinti svarbias verslo idėjas bendrojoje rinkoje, kai tokio finansavimo pakankamu lygmeniu rinkoje nėra. Šiuo tikslu, atsižvelgiant į skubumą, tam tikri patikrinimai turėtų būti atliekami tik suteikus finansavimą, palengvinant ir apribojant gavėjams tenkančią administracinę naštą ir kuo greičiau suteikiant finansinį tikrumą, kartu pripažįstant pagrįstą finansinės rizikos Sąjungai lygį, atitinkantį siekiamus tikslus;]

²⁷ 2023 m. spalio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/2413, kuria iš dalies keičiami Direktyva (ES) 2018/2001, Reglamentas (ES) 2018/1999 ir Direktyva 98/70/EB, kiek tai susiję su skatinimu naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, ir panaikinama Tarybos direktyva (ES) 2015/652 (OL L, 2023/2413, 2023 10 31, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

- (64) prireikus ir tinkamai pagrįstais atvejais EKF turėtų skatinti startuolius ir novatorius, įsisteigusius ne Sąjungoje, perkelti arba investuoti ir plėtoti verslą bendrojoje rinkoje, numatant vadinamąjį akstinamųjų veiksmų mechanizmą, pritraukiantį sėkmės lydimų startuolių ir novatorių iš viso pasaulio, taip pat pasinaudojant ES delegacijų tinklu. Šiuo tikslu tinkamumo reikalavimų, pavyzdžiui, susijusių su įsisteigimu valstybėse narėse arba asocijuotosiose valstybėse Sąjungos paramos teikimo pradžioje, turėtų būti laikinai atsisakyta, kad gavėjai galėtų persikelti į šias šalis per nustatytą laikotarpį, užtikrinant vėlesnę Sąjungos paramą. Sąjungos finansiniai interesai turėtų būti tinkamai apsaugoti, o mokėjimai neturėtų būti atliekami tol, kol nebus įvykdyti tinkamumo reikalavimai;
- (65) prireikus ir tinkamai pagrįstais atvejais EKF turėtų sudaryti sąlygas lanksčiau ir prieinamiau nustatyti, atrinkti ir remti novatoriškus projektus ir idėjas, be kita ko, numatant priemonių atžvilgiu neutralias skyrimo procedūras, kurios suteiktų galimybę tyrėjams, verslininkams, įmonėms ir kitiems piliečiams siūlyti savo inovacinius sprendimus be pradinio dirbtinio Sąjungos paramos susiaurinimo ar apribojimo iki dotacijos, viešųjų pirkimų ar kitokios formos Sąjungos paramos. Idėjos turėtų būti vertinamos ir atrenkamos atsižvelgiant į jų privalumus sprendžiant atitinkamą uždavinį ar įgyvendinant Sąjungos politikos prioritetą, o tinkamiausia ir rezultatyviausia biudžeto vykdymo priemonė šioms idėjoms remti, nesvarbu, ar tai būtų dotacija, viešieji pirkimai ar kt., turėtų būti atrenkama tik vėliau, atsižvelgiant į atskiro projekto reikalavimus ir privalumus;
- (66) prireikus ir tinkamai pagrįstais atvejais EKF taip pat turėtų supaprastinti ir paspartinti Sąjungos paramos tam tikriems svarbiems projektams įgyvendinimą;
- (67) pagal EKF priemonę „InvestEU“ turėtų būti teikiama biudžeto garantija ir finansinės priemonės, kad visoje Sąjungoje būtų galima sutelkti papildomas investicijas siekiant remti Europos konkurencingumą strateginių technologijų, paslaugų ir sektorių srityse;

- (68) EKF priemonę „InvestEU“ turėtų įgyvendinti partneriai, įskaitant Europos investicijų banko (EIB) grupę, tarptautines finansų įstaigas, nacionalinius skatinamojo finansavimo bankus ir įstaigas, taip pat eksporto kreditų agentūras. Atsižvelgiant į Europos investicijų banko (EIB) grupės vaidmenį pagal Sutartis, jo pajėgumą veikti visose valstybėse narėse ir turimą patirtį taikant esamą „InvestEU“ fondą, ji turėtų išlikti privilegijuotu EKF priemonės „InvestEU“ ES skyriaus įgyvendinančiuoju partneriu. Be EIB grupės, nacionaliniai skatinamojo finansavimo bankai ir įstaigos turėtų galėti siūlyti papildomus finansinius produktus, atsižvelgiant į tai, kad jų patirtis ir pajėgumai nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis galėtų būti naudingi siekiant kuo labiau padidinti viešųjų lėšų poveikį visoje Sąjungos teritorijoje ir užtikrinti teisingą projektų geografinę pusiausvyrą, remiantis atvira struktūra, kuri turėtų išlikti pagrindiniu EKF priemonės „InvestEU“ aspektu, remiantis plačiu bendradarbiavimu ir patirtimi pagal programą „InvestEU“. Komisija ir EIB grupė turėtų bendradarbiauti siekdamos remti EKF priemonės „InvestEU“ įgyvendinimą ir skatinti nuoseklumą, įtraukumą, papildomumą ir efektyvų diegimą;
- (69) siekiant išvengti nereikalingos administracinės naštos ir užtikrinti spartų diegimą ir paramą rinkai nuolat visais programavimo laikotarpiais, EKF priemonės „InvestEU“ įgyvendinimas turėtų būti grindžiamas esama programos „InvestEU“ pagal ramsčius teigiamai įvertintų įgyvendinančiųjų partnerių bendruomene, sutartiniais susitarimais ir atitinkamais finansiniais produktais. Šis reglamentas nedaro poveikio esamų vertinimų pagal ramsčius galiojimui, kurie lieka galioti Finansiniame reglamente nustatytais sąlygomis. Be to, siekiant užtikrinti patikimą finansų valdymą, spartesnį įgyvendinimą ir supaprastinimą įgaliotiesiems subjektams, EKF priemonės „InvestEU“ įgyvendinimas turėtų būti grindžiamas esamais susitarimais, teisinių ir sutartinių susitarimų šablonais, taip pat nustatytais stebėsenos ir ataskaitų teikimo priemonėmis. Tai padidintų Sąjungos paramos poveikį ir sudarytų sąlygas daugiau dėmesio skirti efektyviai paramai galutiniams gavėjams. Komisija turėtų galėti visiškai arba iš dalies remtis susitarimais su įgyvendinančiais partneriais, sudarytais pagal Reglamentą (ES) 2021/523, ir pagal tą reglamentą sudarytų susitarimų kontekste savo ar kitų subjektų atliktais vertinimais;

- (70) siekiant įgyvendinantiesiems partneriams suteikti platesnę prieigą prie EKF priemonės „InvestEU“, Komisija turėtų turėti galimybę sudaryti susitarimus dėl netiesioginio valdymo su visų kategorijų subjektais, išvardytais Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies c punkte;
- (71) siekiant užtikrinti nuoseklumą biudžeto garantija ir finansinės priemonės, be kita ko, kai atliekant derinimo operacijas jos derinamos su negražintina parama, pagal EKF priemonę „InvestEU“ turėtų būti įgyvendinamos pagal Finansinio reglamento X antraštinę dalį;
- (72) siekdama užtikrinti, kad biudžeto garantijos, finansinės priemonės ir derinimo operacijos pagal įvairias Sąjungos programas būtų įgyvendinamos nuosekliai, Komisija turėtų parengti gaires, įskaitant technines priemones ir sąlygas, dėl šių formų paramos panaudojimo pagal tas programas;
- (72a) įvertinimas pagal ramsčius šio reglamento kontekste turėtų būti atliekamas laikantis Finansiniame reglamente nustatytų netiesioginio valdymo taisyklių;
- (73) siekiant laikytis Finansinio reglamento reikalavimų, šiame reglamente turėtų būti nustatyta didžiausia biudžeto garantijos pagal EKF priemonę „InvestEU“ suma, tos biudžeto garantijos atidėjinių norma pagal Finansinio reglamento 214 straipsnio 1 dalį ir įpareigojimas Komisijai kiekvienais metais įvertinti tą atidėjinių normą po to, kai atliekamas Finansinio reglamento 41 straipsnio 5 dalyje nurodytas vertinimas, atsižvelgiant į Komisijos rizikos valdymo sistemą ir galimybę trečiosioms šalims ir trečiosioms valstybėms konkrečiai prisidėti prie EKF priemonės „InvestEU“;
- (74) [būtina numatyti galimybę, kad EKF priemonė „InvestEU“, įskaitant biudžeto garantiją, būtų horizontali kitų sričių Sąjungos politikos įgyvendinimo priemonė, kuria būtų teikiama parama pagal kitas Sąjungos programas, laikantis tose programose nustatytų tikslų. Tuo tikslu atitinkami finansinių įsipareigojimų atidėjiniai turėtų būti sudaromi pagal tas kitas programas. Kai kitomis Sąjungos programomis prisidedama prie Sąjungos vidaus politikos tikslų, parama biudžeto garantijos arba finansinių priemonių forma, įskaitant atvejus, kai atliekant derinimo operaciją tokia parama derinama su negražintina parama, turėtų būti teikiama tik per EKF priemonę „InvestEU“;

- (74a) Pagal EKF priemonę „InvestEU“ turėtų būti numatyta galimybė įsteigti valstybių narių skyrių. Išsamios sąlygos, kuriomis reglamentuojamas lėšų įnašas į valstybių narių skyrių, įskaitant šaltinius, sumas, atidėjinių normas ir teikimo sąlygas, turėtų būti nustatytos Komisijos ir atitinkamos valstybės narės sudarytame susitarime dėl to skyriaus įnašo. Valstybių narių skyriaus tikslais prisidedančių valstybių narių atstovai turėtų būti kviečiami dalyvauti atitinkamo skyriaus veiklos įgyvendinimo stebėsenoje, pavyzdžiui, dalyvauti tam skirtose dialogų dėl politikos peržiūros dalyse;
- (75) EKF priemonė „InvestEU“ turėtų būti viena centralizuota biudžeto garantijos ir visų finansinių priemonių, kuriomis prisidedama prie Sąjungos vidaus politikos tikslų įgyvendinimo, nustatymo ir valdymo priemonė. Tai padėtų didinti Sąjungos finansavimo efektyvumą ir poveikį politikai. Be to, Komisija ir įgyvendinantieji partneriai turėtų užtikrinti, kad nauji finansiniai produktai, kurie turi būti sukurti pagal šį reglamentą, būtų suderinami su valstybės pagalbos taisyklėmis, kaip tai suprantama Finansinio reglamento 212 straipsnio 2 dalyje, siekiant užtikrinti spartų jų diegimą. Tai jau buvo padaryta finansinių produktų, sukurtų pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/523²⁸, atveju;
- (75a) EKF priemonės „InvestEU“ investicijų komitetas turėtų remtis gerai veikiančiu Investicijų komiteto modeliu pagal programą „InvestEU“. Investicijų komiteto sudėtimi turėtų būti užtikrinta plati politikos linijų aprėptis, suderinant patikimas finansų ir rinkos ekspertines žinias su konkrečia sektoriaus žiniomis. Tam sąlygas turėtų sudaryti nuolatinių narių ir ekspertų, turinčių patirties investicijų į sektorius, kuriuos apima politikos linijos, srityje, dalyvavimas;

²⁸ 2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/523, kuriuo nustatoma programa „InvestEU“ ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/1017, (OL L 107, 2021 3 26, p. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj>).

- (76) Europos novatoriški startuoliai ir veiklą plečiančios įmonės yra esminiai augimo ir konkurencingumo varikliai. Pripažįstant, kad jie susiduria su nuolatinėmis kliūtimis gauti būtiną finansavimą Sąjungoje, pagal EKF priemonę „InvestEU“ turėtų būti teikiama tikslinė finansinė parama augančioms ir veiklą plečiančioms įmonėms Sąjungoje visais etapais – nuo įsteigimo ir veiklos pradžios iki veiklos plėtros ir pramoninės gamybos. Pagal EKF priemonę „InvestEU“ turėtų būti teikiamas tiesioginis ir netiesioginis finansavimas Europos įmonėms, siekiant pritraukti privačius investuotojus ir taip išnaudoti visą Europos verslumo ir investicijų potencialą. Tai įgalintų startuolius ir veiklą plečiančias įmones ir sustiprintų Sąjungos lyderystę pasaulyje technologijų ir pramonės srityje, kartu panaikinant Europos inovacijų ir investicijų spragas ir įgyvendinant santaupų ir investicijų sąjungos užmojus. Į EKF priemonę „InvestEU“ turėtų būti įtraukta priemonė, kuria siekiama užtikrinti, kad sparčiai augančios įmonės, kuriančios arba diegiančios novatoriškas technologijas, be kita ko, Sąjungos strateginiams interesams ir ekonominiam saugumui svarbiose srityse, galėtų gauti pakankamai kapitalo savo verslui plėsti. Ji padėtų sutelkti investicijas iš Europos kapitalo rinkų, atsižvelgiant į Sąjungos politikos prioritetus;
- (77) „InvestEU“ konsultacijų centro pagrindu turėtų būti įsteigta EKF konsultavimo projektų klausimais tarnyba EKF tikslams remti. Ji turėtų suvienodinti konsultacinę paramą privatiesiems ir viešiesiems subjektams visoje Europoje, siūlydama pritaikytas paslaugas potencialiems paramos gavėjams, ir prisidėti prie galimų investavimo operacijų pagal EKF bazės kūrimo visoje Europoje. Be to, paramos verslui paslaugų, pavyzdžiui, tinklo „ES – verslui“, vaidmuo turėtų būti padėti Europos įmonėms tapti novatoriškesnėmis ir konkurencingesnėmis, augti ir plėstis bendrojoje rinkoje, taip pat didinti informuotumą ir padėti stiprinti gebėjimus, susijusius su galimybėmis gauti kapitalo rinką grindžiamą finansavimą. Siekiant išvengti bereikalingos administracinės naštos ir užtikrinti spartų diegimą ir paramą rinkai tęstinumo prasme, EKF turėtų būti galima pasikliauti esama programos „InvestEU“ pagal ramsčius įvertintų patariamųjų partnerių bendruomene;

- (77a) siekiant remti EKF ir jo politikos linijų įgyvendinimą, valstybės narės turėtų turėti galimybę paskirti ir remti nacionalinius kontaktinius centrus. Komisija turėtų bendradarbiauti su nacionalinių kontaktinių centrų tinklu, kad paskatintų bendradarbiavimą ir sudarytų palankesnes sąlygas keistis patirtimi, žiniomis ir geriausios praktikos pavyzdžiais, siekiant padidinti nacionalinių kontaktinių centrų visoje Sąjungoje teikiamų paslaugų rezultatyvumą. Nacionalinius kontaktinius centrus turėtų valdyti ir finansuoti valstybės narės. Valstybės narės turėtų savo nuožiūra toliau plėsti nacionalinių kontaktinių centrų paslaugas nacionaliniu ir subnacionaliniu lygmenimis. Nacionaliniai informacijos centrai turėtų turėti galimybę, be kita ko, teikti pritaikytas verslo paramos paslaugas ir pasiūlymų patikrinimo paslaugas, kuriomis remiami pirmą kartą paraiškas teikiantys pareiškėjai, taip pat tikslingas paramos paslaugas strateginėse srityse, siekiant sumažinti kliūtis patekti į rinką ir sudaryti palankesnes sąlygas sėkmingam dalyvavimui, bendradarbiaujant su EKF konsultavimo projektų klausimais tarnyba, tinklu „ES – verslui“ ir kitomis struktūromis. Pagal EKF nacionaliniams kontaktiniams punkтам teikiamas gebėjimų stiprinimas gali apimti tokią veiklą kaip mokymas, mokymasis, praktiniai seminarai ir mentorystė, kuriais būtų sustiprinti jų gebėjimai, siekiant pagerinti paramą pareiškėjams ir suinteresuotiesiems subjektams. Konkretiems sektoriams pritaikyta parama nacionalinių kontaktinių centrų gebėjimams stiprinti, pavyzdžiui, per teminius nacionalinių kontaktinių centrų tinklus, gali būti teikiama pagal EKF politikos linijas, jei ji atitinka konkrečius atitinkamos politikos linijos tikslus;
- (78) MVĮ sudaro daugiau kaip 99 proc. visų Sąjungos įmonių, sukuria du trečdalius darbo vietų ir labai prisideda prie naujų kokybiškų darbo vietų kūrimo visuose sektoriuose. Veiklą plečiančios įmonės veikia visuose sektoriuose ir visais inovatyvios lyderystės lygmenimis. Sąjungos ekonomikos augimas ir inovacijos galėtų būti įmanomi tik tuomet, jei būtų remamos tos daugybė veiklą plečiančių įmonių, veikiančių tarp Sąjungos MVĮ. MVĮ yra labai svarbios siekiant žaliosios ir skaitmeninės ekonomikos pertvarkos, įskaitant poveikio klimatui neutralumo tikslą;

- (79) vis dėlto galimybė gauti finansavimą yra svarbi kliūtis MVĮ, visų pirma startuoliams ir veiklą plečiančioms įmonėms, nes jos dažnai naudojasi išorės finansavimu, kad paremtų savo augimo planus. MVĮ susiduria su papildomomis inovacijų ir augimo kliūtimis, kurios nedaro tokio pat poveikio didesnėms įmonėms, pavyzdžiui, verslumo įgūdžių trūkumu, prieigos prie technologijų infrastruktūros trūkumu, intelektinės nuosavybės apsaugos sunkumais arba patekimo į eksporto rinkas ir vertės grandines, siekiant plėtoti savo tarptautinimo veiklą, sunkumais;
- (80) iš įrodymų matyti, kad tiesioginės finansinės paramos MVĮ nepakanka jų veiklos plėtrai remti ir kad joms reikia specialių ir naudingų konsultacijų Sąjungos lygmeniu. Konsultacijų dėl bendrosios rinkos taisyklių, inovacijų ir galimybių gauti finansavimą teikimu prisidedama prie Sąjungos konkurencingumo. Be to, verslo parama vietos, regionų ir nacionaliniu lygmenimis yra įvairi ir taip pat turėtų prijungti mažiau išsivysčiusius bei atokiausius regionus. Šią spragą padėjo panaikinti esamos Sąjungos iniciatyvos, pavyzdžiui, Europos įmonių tinklas, Europos klasterių bendradarbiavimo platforma ir Europos skaitmeninių inovacijų centrai. Taigi, siekiant supaprastinti ir racionalizuoti konsultavimo ir partnerystės paslaugas, turėtų būti sukurtas tinklas „ES – verslui“, grindžiamas Europos įmonių tinklu (EIT), Europos klasterių bendradarbiavimo platforma (EKBP) ir kitais tinklais;

- (81) EKF turėtų remti MVĮ galimybes gauti finansavimą ir sustiprinti Sąjungos MVĮ konkurencingumą dviem pagrindiniais būdais, kurie turi būti įgyvendinami pasitelkiant darbo programas. Pirma, be tinklo „ES – verslui“, EKF turėtų vykdyti papildomą kompleksinę veiklą, kuria daugiausia dėmesio skiriama MVĮ konkurencingumo didinimui. Antra, į EKF politikos linijas turėtų būti įtraukti specialūs MVĮ veiksmai, skirti strateginiuose sektoriuose veikiančioms MVĮ, pavyzdžiui, premijų sistemos, kuriais skatinamas MVĮ dalyvavimas, siekiant paremti MVĮ inovacijas, augimą ir plėtrą. Turėtų būti galima teikti specialią paramą, kad MVĮ ir mažų vidutinės kapitalizacijos įmonių galėtų gauti finansavimą ir jis būtų joms prieinamas visuose ekonomikos sektoriuose, įskaitant mikrofinansavimą ir paramą socialinėms įmonėms. Be to, taikant lankstų finansinių priemonių rinkinį pagal EKF turėtų būti užtikrinta, kad MVĮ galėtų gauti tokios rūšies paramą, kuri geriausiai atitiktų jų poreikius įvairiais investavimo ciklo etapais;
- (82) siekiant toliau remti supaprastinimo ir lengvos paramos gavėjų prieigos prie Sąjungos finansavimo galimybių principus, EKF turėtų pasiūlyti bendrą portalą, kuriame būtų centralizuotai kaupiama informacija apie visas Sąjungos finansavimo galimybes bei prieigą prie jų ir remiama kita veikla. Bendras portalas turėtų palengvinti ir paspartinti prieigą prie Sąjungos ir kito finansavimo, finansavimo priemonių ir investicijų, supaprastinant metodą, kartu remiantis Finansavimo ir konkursų portalu, „InvestEU“ portalu, Prieigos prie finansų portalu, STEP portalu ir kitomis atitinkamomis platformomis. Taip pat turėtų būti galima tiesiogiai kreiptis dėl Komisijos valdomų Sąjungos finansavimo galimybių bendrame portale;

- (83) [EKF turi būti įgyvendinama pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) [XXX]²⁹ [Veiklos rezultatų reglamentas], kuriuo nustatomos Sąjungos biudžeto išlaidų stebėjimo ir veiklos rezultatų peržiūros sistemos taisyklės, įskaitant taisykles, kuriomis užtikrinamas vienodas reikšmingos žalos nedarymo ir lyčių lygybės principų, nurodytų atitinkamai Finansinio reglamento 33 straipsnio 2 dalies d ir f punktuose, taikymas, Sąjungos programų ir veiklos rezultatų stebėsenos ir ataskaitų apie juos teikimo taisykles, Sąjungos paramos portalo sukūrimo taisykles, programų vertinimo taisykles, taip pat kitas horizontaliąsias visoms Sąjungos programoms taikytinas nuostatas, kaip antai nuostatas dėl informavimo, komunikacijos ir matomumo;]
- (83a) pagal Finansinį reglamentą ir Veiklos rezultatų reglamentą Komisija turėtų stebėti EKF įgyvendinimą ir jo bendrus veiklos rezultatus, įskaitant dalyvavimo tendencijas ir geografinį finansuojamų veiksmų pasiskirstymą visoje Sąjungoje pagal Veiklos rezultatų reglamento II priedą, ir kasmet informuoti Europos Parlamentą ir Tarybą apie programos įgyvendinimo lygį pagal Veiklos rezultatų reglamento 9 straipsnį. Turėtų būti dedamos visos pastangos siekiant užtikrinti, kad įgyvendinimo laikotarpio pabaigoje būtų išvengta pernelyg didelės ir nuolatinės geografinės koncentracijos, nepagrįstos atitinkamų technologinių ir pramonės pajėgumų pasiskirstymu visoje Sąjungoje. Komisija turėtų informuoti EKF generalinį komitetą apie veiklos rezultatų stebėsenos rezultatus ir visas priemones, kurių imtasi nustačius pernelyg didelę ir nuolatinę koncentraciją;
- (84) pastarojo meto patirtis sparčiai kintančioje ekonominėje, socialinėje ir geopolitinėje aplinkoje parodė, kad reikia lankstesnės DFP ir lankstesnių Sąjungos programų. [Tuo tikslu ir atsižvelgiant į EKF tikslus, skiriant finansavimą turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į kintančius politikos poreikius, nustatytus atitinkamuose Komisijos paskelbtuose dokumentuose, Tarybos išvadose ir Europos Parlamento rezoliucijose, kartu užtikrinant pakankamą biudžeto vykdymo nuspėjamumą;]

²⁹ OL L ..., p.

- (85) kad būtų pasiekti bendrieji ir konkretus EKF tikslai, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus dėl EKF priemonės „InvestEU“ investicijų gairių priėmimo ir didžiausios biudžeto garantijos sumos ir atidėjinių normos koregavimų, taip pat dėl tam tikrų priemonių, kuriomis remiama kosmoso politika. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros³⁰ nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus turi gauti tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams turi būti sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (86) siekiant užtikrinti vienodas EKF įgyvendinimo sąlygas tam tikromis darbo programose nustatytais priemonėmis ir tam tikromis kosmoso ir gynybos pramonės politikos rėmimo priemonėmis, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011³¹;

³⁰ OL L 123, 2016 5 12, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

³¹ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13–18).

- (87) darbo programos, kuriomis įgyvendinami III–VIII skyriai, ir kiti aktai, kuriais įgyvendinami tie patys skyriai, turėtų būti priimami laikantis Reglamento (ES) Nr. 182/2011. priimant tam tikrus aktus, kaip apibrėžta šiame reglamente, įskaitant darbo programas, kuriomis įgyvendinama perėjimo prie švarios energijos, sveikatos, biotechnologijų, žemės ūkio ir bioekonomikos, taip pat skaitmeninės lyderystės, atsparumo ir saugumo, gynybos pramonės ir kosmoso sričių veikla, turėtų būti taikoma nagrinėjimo procedūra, atsižvelgiant į tai, kad tie aktai turėtų būti visapusiškai remiami ir jais turėtų būti kuriama sinergija su valstybių narių vykdoma nacionaline ir pasidalijamojo valdymo veikla. Kai kuriems techninio pobūdžio įgyvendinimo aktams kosmoso srityje turėtų būti naudojama patariamoji procedūra;
- (87a) siekiant užtikrinti tinkamą valstybių narių atstovavimą, Komisija turėtų stengtis likus pakankamai laiko iki įvairių sudėčių komitetų posėdžių pateikti valstybėms narėms darbotvarkes, kuriose būtų nurodyti svarstylini klausimai ir, jei taikytina, klausimai, dėl kurių posėdžiuose bus balsuojama. Kai aktualu, į atitinkamų sudėčių komitetų darbotvarkes turėtų būti įtraukti specialūs punktai dėl bendradarbiavimo grindžiamų mokslinių tyrimų ir inovacijų;

- (88) Komisija turėtų priimti nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus tinkamai pagrįstais atvejais, kai darbo programa nepriimama arba ji turi būti priimta skubos tvarka, kad būtų galima nedelsiant reaguoti į krizę, arba kai to reikia dėl kitų panašių išskirtinių ir tinkamai pagrįstų ekstremaliųjų situacijų arba dėl būtinybės imtis skubių veiksmų;
- (89) EKF pakeičiamos reglamentais (ES) 2021/522, (ES) 2021/694³², (ES) 2021/696³³, (ES) 2021/697³⁴, (ES) 2021/783³⁵, (ES) 2023/588³⁶ nustatytos programos ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/696, (ES) 2023/588 ir (ES) 2025/2643; Šio reglamento tikslais nuorodos į tinkamumo kriterijus pagal Reglamentą (ES) 2025/2643 turėtų būti suprantamos kaip nuorodos į atitinkamus jų atitikmenis šiame reglamente;

³² 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/694, kuriuo nustatoma Skaitmeninės Europos programa ir panaikinamas Sprendimas (ES) 2015/2240, (OL L 166, 2021 5 11, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/694/oj>).

³³ 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/696, kuriuo sudaroma Sąjungos kosmoso programa, įsteigiama Europos Sąjungos kosmoso programos agentūra ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013 bei (ES) Nr. 377/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, (OL L 170, 2021 5 12, p. 69, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/696/oj>).

³⁴ 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/697, kuriuo įsteigiamas Europos gynybos fondas ir panaikinamas Reglamentas (ES) 2018/1092, (OL L 170, 2021 5 12, p. 149, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj>).

³⁵ 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/783, kuriuo nustatoma Aplinkos ir klimato politikos programa (LIFE) ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1293/2013, (OL L 172, 2021 5 17, p. 53, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/783/oj>).

³⁶ 2023 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/588, kuriuo nustatoma 2023–2027 m. Sąjungos saugaus junglumo programa (OL L 79, 2023 3 17, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/588/oj>).

I skyrius

Bendrosios nuostatos

1 SKIRSNIS

FONDO TIKSLAI IR STRUKTŪRA

1 straipsnis

[Dalykas]

1. [Šiuo reglamentu įsteigiamas Europos konkurencingumo fondas (toliau – EKF), įskaitant specialiąją gynybos srities mokslinių tyrimų ir inovacijų programą, nurodytą SESV 182 straipsnio 3 dalyje, ir nustatomi EKF tikslai, 2028–2034 m. biudžetas, Sąjungos paramos formos ir tokios paramos teikimo vykdant kompleksinę veiklą ir konkrečią politiką, kurią remia EKF, taisyklės.
2. Šiame reglamente nustatomos:
 - a) perėjimo prie švarios energijos ir pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo linija, įgyvendinama vykdant II ir IV skyriuose nustatytą veiklą ir padedanti siekti 3 straipsnio 2 dalies a punkte nustatytų konkrečių tikslų;
 - b) sveikatos, biotechnologijų, žemės ūkio ir bioekonomikos linija, įgyvendinama vykdant II ir V skyriuose nustatytą veiklą ir padedanti siekti 3 straipsnio 2 dalies b punkte nustatytų konkrečių tikslų;
 - c) skaitmeninės lyderystės linija, įgyvendinama vykdant II ir VI skyriuose nustatytą veiklą ir padedanti siekti 3 straipsnio 2 dalies c punkte nustatytų konkrečių tikslų;

- d) atsparumo ir saugumo, gynybos pramonės ir kosmoso linija, įgyvendinama vykdant II ir VII skyriuose nustatytą veiklą, įskaitant 1 dalyje nurodytą specialiąją gynybos srities mokslinių tyrimų ir inovacijų programą, ir padedanti siekti 3 straipsnio 2 dalies d punkte nustatytų konkrečių tikslų.
3. Reglamentu taip pat nustatoma teisinė sistema, kuria siekiama užtikrinti tiekimo saugumą, šalinti investavimo ir gamybos kliūtis ir remti Sąjungos pramoninės bazės konkurencingumą.]

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

1. Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:
- 1) konsultavimo susitarimas – teisinė priemonė, kuria Komisija ir patariamasis partneris nustato projekto konsultavimo paslaugų įgyvendinimo sąlygas;
 - 2) patariamasis partneris – reikalavimus atitinkanti garantijos šalis, pavyzdžiui, finansų įstaiga arba kitas subjektas, su kuriuo Komisija yra sudariusi konsultavimo susitarimą, pagal kurį įgyvendinama viena ar daugiau konsultavimo iniciatyvų, išskyrus konsultavimo iniciatyvas, kurios įgyvendinamos pasitelkiant išorės paslaugų teikėjus, su kuriais Komisija yra sudariusi sutartis, arba vykdomąsias įstaigas;
 - 3) skyrius – 24 straipsnio 1 dalyje nustatyta EKF priemonės „InvestEU“ dalis, apibrėžiama pagal paramą užtikrinančių išteklių kilmę;

- 4) kontrolė – galimybė tiesiogiai arba netiesiogiai per vieną ar daugiau tarpinių teisės subjektų daryti lemiamą įtaką teisės subjektui;
- 4a) gynybos produktai – bet kokie su gynyba susiję produktai, nurodyti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/43/EB³⁷ priede, taip pat darbai, prekės ir paslaugos, tiesiogiai susiję su tais produktais kai kuriems ar visiems jų gyvavimo ciklo elementams, kaip tai suprantama Direktyvos 2009/81/EB³⁸ 2 straipsnio c punkte;
- 5) vykdomojo valdymo struktūra – teisės subjekto organas, paskirtas pagal nacionalinę teisę ir, kai taikytina, atskaitingas vykdomajam direktoriui arba bet kuriam kitam asmeniui, turinčiam panašius įgaliojimus priimti sprendimus, kuriam suteikti įgaliojimai nustatyti teisės subjekto strategiją, tikslus ir bendrą kryptį ir kuris prižiūri ir stebi vadovybės sprendimų priėmimą;
- 6) EIB grupė – Europos investicijų bankas (EIB), jo patronuojamosios įmonės ir kiti subjektai, įsteigti pagal Protokolo Nr. 5 dėl Europos investicijų banko statuto (toliau – EIB statutas) 28 straipsnio 1 dalį;
- 6a) ES įslaptinta informacija arba ESII – bet kokia informacija arba medžiaga, kuriai suteikta ES slaptumo žyma ir kurią neteisėtai atskleidus galėtų būti padaryta tam tikro dydžio žala Sąjungos arba vienos ar daugiau valstybių narių interesams;

³⁷ 2009 m. gegužės 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/43/EB dėl su gynyba susijusių produktų siuntimo Bendrijoje sąlygų supaprastinimo (OL L 146, 2009 6 10, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/43/oj>).

³⁸ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/81/EB dėl darbų, prekių ir paslaugų pirkimo tam tikrų sutarčių, kurias sudaro perkančiosios organizacijos ar subjektai gynybos ir saugumo srityse, sudarymo tvarkos derinimo ir iš dalies keičianti direktyvas 2004/17/EB ir 2004/18/EB, (OL L 216, 2009 8 20, p. 76, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj>).

- 6b) įslaptinta bendroji informacija – bet kokie materialūs ar nematerialūs įslaptinti duomenys, kurie yra saugomi prieš prisijungiant prie tam tikro veiksmo ir kurie, kaip nurodyta rašytiniame susitarime, yra būtini tam veiksmui įgyvendinti. Tokia informacija žymima nacionaline slaptumo žyma arba ES slaptumo žyma;
- 6c) įslaptinta įgyta informacija – bet koks įslaptintas materialus ar nematerialus rezultatas, gautas vykdant tam tikrą veiksmą pagal šį reglamentą;
- 7) susitarimas dėl garantijos arba susitarimas dėl įnašo – Komisijos ir įgyvendinančiojo partnerio sudarytas susitarimas dėl paramos pagal EKF priemonę „InvestEU“ įgyvendinimo;
- 8) imperatyvus viešasis interesas – taikant 20 straipsnį, svarbi priežastis teikti Sąjungos paramą tam tikram veiksmui ar veiksmų rinkiniui dėl aiškaus ir reikšmingo indėlio siekiant EKF 3 straipsnyje nustatytų politikos tikslų, kai veiksmai daro strateginį poveikį ir kai nesuteikus Sąjungos paramos arba vėluojant ją suteikti galėtų kilti reikšminga rizika Sąjungos konkurencingumui, o tai pateisina paspartintų ir supaprastintų taisyklių taikymą skiriant sutartį;
- 9) įgyvendinantysis partneris – subjektas, pagal netiesioginio valdymo principą įgyvendinantis paramą pagal EKF priemonę „InvestEU“;
- 10) bendriems Europos interesams svarbūs projektai (BEISP) – projektai, atitinkantys visus kriterijus, nustatytus Komisijos komunikate „Valstybės pagalbos, skirtos bendriems Europos interesams svarbių projektų vykdymui skatinti, suderinamumo su vidaus rinka analizės kriterijai“ arba per vėlesnes to komunikato peržiūras;

- 11) investavimo ciklas – tęstinės viešojo ir privačiojo sektorių finansinės paramos ir politinės paramos mechanizmai, teikiami gavėjams visoje tęstinės paramos vystymosi grandinėje, įskaitant visapusišką veiklą, susijusią su finansinių išteklių paskirstymu ir paramos teikimu inovacijoms ir ekonomikos augimui skatinti. Šis ciklas apima (tuo neapsiribojant) fundamentinių ir taikomųjų mokslinių tyrimų etapų inicijavimą, pažangą veiklos plėtimo etapais, pramoninį diegimą ir pažangą siekiant plataus masto gamybos, pramonės brandos ir tarptautinimo;
- 12) finansavimo ir investavimo operacijos arba finansavimo ar investavimo operacijos – tiesioginio arba netiesioginio lėšų teikimo galutiniams gavėjams finansinių produktų forma operacijos, kurias:
 - a) savo vardu ir pagal savo vidaus taisykles, politiką ir procedūras vykdo įgyvendinantis partneris ir kurios įtraukiamos į įgyvendinančiojo partnerio finansines ataskaitas arba apie kurias, kai taikytina, informacija pateikiama tų finansinių ataskaitų aiškinamuosiuose raštuose;
 - b) EKF finansinės priemonės „InvestEU“ kontekste įgyvendinantis partneris vykdo savo vardu arba, priklausomai nuo to, kas taikytina, savo vardu, tačiau Komisijos naudai;
- 13) teisės subjektas – fizinis arba juridinis asmuo, įsteigtas ir tokiu pripažįstamas pagal Sąjungos, nacionalinę ar tarptautinę teisę, įskaitant pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2025/2643³⁹ sukurtas Europos ginkluotės programos struktūras (SEAP), turintis teisinį subjektiškumą ir galintis savo vardu veikti, naudotis teisėmis ir turėti pareigų, arba subjektas, neturintis teisinio subjektiškumo (juridinio asmens statuso), kaip nurodyta Finansinio reglamento 200 straipsnio 2 dalies c punkte;

³⁹ OL L, 2025/2643, 2025 12 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2643/oj>

- 14) politikos linija – tikslinė 3 straipsnio 2 dalyje nustatyta EKF priemonių rinkiniu remiama sritis;
- 15) ikiprekybiniai viešieji pirkimai – viešieji pirkimai, kurių objektas yra mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugos, teikiamos rinkos sąlygomis dalijantis riziką bei naudą, ir kuriuose perkamos mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugos yra aiškiai atskirtos nuo galutinių produktų diegimo komerciniu mastu;
- 16) konsultavimas projektų klausimais – konsultavimas, kuriuo remiamos investicijos, įskaitant pajėgumų stiprinimo ir rinkos plėtros veiklą, ir verslo spartinimo paslaugos, kurias teikia patariamieji partneriai, išorės paslaugų teikėjai, su kuriais Komisija yra sudariusi sutartis, arba kurios teikiamos pasitelkiant Europos vykdomąsias įstaigas;
- 17) konkurencingumo ženklas – kokybės ženklas, suteiktas pagal kvietimą teikti pasiūlymus pateiktam pasiūlymui ir rodantis, kad tas pasiūlymas atitinka visus pagal skyrimo procedūrą nustatytus kokybės reikalavimus;
- 18) maža vidutinės kapitalizacijos įmonė – subjektas, kaip apibrėžta Komisijos rekomendacijos (ES) 2025/3500⁴⁰ priede;
- 19) mažoji ar vidutinė įmonė arba MVI – labai maža, mažoji ar vidutinė įmonė, kaip apibrėžta Komisijos rekomendacijos 2003/361/EB⁴¹ priedo 2 straipsnyje;
- 20) suinteresuotieji subjektai – asmenys, grupės ar organizacijos, kuriems programos įgyvendinimas daro poveikį ir kurie gali būti įtraukti į programos įgyvendinimą;

⁴⁰ 2025 m. gegužės 21 d. Komisijos rekomendacija dėl mažų vidutinės kapitalizacijos įmonių apibrėžties.

⁴¹ 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija 2003/361/EB dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžties (OL L 124, 2003 5 20, p. 36).

- 21) infrastruktūra – visi fiziniai ir virtualūs elementai, būtini paslaugoms teikti ir ekonominei veiklai vykdyti, įskaitant tinklus, sistemas ir turta, taip pat su infrastruktūra susijusį mobilųjį turta, išskyrus toliau pateikiamame 21aa punkte nurodytą remontui skirtą mobilųjį turta, kuriais skatinamas priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas, atsparumas, efektyvumas, skaitmenizacija ir sąveikumas;
- 21aa) dvejojo naudojimo transporto ir logistikos pajėgumai – pajėgumai, kurie gali būti naudojami tiek civilinio, tiek karinio transporto tikslais; čia transporto pajėgumai – prekės, transporto priemonės ar darbuotojai, atskirai arba kartu, kurie gali palengvinti karinio transporto operacijas, sudaryti joms sąlygas ir jas vykdyti, taip pat mobilusis turas, skirtas strateginės dvejojo naudojimo infrastruktūros remontui, o logistikos pajėgumai – darbuotojai, įranga ir paslaugos, kurie gali palengvinti logistinę paramą, įskaitant kuro, atsargų ir kitų pagrindinių prekių saugojimą ir paskirstymą, sudaryti jai sąlygas ir ją teikti;
- 21a) dinamiškas prieinamumo valdymas – gynybos produktų tiekimas laiku, sutartyje vietoje ir iki sutartų prieinamumo lygių, taip pat prieinamumo rizikos, kuri galėtų pasireikšti kaip atitinkamo gynybos produkto atsargų trūkumas, valdymas; šiame kontekste „prieinamumas“ – situacija, kai gynybos produktas gali atlikti funkciją be trūkumų tam tikromis apibrėžtomis sąlygomis ir yra parengtas prireikus jį naudoti;

- 21b) gynybos produktų techninė priežiūra – visi veiksmai, kurių imamasi siekiant užtikrinti gynybos produkto parengtį ir operacinį pajėgumą, visų pirma užtikrinti, kad įranga atitiktų nustatytas sąlygas, arba atkurti ją taip, kad ji atitiktų nustatytas sąlygas, iki jos naudojimo pabaigos, įskaitant parengtį misijoms, ilgaamžiškumą ir atnaujinimą, individualizavimą ir specializavimą, tikrinimą, kapitalinį remontą, testavimą, aptarnavimą, modifikavimą, klasifikavimą pagal tinkamumą naudoti, remontą, atkūrimą, atstatymą, regeneravimą, antrinį panaudojimą ir kanibalizaciją;
- 21ba) gynybos produkto gyvavimo ciklas – visi galimi vienas po kito einantys gynybos produkto gyvavimo etapai: nuo mokslinių tyrimų ir plėtros iki išėmimo iš apyvartos ir sunaikinimo;
- 21c) koordinavimo ir paramos veiksmas – veiksmas, kuriuo siekiama stiprinti pajėgumus, skleisti informaciją bei žinias ir didinti informuotumą.

3 straipsnis

Tikslai

1. Bendrasis EKF tikslas – didinti Sąjungos konkurencingumą, prisidėti prie našumo augimo ir Sąjungos strateginio savarankiškumo, atsparumo ir saugumo remiant investicijas, kuriomis sukuriama Sąjungos pridėtinė vertė visoje jos vidaus rinkoje, visų pirma strateginiuose sektoriuose ir technologijų srityje, taip pat novatoriškus sprendimus visu investavimo ciklo metu:
 - a) Sąjungos investicijomis užtikrinant technologinį, ekonominį, socialinį poveikį ir poveikį aplinkai, be kita ko, plėtojant perversmines ir palaipsnes inovacijas, besiformuojančias, pažangiausias, dvejopo naudojimo ir strategines technologijas, turinčias didelį ekonominį potencialą, be kita ko, didinant našumą bei plėtojant ir spartinant jų gamybą bei pramoninį diegimą ir diegimą rinkoje;

- b) mažinant Sąjungos strateginę priklausomybę arba užkertant jai kelią ir stiprinant Sąjungos atsparumą, suverenumą ir ekonominį ir energetinį saugumą, be kita ko, įvairinant šaltinius ir rinkas, žiedinį išteklių naudojimą, remiant Sąjungos strateginių technologijų gamybos didinimą ir kuriant, stiprinant bei apsaugant ypatingos svarbos Sąjungos vertės grandines ir infrastruktūrą, be kita ko, nuo visų rūšių grėsmių, įskaitant hibridines ar kibernetines grėsmes, pavyzdžiui, nuo sabotažo ar dezinformacijos;
- c) sprendžiant rinkos nepakankamumo ir neoptimalios investavimo aplinkos problemas, be kita ko, proporcingai pritraukiant privatųjį kapitalą ir institucinius investuotojus, taip pat viešąjį finansavimą, užtikrinant papildomumą, vengiant veiksmų dubliavimo ir neištumiant kitų privačiojo ar viešojo sektoriaus investuotojų, taip pat teikiant integruotos platformos paslaugas, skirtas teikti tikslinę finansinę paramą įmonėms visais vystymosi etapais, įskaitant tas, kurios aktyviai siekia gamybos, pramonės ir diegimo rinkoje;
- d) skatinant Sąjungos kapitalo rinkų integraciją, derinant ją su tikslu sukurti santaupų ir investicijų sąjungą, įskaitant priemones Sąjungos kapitalo rinkų susiskaidymo problemai spręsti, šalinant kliūtis, kuriant paskatas privačiosioms investicijoms, įvairinant ir stiprinant Sąjungos įmonių finansavimo šaltinius visose valstybėse narėse, įskaitant tas, kurių kapitalo rinkos yra mažiau išsivysčiusios;
- e) derinant mokslinių tyrimų, inovacijų ir pramonės politikos paramą, kad Sąjungos mokslinių tyrimų kompetencija taptų Sąjungos pramonės jėga pasaulinėse rinkose, ir užtikrinant gamybos ateitį Europoje, kartu skatinant novatorišką Europos ekonomiką;

- f) plėtojant ir stiprinant Sąjungos tarpvalstybinę ir ypatingos svarbos infrastruktūrą, kuri itin svarbi Sąjungos konkurencingumui, strateginei nepriklausomybei ir atsparumui, visų pirma energetikos, transporto, įskaitant karinį transportą, skaitmeninės, saugumo, gynybos, kosmoso, vandens, taip pat socialinės infrastruktūros ir susijusių duomenų bei paslaugų srityse;
- g) stiprinant Sąjungoje įsisteigusių MVĮ ir mažų vidutinės kapitalizacijos įmonių konkurencingumą ir jų gebėjimą augti ir plėstis, visų pirma gerinant jų galimybes gauti finansavimą, įskaitant privačias investicijas, mikrofinansavimą ir paramą socialinėms įmonėms, taip pat sudarant palankesnes sąlygas joms gauti Sąjungos finansavimą, numatant spartesnes, supaprastintas ir suderintas procedūras ir mažinant joms tenkančią ataskaitų teikimo našta bei užtikrinant, kad ji būtų proporcinga;
- h) skatinant kurti kokybiškas darbo vietas ir sprendžiant įgūdžių, kurie itin svarbūs visų rūšių užimtumui strateginiuose Sąjungos konkurencingumo sektoriuose, trūkumo problemą, investuojant tiek į horizontaliuosius, tiek pirmiausia į konkrečius įgūdžius, prisidedant prie įgūdžių prieinamumo vystant ateities ir besiformuojančias technologijas, taip pat siekiant investicijas papildyti investicijomis į įgūdžius;
- i) užtikrinant bendrosios rinkos integraciją ir susiejant visą Sąjungos konkurencingumo potencialą, be kita ko, kiekviename investavimo ciklo etape remiant iniciatyvas, kurios gali lemti didelį inovacijų, našumo ir saugumo padidėjimą, darantį teigiamą šalutinį poveikį bendrajai rinkai ir Sąjungos vidaus vertės grandinių atsparumui;
- k) užtikrinant teisingą perėjimą prie tvarios, nuo iškastinio kuro nepriklausomos ir skaitmeninės ekonomikos, kuri būtų sąžininga ir kuria būtų remiami darbuotojai ir bendruomenės, prisidedant prie biologinės įvairovės ir žmonių sveikatos apsaugos;
- ka) remiant atitinkamų Sąjungos teisės aktų ir politikos rengimo, įgyvendinimo ir stebėsenos veiksmus;

2. Pagal 1 dalyje nustatytus bendruosius tikslus EKF visų pirma siekia šių konkrečių tikslų:
- a) remiant perėjimą prie švarios energijos ir pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą – šių konkrečių tikslų:
 - i) remti Europos pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą, be kita ko, remiant MVĮ ir energijai imlius pramonės sektorius, švarių technologijų gamybą ir jos tiekimo grandines bei gamybos didinimą, taip pat susijusias investicijas į infrastruktūrą, ir padėti pereiti prie tvarios, žiedinės, efektyviai energiją, vandenį ir išteklius naudojančios, neutralaus poveikio klimatui, gamtai palankios ir atsparios ekonomikos, be kita ko, įgyvendinant aplinkos politiką ir technologiškai neutraliu būdu;
 - ii) skatinti pirmaujančias švarių produktų, paslaugų, procesų ir technologijų rinkas;
 - iii) diegti pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir žiedinės technologijas bei kitus sprendimus jų pramonės procesuose ir veikloje;
 - iv) mažinti energijos tiekimo priklausomybę nuo iškastinio kuro, skatinti energijos vartojimo efektyvumą, diegti atsinaujinančiųjų išteklių ir švarios energijos sprendimus, plėtoti energetikos sistemos lankstumą, užtikrinti energetikos ir transporto infrastruktūros ir sistemų plėtojimą, atsparumą, integravimą ir skaitmeninimą, skatinti pažangų judumą, atsinaujinančiuosius išteklius ir mažo anglies dioksido kiekio degalus ir elektrifikaciją, taip pat skatinti tvarią mėlynąją ekonomiką;
 - v) kurti novatoriškus gamtos procesais pagrįstus ir žiedinius verslo modelius bei paklausos sprendimus, skirtus švarems nuo iškastinio kuro nepriklausantiems pastatams, transportui ir pramonei, didinant visuomenės atsparumą klimato kaitai;

- b) remiant sveikatą, biotechnologijas, žemės ūkį ir bioekonomiką:
- i) sveikatos rėmimo srityje – konkrečių tikslų skatinti sveikatos sektoriaus inovacijas ir konkurencingumą žmonių ir visuomenės labui visoje Sąjungoje, kartu užtikrinant inovacijų įgyvendinimą praktikoje, tiekimo saugumą ir pramonės pajėgumus bei gebėjimus, kurių reikia visuomenės sveikatos iššūkiams ir būsimums didelėms tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėms sveikatai valdyti; gerinti ir apsaugoti visuomenės ir gyventojų sveikatą, pirmenybę teikiant sveikatingumo skatinimui ir ligų prevencijai, plėtojant geresnę diagnostiką ir gydymą per visą gyvenimą, įgyvendinant sveikatos aspektų integravimo į visų sričių politiką ir koncepcija „Viena sveikata“ grindžiamą politiką, ir stiprinant sveikatos sistemų ir visuomenės sveikatos institucijų inovacijas, pasirengimą, tvarumą ir atsparumą;
 - ii) biotechnologijų rėmimo srityje – konkrečių tikslų prisidėti prie biotechnologijų sprendimų, įskaitant vaistus, medicinos priemones, *in vitro* diagnostikos medicinos priemones ir medicininės atsako priemones, inovacijų, kūrimo ir įvairaus masto gamybos ir įsisavinimo, prieinamumo ir galimybės jais naudotis;
 - iii) bioekonomikos politikos rėmimo srityje – konkrečių tikslų skatinti novatorišką ir konkurencingą bioekonomiką Sąjungoje, be kita ko, biologinių medžiagų ir produktų, biogamybos, novatoriškų maisto produktų ir biožaliavinių cheminių medžiagų srityse, įskaitant paramą MVĮ, startuoliams ir veiklą plečiančioms įmonėms, bioekonomikos inovacijų, įskaitant inovacijas, grindžiamas tarpsektorinėmis pažangiosiomis biotechnologijomis ir biožaliaviniais sprendimais, kūrimo, kintamo masto gamybos ir įsisavinimo, prieinamumo ir galimybės jomis naudotis spartinimą, siekiant stiprinti jų tiekimo grandines ir didinti jų atsparumą;

- iv) žemės ūkio ir apsirūpinimo maistu saugumo rėmimo srityje – konkretaus tikslo skatinti žemės ūkio, maisto sistemų (įskaitant maisto perdirbimą), žuvininkystės, akvakultūros, miškininkystės, kaimo ir pakrančių vietovių konkurencingumą, inovacijas, tvarumą ir atsparumą ir remti jų vaidmenį švelninant klimato, aplinkos ir biologinės įvairovės krizes, taip pat užtikrinant gyvūnų ir augalų sveikatą;
- c) remiant skaitmeninę lyderystę – konkrečių tikslų skatinti skaitmeninio sektoriaus inovacijas, konkurencingumą ir suverenumą, kad Sąjunga būtų konkurencinga ir saugi, užtikrinant, kad ji būtų naudinga piliečiams ir visuomenei, viešojo administravimo institucijoms ir įmonėms visoje Sąjungoje. Tai apima (tuo neapsiribojant) visapusišką ir strateginę paramą visai skaitmeninio sektoriaus ir vertės grandinių aprėpčiai, įskaitant paramą startuoliams, veiklą plečiančioms įmonėms ir MVI, daugiausia dėmesio skiriant pagrindinėms skaitmeninėms sritims, kurios apima, be kita ko, dirbtinį intelektą, našiosios kompiuterijos ir duomenų technologijas ir infrastruktūrą, kvantines technologijas ir infrastruktūrą, puslaidininkius, pažangiąsias medžiagas, programinės įrangos technologijas ir paslaugas, papildytąją realybę ir virtualiuosius pasaulius, platformas ir su žiniasklaida susijusias technologijas, robotiką, adityviosios ir skaitmeninės gamybos technologijas ir procesus, junglumo technologijas ir infrastruktūrą, skaitmeninę infrastruktūrą ir paslaugas, pavyzdžiui, skaitmeninę tapatybę, patikimumo užtikrinimo paslaugas bei sąveikas skaitmenines technologijas, kibernetinį saugumą, naujas ir besiformuojančias skaitmenines technologijas, taip pat tarpsektorines skaitmenines technologijas ir prietaikas, įskaitant dvejojimo naudojimo potencialą turinčias technologijas ir prietaikas, visų pirma:

- i) kuriant ir formuojant tvarias pagrindines skaitmenines technologijas;
 - ii) kuriant patrauklias, konkurencingas, saugias ir atsparias skaitmenines ekosistemas ir stiprinant tiekimo saugumą;
 - iii) kuriant, plėtojant, modernizuojant, užbaigiant ir diegiant pažangiausias ir tvarias skaitmenines prietaikas, infrastruktūrą ir paslaugas, įskaitant transeuropinius skaitmeninius tinklus;
 - iv) remiant viešojo ir privačiojo sektorių skaitmeninę transformaciją ir sąveikumą;
 - v) remiant aukšto lygio skaitmeninių įgūdžių, įskaitant kibernetinio saugumo įgūdžius, ugdymą;
 - vi) remiant atitinkamų Sąjungos teisės aktų ir politikos rengimą, įgyvendinimą, stebėseną ir vykdymo užtikrinimą;
 - vii) gerinant aukšto lygio kibernetinį saugumą Sąjungoje ir
 - viii) remiant kultūros ir kūrybos pramonės ir sektorių inovacijų ir konkurencingumo potencialą;
- d) remiant atsparumą ir saugumą, gynybos pramonę ir kosmoso politiką – šių konkrečių tikslų:
- 1) atsparių ypatingos svarbos žaliavų vertės grandinių rėmimo srityje – konkrečių tikslų stiprinti Europos strateginį savarankiškumą, ekonominį saugumą ir Sąjungos pramonės atsparumą:
 - a) stiprinant įvairius ypatingos svarbos žaliavų tiekimo grandinės etapus, įskaitant ypatingos svarbos žaliavų žvalgymo, gavybos, apdorojimo, regeneravimo, pakartotinio naudojimo ir perdirbimo Sąjungos pajėgumus;

- b) įvairinant tiekimo šaltinius bei rinkas;
 - c) pagerinant tokių produktų prieinamumą laiku, be kita ko, sutrumpinant jų pristatymo laiką, rezervuojant gamybos laiko tarpsnius arba kaupiant produktų, tarpinių produktų ar ypatingos svarbos žaliavų atsargas;
- 2) Europos gynybos pramoninės ir technologinės bazės (EGTPB) rėmimo srityje – šių konkrečių tikslų:
- a) skatinti Sąjungos ir valstybių narių gynybos pramonės pasirengimą stiprinant ilgalaikį EGTPB konkurencingumą, gebėjimą reaguoti ir atsparumą, be kita ko, teikiant paramą startuoliams, veiklą plečiančioms įmonėms ir MVI, ir skatinant novatorišką ES gynybos pramonės ekosistemą;
 - b) vykdyti bendradarbiavimu grindžiamus gynybos produktų ir technologijų, įskaitant perversmines gynybos technologijas, mokslinius tyrimus ir plėtrą;
 - c) vykdyti bendradarbiavimą per visą gynybos įrangos gyvavimo ciklą, visų pirma vykdant gynybos srities viešuosius pirkimus ir plėtojant Europos gynybos srities bendrų interesų projektus;
 - d) užtikrinti EGTPB prisitaikymą prie struktūrinių pokyčių, įskaitant jos gebėjimą užtikrinti, kad gynybos produktai būtų laiku prieinami ir tiekiami;
- 3) ES kosmoso sistemų ir kosmoso politikos įgyvendinimo srityje – šių konkrečių tikslų:
- a) kurti, plėtoti, diegti, eksploatuoti ir prižiūrėti kosmoso sistemas, kurios teikia kokybiškus ir naujausius kosmoso duomenis, informaciją ir paslaugas, tenkina naudotojų poreikius ir saugumo reikalavimus, remia Sąjungos politiką ir užtikrina tų sistemų ir paslaugų raidą;

- b) kuo labiau padidinti kosminės veiklos socialinę ir ekonominę naudą, visų pirma skatinant novatoriškos ir konkurencingos Sąjungos kosmoso ekonomikos plėtrą ir kosmoso informacijos, duomenų ir paslaugų įsisavinimą, taip pat remiant tikros kosmoso veiklos vidaus rinkos kūrimą, įskaitant bendradarbiavimu grindžiamus kosmoso produktų ir technologijų mokslinius tyrimus ir inovacijas ir paramą startuoliams, veiklą plečiančioms įmonėms ir MVĮ, kartu remiant įmones, kad jos augtų tarptautiniu mastu;
 - c) didinti visos veiklos kosminėje erdvėje saugą, saugumą ir aplinkosauginį tvarumą;
 - d) skatinti Sąjungos, kaip pasaulinio masto veikėjos kosmoso ir kosmoso diplomatijos sektoriuje, vaidmenį;
- 4) civilinės saugos pramonės rėmimo srityje – konkrečių tikslų stiprinti Europos civilinės saugos pramonės konkurencingumą ir gebėjimą reaguoti šiose srityse:
- a) ypatingos svarbos ir dvejojo naudojimo infrastruktūros, ypatingos svarbos subjektų, technologijų, įskaitant ypatingos svarbos energetikos infrastruktūrą, saugumo ir atsparumo;
 - b) prekių ir asmenų kontrolės pasienyje sprendimų;
 - ba) sienų apsaugos, jūrų saugumo ir muitinės saugumo;
 - c) civilinės parengties saugumo grėsmėms, jų prevencijos ir reagavimo į jas pajėgumų;
 - d) nusikalstamumo, visų pirma terorizmo, smurtinio ekstremizmo, sunkaus ir organizuoto nusikalstamumo ir nusikaltimų pasinaudojant kibernetine erdve, prevencijos ir kovos su jais;
 - e) atitinkamų galutinių naudotojų civilinės saugos sektoriuje, įskaitant saugumo specialistus, gebėjimų stiprinimo.

4 straipsnis

[Biudžetas]

1. [Orientacinis EKF įgyvendinimo finansinis paketas 2028 m. sausio 1 d. – 2034 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu yra 234 300 000 000 EUR dabartinėmis kainomis.
2. 1 dalyje nurodyta suma preliminariai paskirstoma taip:
 - a) 11 000 000 000 EUR – veiklai, kuria prisidedama prie 3 straipsnyje nurodytų bendrųjų tikslų, kuri įgyvendinama visų pirma vykdant kompleksinę veiklą, pavyzdžiui, teikiant neteminę paramą pagal EKF priemonę „InvestEU“, kaip nurodyta II skyriaus 2 skirsnyje; III skyriuje nurodytos EKF projektų konsultacijos, MVĮ bendradarbiavimas, įgūdžių ugdymas ir galimybės gauti finansavimą;
 - b) 26 210 000 000 EUR skiriama 3 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytiems konkreitiems tikslams;
 - c) 20 393 000 000 EUR skiriama 3 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytiems konkreitiems tikslams;
 - d) 51 493 000 000 EUR skiriama 3 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytiems konkreitiems tikslams;
 - e) 125 204 000 000 EUR skiriama 3 straipsnio 2 dalies d punkte nurodytiems konkreitiems tikslams.
3. Biudžetiniai įsipareigojimai dėl veiklos, trunkančios daugiau kaip vienus finansinius metus, gali būti suskaidomi į kelerius metus mokamas metines dalis.
4. Asignavimai gali būti įtraukti į Sąjungos biudžetą po 2034 m., siekiant padengti išlaidas, būtinas 3 straipsnyje nustatytiems tikslams pasiekti, kad būtų galima valdyti iki šio straipsnio 1 dalyje nurodyto laikotarpio pabaigos nebaigtus vykdyti veiksmus, taip pat išlaidas, susijusias su ypatingos svarbos operatyvine veikla ir paslaugomis.

5. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas finansinis paketas ir 5 straipsnyje nurodyti papildomi ištekliai taip pat gali būti panaudojami teikiant EKF paramai įgyvendinti skirtą techninę ir administracinę pagalbą, kaip antai parengiamąją, stebėsenos, kontrolės, audito ir vertinimo veiklą, institucijos informacinių technologijų sistemas bei platformas, informavimo ir komunikacijos veiklą, įskaitant institucinį informavimą apie Sąjungos politinius prioritetus, taip pat visą kitą techninę ir administracinę pagalbą arba su darbuotojais susijusias sąnaudas, kurias Komisija patiria valdydama EKF.]

2 SKIRSNIS

BENDRAS TAISYKLIŲ SAŲVADAS

5 straipsnis

Papildomi ištekliai

1. Valstybės narės, Sąjungos institucijos, organai, įstaigos ir agentūros, trečiosios valstybės, tarptautinės organizacijos, tarptautinės finansų įstaigos ar kitos trečiosios šalys gali teikti papildomus finansinius ar nefinansinius įnašus į EKF arba prisidėti prie bet kurių iš jo konkrečių tikslų, nustatytų 3 straipsnio 2 dalyje, įskaitant konkrečius įnašus į biudžeto garantiją ir finansines priemones pagal EKF priemonę „InvestEU“, kaip nurodyta 21 straipsnyje. Pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies a, d arba e punktą arba 21 straipsnio 5 dalį papildomi finansiniai įnašai sudaro išorės asignuotąsias pajamas.

2. Pagal pasidalijamojo valdymo principą valstybėms narėms skirti ištekliai jų prašymu pagal Reglamento (ES) [XXX][NRPF reglamentas] X straipsnį gali būti skirti EKF. Pagal Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies a arba c punktą, Komisija tuos išteklius valdo tiesiogiai arba netiesiogiai. Tie ištekliai papildo 4 straipsnyje nurodytą sumą ir panaudojami atitinkamos valstybės narės naudai. Jei Komisija nėra prisiėmusi teisinio įsipareigojimo pagal tiesioginio ar netiesioginio valdymo principą dėl papildomų sumų, kurios buvo pervestos EKF pagal šią dalį, atitinkamos valstybės narės prašymu atitinkamos nepaskirtos sumos gali būti pervestos atgal į vieną ar daugiau atitinkamų plano skyrių arba juos pakeisiančių skyrių.
3. [Visos pajamos, gautos iš veiklos ir komponentų pagal šio reglamento VII skyriaus 3 skirsnį, sudaro išorės asignuotąsias pajamas, kaip tai suprantama Finansinio reglamento 21 straipsnio 5 dalyje, skirtas EKF arba jį pakeisiančiai įstaigai.]
4. [Nuo 2028 m. sausio 1 d. / programos pradžios data], nukrypstant nuo Finansinio reglamento 212 straipsnio 3 dalies pirmos, antros ir ketvirtos pastraipų, iš finansinių priemonių, finansuojamų pagal šį reglamentą, ankstesnį reglamentą, ir Reglamento (ES) 2021/523 IV priede nurodytos gautinos pajamos, gražintos ir susigražintinos sumos naudojamos Sąjungos paramai pagal EKF teikti. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 21 straipsnio 3 dalies f punkto ir vadovaujantis 21 straipsnio 5 dalimi, šie ištekliai sudaro EKF išorės asignuotąsias pajamas.
5. [Nuo 2028 m. sausio 1 d. / programos pradžios data], nukrypstant nuo Finansinio reglamento 216 straipsnio 4 dalies a punkto, bet koks Reglamentuose (ES) 2015/1017[2] ir (ES) 2021/523[3] nustatytų biudžeto garantijų atidėjinių perteklius gali būti naudojamas Sąjungos paramai pagal EKF teikti. Šie ištekliai sudaro EKF išorės asignuotąsias pajamas, kaip tai suprantama Finansinio reglamento 21 straipsnio 5 dalyje.]

Alternatyvusis, mišrusis ir sudėtinis finansavimas

1. EKF įgyvendinamas užtikrinant sinergiją su kitomis Sąjungos programomis. Veiksmui, kuriam skirtas Sąjungos įnašas pagal kitą programą, įnašas gali būti skiriamas ir pagal EKF, jei tais įnašais nedengiamos tos pačios išlaidos. Nedarant poveikio konkrečių gynybos pramonės politikos rėmimo taisyklių taikymui, atitinkamam įnašui taikomos atitinkamos Sąjungos programos taisyklės arba visiems įnašams gali būti taikomas bendras bet kurios iš prisidedančių Sąjungos programų taisyklių rinkinys ir gali būti priisiimamas bendras teisinis įsipareigojimas. Jei Sąjungos įnašas grindžiamas tinkamomis finansuoti išlaidomis, sudėtinė parama iš Sąjungos biudžeto negali viršyti visų tinkamų finansuoti veiksmo išlaidų ir gali būti apskaičiuojama proporcingai pagal dokumentus, kuriuose nustatytos paramos sąlygos.
2. Skyrimo procedūros pagal EKF gali būti vykdomos kartu su valstybėmis narėmis, Sąjungos institucijomis, organais, įstaigomis ir agentūromis, trečiosiomis valstybėmis, tarptautinėmis organizacijomis, tarptautinėmis finansų įstaigomis ar kitomis trečiosiomis šalimis taikant tiesioginį arba netiesioginį valdymą, jei užtikrinama Sąjungos finansinių interesų, taip pat Sąjungos ir valstybių narių saugumo ir gynybos interesų apsauga. Skyrimo procedūroms pagal EKF taikomas bendras taisyklių rinkinys ir dėl jų priisiimamas bendras teisinis įsipareigojimas. Tuo tikslu partneriai gali suteikti EKF išteklių pagal šio reglamento 5 straipsnį arba įgyvendinti skyrimo procedūrą jiems gali būti pavesta, kai taikytina, pagal Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies c punktą. Vykdamas bendras skyrimo procedūras, bendros skyrimo procedūros partnerių atstovai taip pat gali būti Finansinio reglamento 153 straipsnio 3 dalyje nurodyto vertinimo komiteto nariai.

Su EKF ir kitomis Sąjungos programomis susijęs koordinavimas

1. Komisija užtikrina Europos konkurencingumo fondo, bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos ir Inovacijų fondo strateginį darnumą ir nuoseklų įgyvendinimą.
2. Komisija ir valstybės narės, atsižvelgdamos į savo atitinkamą atsakomybę, palengvina Europos konkurencingumo fondo ir nacionalinių bei regioninių partnerystės planų, susijusių su bendrais konkurencingumo prioritetais atrinktose pagrindinėse srityse ir projektais, kurie laikomi strateginės svarbos ir bendriems Europos interesams svarbiais projektais, koordinavimą ir darnumą.
3. EKF įgyvendinamas užtikrinant sinergiją ir papildomumą su priemonės „Globali Europa“ fondu, visų pirma siekiant remti pasaulinį konkurencingumą, užtikrinti įvairius tiekimo šaltinius ir stiprinti Europos įmonių eksporto potencialą ir galimybes, taip pat su kitomis Sąjungos programomis, įskaitant Europos infrastruktūros tinklų priemonę, Bendrosios rinkos ir muitinės programą, programą „Erasmus+“ ir programą „AgoraEU“.

Konkurencingumo ženklas

1. Jei darbo programoje numatyta galimybė suteikti konkurencingumo ženklą, jis suteikiamas aukštos kokybės pasiūlymams arba veiksams, kurie atitinka visas šias sąlygas:
 - a) buvo įvertinti vykdant skyrimo procedūrą pagal EKF;
 - b) atitinka būtiniausias tos skyrimo procedūros kokybės reikalavimus ir
 - ba) atitinka visas papildomas sąlygas, kurios gali būti nustatytos darbo programoje arba su ta skyrimo procedūra susijusiuose dokumentuose.
3. Valstybės narės gali remti projektus, kuriems buvo suteiktas konkurencingumo ženklas, arba gali teikti paramą per EKF, suteikdamos papildomų išteklių EKF pagal 5 straipsnio 1 arba 2 dalį.
4. Nepaisant 1 dalies, Sąjungos teisės aktuose nurodytiems strateginiams projektams, atitinkantiems 1 dalies a ir b punktuose nurodytas sąlygas, suteikiamas konkurencingumo ženklas.

Tinkamumas finansuoti

1. Tinkamumo finansuoti kriterijai nustatomi siekiant padėti siekti šio reglamento 3 straipsnyje nustatytų bendrųjų ir konkrečių tikslų, vadovaujantis Finansiniu reglamentu, ir taikomi visoms skyrimo procedūroms pagal EKF.
2. Nepažeidžiant jokių konkrečių sąlygų ar apribojimų, nustatytų kiekvienai politikos linijai ar komponentui, ir laikantis 10 straipsnio, vienos ar daugiau toliau nurodytų kategorijų teisės subjektai gali atitikti reikalavimus gauti Sąjungos paramą taikant skyrimo procedūras pagal EKF pagal tiesioginio arba netiesioginio valdymo principą:
 - a) subjektai, įsisteigę valstybėje narėje arba užjūrio šalyse ir teritorijose;
 - b) subjektai, įsisteigę asocijuotoje valstybėje;
 - c) tarptautinės organizacijos;
 - d) kiti subjektai, įsisteigę neasocijuotosiose trečiosiose valstybėse, tik jei tokių subjektų finansavimas yra itin svarbus veiksmui įgyvendinti ir prisideda prie 3 straipsnyje nustatytų tikslų, visų pirma konkrečiais Sąjungos strateginio savarankiškumo ir ekonominio saugumo intereso atvejais.

3. Be to, kas numatyta Finansinio reglamento 168 straipsnio 2 ir 3 dalyse, šio reglamento 11 straipsnio 1 dalyje nurodytos asocijuotosios trečiosios valstybės ir tarptautinės organizacijos, kai aktualu, atvejais gali dalyvauti Finansinio reglamento 168 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytuose viešųjų pirkimų mechanizmuose ir gauti iš jų naudos. Pagal Finansinio reglamento 168 straipsnį valstybėms narėms taikomos taisyklės *mutatis mutandis* taikomos dalyvaujančioms asocijuotosioms trečiosioms valstybėms ir tarptautinėms organizacijoms.
4. Vykdamas skyrimo procedūras pagal EKF tinkamumo finansuoti kriterijų neatitinka ši veikla:
 - a) veikla, draudžiama pagal Sąjungos teisę, taikytiną tarptautinę teisę arba visų valstybių narių nacionalinę teisę arba
 - b) veikla, kuri jau visiškai finansuojama iš kitų viešųjų ar privačiųjų šaltinių.
- 4a. Pagal Finansinio reglamento 136 straipsnį dėl saugumo priežasčių didelės rizikos tiekėjams, laikantis Sąjungos teisės, taikomi tinkamumo finansuoti apribojimai.
5. Darbo programoje arba dokumentuose, susijusiuose su skyrimo procedūra, gali būti patikslinti šiame reglamente nustatyti tinkamumo finansuoti kriterijai.
6. Trečiųjų valstybių arba tarptautinių organizacijų atstovai nedalyvauja svarstant tinkamumo finansuoti kriterijus.

9a straipsnis
Skyrimo kriterijai

1. Pagal Finansinį reglamentą 15 straipsnyje nurodytose darbo programose arba kvietimuose teikti pasiūlymus nustatyti skyrimo kriterijai atitinkamai atspindi 3 straipsnio 1 dalyje nurodytus bendruosius tikslus ir yra grindžiami šiais principais:
 - a) pateiktų pasiūlymų kokybe atsižvelgiant į kvietime teikti pasiūlymus nustatytus tikslus ir prioritetus. Kokybės kriterijai apima tokius elementus kaip techniniai privalumai, inovacinės ir funkcinės charakteristikos ir gebėjimas pasiekti numatytus rezultatus;
 - b) pasiūlymų tikėtinų rezultatų poveikiu siekiant kvietime teikti pasiūlymus nustatytų tikslų ir prioritetų, ypač daug dėmesio skiriant Sąjungos pridėtinei vertei, indėliui į konkurencingumą, našumą ir atsparumą, ir mastu, kuriuo projektu galima įveikti finansines kliūtis, pavyzdžiui, rinkos finansavimo trūkumą arba neoptimalią investavimo aplinką; ir
 - c) tuo, ar pasiūlymais galima remti konkrečią veiklą pagal III, IV, V, VI skyrius ir VII skyriaus 1, 3 ir 4 skirsnius, kai aktualu, atsižvelgiant į tos veiklos pobūdį ir tikslus.
2. Trečiųjų valstybių arba tarptautinių organizacijų atstovai nedalyvauja svarstant skyrimo kriterijus.
3. Šis straipsnis netaikomas darbo programoms, priimtoms VII skyriaus 2 skirsnyje nurodytai veiklai įgyvendinti.

1. [EKF parama skiriama strateginių technologijų ir sektorių plėtrai ir naudojimui Sąjungoje, laikantis Sąjungos teisės ir tarptautinių įsipareigojimų. Skyrimo procedūroms gali būti taikoma bet kuri iš 2 dalyje nustatytų sąlygų, kad būtų apsaugoti Sąjungos strateginiai ir ekonominio saugumo interesai, taip pat saugumas ir ypatingos svarbos įrenginiai bei jų teikiamos paslaugos.
2. Darbo programoje, investavimo gairėse arba dokumentuose, susijusiuose su skyrimo procedūra, gali būti nustatytos tinkamumo finansuoti sąlygos, kuriomis užtikrinamas Sąjungos konkurencingumas, įskaitant, kai būtina ir tinkama, Sąjungos ekonominių interesų ir savarankiškumo apsaugą, be kita ko, taikant lengvatines sąlygas, pavyzdžiui, apribojimus ar paskatas Sąjungos subjektams, kartu ribojant bendrosios rinkos iškraipymą. Tos tinkamumo finansuoti sąlygos gali būti:
 - a) dalyvavimo ir veiklos apribojimai, pagal kuriuos reikalaujama, kad dalyvaujantys subjektai būtų įsisteigę, naudotų įrenginius arba vykdytų veiklą valstybėse narėse ir, kai tinkama, kitose reikalavimus atitinkančiose šalyse. Darbo programoje arba dokumentuose, susijusiuose su skyrimo procedūra, gali būti pateikta išsamesnė informacija apie šių dalyvavimo ir veiklos apribojimų taikymą;
 - b) perdavimo apribojimai, pagal kuriuos reikalaujama, kad EKF lėšų gavėjai per penkerius kalendorinius metus arba penkerius kalendorinius metus nuo veiksmo pabaigos tiesiogiai ar netiesiogiai neperkeltų visų arba tam tikrų operacijų, rezultatų ar susijusių prieigos ir naudojimo teisių iš reikalavimus atitinkančios valstybės narės ar asocijuotosios valstybės į reikalavimų neatitinkančią trečiąją valstybę, įskaitant licencijų suteikimą. Priešingu atveju Sąjungos finansavimas gali būti sumažintas ir gali būti visiškai arba iš dalies susigrąžintas. Darbo programoje arba dokumentuose, susijusiuose su skyrimo procedūra, gali būti pateikta išsamesnė informacija apie šių perdavimo apribojimų taikymą;

- c) tiekimo ir turinio apribojimai, pagal kuriuos EKF lėšų gavėjai turi užtikrinti tam tikrą minimalų įrangos, prekių ir medžiagų arba jų komponentų, naudojamų veiksmui įgyvendinti, naudojimą arba gavimą iš 2 dalies a ir b punktuose nurodytų reikalavimus atitinkančių subjektų, išskyrus atvejus, kai tų prekių ir medžiagų pagrindai negalima gauti iš tų reikalavimus atitinkančių subjektų. Darbo programoje arba dokumentuose, susijusiuose su skyrimo procedūra, gali būti pateikta išsamesnė informacija apie šių tiekimo ir turinio apribojimų taikymą;
- d) kontrolės apribojimai, pagal kuriuos EKF lėšų gavėjai turi įsigyti ir (arba) turėti galimybę be reikalavimų neatitinkančių subjektų nustatytų apribojimų nuspręsti dėl rezultatų kūrimo ir naudojimo, įskaitant teisinius įgaliojimus ir praktinius gebėjimus modifikuoti, pakeisti arba pašalinti rezultatų komponentus, kuriems taikomi reikalavimų neatitinkančių subjektų ar trečiųjų valstybių nustatyti apribojimai. Darbo programoje arba dokumentuose, susijusiuose su skyrimo procedūra, gali būti pateikta išsamesnė informacija apie šių projektavimo įgaliojimų apribojimų taikymą.

3. Pagal Finansinio reglamento 136 straipsnį skyrimo procedūroms, turinčioms įtakos saugumui, gynybai ar viešajai tvarkai, visų pirma susijusioms su Sąjungos ar jos valstybių narių strateginiu turtu ir interesais, taikomi apribojimai. Tie tinkamumo finansuoti apribojimai visų pirma gali apimti:

- a) dalyvaujančiųjų subjektų atžvilgiu – vykdomojo valdymo struktūrų apribojimus ir nuosavybės bei kontrolės apribojimus, kuriais visų ar tam tikrų subjektų dalyvavimas apsiriboja tik vykdomojo valdymo struktūrą turinčiais subjektais, taip pat fizinių ar juridinių asmenų, įsisteigusių valstybėse narėse ir, kai tinkama, kitose reikalavimus atitinkančiose šalyse, nuosavybe ir kontrole;

- b) kiek tai susiję su įgyvendinta veikla, veiklos vykdymo vietos, įrenginių naudojimo arba įrangos apribojimus, pagal kuriuos naudojimas visai ar tam tikrai veiklai taikomas tik valstybėse narėse ir, kai tinkama, kitose reikalavimus atitinkančiose šalyse esančiam arba jų kilmės turtui;
- c) kiek tai susiję su kitais saugumo apribojimais, saugumo peržiūras ir rizikos vertinimus, patikimumo pažymėjimus, perdavimo ir prieigos teisių apribojimus, įskaitant licencijų išdavimą, kad būtų užtikrintos tinkamos visų arba tam tikrų rezultatų ir kitos vykdant veiksmą gautos ar panaudotos informacijos apsaugos priemonės.]

11 straipsnis

EKF asocijuotosios trečiosios valstybės

1. EKF gali dalyvauti toliau išvardytos trečiosios valstybės, visiškai arba iš dalies prisijungdamos prie EKF, laikantis 3 straipsnyje nustatytų tikslų; tai taikoma toliau nurodytoms valstybėms:
 - a) Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) narėms, kurios yra Europos ekonominės erdvės (EEE) narės, pagal EEE susitarime nustatytas sąlygas, taip pat Europos mikrovalstybėms (Andorai, Monakui, San Marinui ir Vatikanui) pagal atitinkamuose susitarimuose nustatytas sąlygas;
 - b) stojančiosioms šalims, šalims kandidatėms ir potencialioms kandidatėms pagal tų šalių dalyvavimo Sąjungos programose bendruosius principus ir bendrąsias sąlygas, nustatytus atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose, protokoluose ir Asociacijos tarybos sprendimuose ar panašiuose susitarimuose, ir pagal Sąjungos bei tų šalių susitarimuose nustatytas konkrečias sąlygas;

- c) Europos kaimynystės politikos šalims pagal tų šalių dalyvavimo Sąjungos programose bendruosius principus ir bendrąsias sąlygas, nustatytas atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose, protokoluose ir Asociacijos tarybos sprendimuose ar panašiuose susitarimuose, ir pagal Sąjungos bei tų šalių susitarimuose nustatytas konkrečias sąlygas;
- d) kitoms trečiosioms valstybėms pagal konkrečiame tarptautiniame susitarime dėl trečiosios valstybės dalyvavimo bet kurioje Sąjungos programoje nustatytas sąlygas.

2. 1 dalyje nurodytais susitarimais dalyvavimo EKF tikslais:

- a) užtikrinama tinkama EKF dalyvaujančios trečiosios valstybės įnašų ir gaunamos naudos pusiausvyra;
- b) nustatomos dalyvavimo programose sąlygos, įskaitant finansinių įnašų į EKF ir bendro pobūdžio administracines išlaidas, kuriuos sudaro veiklos įnašas ir dalyvavimo mokestis, apskaičiavimą;
- c) trečiajai valstybei nesuteikiami jokie su programa susijusių sprendimų priėmimo įgaliojimai;
- d) garantuojamos Sąjungos teisės užtikrinti patikimą finansų valdymą ir apsaugoti savo finansinius interesus;
- e) kai aktualu, užtikrinama Sąjungos ir valstybių narių strateginių, saugumo, gynybos ir viešosios tvarkos interesų apsauga.

3. Taikant 2 dalies d punktą, trečioji valstybė suteikia būtinas teises ir prieigą, kurių reikalaujama pagal Finansinius reglamentus ir Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013, ir užtikrina, kad sprendimai, kuriais nustatoma pinigine prievole asmenims, išskyrus valstybes, kaip tai suprantama SESV 299 straipsnyje, taip pat Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimai ir nutartys būtų vykdytini.
4. Pagal SESV 218 straipsnį gali būti sudaryti atskiri konkretūs susitarimai dėl EKF vykdomos veiklos, susijusios su saugumu ir užtikrintų paslaugų teikimu bei ypatingos svarbos įrenginių tiekimu Sąjungai.

12 straipsnis

Sąjungos paramos įgyvendinimas ir formos

1. EKF įgyvendinamas vykdant darbo programas pagal Finansinio reglamento 110 straipsnį. Darbo programos yra metinės arba daugiametės. Pirmenybė teikiama EKF įgyvendinimui pagal daugiametes darbo programas, atsižvelgiant į įgyvendinamos veiklos pobūdį ir tikslą.
2. EKF įgyvendinamas pagal Finansinį reglamentą, taikant tiesioginį arba netiesioginį valdymą kartu su to reglamento 62 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytais subjektais.
3. Nedarant poveikio 53a straipsnyje nustatytoms taisyklėms, skyrimo procedūros pagal EKF turi atitikti bendrąsias EKF nuostatas, išdėstytas šio reglamento I ir II skyriuose, kurios kolizijos atveju yra viršesnės už bet kurias kitas su veikla susijusias taisykles arba vėlesnius įgyvendinimo aktus.

4. Jei skyrimo procedūros pagal EKF yra susijusios su daugiau nei vienu konkrečiu tikslu, nustatytu 3 straipsnio 2 dalyje, darbo programoje, remiantis tuo, kurios iš taikytinų taisyklių yra tinkamiausios atitinkamos veiklos pobūdžiui ir konkrečioms ypatybėms ir, jei taikytina, kuris komponentas yra vyraujantis, gali būti nurodyta, kad skyrimo procedūra turi būti įgyvendinama pagal taisykles dėl vieno iš atitinkamų konkrečių tikslų, nustatytų šio reglamento IV–VII skyriuose, kartu su Finansiniu reglamentu ir šio reglamento I ir II skyriuose nustatytais bendrosiomis taisyklėmis. Veiklai, kuria siekiama 3 straipsnio 2 dalies d punkto 2 papunktyje nustatytų tikslų, taikomos VII skyriaus 2 skirsnyje nustatytos taisyklės.
5. Pagal Finansinio reglamento 192 straipsnį dotacijos skiriamos atviro konkurso tvarka, paskelbus kvietimus teikti pasiūlymus, išskyrus to reglamento 198 straipsnyje, įskaitant e punktą, nurodytus atvejus.
6. Sąjungos parama gali būti teikiama bet kokia Finansiniame reglamente numatyta forma, visų pirma dotacijų, apdovanojimų, viešųjų pirkimų, nepiniginio dovanojamo turto, biudžeto garantijų arba finansinių priemonių forma.
7. Kai Sąjungos parama teikiama biudžeto garantijos arba finansinių priemonių forma, be kita ko, atliekant derinimo operaciją ir taip ją derinant su kitomis negrąžintinos paramos formomis, ji įgyvendinama pagal Finansinio reglamento X antraštinę dalį.

8. Kai Sąjungos finansavimas teikiamas dotacijos forma, be kita ko, atliekant derinimo operaciją ir taip jį derinant su kitų formų grąžintina parama, kuri neremiama Sąjungos biudžeto lėšomis, finansavimas teikiamas pagal Finansinio reglamento VIII antraštinę dalį ir su išlaidomis nesusijusio finansavimo forma pagal Finansinio reglamento 125 straipsnio 1 dalies a punktą arba, prireikus ir vadovaujantis tuo reglamentu, taikant supaprastintą išlaidų apmokėjimą. Finansavimas taip pat gali būti teikiamas kaip faktinis reikalavimus atitinkančių išlaidų kompensavimas, kai veiksmo tikslų negalima pasiekti kitaip arba kai tokia forma yra būtina, kad būtų galima pasinaudoti kitais finansavimo šaltiniais, įskaitant finansavimą iš valstybių narių.
9. Pagal Finansinio reglamento 153 straipsnio 3 dalį veiksmų, kuriais įgyvendinama mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla, atveju vertinimo komitetą iš dalies arba visiškai gali sudaryti nepriklausomi išorės ekspertai.
10. Įnašais į bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) [XXX] [bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“] 30 straipsnyje nustatytą Savidraudos mechanizmą gali būti padengiama rizika, susijusi su gavėjų mokėtinų sumų susigrąžinimu, ir pagal Finansinio reglamento 155 straipsnį jie laikomi pakankama garantija. Iš naudos gavėjų negali būti priimama jokia papildoma garantija ar užstatas ar reikalaujama juos pateikti.
11. Kai tai būtina 3 straipsnyje nustatytiems tikslams pasiekti, EKF dalys gali būti įgyvendinamos pasitelkiant Europos partnerystes, laikantis bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos 11 straipsnyje nustatytų taisyklių, kurios nustatomos ir dėl kurių susitariama glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis.

- 11a. Kai tai būtina 3 straipsnyje nustatytiems tikslams pasiekti, EKF dalys gali būti įgyvendinamos vykdant daugiašalius projektus, nustatytus pagal Sprendimą (ES) 2022/2481, visų pirma įskaitant projektus, įgyvendinamus pasitelkiant Europos skaitmeninės infrastruktūros konsorciumus.
12. Be Finansinio reglamento 132 straipsnyje nustatytų priežasčių, skyrimo procedūrose ir taikant su jomis susijusius teisinius įsipareigojimus numatoma galimybė nutraukti teisinį įsipareigojimą, jei mažai tikėtina, kad veiksmo tikslai bus pasiekti apskritai arba laikantis nustatytų terminų, arba jei veiksmas prarado savo politinį aktualumą.

13 straipsnis

Įslaptintos informacijos apsauga

1. Komisija saugo ES įslaptintą informaciją (ESI) laikydamasi Komisijos sprendime (ES, Euratomas) 2015/444⁴² nustatytų saugumo taisyklių.
 2. Kiekviena valstybė narė užtikrina tokio lygio ESI apsaugą, kuris būtų lygiavertis Tarybos sprendime 2013/488/ES⁴³ nustatytoms saugumo taisyklėms.
- 2a. ESI gali būti keičiamasi tik su tomis trečiosiomis valstybėmis arba tarptautinėmis organizacijomis, kurios su Sąjunga yra sudariusios galiojantį ir taikytiną susitarimą dėl keitimosi įslaptinta informacija ir jos apsaugos.
- 2b. Laikantis 2a dalies, trečiojoje valstybėje gyvenančiam fiziniam asmeniui arba joje įsisteigusiam juridiniam asmeniui gali būti suteikta galimybė susipažinti su ESI, kai tai laikoma būtina atsižvelgiant į kiekvieną konkretų atvejį, priklausomai nuo tokios informacijos pobūdžio ir turinio, būtinybę gavėjui žinoti ir naudoti Sąjungai masto.

⁴² 2015 m. kovo 13 d. Komisijos sprendimas (ES, Euratomas) 2015/444 dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių (OL L 72, 2015 3 17, p. 53–88).

⁴³ 2013 m. rugsėjo 23 d. Tarybos sprendimas 2013/488/EU dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių (OL L 274, 2013 10 15, p. 1–50).

- 2c. Kai sutartys ar susitarimai dėl dotacijos yra susiję su ESII, jiems ji yra reikalinga arba ji yra į juos yra įtraukta, atitinkamos perkančiosios arba dotacijas teikiančios institucijos kvietimuose teikti pasiūlymus arba paskelbtuose konkursuose konkrečiai nurodo priemones ir reikalavimus, būtinus reikiamam tokios informacijos saugumui užtikrinti.
- 2d. Siekdamas apsaugoti ESII, perkančiosios arba dotacijas teikiančios institucijos užtikrina, kad rangovų arba naudos gavėjų pareigos, susijusios su ESII, kuri naudojama arba parengiama vykdam sutartis arba susitarimus dėl dotacijos, apsauga, būtų neatskiriama tų sutarčių arba susitarimų dėl dotacijos dalis. Konkrečioms sutartims ir dotacijoms skirti saugumo reikalavimai apibūdinami saugumo aspektų paaiškinime (SAP). Kai aktualu, konkrečioms programoms arba projektams skirti saugumo reikalavimai apibūdinami programos arba projekto saugumo instrukcijoje (PSI).
- 2e. Siekdama užtikrinti, kad ESII būtų išlaptinama nuosekliai, Komisija, padedama valstybių narių arba asocijuotųjų šalių, kurių teritorijoje yra įsisteigę naudos gavėjai arba rangovai, paskirtų saugumo ekspertų, parengia slaptumo žymų vadovus.
3. Siekiant palengvinti keitimąsi ESII su valstybėmis narėmis ir, kai tinkama, kitais gavėjais, įskaitant atitinkamus rangovus ir naudos gavėjus, naudojamos keitimosi informacija sistemos, kurias saugumo tikslais yra akreditavusi kompetentinga saugumo akreditavimo institucija, kad ESII būtų apsaugota taikant reikalaujamas saugumo slaptumo žymas.
4. Sąjungos institucijoms, organams įstaigoms ir agentūroms, dalyvaujančioms vykdam Sąjungos biudžetą, suteikiama prieiga prie neįslaptintos informacijos, kuri yra būtina skyrimo procedūrų, sutarčių arba susitarimų dėl dotacijos įgyvendinimo, įskaitant ataskaitų teikimą ir mokėjimus, taip pat patikrų, peržiūrų, audito ir tyrimų tikslais.
- 4a. Prieigą prie ESII gali turėti tik Sąjungos institucijos, organai, įstaigos ir agentūros, kurie yra nustatę ESII tvarkymui ir saugojimui skirtas saugumo taisykles ir procedūras, kuriomis užtikrinamas atitinkamai Komisijos arba Tarybos nustatytam apsaugos lygiui lygiavertis apsaugos lygis. Asmeniui, turinčiam leidimą susipažinti su atitinkama slaptumo žyma pažymėta ESII, kai taikytina, prieiga prie ESII suteikiama tik vadovaujantis būtinybės žinoti principu.

13a straipsnis

Skyrimo procedūrų apsauga

1. Visais pagal EKF finansuojamų sutarčių skyrimo procedūrų etapais, susijusiais su įslaptinta informacija, administracinė informacija, kuri nėra įslaptinta ir kuri yra būtina Sąjungos paramai įvertinti, skirti pagal sutartis arba jos auditui atlikti, apimanti tik teisinę, finansinę ir procedūrinę informaciją, tvarkoma laikantis šių taisyklių:
 - a) laikoma, kad jai taikoma pareiga saugoti profesinę paslaptį;
 - b) ji turi būti prieinama tik tiems gavėjams, kuriems būtina ją žinoti;
 - c) jos elektroninis perdavimas užšifruojamas pagal siunčiančiojo subjekto reikalavimus;
 - d) ryšių ir informacinės sistemos (RIS) naudotojai, tvarkantys tokią informaciją, nustatomi prieš suteikiant jiems prieigą prie RIS, o jų tapatumas patvirtinamas tokiu saugumo užtikrinimo lygiu, kuris atitinka įvertintos rizikos lygį;
 - e) ją prižiūri atsakingas duomenų turėtojas.

3 SKIRSNIS

VALDYMAS

13b straipsnis

EKF generalinio komiteto strateginis patariamasis vaidmuo

1. 83 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytas EKF generalinis komitetas ne tik atlieka komiteto vaidmenį, kaip tai suprantama Reglamente (ES) 182/2011, bet ir konsultuoja Komisiją bei teikia rekomendacijas dėl:
 - a) bendros EKF strateginės krypties ir prioritetų, atsižvelgiant į šios reglamento 3 straipsnio 1 dalyje nustatytus bendruosius tikslus;

- aa) ilgalaikių konkurencingumo tendencijų, rinkos nepakankamumo sričių ir neoptimalios investavimo aplinkos;
 - b) paramos MVI, startuoliams ir veiklą plečiančioms įmonėms, be kita ko, dėl palankesnių sąlygų sudarymo mažiau patyrusiems subjektams dalyvauti EKF veikloje;
 - c) valstybių narių bendradarbiavimo palengvinimo pasinaudojant galimybėmis, kurių suteikia jų nacionalinės pramonės politikos tikslai ir prioritetai, be kita ko, dėl tarpvalstybinio bendradarbiavimo ir dalyvavimo visoje Sąjungoje plėtimo;
 - ca) poreikio pritaikyti prioritetus prie kintančių ekonominių sąlygų;
 - cb) mokslinių tyrimų, inovacijų ir pramonės politikos sąsajų stiprinimo, kad skiriant investicijų būtų laikomasi integruoto požiūrio.
2. EKF generalinis komitetas taip pat gali keistis informacija su šiuo reglamentu susijusiais klausimais.
- 2a. Atlikdamas patariamąjį vaidmenį pagal šį reglamentą, EKF generalinis komitetas, be kita ko, atsižvelgia į gaires, įtrauktas į aktus, priimtus įgyvendinant Europos semestrą, metinę bendrosios rinkos ir konkurencingumo ataskaitą, EKF suinteresuotųjų subjektų valdybos pateiktas rekomendacijas ir konsultacijų pagal temines platformas rezultatus.
3. Pirmame patariamąjį vaidmenį atliekančio EKF generalinio komiteto, posėdyje, komitetas, remdamasis Komisijos pasiūlymu, priima darbo tvarkos taisykles, kurių jis turės laikytis atlikdamas patariamąjį vaidmenį.

4. Strateginį patariamąjį vaidmenį atliekančio EKF generalinio komiteto posėdžiai rengiami taip:

- i) EKF generalinis komitetas, atlikdamas patariamąjį vaidmenį, eilinius posėdžius rengia bent kartą per metus, taip pat papildomai – paprastosios valstybių narių daugumos prašymu. Komisija sušaukia posėdžius ir, pasikonsultavusi su EKF generalinio komiteto nariais, parengia darbotvarkę, atsižvelgdama į EKF generalinio komiteto patariamąjį vaidmenį pagal šį reglamentą ir jo darbo tvarkos taisykles. Siekiant spręsti bendro intereso klausimus, susijusius su bendradarbiavimu grindžiama mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla, finansuojama programos „Europos horizontas“ II veiklos srities „Konkurencingumas“ lėšomis, rengiami bendri patariamąjį vaidmenį atliekančio EKF generalinio komiteto ir pagal [Tarybos sprendimo dėl programos „Europos horizontas“ 2025/0544] 17b straipsnį įsteigto patariamąjį vaidmenį atliekančio strateginės sudėties komiteto posėdžiai;
- ii) be i punkte nurodytų eilinių posėdžių, prieš parengiant pirmąsias darbo programas ir praėjus trejiems metams nuo Programos įgyvendinimo pradžios, EKF generalinis komitetas surengia atitinkamo lygmens strateginį posėdį, kad pateiktų rekomendacijas dėl bendros strateginės krypties ir prioritetų įgyvendinant EKF, atsižvelgiant į 3 straipsnyje nustatytus tikslus. Kalbant apie darbotvarkės punktus, kuriais sprendžiami bendro intereso klausimai, susiję su bendradarbiavimu grindžiama mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla, finansuojama programos „Europos horizontas“ II veiklos srities „Konkurencingumas“ lėšomis, posėdis tampa bendru posėdžiu su pagal [Tarybos sprendimo dėl programos „Europos horizontas“ 2025/0544] 17b straipsnį įsteigtu patariamąjį vaidmenį atliekančiu strateginės sudėties komitetu;

- iii) siekdamas pasirengti ii punkte nurodytiems strateginiams posėdžiams, valstybės narės gali ankstyvame etape pateikti strateginį indėlį dėl bendros strateginės EKF veiklos krypties, atsižvelgdamos į visus aktualius elementus, įskaitant ilgalaikės konkurencingumo tendencijas ir rinkos nepakankamumo sritis. Komisija parengia EKF daugiametį strateginį dokumentą dėl bendros strateginės EKF krypties ir prioritetų, kuris taip pat apima bendradarbiavimu grindžiamą mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą, finansuojamą programos „Europos horizontas“ II veiklos srities „Konkurencingumas“ lėšomis, atitinkamai atsižvelgdama į valstybių narių indėlį, taip pat į atitinkamas analizes ir įrodymais pagrįstą kitų suinteresuotųjų subjektų indėlį. Šis dokumentas aptariamas ii punkte nurodytuose strateginiuose posėdžiuose;
- iv) įgyvendinant šį reglamentą, neįpareigojant Komisijos, atsižvelgiama į rekomendacijas, parengtas po diskusijų ii punkte nurodytuose strateginiuose posėdžiuose.

14 straipsnis

EKF suinteresuotųjų subjektų taryba

1. Įsteigiama EKF suinteresuotųjų subjektų taryba.
2. EKF suinteresuotųjų subjektų tarybos narius skiria Komisija, taikydama skaidrų procesą ir paskelbusi atvirą kvietimą teikti kandidatūras arba pareikšti susidomėjimą, priklausomai nuo to, kas, Komisijos nuomone, yra tinkamiau. Skirdama EKF suinteresuotųjų subjektų tarybos narius Komisija atsižvelgia į poreikį užtikrinti sektorių pusiausvyrą, daug dėmesio skirdama strateginiams sektoriams, struktūros rūšiai, įskaitant privačiuosius investuotojus, pramonės atstovus ir mokslinių tyrimų bei inovacijų ekspertus, pvz., iš akademinės bendruomenės, taip pat subjektų dydžiui, įskaitant MVĮ atstovus, ekspertinėms žinioms, lyčiai, amžiui ir geografiniam pasiskirstymui. Tarybos narių kadencija yra ne ilgesnė nei ketveri metai ir gali būti vieną kartą pratęsta. Tarybos nariai veikia nepažeisdami sąžiningumo ir etikos principų.

3. Komisija nustato išsamias EKF suinteresuotųjų subjektų tarybos atrankos ir sudėties, atlyginimų, darbo tvarkos taisyklių, interesų konfliktų ir konfidencialumo taisykles. EKF suinteresuotųjų subjektų tarybos nariai privalo laikytis šių taisyklių.
4. EKF suinteresuotųjų subjektų taryba, kuriai informaciją teikia Besiformuojančių technologijų stebėjimo centras, konsultuoja dėl bendros EKF veiklos krypties teikdama patarimus dėl:
 - a) ilgalaikių konkurencingumo tendencijų, rinkos nepakankamumo sričių ir neoptimalios investavimo aplinkos klausimais, kurie galėtų būti sprendžiami įgyvendinant EKF;
 - b) strateginių EKF projektų portfelių, vykdomų paties EKF ir visose jo veiklos srityse, nustatymo.

Siekdama teikti patarimus pagal pirmos pastraipos b punktą, EKF suinteresuotųjų subjektų taryba rengti įvairių į politiką orientuotų sudėčių posėdžius.

- 4a. EKF suinteresuotųjų subjektų tarybos patarimais dalijamasi su 13b straipsnyje nurodytu EKF generaliniu komitetu.

14a straipsnis

Teminės platformos

Komisija suteikia galimybę naudotis teminėmis bendradarbiavimu grindžiamomis platformomis, siekdama užtikrinti, kad rengiant darbo programas būtų konsultuojamasi su suinteresuotaisiais subjektais. Tai gali apimti įvairias temas apimančias konsultacijas, siekiant užtikrinti darbo programų, susijusių su horizontalaus pobūdžio klausimais, visų pirma dėl MVI, suderinamumą.

Investicijų komitetas pagal EKF priemonę „InvestEU“

5. Pagal EKF priemonę „InvestEU“ įsteigiamas visiškai nepriklausomas Investicijų komitetas (toliau – Investicijų komitetas).
6. Investicijų komitetas į posėdžius renkasi skirtingomis sudėtimis, kurios atitinka 1 straipsnio 2 dalyje nustatytas politikos linijas. Nustatant kiekvieną sudėtį užtikrinama, kad būtų atstovaujama įvairioms ekspertinėms žinioms ekonomikos ir technologijų sektoriuose, kuriems taikoma konkreti politikos linija, taip pat Sąjungos geografinėse rinkose ir pasaulinėse vertės grandinėse. Sudarant Investicijų komitetą užtikrinama lyčių pusiausvyra.
- 6a. Investicijų komitetas savo pareigas vykdo nešališkai ir vadovaudamasis tik EKF interesais. Investicijų komiteto nariai nesiekia gauti nurodymų iš įgyvendinančiųjų partnerių, Sąjungos institucijų, valstybių narių arba kitų viešųjų ar privačiųjų įstaigų ir jų nurodymais nesivadovauja.
7. Investicijų komitetas nagrinėja įgyvendinančiųjų partnerių pateiktus pasiūlymus dėl finansavimo ir investavimo operacijų, kurios gali būti bendrosios operacijos, kad joms būtų taikoma EKF priemonė „InvestEU“, ir patikrina, ar jie atitinka pagal EKF priemonę „InvestEU“ taikytinas taisykles ir Finansinio reglamento 212 straipsnio 2 dalies a, b ir d punktuose nustatytus reikalavimus, atsižvelgdamas į didesnio lygio riziką, kurią privatieji finansiniai subjektai gali arba yra pasirengę priimti. Nagrinėjimo metu Investicijų komitetas atsižvelgia į 3 straipsnyje nustatytus tikslus ir investavimo gaires. Išnagrinėjęs pasiūlymą, Investicijų komitetas priima sprendimą dėl siūlomų finansavimo ir investavimo operacijų, kurioms taikoma EKF priemonė „InvestEU“, patvirtinimo.

- 7a. Komisija nustato išsamias Investicijų komiteto narių atrankos ir sudėties, atlyginimų, darbo tvarkos taisyklių, interesų konfliktų ir konfidencialumo taisykles.

14c straipsnis

Patariamoji taryba pagal EKF priemonę „InvestEU“

- 7aa. Pagal EKF priemonę „InvestEU“ įsteigiama patariamoji taryba (toliau – patariamoji taryba).
8. Patariamąją tarybą sudaro po vieną kiekvieno įgyvendinančiojo partnerio atstovą ir po vieną kiekvienos valstybės narės atstovą. Patariamoji taryba peržiūri EKF priemonės „InvestEU“ veiklos rezultatus ir poveikį, įskaitant valstybių narių įnašus, kaip numatyta 5 straipsnio 1 dalyje, ir kitų ES programų įnašus, kaip numatyta 23 straipsnio 2 dalyje, atsižvelgdama į Komisijos kasmet teikiamą informaciją apie EKF priemonės „InvestEU“ įgyvendinimą, įskaitant svėro poveikį, daugiklį, privataus kapitalo sutelkimą ir biudžeto garantijos atidėjinių normos adekvatumo įvertinimą pagal Finansinio reglamento 41 straipsnio 5 dalį, ir apie konsultacijas dėl projektų, siekiant bendro EKF veiklos nuoseklumo. Patariamoji taryba konsultuoja dėl finansinių produktų modelio, dėl privačiojo finansavimo pritraukimo ES politikos prioritetams ir iniciatyvoms remti, įskaitant 22 straipsnyje nurodytą Veiklą plečiančių įmonių priemonę, ir dėl strateginės ir veiklos krypties jos kompetencijos srityje, be kita ko, kiek tai susiję su investavimo gairėmis, užtikrindama suderinamumą su Sąjungos pramonės ir konkurencingumo prioritetais. Ji taip pat teikia konsultacijas dėl veiksmų koordinavimo su EIC, kad būtų užtikrintas papildomumas su kitu Sąjungos finansavimu ar privačiosiomis investicijomis. Patariamajai tarybai pirmininkauja Komisijos atstovas. Pirmininko pavaduotojas yra EIB grupės paskirtas atstovas.

9. Komisija nustato išsamias taisykles dėl Patariamąsios tarybos sudėties, darbo tvarkos taisykles, be kita ko, dėl interesų konfliktų ir konfidencialumo.
10. Komisija su kiekvienu įgyvendinančiuoju partneriu užmezga reguliarius politikos peržiūros dialogus, kad aptartų finansinių produktų ir finansinių susitarimų įgyvendinimo pažangą ir įsitrauktų į atitinkamus politikos pokyčius.

II skyrius

EKS PRIEMONIŲ RINKINYS

1 SKIRSNIS

DOTACIJOS, VIEŠIEJI PIRKIMAI IR PRAMONĖS POLITIKOS KOORDINAVIMO PRIEMONĖS

15 straipsnis

Darbo programos

1. 12 straipsnyje nurodytose darbo programose nustatoma:
 - a) veiksmai ir susijęs EKF biudžetas, taip pat veiksmai, nurodyti 2 dalyje nurodytų darbo programų specialiojoje dalyje;
 - b) finansavimo priemonės ir forma;
 - c) tinkamumo ir, kai taikytina, skyrimo kriterijai;
 - d) kiekvienam veiksmui nustatyta bendra faktinių išlaidų dotacijų bendro finansavimo norma;
 - e) veiksmai, kuriems taikomas pagal Reglamentą (ES) [XXX] [programa „Europos horizontas“] nustatytas Savidraudos mechanizmas;
 - f) taisyklės, taikytinos veiksams, susijusiems su daugiau nei vienu konkrečiu tikslu;

- g) veiksmai, kuriems taikomos specialios taisyklės, visų pirma dėl nuosavybės, naudojimo ir sklaidos, perdavimo ir licencijavimo, taip pat dėl teisių naudotis rezultatais;
 - h) veiksmai, kuriems taikomi 20 straipsnyje nustatyti mechanizmai, ir tų mechanizmų taikymą pagrindžiančios priežastys;
 - ha) kai taikytina, galimybė suteikti 8 straipsnyje nurodytą konkurencingumo ženklą ir papildomos tokio ženklo suteikimo sąlygos, jei tokių yra;
 - hb) kai taikytina, šio reglamento 16–19 straipsniuose nurodytų pramonės politikos koordinavimo priemonių naudojimas, įskaitant tų priemonių naudojimo konkrečiomis aplinkybėmis taisykles;
 - hc) kai taikytina, konkretūs išimtiniai ir tinkamai pagrįsti atvejai pagal 20 straipsnio 2 dalies a, b ir c punktus.
- 1a. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais patvirtinamos darbo programos, kuriomis įgyvendinami 3 straipsnio 2 dalyje nurodyti konkretūs tikslai ir III skyriuje nurodyta horizontalioji veikla. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 83 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
2. Pagal 1a dalį priimtos darbo programos įtraukiamos į [programos „Europos horizontas“] 15 straipsnio 3 dalyje nurodytai bendradarbiavimu grindžiamai mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklai skirtą specialią dalį ir jai skirtą biudžetą.
- 2a. Darbo programų specialioje dalyje apibūdinama, kaip jomis siekiama remti MVĮ, be kita ko, atsižvelgiant į 29 straipsnį ir jame pritaikytas priemones, kad būtų užtikrintas veiksmingas MVĮ dalyvavimas.
6. Jei yra tinkamai pagrįstų priežasčių, dėl kurių privaloma imtis veiksmų skubos tvarka ir kurios yra susijusios su būtinybe nedelsiant reaguoti į krizę ar kitas panašias išskirtines ir tinkamai pagrįstas ekstremaliąsias situacijas, Komisija gali priimti darbo programą, priimdama nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus, laikydamosi 83 straipsnio 4 dalyje nurodytos procedūros.

16 straipsnis

Bendrosios rinkos vertės grandinių kūrimo priemonės

1. Siekiant skatinti atsparias Sąjungos vertės grandines ir stiprinti bendrąją rinką, strateginiuose sektoriuose į darbo programas gali būti įtrauktos specialios vertės grandinės, išplečiant konkurencingus kvietimus teikti pasiūlymus, kurie galėtų prisidėti prie Sąjungos atsparumo ir ekonominio saugumo stiprinant ir apsaugant ypatingos svarbos Sąjungos vertės grandines ir įvairinant tiekimo, be kita ko iš integruotų Sąjungos vertės grandinių, šaltinius.
 - 1a. 1 dalyje nurodytais kvietimais teikti pasiūlymus remiamas tiek projektų rengimas, tiek papildomo viešojo ir visų pirma privačiojo kapitalo pritraukimas siekiant integruoti tiekėjus, gamintojus ir novatorius iš įvairių valstybių narių ir įvairinti tiekimo šaltinius.
 - 1b. Darbo programoje gali būti numatyti specialūs MVĮ skirti kvietimai teikti pasiūlymus arba įtrauktos konkrečios priemonės, kuriomis būtų sudarytos palankesnės sąlygos MVĮ dalyvauti konsorciimuose, siekiant stiprinti tarpvalstybinį bendradarbiavimą ir plėsti dalyvavimą visoje Sąjungoje. Pagal tokius kvietimus pateikti pasiūlymai vertinami remiantis 9a straipsnio 1 dalyje nustatytais kriterijais.

17 straipsnis

ES technologijų lyderiai

1. Į darbo programas gali būti įtrauktos specialios dvietape skyrimo „iš apačios į viršų“ procedūros, kuriomis siekiama nustatyti ir remti ES technologijų lyderius pasitelkiant pramonės vadovaujamus konsorciumus, pasinaudojant jų, kaip inovacijų ir eksporto skatinamųjų jėgų, vaidmeniu, kad būtų sustiprinta jų ir jų Europos MVĮ partnerių bei tiekėjų konkurencinė padėtis pasaulyje, investuojant į naujus sprendimus ir nustatant atitinkamus partnerius. Gali būti remiamas projektų rengimas ir papildomo viešojo, visų pirma privačiojo kapitalo pritraukimas.

2. 1 dalyje nurodytame pirmajame skyrimo procedūrų etape gali būti skelbiamas atviras, konkurencingas ir skaidrus kvietimas pareikšti susidomėjimą prekėmis, darbais ar paslaugomis, kuriais galėtų būti prisidėta prie Sąjungos konkurencingumo apskritai arba konkrečiame sektoriuje, nenurodant naudotinos veiklos rūšies ar biudžeto vykdymo priemonės.
3. 2 dalyje nurodytame antrajame skyrimo procedūrų etape remiama papildomo viešojo, visų pirma privačiojo kapitalo, analizė ir pritraukimas.
4. Pasiūlymai, pateikti vykdant 1 dalyje nurodytas skyrimo procedūras, vertinami ir eilės tvarka išdėstomi remiantis skyrimo kriterijais pagal 9a straipsnį.
5. Finansinio reglamento 153 straipsnio 3 dalyje nurodytas vertinimo komitetas nustato tinkamiausią biudžeto vykdymo priemonę, taip pat pasiūlo didžiausią Sąjungos įnašo sumą ir formą.

18 straipsnis

Gamybos didinimo veiksmai

1. Pagal Finansinio reglamento 196 straipsnio 2 dalies a punktą, tinkamai pagrįstais išimtiniais atvejais, kai reikia įgyvendinti 3 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytus Sąjungos atsparumo stiprinimui svarbius gamybos projektus arba veiklą, kurios reikia saugumui, atsparumui arba paslaugų tęstinumui užtikrinti prisidedant prie 3 straipsnio 2 dalies d punkte nurodytų tikslų, finansiniai įnašai gali būti skiriami veiksams, kurie buvo pradėti ne anksčiau kaip prieš 9 mėnesius iki pasiūlymo dėl tų veiksmų pateikimo dienos.
2. Darbo programose arba dokumentuose, susijusiuose su skyrimo procedūromis, nustatomos konkrečios sąlygos, kuriomis užtikrinama, kad parama būtų būtina ir proporcinga, kad dėl papildomo finansavimo nebūtų sudarytos sąlygos kompensacijos permokai ir dvigubam finansavimui, parama būtų laikina, ilgainiui mažėtų ir būtų teikiama laikantis konkurencingų ir į poveikį orientuotų skyrimo procedūrų.

19 straipsnis

[Papildomi BEISP finansai]

1. [EKF lėšomis gali būti remiami:
 - a) projektai, tiesiogiai susiję su BEISP, kurių Komisija patvirtino pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą;
 - b) tolesni susiję projektai, grindžiami BEISP rezultatais, su sąlyga, kad bus naudojama daug privačiųjų investicijų.
2. Bet kokia 1 dalyje nurodyta EFF parama BEISP teikiama su sąlyga, kad bus bendrai finansuojama nacionalinėmis lėšomis.]

20 straipsnis

Spartesni ir tiksliniai veiksmai konkurencingumui skatinti

1. [Siekiant suteikti arba palengvinti galimybę skirti Sąjungos paramą veiksams, kurie yra imperatyvaus viešojo intereso arba itin svarbūs laiko atžvilgiu ir kurių kitu atveju nebūtų galima veiksmingai įgyvendinti pagal įprastas Sąjungos biudžetui ar sektorių politikai taikomas taisykles, darbo programose gali būti nustatytos tam tikros tiesioginiu ar netiesioginiu valdymu grindžiamos skyrimo procedūros, kurioms gali būti taikomi tam tikri papildymai, išimties ir nukrypti nuo taikytinos teisės leidžiančios nuostatos vykdant skyrimo procedūrą arba įgyvendinant remiamą veiklą, laikantis visų šių sąlygų:
 - a) veiksmas yra būtinas ir tinkamas to veiksmo tikslams pasiekti, atsižvelgiant į bendruosius arba konkrečius programos tikslus;
 - b) veiksmas yra tinkamai pagrįstas imperatyviu viešuoju interesu ir (arba) yra svarbus laiko atžvilgiu, arba ir viena, ir kita;
 - c) kitaip veiksmas negali būti veiksmingai įgyvendintas pagal įprastas skyrimo procedūroms taikomas taisykles.]

2. Pagal 1 dalį skyrimo procedūrai gali būti taikoma viena ar daugiau iš šių priemonių:
- a) dotacijų atveju, nedarant poveikio konkurso procedūrų taikymui, kai tinkama pagal Finansinio reglamento 192 straipsnio 1 dalį ir kartu taikant 198 straipsnį, darbo programose išimtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais gali būti nurodyta, kad skyrimo procedūra vykdoma kaip tikslinė intervencija, kuria siekiama:
 - 1) nustatyti sumą, iki kurios galima nustatyti ir pateikti pasiūlymus, kuriems buvo suteiktas šio reglamento 8 straipsnyje nurodytas konkurencingumo ženklas, tačiau kuriems nebuvo skirtas Sąjungos finansavimas dėl biudžeto trūkumo. Pareiškėjai gali būti kviečiami iš naujo pateikti savo pasiūlymą neskelbiant kvietimo; Jei pasiūlymas pateikiamas iš naujo be esminių pakeitimų, dotaciją teikianti institucija gali nuspręsti visapusiškai pasikliauti išankstiniu teigiamu vertinimu ir bet kokia anksčiau atlikta kontrole bei pateiktais patvirtinamaisiais dokumentais. Sutarties dėl atskiro veiksmo skyrimo priežastys tinkamai pagrindžiamos sprendime dėl sutarties skyrimo, o skirtų veiksmų sąrašas skelbiamas Finansinio reglamento 74 straipsnio 9 dalyje nurodytoje metinėje veiklos ataskaitoje, arba
 - 2) nurodyti veiksmą ir naudos gavėjus arba politikos sritį bei paramos gavėjų kategorijas ir nustatyti sumą, iki kurios gali būti kviečiama pratęsti veiksmus pagal EKF ar kitas Sąjungos programas, kad būtų galima tęsti arba pridėti papildomą veiklą ar subjektus arba toliau plėtoti rezultatus. Jei darbo programoje veiksmai ir naudos gavėjai nėra atskirai nurodyti, sutarties dėl atskiro veiksmo skyrimo priežastys tinkamai pagrindžiamos sprendime dėl sutarties skyrimo, o skirtų veiksmų sąrašas skelbiamas Finansinio reglamento 74 straipsnio 9 dalyje nurodytoje metinėje veiklos ataskaitoje. Sutartis gali būti skiriama iš dalies keičiant pradinį veiksmą, įtraukiant naują veiklą ir padidinant didžiausią Sąjungos įnašą, arba

- 3) išimtiniais atvejais, kai veiksmo tikslas negali būti pasiektas nė vienu iš kitų 1 ir 2 punktuose numatytų veiksmų, nustatyti imperatyvaus viešojo intereso veiksmą, dėl kurio Sąjunga ir naudos gavėjai arba naudos gavėjų kategorijos gali būti kviečiami pateikti pasiūlymą neskelbiant kvietimo teikti pasiūlymus. Sutarties dėl atskiro veiksmo skyrimo priešastys tinkamai pagrindžiamos sprendime dėl sutarties skyrimo, o skirtų veiksmų sąrašas skelbiamas Finansinio reglamento 74 straipsnio 9 dalyje nurodytoje metinėje veiklos ataskaitoje;
- b) nukrypstant nuo Finansinio reglamento 199, 201 ir 203 straipsnių dėl dotacijų arba to reglamento 170 straipsnio 1 dalies b ir c punktų ir 2 dalies dėl viešųjų pirkimų, darbo programose išimtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais gali būti nurodyta, kad skyrimo procedūra vykdoma kaip paspartinta intervencija siekiant:
 - 1) sumažinti reikalavimus, taikomus sprendimui dėl sutarties skyrimo ir teisinių įsipareigojimų pasirašymui, iki preliminaraus skyrimo ir atmetimo kriterijų vertinimo. Tokiu atveju sprendimas dėl sutarties skyrimo priimamas remiantis tik pareiškėjų ir konkurso dalyvių savideklaracija, susijusia su atrankos ir tinkamumo kriterijais, nereikalaujant išankstinio vertinimo metu pateikti atitinkamų patvirtinamųjų dokumentų; galutinis vertinimas, įskaitant atrankos ir tinkamumo kriterijus, ir prašymai pateikti visus atitinkamus patvirtinamuosius dokumentus užbaigiami per tris mėnesius nuo teisinio įsipareigojimo pasirašymo ir
 - 2) reikalauti, kad apie preliminaraus vertinimo rezultatus pareiškėjams arba konkurso dalyviams būtų pranešta per 30 kalendorinių dienų nuo pasiūlymų ar konkurso dokumentų pateikimo termino. Sprendimas dėl sutarties skyrimo priimamas per 60 kalendorinių dienų nuo pasiūlymų arba konkurso dokumentų pateikimo termino ir, kai taikytina, jam netaikomos 83 straipsnyje nustatytos procedūros; Išankstinis finansavimas nemokamas tol, kol neužbaigiamas galutinis vertinimas;

- c) nukrypstant nuo šio reglamento 9 straipsnio, darbo programose išimtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais gali būti nurodyta, kad skyrimo procedūra vykdoma kaip akstinamieji veiksmai tam, kad skyrimo procedūros metu būtų galima laikinai ir sąlygiškai atsisakyti laikytis tam tikros dalies tinkamumo kriterijų ir tam tikros dalies veiklos įgyvendinimo reikalavimų, visų pirma susijusių su įsisteigimo vieta. Vietoj to atitiktis laikinai netaikytiems tinkamumo kriterijams užtikrinama ir vertinama įgyvendinant veiksmą per teisiniame įsipareigojime nurodytą laikotarpį. Jei nurodytą dieną nesilaikoma tinkamumo kriterijų, kurie laikinai netaikomi, laikoma, kad visas veiksmas neatitinka reikalavimų, ir visas Sąjungos finansavimas visiškai susigražinamas. Akstinamųjų veiksmų atveju išankstinio finansavimo lėšos neišmokamos;
- d) darbo programose gali būti nustatytos specialios dvietapės skyrimo „iš apačios į viršų“ procedūros pagal šias taisykles:
- 1) pirmuoju etapu gali būti skelbiamas kvietimas pareikšti susidomėjimą nenurodant, kokios rūšies veikla ar kokia biudžeto vykdymo priemonė bus naudojama, kad pareiškėjai, konkurso dalyviai ir pagal ramsčius įvertinti subjektai galėtų pateikti projektų pasiūlymus arba pasiūlymus dėl prekių, darbų ar paslaugų, kuriais būtų galima prisidėti prie Sąjungos konkurencingumo apskritai arba konkrečiame sektoriuje;
 - 2) pasiūlymai vertinami ir eilės tvarka išdėstomi remiantis skyrimo kriterijais pagal šio reglamento 9a straipsnį. Finansinio reglamento 153 straipsnio 3 dalyje nurodytas vertinimo komitetas nustato tinkamiausią biudžeto vykdymo priemonę taikant tiesioginį ar netiesioginį valdymą, visų pirma dotacijas, viešuosius pirkimus, nepiniginius dovanojimus turtu, susitarimus dėl įnašų ar kitą paramą, taip pat pasiūlo didžiausią Sąjungos įnašo sumą ir formą;

- 3) antrojo etapo metu, neviršijant turimo biudžeto, pakviečiama pakoreguoti sėkmingai įvertintus projektus ar pasiūlymus ir papildyti savo pasiūlymą pagal Finansinio reglamento 153 straipsnio 3 dalyje nurodyto vertinimo komiteto išvadas. Kitais atvejais skyrimo procedūra vykdoma pagal šio straipsnio 12 straipsnyje nustatytas taisykles, taikytinas atitinkamai biudžeto vykdymo priemonei.

2a. Pagal šį straipsnį vykdomos skyrimo procedūros išlieka išimtinės, jomis vengiama netinkamo konkurencijos iškraipymo ir joms neskiriama didesnė pagal konkrečią darbo programą skiriamo biudžeto dalis. Tokios procedūros įgyvendinamos tik kai tai pagrįsta pagal 2 straipsnio 1 dalies 8 punkte pateiktą apibrėžtį ir kai veiksmo kitaip nebūtų galima veiksmingai įgyvendinti, kaip nurodyta 1 dalyje, po to, kai susiklostė aiškiai nustatytas rinkos nepakankamumas arba neoptimali investavimo aplinka, arba itin svarbi laiko atžvilgiu situacija, ir su sąlyga, kad visiems reikalavimus atitinkantiems rinkos dalyviams užtikrinama sąžininga, atvira ir nediskriminacinė prieiga.

3. Pagal 1 dalį, jeigu vykdomi veiksmai, kuriems reikia planuoti, statyti ir eksploatuoti įrenginius, finansuojamus pagal skyrimo procedūras, darbo programose gali būti nustatyta, kad, atsižvelgiant į veiksmo pobūdį, jis yra viešojo intereso ir galėtų būti susijęs su imperatyvia viršesnio viešojo intereso priežastimi, kaip tai suprantama Tarybos direktyvos 92/43/EEB⁴⁴ 6 straipsnio 4 dalyje ir 16 straipsnio 1 dalies c punkte ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/60/EB⁴⁵ 4 straipsnio 7 dalyje, siekiant apsaugoti gynybos interesus, kaip tai suprantama Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006⁴⁶ 2 straipsnio 3 dalyje, ir visuomenės sveikatos ir saugos interesus, kaip tai suprantama Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/147/EB⁴⁷ 9 straipsnio 1 dalies a punkte, pagal taikytinus teisės aktus, pavyzdžiui, Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės aktą, Ypatingos svarbos žaliavų aktą, Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvą arba Gynybos parengties bendrąjį rinkinį (COM(2022) 349), ir juose nustatytais sąlygomis, jei tenkinamos likusios kitose nuostatose nustatytos sąlygos.

⁴⁴ 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 1992 7 22, p. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

⁴⁵ 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus, (OL L 327, 2000 12 22, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj>).

⁴⁶ 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB, (OL L 396, 2006 12 30, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj>).

⁴⁷ 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL L 20, 2010 1 26, p. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj>).

2 SKIRSNIS

EKF PRIEMONĖ „INVESTEU“

21 straipsnis

Bendroji struktūra

1. Siekiant prisidėti prie 3 straipsnyje nustatytų bendrųjų ir konkrečių tikslų, EKF priemonę „InvestEU“, kaip horizontaliąją Sąjungos vidaus politikos įgyvendinimo priemonę, sudaro biudžeto garantija ir finansinės priemonės, kaip apibrėžta atitinkamai Finansinio reglamento 2 straipsnio 9 ir 30 punktuose, be kita ko, kai jos derinamos su negražintina parama vykdant derinimo operaciją. EKF priemonė „InvestEU“ gali būti įgyvendinama užtikrinant sinergiją su kita Sąjungos ar nacionaline veikla, be kita ko, pasitelkiant valstybėms narėms skirtus skyrius.
2. EKF priemone „InvestEU“ sprendžiamos rinkos nepakankamumo arba neoptimalios investavimo aplinkos problemos. Pagal EKF priemonę „InvestEU“ pasitelkiant įgyvendinančiuosius partnerius visų pirma gali būti teikiama parama paskolomis, garantijomis, priešpriešinėmis garantijomis, kapitalo rinkos priemonėmis, kitų formų finansavimas ar kredito vertės didinimas, įskaitant subordinuotąją skolą, arba investicijos į nuosavą ar kvazinuosavą kapitalą, teikiama tiesiogiai arba netiesiogiai per finansų tarpininkus, fondus, investavimo platformas ar kitas priemones, kurios turi būti nukreiptos galutiniams gavėjams.
3. [Didžiausia biudžeto garantijos suma pagal EKF priemonės „InvestEU“ ES skyrių yra 70 000 000 000 EUR einamosiomis kainomis.] Jos atidėjinių norma – 50 %.
- 3a. % ES garantijos pagal EKF priemonės „InvestEU“ ES skyrių skiriama EIB grupei.

4. Parama pagal EKF priemonę „InvestEU“, yra privilegijuota EKF paramos įgyvendinimo priemonė. [Minimali Sąjungos paramos iš EKF, teikiamos pagal EKF priemonę „InvestEU“, suma yra 17 000 000 000 EUR ir turi būti naudojama 3 straipsnyje nustatytiems bendriesiems ir konkretiems tikslams remti.] Minimali Sąjungos paramos iš EKF, teikiamos pagal EKF priemonę „InvestEU“, suma papildomai padidinama dalimi, kurią sudaro įnašai iš 4 straipsnyje nustatytų keturioms politikos linijoms skirtų orientacinių sumų pagal 15 straipsnyje nurodytas darbo programas ir kitas Sąjungos programas. Tie įnašai yra bent [Y] % bendrų asignavimų 4 straipsnio 2 dalies b–e punktuose nurodytoms politikos linijoms ir jie panaudojami atitinkamiems 3 straipsnio 2 dalyje nustatytiems konkretiems atitinkamų politikos linijų tikslams. Įnašai naudojami biudžeto garantijos atidėjiniams sudaryti arba finansinėms priemonėms, įskaitant 22 straipsnyje nurodytos Veiklą plečiančių įmonių priemonės finansines priemones, finansuoti.
5. Komisijai pagal 84 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl investavimo gairių, kuriomis reglamentas būtų papildytas ir kuriose būtų išsamiau apibrėžta intervencijos, kuria remiami 3 straipsnyje nustatyti bendrieji ir konkretūs tikslai, taikymo sritis. Investavimo gairės rengiamos vykdant glaudų dialogą su EIB grupe ir kitais potencialiais įgyvendinančiais partneriais. Investavimo gairėse įgyvendinantieji partneriai skatinami prisiimti didesnę riziką.
6. 3 dalyje nurodytiems atidėjiniams taikomos šios taisyklės:
 - a) atidėjinių norma vertinama kasmet, atsižvelgiant į portfelio riziką ir remiantis Finansinio reglamento 41 straipsnio 5 dalyje nurodytu vertinimu, konkrečiai įvertinant atidėjinių normos adekvatumą atsižvelgiant į faktinę finansavimo ir investavimo operacijų, kurioms taikoma EKF priemonė „InvestEU“, riziką;

- b) paramos pagal kitas 23 straipsnio 2 dalyje nurodytas Sąjungos programas tikslais atidėjiniai skiriami iš tos kitos Sąjungos programos;
 - c) atidėjiniai skiriami iki 2034 m. gruodžio 31 d. ir jais atsižvelgiama į pažangą, padarytą teikiant biudžeto garantiją pagal EKF priemonę „InvestEU“;
 - d) pagal Finansinio reglamento 214 straipsnio 2 dalį atidėjiniai skiriami iki 2037 m. gruodžio 31 d. ir jais atsižvelgiama į finansavimo ir investavimo operacijų patvirtinimo ir pasirašymo pažangą.
7. Komisijai pagal 84 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiama 3 dalis, siekiant patikslinti atidėjinių normą ir patikslinti didžiausią biudžeto garantijos sumą iki 20 % tos sumos, atsižvelgiant į ekonomines ir finansines aplinkybes.

22 straipsnis

Veiklą plečiančių įmonių priemonė

- 2. Komisija, bendradarbiaudama su EIB grupe, kitomis tarptautinėmis finansų įstaigomis ir nacionaliniais skatinamojo finansavimo bankais, parengia Veiklą plečiančių įmonių priemonę. Ją įgyvendina įgyvendinantieji partneriai.
- 2a. Veiklą plečiančių įmonių priemone užtikrinama, kad novatoriškus sprendimus kuriančios arba diegiančios didelį potencialą turinčios Europos veiklą plečiančios įmonės turėtų galimybę naudotis kapitalu ir ištekliais, kad galėtų augti Sąjungoje, taip stiprinant bendrosios rinkos ir santaupų bei investicijų sąjungos integraciją.

- 2b. Pagal Veiklą plečiančių įmonių priemonę koordinuotai ir nuosekliai užtikrinamas išsamus finansavimo priemonių rinkinys, pritaikytas prie unikalių veiklą plečiančių įmonių poreikių, įskaitant netiesioginį ir tiesioginį nuosavą kapitalą ir kvazinuosavą kapitalą, rizikos skolą, paskolas, garantijas ir derinimo operacijas, siekiant pritraukti privačius investuotojus, kad būtų remiamas veiklą plečiančių įmonių finansavimas ir palengvinamos pasitraukimo galimybės, ir šia priemone pirmenybė teikiama investicijoms, kurios sudaro sąlygas plėsti pramonės veiklą, ir supaprastintai MVĮ ir mažų vidutinės kapitalizacijos įmonių prieigai.
3. Veiklą plečiančių įmonių priemonė taikoma tais atvejais, kai rinkos investuotojai negali suteikti pakankamo finansavimo Europos veiklą plečiančioms įmonėms, be kita ko, jei to reikia Sąjungos strateginiam turtui, interesams, savarankiškumui ar ekonominiam saugumui apsaugoti.
4. Veiklą plečiančių įmonių priemone pritraukiamos viešosios investicijos, kad būtų paskatinti dideli privačiojo ir institucinio kapitalo srautai, pavyzdžiui, iš privataus kapitalo fondų, įmonių, pensijų fondų, draudimo bendrovių ir kitų ilgalaikių investuotojų, taip stiprinant Europos kapitalo rinkas ir skatinant tvarų veiklą plečiančių įmonių augimą.

23 straipsnis

Išimtino sąlyga

1. 2028–2034 m. DFP laikotarpiu pagal šį skirsnį nustatomos tik biudžeto garantijos, finansinės priemonės arba finansinės priemonės, kurias Komisija tiesiogiai įgyvendina pagal Finansinio reglamento 219 straipsnį, kad paremtų politikos tikslus Sąjungos teritorijoje.
2. [Biudžeto garantija, neviršijanti 21 straipsnio 3 dalyje nurodytos didžiausios sumos, ir finansinės priemonės, įskaitant atvejus, kai, atliekant derinimo operacijas, jos derinamos su negražintina parama, gali būti naudojamos paramai teikti pagal kitas Sąjungos programas, įskaitant ES ATLPS inovacijų fondą ir kitas Sąjungos programas, finansuojamas iš kitų šaltinių nei Sąjungos biudžetas, laikantis tose programose nustatytų tikslų.]

24 straipsnis

ES skyrius ir valstybių narių skyrius

1. EKF priemonę „InvestEU“ sudaro ES skyrius ir valstybių narių skyrius. Kai tinkama, tie skyriai gali būti naudojami papildant vienas kitą, be kita ko, derinant išteklius daugiasluoksnėje struktūroje, kad būtų užtikrintas geresnis rizikos padengimas ir veiksmingesnis Sąjungos ir nacionalinių išteklių naudojimas. EKF priemonės „InvestEU“ daugiasluoksnėje struktūroje ištekliai iš valstybių narių skyriaus yra subordinuojami ištekliams iš ES skyriaus.
2. Konkretūs įnašai į EKF priemonę „InvestEU“ pagal Finansinio reglamento 211 straipsnio 2 dalį ir 221 straipsnio 2 dalį gali būti skiriami pagal 5 straipsnio 1 dalį. Konkretūs įnašai į biudžeto garantiją pagal EKF priemonę „InvestEU“ sudaro 21 straipsnio 3 dalyje nurodytos biudžeto garantijos papildomą sumą.
- 2a. Valstybių narių skyriumi sprendžiamos konkrečios rinkos nepakankamumo arba neoptimalios investavimo aplinkos problemos viename ar keliuose regionuose ar valstybėse narėse.

24a straipsnis

Derinimas

1. Parama iš ES garantijos pagal šį reglamentą, Sąjungos parama, teikiama pagal ankstesnio programavimo laikotarpio programas nustatytais finansinėmis priemonėmis, ir Sąjungos parama iš ES garantijos, nustatytos reglamentais (ES) 2015/1017 ir (ES) 2021/523, gali būti derinamos siekiant remti finansinius produktus, kuriuos pagal šį reglamentą įgyvendina arba įgyvendins įgyvendinantieji partneriai.
2. ES garantija gali būti teikiama finansavimo ir investavimo operacijoms, atitinkančioms reikalavimus pagal šį reglamentą, padengti šio derinimo tikslais ir ja gali būti padengiami nuostoliai, susiję su finansavimo ir investavimo operacijomis, kurioms teikiama derinama parama.

Įgyvendinančiųjų partnerių bendruomenė

1. EKF priemonę „InvestEU“ įgyvendinantieji partneriai įgyvendina pagal atviros struktūros modelį, apimančią tarptautines finansų įstaigas, nacionalinius skatinamojo finansavimo bankus ir įstaigas, kartu pripažįstant ypatingą EIB grupės vaidmenį. EKF priemonės „InvestEU“ įgyvendinimas grindžiamas tiek pagal ramsčius įvertintais įgyvendinančiaisiais partneriais, tiek esama programos „InvestEU“ pagal ramsčius įvertintų įgyvendinančiųjų partnerių bendruomenė ir, kiek įmanoma, esamais sutartiniais susitarimais, atitinkamais finansiniais produktais, susitarimais dėl garantijos, teisinių ir sutartinių susitarimų šablonais, taip pat nustatytais stebėsenos ir ataskaitų teikimo priemonėmis.
2. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 211 straipsnio 5 dalies ir laikantis šio reglamento 12 straipsnio, biudžeto garantijos arba finansinės priemonės įgyvendinimas, įskaitant atvejus, kai, atliekant derinimo operacijas, jis derinamas su negražintina parama, gali būti patikėtas bet kuriam Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkte nurodytam subjektui.

III skyrius

Horizontalioji veikla

EKF teikiamas konsultavimas projektų klausimais

1. Gražintinos ir negražintinos paramos priemonių atveju suteikiama galimybė naudotis EKF teikiamu konsultavimu projektų klausimais. Pagal šį skyrių remiamais veiksmais ir veikla padedama siekti 3 straipsnio 1 dalyje nustatyto bendrojo tikslo ir, kai aktualu, remiama ir papildoma veikla pagal IV, V, VI ir VII skyrius.

2. Suteikiama centralizuota prieiga prie specializuotų konsultavimo ir verslo spartinimo paslaugų. Tos paslaugos gali apimti:
- a) konsultavimo investavimo klausimais paslaugas, įskaitant rinkos plėtros veiklą ir konsultacinę paramą investicinių projektų nustatymo, rengimo, plėtojimo, struktūrizavimo, pirkimo ir įgyvendinimo klausimais;
 - aa) projektų rengėjų ir finansų tarpininkų gebėjimų vykdyti finansavimo ir investavimo operacijas stiprinimą ir finansinių priemonių supratimo bei naudojimo gerinimą, kad būtų išnaudotas visas jų potencialas. Tokia parama gali būti teikiama bet kuriuo projekto gyvavimo ciklo arba remiamo subjekto finansavimo etapu;
 - b) specializuotas konsultavimo ir verslo spartinimo paslaugas, skirtas strateginiuose sektoriuose veikiančioms projektų rengėjams ir įmonėms, įskaitant MVĮ ir mažas vidutinės kapitalizacijos įmones, startuolius ir veiklą plečiančias įmones, ypač novatoriškus sprendimus kuriančias arba diegiančias įmones, remiant ir palengvinant jų prieigą prie finansavimo EKF lėšomis ir finansavimo priemonių, skatinant sinergijas su kitais finansavimo šaltiniais, sudarant palankesnes sąlygas užmegzti ryšius su privačiais investuotojais ir skatinant supratimą apie kapitalo rinka grindžiamo finansavimo teikiamas galimybes;
 - ba) paramą projektų bazių kūrimui ir galimų investicinių projektų pagal EKF priemonę „InvestEU“ rengimui, taip pat palankesnių sąlygų tolesniam jų plėtojimui sudarymą.
3. Užtikrinant EKF teikiamą konsultavimą projektų klausimais, kai tinkama, bendradarbiaujama su pramonės aljansais ir Europos klasteriais ar kitomis atitinkamomis Europos grupėmis ir tinklais. Konsultavimas užtikrinamas pagal kiekvieną politikos liniją, apimant visus atitinkamus sektorius, ir jį teikiant taip pat gali būti remiami kompleksiniai veiksmai ir bendrieji tikslai.

4. Komisija gali sudaryti konsultavimo susitarimus su patariamaisiais partneriais ir paslaugų teikėjais, atsižvelgdama į kiekvienos politikos linijos poreikius. Komisija ir patariamieji partneriai, konkrečiai, EIB grupė, tarptautinės finansų institucijos ir nacionaliniai skatinamąjį finansavimą teikiantys bankai ir institucijos, glaudžiai bendradarbiauja siekdami užtikrinti veiksmingumą, sinergijas ir veiksmingą geografinę aprėptį visoje Sąjungoje, kartu atsižvelgdami į esamas struktūras ir darbą.
5. Nepriklausomai nuo biudžeto vykdymo priemonės, skirtos konsultavimo paslaugoms įsigyti ar teikti, paslaugų teikėjai ir gavėjai atrenkami laikantis skaidrumo ir vienodo požiūrio, interesų konflikto vengimo, įskaitant profesinių interesų konfliktą, principų.
6. Įgyvendindami EKF teikiamą konsultavimą projektų klausimais, Komisija, patariamieji partneriai ir kiti paslaugų teikėjai, kai tinkama, bendradarbiauja su kitais Sąjungos ar nacionaliniais viešaisiais ar privačiais konsultavimo ir paramos paslaugų teikėjais, įskaitant tinklą „ES – verslui“.

27 straipsnis

Tinklas „ES – verslui“

1. Įsteigiamas tinklas „ES – verslui“.
- 1a. Tinklo „ES – verslui“ tikslas – padėti Sąjungos įmonėms tapti konkurencingesnėms ir diegti inovacijas, augti ir plėstis bendrojoje rinkoje ir už jos ribų, įsteigiamas tinklas „ES – verslui“, ypač daug dėmesio skiriant MVĮ, startuoliams, veiklą plečiančioms įmonėms ir mažoms vidutinės kapitalizacijos įmonėms.

- 1b. Tinklas „ES – verslui“ apima visą Sąjungą ir yra geografiškai subalansuotas, atsižvelgiant į visų valstybių narių ir visų tipų Sąjungos regionų, įskaitant mažiau išsivysčiusius regionus, pertvarkos regionus, salų vietas ir Sąjungos atokiausius regionus, ypatumus.
- 1c. Tinklo „ES – verslui“ veikla gali apimti paramos verslui priemonės, kaip nurodyta 28 straipsnyje.

28 straipsnis

Parama verslui

1. EKF vykdo kompleksinę veiklą, kuria siekiama stiprinti MVĮ konkurencingumą ir užtikrinti papildomumą Sąjungos lygmeniu, atsižvelgiant į esamas ar naujas struktūras ir darbą visose valstybėse narėse, be kita ko, pasitelkiant šias priemones:
- a) integruotų verslo konsultacijų ir paramos įmonėms teikimą, be kita ko, teikiant finansinę paramą trečiosioms šalims;
 - b) partnerystės galimybių suteikimą ir gebėjimų stiprinimą, be kita ko, nacionalinių kontaktinių centrų gebėjimų stiprinimą ir jų tinklaveikos palengvinimą, kad būtų pagerintas, be kita ko, mažiau patirties pagal EKF turinčių subjektų, veiksmingas dalyvavimas EKF veikloje;
 - c) paramą ir pagalbą, kad būtų sudarytos galimybės naudotis technologijomis, technologine infrastruktūra ir įrenginiais, paramą inovacijų įsisavinimui rinkoje ir paramą verslo organizacijoms, MVĮ ir mažų vidutinės kapitalizacijos įmonėms, įskaitant pradedančiąsias įmones ir veiklą plečiančias įmones, kad jos galėtų dalyvauti bendradarbiavimu grindžiamų platformų ir sektorių veikloje;

- d) verslo supratimo apie Sąjungos politiką skatinimą, taip pat grįžtamojo ryšio apie jos veiksmingumą gavimą;
- e) galimybių gauti finansavimą ir jo prieinamumo, visų pirma MVĮ, ši įmonių segmentą laikant prioritetu ir tuo pačiu įtraukiant mikrofinansavimą ir socialinėms įmonėms teikiamą paramą, taip pat mažoms vidutinės kapitalizacijos įmonėms didinimą;
- f) palankesnių sąlygų patekti į rinkas sudarymą, be kita ko, remiant MVĮ tarptautinimą ir rinkos tyrimų teikimą, be kita ko, mažiau išsivysčiusiuose regionuose, pertvarkos regionuose, salų vietovėse ir atokiausiuose regionuose;
- g) MVĮ verslo aplinkos gerinimą ir naujų verslo galimybių MVĮ skatinimą, be kita ko, remiant intelektinės nuosavybės valorizaciją, standartų nustatymą ir viešuosius pirkimus;
- h) verslumo, įskaitant moterų ir jaunimo verslumą, taip pat verslumo bei verslo įgūdžių įgijimo skatinimą.

29 straipsnis

Specialūs MVĮ veiksmai, kuriais didinamas MVĮ dalyvavimas

Pagal kiekvieną politikos liniją remiami specialūs MVĮ veiksmai, skirti MVĮ, startuoliams ir veiklą plečiančioms įmonėms, siekiant užtikrinti veiksmingą ir prasmingą MVĮ dalyvavimą darbo programose, tuo tikslu visų pirma pasitelkiant:

- a) specialiai pritaikytas priemones, kuriomis didinamas MVĮ dalyvavimas visuose kvietimuose teikti pasiūlymus, užtikrinant, kad tinkamumo kriterijai ir sąlygos būtų parengti taip, kad būtų sumažintos kliūtys MVĮ tapti dalyvėmis ir padidintas jų dalyvavimas;

- b) tik į MVĮ orientuotus veiksmus, skirtus strateginiuose sektoriuose veikiančioms MVĮ, siekiant skatinti inovacijas, verslo spartinimą, komercinimą ir veiklos plėtimą;
- c) veiksmus pagal EKF pramonės politikos koordinavimo priemones, kartu su papildomomis paramos MVĮ priemonėmis siekiant užtikrinti veiksmingą ir prasmingą MVĮ dalyvavimą, visų pirma pagal 16, 17 ir 19 straipsnius;
- d) MVĮ finansuoti skirtus politikos linijų įnašus į MVĮ skirtas biudžeto garantijas ir (arba) finansines priemones pagal 21 straipsnio 4 dalyje nurodytą EKF priemonę „InvestEU“, atsižvelgiant į konkrečius politikos linijos, iš kurios prisidedama, tikslus.

30 straipsnis

Parama įgūdžių ugdymui

EKF finansuoja veiklą, kuria remiamas įgūdžių ugdymas, visų pirma strateginiuose sektoriuose, stiprinant tvirtus aukštojo mokslo, profesinio rengimo ir mokymo paslaugų teikėjų, taikomųjų mokslinių tyrimų ir verslo ryšius siekiant lanksčios, novatoriškos ir konkurencingos ekonomikos. Parama įgūdžių ugdymui apima paramą Europos įgūdžių garantijai, kad būtų remiama vertės grandinių pertvarka, palanki strateginiams augimo sektoriams ar profesijoms visoje darbo rinkoje, pasitelkiant su darbo jėgos įgūdžiais susijusios informacijos rinkimą, darbo jėgos kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą bei profesinio rengimo ir mokymo (PRM) partnerystes, siekiant stiprinti profesinio rengimo ir mokymo paslaugų teikėjų ir įmonių, ypač MVĮ, bendradarbiavimą ir susieti juos su regioninėmis pramonės ekosistemomis.

Prieiga prie finansavimo Sąjungos lėšomis

1. [Pagal Finansinio reglamento 150 straipsnį, EKF įnašu padedama išlaikyti ir išplėsti dalyviams skirtą bendrą keitimosi elektroniniais duomenimis erdvę, kad būtų užtikrinta supaprastinta prieiga prie finansavimo Sąjungos lėšomis. Tas įnašas nepriklauso nuo biudžeto vykdymo būdo ar priemonės ir apima konsultavimo bei verslo spartinimo paslaugas ir paramą bendriesiems vartams, kuriais suteikiama prieiga prie Sąjungos paramos pagal Reglamentą (ES) [XXX] [Veiklos rezultatų reglamentas].
2. EKF gali remti bet kokią papildomą veiklą, kuria siekiama palengvinti ir paspartinti prieigą prie finansavimo Sąjungos lėšomis, taip pat finansavimo kitomis lėšomis, finansavimo priemonių ir investicijų ir užtikrinti rezultatų valorizaciją ir įsisavinimą taikant tokias priemones kaip koncepcijos pagrindimas, diegimo dotacijos, konsultavimo ir paramos verslui paslaugos ir specialios platformos.

IV skyrius

Parama perėjimui prie švarios energijos ir pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimui

Konkrečios nuostatos dėl paramos perėjimo prie švarios energijos ir pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo politikai

1. Pagal šį skyrių remiamais veiksmais padedama siekti 3 straipsnio 1 dalyje nustatytų bendrųjų tikslų ir 3 straipsnio 2 dalies a punkte nustatytų konkrečių tikslų.
2. Parama veiksams pagal šį skyrių finansuojama iš 4 straipsnio 2 dalies b punkte nustatyto biudžeto ir visų papildomų įnašų, suteiktų pagal 5 straipsnį.

Konkreči veikla, kuria remiama perėjimo prie švarios energijos ir pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo politika

1. Paramos perėjimui prie švarios energijos ir pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo linija įgyvendinama visų pirma vykdant toliau nurodytą veiklą:
 - a) LIFE veikla: paramos teikimas pagal principą „iš apačios į viršų“ vykdomiems projektams ir visiems atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams, remiant novatoriškų sprendimų, susijusių su perėjimu prie švarios energijos ir pramonės dekarbonizacija, įskaitant žiedinę ekonomiką, gamtą ir biologinę įvairovę, klimato kaitos švelninimą bei prisitaikymą prie jos, demonstravimą, bandymą bei įsisavinimą rinkoje ir atitinkamos geriausios praktikos plėtojimą, taip pat remiant visų atitinkamų valdymo lygmenų ir suinteresuotųjų subjektų informuotumo apie klimatą ir aplinką didinimą;
 - b) energijos vartojimo efektyvumas, lankstumo sprendimai, įskaitant energijos kaupimą ir reagavimą į paklausą, namų ūkių perdavimo ir skirstymo tinklai, energetikos sistemų skaitmenizacija, integruota atsinaujinančiųjų išteklių energija, energinė renovacija, šilumos regeneravimas ir pakartotinis naudojimas ir šildymo bei vėsinimo sprendimai, sistemos ir paslaugos;
 - c) švarios ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo sprendimai pramonėje, įskaitant energijai imlių pramonės šakų elektrifikavimą, atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako kurą, anglies dioksido surinkimą, saugojimą ir naudojimą (CCUS), pavyzdžiui, biogeninį anglies dioksido surinkimą ir saugojimą (BioCCS) ir tiesioginį anglies dioksido surinkimą iš oro ir saugojimą (DACCS) sektoriuose, kuriuose sunku sumažinti išmetamųjų teršalų kiekį, ir susijusioje infrastruktūroje, taip pat miestuose ir kaimo vietovėse, be kita ko, energetikos, transporto ir pastatų srityse;
 - d) atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako kuro gavimas, gamyba, sandėliavimas, platinimas ir naudojimas ir elektrifikacija, sudarant palankesnes sąlygas mažinti judumo ir transporto priklausomybę nuo iškastinio kuro;
 - e) ekologiški, daugiarūšiai, sąveikūs, skaitmeniniai, saugūs ir prieinami transporto ir judumo sprendimai, įskaitant mobilųjį turtą ir infrastruktūrą, sistemas ir operacijas, taip pat jų pramoninės gamybos ir tiekimo grandinės integracija;

- f) pažangaus judumo, įskaitant mobilųjį turtą, infrastruktūros, susietojo ir automatizuoto judumo sprendimų, išmaniųjų eismo valdymo sistemų ir susijusių paslaugų kūrimo ir diegimo rėmimas;
- g) švarių technologijų gamyba ir jos tiekimo grandinė, pavyzdžiui, plečiant nulinio balanso technologijų gamybos pajėgumą ir jų tiekimo grandines, taip pat plečiant esamas gamybos linijas; be kita ko, teikiant finansinę paramą strateginiams projektams pagal Reglamentą (ES) 2024/1735;
- h) Sąjungos pajėgumo kurti pažangios gamybos, pažangiųjų medžiagų ir technologijų, kuriomis pakeičiamas arba mažinamas žaliavų naudojimas, inovacijas ir užtikrinti jų pramoninį diegimą stiprinimas;
- i) žiedinė ekonomika, įskaitant medžiagų ir produktų išmetimo prevenciją, pakartotinį naudojimą, taisymą, perdarymą, grąžinamąjį perdirbimą ir atgavimą bei tiekimo įvairinimą;
- ia) tvarūs klimato politikos sprendimai žemės ūkio maisto produktų ir miškininkystės tiekimo grandinėse;
- j) atsparumas klimato kaitai ir hidrologinis atsparumas, vandens naudojimo efektyvumas ir vandenynų gyvybingumas;
- k) taršos prevencija, kontrolė ir poveikio šalinimas, taip pat gamtos procesais pagrįsti ir kitokie sprendimai, kuriais siekiama apsaugoti, atkurti ir gerinti aplinkos, įskaitant orą, vandenį, jūrą ir dirvožemį, kokybę, sustabdyti biologinės įvairovės nykimą bei apgręžti ir spręsti ekosistemų būklės blogėjimo problemą;
- l) investicijos, inovacijos ir modernizavimas tvariuose mėlynosios ekonomikos sektoriuose, pavyzdžiui, laivų statybos ir laivybos, jūros energijos, vandenynų stebėjimo technologijų, mėlynųjų technologijų ir ekosistemų išsaugojimo sektoriuose;
- m) MVĮ tvarumas ir perėjimas prie švarios energijos;

- n) įsisavinimas rinkoje, gebėjimų stiprinimas ir įgūdžių ugdymas siekiant pereiti prie švarios energijos, įskaitant perėjimą prie švarios energijos ir su energijos paklausa susijusią veiklą (pavyzdžiui, poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijas), ir perėjimą prie tvaraus ir saugaus transporto ir judumo ir tvaraus turizmo miestuose, kaimo ir pakrančių vietovėse, bendruomenėse ir pastatuose;
 - o) rėmimo veiksmai, skirti atitinkamų Sąjungos teisės aktų ir politikos rengimui, įgyvendinimui, stebėsenai ir vykdymo užtikrinimui. Tai apima paramą atitinkamoms institucijoms, nacionalinių institucijų tarpusavio bendradarbiavimą ir bendradarbiavimą su suinteresuotaisiais subjektais, gebėjimų stiprinimą, įskaitant nacionalinių kontaktinių centrų gebėjimų stiprinimą, tyrimų vykdymą ir priemonių bei infrastruktūros, įskaitant IT infrastruktūrą ir priemones, kūrimą bei diegimą;
 - oa) parama matavimo pajėgumų, pamatinių medžiagų ir kalibravimo paslaugų, įskaitant veiklą, kuria skatinamas atsekamumas, standartizavimas ir pramoninis diegimas, tiesiogiai susijusių su pirmiau minėtuose a–o punktuose apibūdinta veikla, plėtojimui.
2. Parama, teikiama vykdant 1 dalyje nurodytą veiklą, gali būti teikiama bet kokia forma, įskaitant bendradarbiavimu grindžiamą mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą, nustatytą Reglamente (ES) [XXX] [Bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa] ir nurodytą konkrečioje specialioje darbo programos dalyje.

34 straipsnis

Papildomos taisyklės

1. Veiklos, kuria remiami koordinavimo ir paramos veiksmai energijos vartojimo efektyvumo ir perėjimo prie švarios energijos srityje, atveju Sąjungos parama gali padengti iki [100] % tinkamų finansuoti išlaidų, nedarant poveikio bendro finansavimo principui.

2. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 184 straipsnio 6 dalies, vykdant veiklą, kuria remiami koordinavimo ir paramos veiksmai energijos vartojimo efektyvumo ir perėjimo prie švarios energijos srityje, ir šio reglamento 33 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytą LIFE veiklą, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali leisti arba nurodyti fiksuotą normą padengti gavėjo netiesiogines išlaidas, sudarančias iki 25 % visų tinkamų finansuoti tiesioginių išlaidų, išskyrus tiesiogines tinkamas finansuoti subrangos išlaidas, finansinę paramą trečiosioms šalims ir bet kokias vieneto išlaidas arba fiksuotą sumą, į kurias įtrauktos netiesioginės išlaidos.
3. Darbo programomis užtikrinamas suderinamumas su veiksmais, kuriuos planuojama įgyvendinti Direktyvos 2003/87/EB⁴⁸ 10a straipsnio 8 dalyje nurodyto inovacijų fondo lėšomis, rūšimis ir suderinamumas bei papildomumas su Reglamentu (ES) [XXX] [Europos infrastruktūros tinklų priemonė].
4. Į darbo programas, priimtas remiantis šio reglamento taisyklėmis pagal šį skyrių, įtraukiama konkreti specialioji dalis ir užtikrinamas suderinamumas su konkurencingumo ir visuomenės veikla, remiama pagal Reglamentą (ES) [XXX] [bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“].

⁴⁸ 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj>).

Konkurencinio konkurso procedūros

1. Šiame skyriuje numatytos skyrimo procedūros gali būti vykdomos konkurencinio konkurso procedūrų forma. Sandoriai dėl kainų skirtumo, sutartys dėl anglies dioksido kainų skirtumo arba fiksuotos priemokos sutartys, kuriais remiamos investicijos į priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą, gali būti skiriami taikant konkurencinio konkurso procedūras su sąlyga, kad būtų apsaugoti Sąjungos finansiniai interesai ir Sąjungos biudžeto pozicija neviršytų didžiausio įnašo.
- 1a. 1 dalyje nurodytos konkurencinio konkurso procedūros gali būti vykdomos taikant bet kurią iš 12 straipsnyje nustatytų biudžeto vykdymo priemonių ir jų laikantis.

V SKYRIUS

SVEIKATOS, BIOTECHNOLOGIJŲ, ŽEMĖS ŪKIO IR BIOEKONOMIKOS RĖMIMAS

Specialios nuostatos dėl paramos sveikatos, biotechnologijų, žemės ūkio ir bioekonomikos sričių politikai

1. Pagal šį skyrių remiamais veiksmais padedama siekti 3 straipsnio 1 dalyje nustatytų bendrųjų tikslų ir 3 straipsnio 2 dalies b punkte nustatytų konkrečių tikslų.
2. Parama veiksams pagal šį skyrių finansuojama iš 4 straipsnio 2 dalies c punkte nustatyto biudžeto ir visų papildomų įnašų, suteiktų pagal 5 straipsnį.

Konkreči veikla

1. Parama sveikatos, biotechnologijų, žemės ūkio ir bioekonomikos sričių politikai įgyvendinama visų pirma vykdant veiklą, kuria siekiama:
 - a) gerinti ir apsaugoti sveikatą, įskaitant tarpvalstybinę sveikatą, pirmenybę teikiant sveikatingumo skatinimui ir ligų prevencijai visą gyvenimą, skatinant ankstyvą nustatymą, diagnostiką ir gydymą, stiprinant inovacijas, taip pat pasitelkiant sveikatos aspektų integravimo į visų sričių politikos ir koncepcijos „Viena sveikata“ priemones, ypač daug dėmesio skiriant užkrečiamosioms ir neužkrečiamosioms ligoms, įskaitant psichikos sveikatą, neurodegeneraciniams ligoms, širdies ir kraujagyslių ligoms, retosioms ligoms, vėžiui ir kitoms ligoms, įskaitant susijusias su tarša ir klimato kaita, atsparumui antimikrobinėms medžiagoms (AAM), lytinei ir reprodukciniai sveikatai, ir stiprinant tarptautines sveikatos iniciatyvas ir bendradarbiavimą;
 - b) didinti sveikatos sistemų veiksmingumą, prieinamumą, tvarumą, inovacijas ir atsparumą, gerinant prieigą prie sveikatos duomenų dalijimąsi jais, jų naudojimą ir pakartotinį naudojimą ir prieigą prie skaitmeninių priemonių, infrastruktūros ir paslaugų, be kita ko, siekiant remti Europos sveikatos duomenų erdvę, dirbtinio intelekto diegimą ir skaitmeninius ar robotika grindžiamus sprendimus bei kitus novatoriškus sveikatos priežiūros metodus; spartinti sveikatos priežiūros skaitmeninę transformaciją; didinti vienodas galimybes naudotis į pacientą orientuotomis ir rezultatais grindžiamomis sveikatos priežiūros paslaugomis ir gerinti jų kokybę, ypatingą dėmesį skiriant visuomenės sveikatai ir sveikatos priežiūros darbuotojams; skatinti įrodymais grindžiamą sprendimų priėmimą (be kita ko, remiant sveikatos technologijų vertinimą); remti klinikinius tyrimus, įskaitant daugiašalius klinikinius tyrimus; integruoti Europos referencijos centrų tinklą (ERCT) darbą; rengti skaitmeninius stebėsenos ir koordinavimo sprendimus; skatinti keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais, gebėjimų stiprinimą ir integruotą nacionalinių sveikatos sistemų darbą, įskaitant, kai tinkama, kompetentingų sveikatos priežiūros institucijų veiklą ir tinklus, kad visoje Sąjungoje būtų užtikrintas nuoseklumas ir veiksmingumas;

- c) skatinti sveikatos technologijų kūrimą, gamybos pajėgumus, gamybos ir pramoninį diegimą siekiant didinti sveikatos sektoriaus konkurencingumą, be kita ko, plėtojant pažangiąją terapiją, pavyzdžiui, pažangiosios terapijos vaistus, bei strateginius projektus, nustatytus Sąjungos teisės aktuose, ir užtikrinti Sąjungos vaistų, medicinos priemonių, *in vitro* diagnostikos medicinos priemonių, ypatingos svarbos vaistų, skaitmeninių sprendimų ir medicininių atsako priemonių, susijusių su pasirengimu tarpvalstybinėms grėsmėms sveikatai ir reagavimu į jas, prieinamumą, taip pat sveikatos sektoriaus konkurencingumą ir atsparumą, užtikrinant, kad tokie produktai būtų novatoriški, saugūs, būtų turima galimybių jų gauti ir jie būtų prieinami bei įperkami, taip skatinant lygiateises galimybes jų gauti visoje Sąjungoje;
- e) apsaugoti žmones remiant sveikatos saugumo politikos rengimą, įgyvendinimą ir stebėseną siekiant kovoti su didelėmis tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėmis sveikatai, bendradarbiaujant su valstybių narių valdžios institucijomis ir suinteresuotaisiais subjektais, taip pat koordinuojant Sąjungos, nacionalinius prevencijos, parengties ir atsako veiksmų planus;
- ea) remti biotechnologijų inovacijų atradimą, plėtojimą, rizikos mažinimą, demonstravimą, bandomuosius projektus ir naudojimą bei plėtrą, spartinti biotechnologijų sprendimų pateikimą rinkai ir įsisavinimą rinkoje, stiprinti besiformuojančias vertės grandines ir suteikti galimybių gauti finansavimą bei kitą paramą, be kita ko, MVĮ, startuoliams, mokslinius tyrimus atliekančioms organizacijoms, sveikatos priežiūros paslaugų teikėjams, veiklą plečiančioms įmonėms, kvalifikuotiems darbuotojams ir novatoriams;

- f) skatinti novatorišką, tvarų ir konkurencingą bioekonomikos sektorių Sąjungoje, be kita ko, sveikatos biotechnologijų, biožaliavinių medžiagų ir produktų, ūkių bei miškų liekanų ir maisto atliekų, anglies dioksido kiekį atmosferoje mažinančių produktų, biogamybos ir biožaliavinių cheminių medžiagų srityse, visų pirma remiant bioekonomikos inovacijų atradimą, kūrimą, rizikos mažinimą, demonstravimą, bandomuosius projektus, gamybą ir plėtrą; spartinant biožaliavinių medžiagų iš žemės ūkio ir miškininkystės bei vandens išteklių pateikimą rinkai ir įsisavinimą rinkoje ir spartinant bioekonomikos sprendimus; stiprinant besiformuojančias vertės grandines; kuriant kvalifikuotą darbo jėgą, suteikiant MVĮ, startuoliams, veiklą plečiančioms įmonėms ir novatoriams galimybes gauti finansavimą ir kitokią paramą;
- g) skatinti žemės ūkio, žuvininkystės, akvakultūros ir miškininkystės sektorių, maisto sistemų, įskaitant maisto perdirbimą, ir kaimo bei pakrančių vietovių konkurencingumą, inovacijas, tvarumą, atsparumą ir teisingumą. Tai apima jų vaidmenį pereinant prie neutralaus poveikio klimatui, klimato kaitos poveikiui atsparios, hidrologiškai pažangios, gamtai palankios ekonomikos, saugant biologinę įvairovę ir gamtos išteklius, prisidedant prie ilgalaikės vandens kokybės ir apsirūpinimo vandenių maisto produktams gaminti saugumo ir prie ilgalaikio apsirūpinimo maistu saugumo Sąjungoje, taip pat užtikrinant gyvūnų ir augalų sveikatą;
- h) remti veiksmus, skirtus atitinkamų Sąjungos teisės aktų ir politikos rengimui, įgyvendinimui, stebėsenai ir vykdymo užtikrinimui. Tai apima paramą atitinkamoms institucijoms, nacionalinių institucijų tarpusavio bendradarbiavimą ir bendradarbiavimą su suinteresuotaisiais subjektais, gebėjimų stiprinimą, įskaitant nacionalinių kontaktinių centrų gebėjimų stiprinimą, tyrimus ir priemonių bei infrastruktūros, įskaitant IT infrastruktūrą ir priemones, kūrimą bei diegimą.

2. Į darbo programą, priimtą remiantis šio reglamento taisyklėmis pagal šį skyrių, įtraukiama konkreti specialioji dalis ir užtikrinamas suderinamumas su [konkurencingumo ir visuomenės veikla, remiama pagal Reglamentą (ES) [XXX] [bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“].

VI SKYRIUS

PARAMA SKAITMENINEI LYDERYSTEI

38 straipsnis

Konkrečios nuostatos dėl paramos skaitmeninės lyderystės politikai

1. Pagal šį skyrių remiamais veiksmais padedama siekti 3 straipsnio 1 dalyje nustatytų bendrųjų tikslų ir 3 straipsnio 2 dalies c punkte nustatytų konkrečių tikslų.
2. Parama veiksams pagal šį skyrių finansuojama iš 4 straipsnio 2 dalies d punkte nustatyto biudžeto ir visų papildomų įnašų, skirtų pagal 5 straipsnį.

39 straipsnis

Konkreči veikla, kuria remiama skaitmeninės lyderystės politika

2. Parama skaitmeninei lyderystei įgyvendinama visų pirma vykdant veiklą, kuria siekiama:
 - a) kurti ir formuoti tvarias pagrindines skaitmenines technologijas, produktus ir paslaugas, atspindinčius Sąjungos vertybes, be kita ko, pasitelkiant mokslinius tyrimus ir inovacijas, taikomuosius mokslinius tyrimus, technologijų perdavimą, pramoninį diegimą ir įsisavinimą rinkoje;

- b) kurti patrauklias, konkurencingas, saugias ir atsparias skaitmenines ekosistemas, be kita ko, perversminėms novatoriškoms įmonėms, MVI, startuoliams ir veiklą plečiančioms įmonėms, taip pat naujiems pramonės lyderiams skaitmeniniame sektoriuje, kad jie išliktų, augtų ir klestėtų Sąjungoje, padedant jiems plėstis, plėsti savo rinkas, be kita ko, vykdant viešuosius pirkimus ir standartizavimą, taip pat didinti pažangiųjų skaitmeninių technologijų ir paslaugų tiekimo saugumą remiant reikiamus pajėgumus, įskaitant gamybos pajėgumus, ir aukšto lygio skaitmeninius įgūdžius;
- c) diegti pažangiausias, saugias ir tvarias skaitmenines taikomas programas, infrastruktūrą ir paslaugas visoje Sąjungoje, taikant pritaikytojo kibernetinio saugumo ir standartizuotojo kibernetinio saugumo principus, įtvirtintus per visą jų gyvavimo ciklą, be kita ko, imantis veiksmų, kuriais siekiama vykdyti mokslinius tyrimus ir diegti inovacijas, kurti, formuoti, gaminti, statyti, modernizuoti, užbaigti ar diegti pažangią skaitmeninę infrastruktūrą, transeuropinius skaitmeninius tinklus ir saugią bei sąveikią skaitmeninę viešąją infrastruktūrą dideliu mastu ir tarpvalstybinio mastu, kurie veiktų kaip pagrindiniai skaitmeninės transformacijos veiksniai, kuriais remiamas visuomenės atsparumas ir pasirengimas, sukuriant aiškia pridėtinę vertę įmonėms, viešųjų paslaugų teikimui ir piliečiams. Kai aktualu, šie veiksmai koordinuojami su nacionalinėmis investicijomis ir panaudojamas neišnaudotas potencialas sukurti pažangiųjų skaitmeninių technologijų vidaus rinką pagal 10 straipsnį;
- d) remti Sąjungos viešojo ir privačiojo sektorių skaitmeninę transformaciją, įskaitant tarpvalstybinį sąveikumą ir paslaugų integravimą, ir remti aukšto lygio skaitmeninių įgūdžių, įskaitant kibernetinio saugumo įgūdžius, ugdymą ir sklaidą, teikiant būtina paramą, siekiant spartinti ir gilinti skaitmeninių sprendimų įsisavinimą ir diegimą visame privačiajame sektoriuje, daugiausia dėmesio skiriant sudėtingoms technologijoms, ir siekiant skaitmenizuoti viešąjį sektorių, be kita ko, užtikrinant darnias Sąjungos masto sąveikas skaitmenines viešąsias paslaugas, kuo labiau padidinant veiksmingumą įmonių ir piliečių labui;

e) remti atitinkamų Sąjungos teisės aktų ir politikos rengimo, įgyvendinimo, stebėsenos ir vykdymo užtikrinimo veiksnius. Tai apima paramą atitinkamoms institucijoms, nacionalinių institucijų veiklos koordinavimą ir bendradarbiavimą tarpusavyje ir su suinteresuotaisiais subjektais, gebėjimų stiprinimą, įskaitant nacionalinių kontaktinių centrų gebėjimų stiprinimą, tyrimų vykdymą ir priemonių bei infrastruktūros, įskaitant IT infrastruktūrą ir priemones, kūrimą bei diegimą.

3. Pagal šį skyrių vykdoma veikla remiamas pažangiųjų kibernetinio saugumo pajėgumų, infrastruktūros, produktų, paslaugų, technologijų ir pajėgumų kūrimas, inovacijos, diegimas ir viešieji pirkimai, siekiant stiprinti Europos kibernetinio saugumo ekosistemą ir užtikrinti ypatingos svarbos infrastruktūros objektų, skaitmeninių tiekimo grandinių atsparumą ir saugumą, taip pat siekiant toliau stiprinti Sąjungos kibernetinio saugumo parengtį bei informuotumą apie grėsmių panoramos padėtį ir gerinti aptikimo pajėgumus bei reagavimo į incidentus pajėgumus. Šia veikla taip pat remiamas Sąjungos kibernetinio saugumo pramoninės bazės konkurencingumas, kibernetinio saugumo įgūdžių ugdymas ir gerinama Europos pramoninės bazės, įskaitant MVI, kibernetinė branda.
4. Į darbo programas, priimtas remiantis šio reglamento taisyklėmis pagal šį skyrių, įtraukiama konkreti specialioji dalis ir užtikrinamas suderinamumas su konkurencingumo ir visuomenės veikla pagal Reglamentą (ES) [XXX] [bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“].

VII SKYRIUS

PARAMA ATSPARUMUI IR SAUGUMUI, GYNYBOS PRAMONEI IR KOSMOSUI

40 straipsnis

Konkreči veikla, kuria remiamas atsparumas, saugumas, gynybos pramonė ir kosmosas

1. Pagal šį skyrių remiamais veiksmais padedama siekti 3 straipsnio 1 dalyje nustatytų bendrųjų tikslų ir 3 straipsnio 2 dalies d punkte nustatytų konkrečių tikslų.
2. Parama veiksams pagal šį skyrių finansuojama iš 4 straipsnio 2 dalies e punkte nustatyto biudžeto ir visų papildomų įnašų, suteiktų pagal 5 straipsnį.

41 straipsnis

Kosmoso ir gynybos sričių sinergija

1. Įsteigiama Kosmoso ir gynybos patariamoji taryba.
 - 1a. Kosmoso ir gynybos patariamoji taryba gali patarti Komisijai dėl kosmoso ir gynybos veiklos koordinavimo, tarpusavio darnumo ir papildomumo, kaip nustatyta 3 straipsnio 2 dalies d punkto 2 ir 3 papunkčiuose, dėl prioritetų ir dėl susijusių Sąjungos paramos formų siekiant didinti investicijų veiksmingumą ir rezultatų efektyvumą.
 - 1b. Kosmoso ir gynybos patariamąsios tarybos narius skiria valstybės narės, o Patariamoji taryba priima savo darbo tvarkos taisykles. Dalyvauti stebėtojų teisėmis taip pat gali būti kviečiami EIVT ir atitinkamų Sąjungos agentūrų, pavyzdžiui, EGA, atstovai.

1 SKIRSNIS

PARAMA ATSPARIŲ ŽALIAVŲ VERTĖS GRANDINIŲ POLITIKAI

42 straipsnis

Konkreči veikla, kuria remiama atsparių ypatingos svarbos žaliavų vertės grandinių politika

1. Parama atsparių ypatingos svarbos žaliavų vertės grandinių politikai įgyvendinama visų pirma vykdant šią veiklą:
 - a) remti ypatingos svarbos žaliavų žvalgymo, gavybos, apdorojimo, regeneravimo, pakartotinio naudojimo ir perdirbimo Sąjungos pajėgumus;
 - b) pirkti ypatingos svarbos žaliavas, atsižvelgiant į ekonominio saugumo poreikius ir žaliosios bei skaitmeninės pertvarkos tikslus, siekiant sumažinti tiekimo sutrikimų riziką įmonėms Sąjungoje, be kita ko, siekiant nustatyti ir valdyti ypatingos svarbos žaliavų atsargas, koordinuojant veiksmus su valstybėmis narėmis ir pramone;
 - c) teikti finansinę paramą strateginiams projektams pagal Ypatingos svarbos žaliavų aktą;
 - ca) remti atitinkamų Sąjungos teisės aktų ir politikos rengimo, įgyvendinimo, stebėsenos ir vykdymo užtikrinimo veiksmus, be kita ko, nacionalinių kontaktinių centrų pajėgumų stiprinimą.
2. Parama, teikiama vykdant 1 dalyje nurodytą veiklą, gali būti teikiama bet kokia forma, įskaitant bendradarbiavimu grindžiamą mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą, nustatytą Bendrojoje mokslinių tyrimų ir inovacijų programoje ir nurodytą konkrečioje specialioje darbo programos dalyje.

3. Į darbo programas, priimtas remiantis šio reglamento taisyklėmis pagal šį skirsnį, įtraukiama konkreti specialioji dalis ir užtikrinamas suderinamumas su konkurencingumo ir visuomenės veikla pagal Reglamentą (ES) [XXX] [bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“].

2 SKIRSNIS

PARAMA GYNYBOS PRAMONĖS POLITIKAI

44 straipsnis

Konkretnė veikla, kuriai remiama gynybos pramonės politika

1. Parama gynybos pramonės politikai įgyvendinama visų pirma vykdamas šią veiklą:
- a) remiant 45 straipsnyje nurodytų Europos gynybos srities bendrų interesų projektų įgyvendinimą;
 - b) remiant gynybos srities mokslinius tyrimus ir plėtrą, inovacijas ir technologinį pranašumą, kaip nurodyta 46 straipsnyje;
 - c) remiant gynybos pramonės galimybes reaguoti, gamybos plėtojimą ir atsparumą, kaip nurodyta 47 straipsnyje;
 - ca) remiant įgalinančias priemones, susijusias su Sąjungos masto gynybos įrangos rinka, kaip nurodyta 47a straipsnyje;
 - d) remiant bendradarbiavimą bendradarbiaujamųjų viešųjų pirkimų gynybos srityje, techninės priežiūros ir prieinamumo srityse, kaip nurodyta 48 straipsnyje;
 - e) remiant karinį transportą, kaip nurodyta 49 straipsnyje;
 - ea) remiant novatorišką ir kintamo masto veiklą visais gynybos produktų gyvavimo ciklo etapais, kaip nurodyta 49a straipsnyje.

3. Sąjungos parama, teikiama vykdant 1 dalyje nurodytą veiklą, gali būti teikiama bet kuria Reglamente (ES, Euratomas) 2024/2509 nustatyta forma. Tokia parama gali apimti paramą atskirų subjektų vykdomai bendradarbiavimu grindžiamai mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklai.
- 3a. 1 dalyje nurodyta veikla vykdoma siekiant užtikrinti suderinamumą su Europos Vadovų Tarybos strateginėmis gairėmis, Saugumo ir gynybos strateginio kelrodžio tikslais, gynybos parengties darbotvarke ir pajėgumų prioritetais, nustatytais BUSP kontekste, įskaitant Pajėgumų plėtojimo planą (PPP), taip pat bendradarbiavimo galimybėmis, nustatytomis suderintos metinės peržiūros gynybos srityje (CARD) kontekste. EKF tinkamai atsižvelgia į valstybių narių bendradarbiavimą vykdant nuolatinį struktūrizuotą bendradarbiavimą (PESCO), Europos gynybos agentūros (EGA) iniciatyvas ir projektus, taip pat į atitinkamą Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos (NATO) vykdomą veiklą, pavyzdžiui, NATO gynybos planavimo procesą.

45 straipsnis

Europos gynybos srities bendrų interesų projektai

1. Europos gynybos srities bendro intereso projektus (EGSBIP) sudaro bendradarbiavimu grindžiami pramonės projektai, kuriais siekiama stiprinti EGTPB konkurencingumą visoje Sąjungoje, kartu padedant plėtoti valstybių narių karinius pajėgumus, kurie yra itin svarbūs Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo ir gynybos interesams, įskaitant pajėgumus, kuriais užtikrinama prieiga prie visų operacijų sričių, konkrečiai – sausumos, jūrų, oro, kosmoso ir kibernetinės erdvės.
2. Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, gali kvalifikuota balsų dauguma priimti įgyvendinimo aktus, kuriais atnaujinami arba nustatomi EGSBIP. Taryba gali kvalifikuota balsų dauguma iš dalies pakeisti Komisijos rekomendaciją.

- 2a. Valstybės narės koordinuoja veiksmus, kad būtų įtraukiai rengiami siūlomi projektai, kurie galėtų būti EGSBIP, prireikus padedant EGA.
- 2b. Prieš pasiūlydama 2 dalyje nurodytus įgyvendinimo aktus, Komisija patikrina, ar 2a dalyje nurodyti siūlomi projektai atitinka visus 4 dalyje išvardytus kriterijus, ir:
- a) konsultuojasi su valstybėmis narėmis įtraukiu būdu ir atsižvelgia į jų nuomonę bei projektų pasiūlymus dėl galimų EGSBIP;
 - b) prašo Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis) ir EGA teikti savo ekspertines žinias, kad būtų užtikrintas suderinamumas su 4 dalies b punkte nurodytais prioritetais ir tikslais, visų pirma gynybos pajėgumų prioritetais, dėl kurių valstybės narės bendrai susitarė pagal BUSP, ypač tais, kurie buvo bendrai pareikšti PPP kontekste, siekiant papildyti valstybių narių pateiktą informaciją apie siūlomus projektus, ir
 - c) patikrina, ar visos valstybės narės ir asocijuotosios valstybės buvo informuotos apie projekto parengimą ir ar joms buvo suteikta galimybė dalyvauti.
3. 2 dalyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose Taryba:
- a) nustato EGSBIP tikslus ir charakteristikas, atsižvelgdama į 4 dalyje nustatytus kriterijus;
 - b) įvertina bendrą EGSBIP finansinį dydį ir
 - c) sudaro valstybių, įgyvendinimo akto priėmimo dieną dalyvaujančių vykdant EGSBIP, sąrašą.

4. EGSBIP turi atitikti visus šiuos kriterijus:

- a) projektu reikšmingai didinamas EGTPB konkurencingumas, veiksmingumas ir inovacinis pajėgumas, visų pirma padedant užmegzti naują arba išplėsti esamą tarpvalstybinį bendradarbiavimą, be kita ko, su MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmonėmis, sukuriant teigiamą persiduodantį poveikį vidaus rinkai, reikšmingai prisidedant prie rinkos integracijos ir prie rinkos susiskaidymo mažinimo, gerinant gynybos produktų sąveikumą ir pakeičiamumą ir siekiant sumažinti strateginę priklausomybę (be kita ko, įvairinant tiekimą), taip pat didinant pajėgumų mastą;
- a) projekte dalyvauja bent keturios valstybės narės, o visoms valstybėms narėms ir asocijuotosioms valstybėms suteikiama reali galimybė dalyvauti EGSBIP;
- b) projektu prisidedama prie valstybės narės karinių pajėgumų, kurie yra itin svarbūs Sąjungos saugumo ir gynybos interesams užtikrinti, plėtojimo ir jie atitinka Saugumo ir gynybos strateginio kelrodžio tikslus, gynybos pajėgumų prioritetus, dėl kurių valstybės narės bendrai susitarė pagal BUSP, visų pirma PPP kontekste, ir bendradarbiavimo galimybes, nustatytas CARD srityje; jais atsižvelgiama į valstybių narių bendradarbiavimą vykdant PESCO ir EGA iniciatyvas bei projektus; jais atsižvelgiama į atitinkamą NATO vykdomą veiklą, pavyzdžiui, NATO gynybos planavimo procesą, kai tokia veikla atitinka Sąjungos saugumo ir gynybos interesus;
- c) projektas naudingas platesnei Sąjungos daliai;
- d) projektai turi būti ypač didelio masto ar apimties, arba jais turi būti siekiama sumažinti didelę technologinę ar finansinę riziką arba jas abi;
- e) galima bendra projekto nauda nusveria jo sąnaudas, taip pat ir ilguoju laikotarpiu.

- 4a. EGSBIP, kuris atitinka finansavimo Sąjungos lėšomis reikalavimus, įgyvendinamas vykdant vieną ar kelis veiksmus, susijusius su:
- a) gynybos produktų bendradarbiaujamaisiais viešaisiais pirkimais;
 - b) gynybos produktų gamybos pajėgumų pritaikymo prie struktūrinių pokyčių spartinimu, taip pat susijusia rėmimo veikla;
 - c) naujų gynybos produktų moksliniais tyrimais ar vystymu arba esamų produktų modernizavimu;
 - d) būtinos infrastruktūros plėtojimu ir pirkimu.
- 4b. EGSBIP dalyvaujančios valstybės narės užtikrina, kad sutartyse, susijusiose su Sąjungos lėšomis remiama EGSBIP veikla, atsižvelgiant į 4a dalyje nurodytos veiklos rūšį, būtų taikomi kriterijai, lygiaverčiai 51 straipsnyje nustatytiems kriterijams.
- 4c. EGSBIP dalyvaujančios valstybės narės užtikrina, kad EGSBIP veikla, įskaitant veiklą, kuri nėra remiama Sąjungos lėšomis, atitiktų 3 straipsnio 2 dalies d punkto 2 papunktyje ir šio straipsnio 1 dalyje nustatytus tikslus ir nedarytų poveikio EGSBIP atitikčiai šio straipsnio 4 dalyje nustatytiems kriterijams.
5. Kai aktualu, EGSBIP dalyvaujančios valstybės narės gali nuspręsti į EGSBIP stebėtojų teisėmis įtraukti Europos Komisiją, vyriausiąjį įgaliotinį arba EGA.
6. EGSBIP, taip pat ir konkretūs jo veiksmai, gali būti nustatomi Europos ginkluotės programų struktūrų (SEAP) sistemoje, įsteigtoje pagal Reglamentą (ES) 2025/2643.
- 6a. Pagal EGSBIP veiklą gali būti finansuojamos tik valstybės narės ir asocijuotosios valstybės, taip pat ir SEAP, kurias sudaro valstybės narės arba valstybės narės ir asocijuotosios valstybės.

7. Nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsniams, valstybės narės gali EGSBIP taikyti paramos schemas ir numatyti jiems administracinę paramą.
8. Su EGSBIP susijusių gamybos objektų planavimas, statyba ir eksploatavimas gali būti laikomi imperatyvia svarbesnio viešojo intereso priežastimi, kaip tai suprantama Direktyvos 92/43/EEB 6 straipsnio 4 dalyje bei 16 straipsnio 1 dalies c punkte ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/60/EB 4 straipsnio 7 dalyje, gali būti laikomi vykdomais dėl gynybos priežasčių, kaip tai suprantama Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 2 straipsnio 3 dalyje, ir gali būti laikomi vykdomais visuomenės sveikatos ir saugos labui, kaip tai suprantama Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/147/EB 9 straipsnio 1 dalies a punkte, jei tenkinamos ir kitos tose nuostatose nustatytos sąlygos.
 - 8a. EGSBIP dalyvaujančios valstybės narės kasmet pateikia Komisijai bendrą EGSBIP veiklos įgyvendinimo ataskaitą, įskaitant ataskaitą dėl 4c dalyje nustatytų reikalavimų laikymosi.
 - 8b. Remdamasi Komisijos pasiūlymu, Taryba kvalifikuota balsų dauguma gali iš dalies pakeisti pagal 2 dalį priimtus įgyvendinimo aktus, be kita ko, išbraukdama projektą kaip EGSBIP arba atspindėdama 3 dalyje nurodytų elementų pakeitimus.
 - 8c. Visos valstybės narės ir asocijuotosios valstybės turi turėti galimybę prisijungti prie EGSBIP po jo sukūrimo, jei tam pritars visos EGSBIP dalyvaujančios valstybės narės.

Gynybos srities moksliniai tyrimai ir plėtra, inovacijos ir technologinis pranašumas

Veikla, kuria remiami gynybos srities moksliniai tyrimai ir plėtra, inovacijos ir technologinis pranašumas, visų pirma gali apimti:

- a) bendradarbiavimu grindžiamų gynybos srities mokslinių tyrimų – nuo fundamentinių iki taikomųjų – veiksmus pagal 44 straipsnio 3a dalį, kuriuose kaip indėlis gali būti panaudoti EGA pajėgumų technologijų grupių („CapTechs“) rezultatai;
- b) bendradarbiavimu grindžiamus naujų arba atnaujintų gynybos produktų ir technologijų kūrimo veiksmus, įskaitant sistemos prototipų kūrimą, bandymus, kvalifikavimą ar sertifikavimą ir technologijų ar išteklių, kuriais didinamas veiksmingumas per visą gynybos produktų ir technologijų gyvavimo ciklą, kūrimą;
- c) veiksmus, kuriais remiamos perversminės gynybos technologijos;
- d) veiksmus, kuriais remiami spartesni inovacijų ciklai ir technologijų integracija gynybos tikslais, įskaitant nuolatinis mokslinius tyrimus ir plėtrą bei technologinius iššūkius;
- e) pagalbinius veiksmus, kuriais siekiama pritaikyti civilines technologijas gynybai.

Gynybos pramonės galimybės reaguoti, veiklos plėtojimas ir atsparumas

1. Veikla, kuria remiamas EGTPB galimybių reaguoti, veiklos plėtojimo ir atsparumo stiprinimas, susijusi su gynybos produktų, įskaitant jų komponentus ir atitinkamas žaliavas, kai jie skirti naudoti arba naudojami tik gynybos produktams gaminti, gamybos pajėgumų pritaikymu, visų pirma gali apimti:
 - a) gynybos produktų, komponentų ir žaliavų esamų gamybos pajėgumų optimizavimą, plėtrą, modernizavimą, įskaitant automatizavimą, atnaujinimą ar paskirties keitimą arba naujų gamybos pajėgumų kūrimą, visų pirma siekiant padidinti gamybos pajėgumus arba sutrumpinti užsakymo įvykdymo ir tiekimo laikotarpį, be kita ko, perkant ar įsigyjant reikiamas stakles ir bet kokius kitus būtinus išteklius;
 - b) tarpvalstybinės pramonės partnerystės (be kita ko, viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės ar kitokio pramonės bendradarbiavimo, įskaitant MVI) iniciatyvų kūrimą bendromis pramonės subjektų pastangomis, kaip antai per tarpvalstybinės bendras įmones, įskaitant veiklą, kuria siekiama koordinuoti gynybos produktų, komponentų ir atitinkamų žaliavų tiekimą, rezervavimą ir atsargų kaupimą, taip pat koordinuoti gamybos pajėgumus ir gamybos planus;
 - c) staigiai išaugusį poreikį tenkinančių rezervuotų gamybos pajėgumų gynybos produktams, jų komponentams ir atitinkamoms žaliavoms gaminti suformavimą ir galimybės jais disponuoti suteikimą, atsižvelgiant į užsąkytą arba planuojamą gamybos apimtį;
 - d) gynybos produktų, kurie sukurti vykdant Sąjungos finansuojamus veiksmus arba kitą bendradarbiavimu grindžiamą veiklą, vykdomą remiant bent dviem valstybėms narėms, pramoninimo ir komercinimo skatinimą, be kita ko, užmezgant tarpvalstybines pramonės partnerystes, viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes ar kitų formų bendradarbiavimą pramonės srityje, pradinės gamybos didinimas ir, kai tinkama, licencijų gamybai išdavimas;

- e) tam tikrų gynybos produktų bandymus, įskaitant reikiamą infrastruktūrą, ir atitinkamai atnaujinimo sertifikavimą, siekiant spręsti jų nusidėvėjimo problemą ir užtikrinti, kad jais galėtų naudotis galutiniai naudotojai;
 - f) pramonės strateginės priklausomybės mažinimą, be kita ko, siekiant pakeisti komponentus, kuriems taikomi neasocijuotosios trečiosios valstybės arba neasocijuotosios trečiosios valstybės subjekto apribojimai, arba plėtoti gebėjimą tokius komponentus pakeisti arba pašalinti.
- 1a. Veiksmų, kurie remiami pagal šį straipsnį, atveju Komisija gali, gavusi prašymą, pateikti valstybėms narėms ir asocijuotosioms valstybėms atitinkamus veiksmų dokumentus, kad būtų išvengta dvigubo tų pačių išlaidų finansavimo.

47a straipsnis

Parama įgalinančioms priemonėms, susijusioms su Sąjungos masto gynybos įrangos rinka

1. Veikla, kuria remiamos įgalinančios priemonės, susijusios su Sąjungos masto gynybos įrangos rinka, visų pirma gali apimti:
- a) paramą karinės prekybos mechanizmui, siekiant užtikrinti gynybos produktų prieinamumą laiku ir reikiamą jų kiekį, taip skatinant EGTPB [taip pat, kai aktualu, Ukrainos GTPB] konkurencingumą, visų pirma:
 - i) paramą gynybos pramonės parengties rezervų kūrimui, valdymui ir priežiūrai, taip pat tokių pagal Reglamentą (ES) 2025/2643 sukurtų rezervų tolesniam naudojimui;
 - ii) bendro centralizuoto EGTPB kuriamų gynybos produktų katalogo (toliau – Europos karinės prekybos katalogas) [ir Ukrainos GTPB] sudarymą ir tvarkymą;

- b) paramą Europos ginkluotės programos struktūrų, įsteigtų pagal Reglamentą (ES) 2025/2643, kūrimui ir veikimui;
 - c) administracinių gebėjimų, susijusių su gynybos produktų viešaisiais pirkimais, ir priemonių, kuriomis prisidedama prie gynybos produktų bendradarbiaujamojo viešojo pirkimo procedūrų palengvinimo, stiprinimą.
3. Valstybės narės, asocijuotosios valstybės ir SEAP, kurios sukuria gynybos pramonės parengties rezervą, visoms valstybėms narėms, asocijuotosioms valstybėms ir Ukrainai nedelsdamos suteikia galimybę lengvatinėmis sąlygomis pirkti, naudoti arba išperkamosios nuomos būdu įsigyti gynybos produktus, kurie yra to rezervo dalis. Kai valstybės narės arba, kai taikytina, asocijuotosios valstybės perka iš gynybos pramonės parengties rezervo, sukurto, valdomo ir prižiūrimo SEAP, viešieji pirkimai laikomi dviejų vyriausybių organizuojamais pirkimais, kaip nurodyta Direktyvos 2009/81/EB 13 straipsnio f punkte.
4. Komisija, pasikonsultavusi su EGA, nuolat atnaujina 1 dalies a punkto ii papunktyje nurodytą Europos karinės prekybos katalogą, kaip nustatyta Reglamente (ES) 2025/2643. Valstybės narės[, Ukraina] ir ekonominės veiklos vykdytojai kviečiami savanoriškai pildyti tą katalogą pagal taikomus nacionalinius įstatymus ir kitus teisės aktus.

Bendradarbiaujamieji viešieji pirkimai gynybos srityje, techninė priežiūra ir prieinamumas

1. Veikla, kuria remiami bendradarbiaujamieji viešieji pirkimai gynybos srityje, techninė priežiūra ir prieinamumas, visų pirma gali apimti valstybių narių ir asocijuotųjų valstybių bendradarbiavimą šiose srityse:
 - a) bendro gynybos produktų sertifikavimo;
 - b) bendrų reikalavimų gynybos produktams rengimo;
 - c) gynybos produktų viešųjų pirkimų;
 - d) gynybos produktų techninės priežiūros;
 - e) dinamiško gynybos produktų prieinamumo valdymo.

Veikla, kuria remiami bendradarbiaujamieji viešieji pirkimai gynybos srityje, techninė priežiūra ir prieinamumas, turi būti siekiama mažinti susiskaidymą ir didinti sąveikumą, taip pasiekti masto ekonomijos, užtikrinant spartesnę prieigą prie reikiamos įrangos ir stiprinant Sąjungos ir valstybių narių gynybos pramonės parengtį.

- 1a. Naudotis su bendradarbiaujamaisiais viešaisiais pirkimais gynybos srityje, technine priežiūra ir prieinamumu susijusiais veiksmais gali tik šie reikalavimus atitinkantys teisės subjektai:
 - a) valstybių narių ar asocijuotųjų valstybių perkančiosios organizacijos;
 - b) tarptautinės organizacijos;
 - c) SEAP;
 - d) EGA.

2. Valstybės narės ir asocijuotosios valstybės, vykdančios veiksmus, susijusius su bendradarbiaujamaisiais viešaisiais pirkimais gynybos srityje, technine priežiūra ir prieinamumu, vieningai paskiria reikalavimus atitinkantį juridinį asmenį atstovu, kuris veikia jų vardu to veiksmo tikslais. Atstovas visų pirma vykdo viešųjų pirkimų procedūras ir dalyvaujančių valstybių vardu sudaro atitinkamas sutartis su rangovais. Atstovas gali dalyvauti veiksme kaip naudos gavėjas ir veikti kaip konsorciumo veiksmų koordinatorius. Atstovas gali valdyti ir derinti Fondo lėšas ir dalyvaujančių valstybių narių bei asocijuotųjų valstybių lėšas.
3. Atstovas savo viešųjų pirkimų procedūrose ir sutartyse, sudarytose su rangovais, taiko kriterijus, lygiaverčius 51 straipsnyje nustatytiems kriterijams, ir reikalauja, kad šie kriterijai būtų taikomi subrangovams.
4. Atstovas praneša Komisijai apie 51 straipsnio 3 dalyje nurodytas garantijas. Komisijos prašymu jai pateikiama papildoma informacija apie tas garantijas ir rizikos mažinimo priemones. Komisija informuoja 83 straipsnio 1 dalies e punkte nurodytą komitetą apie visus pagal šią dalį pateiktus pranešimus.
- 4a. Tuo atveju, kai Sąjunga remia bendradarbiaujamuosius viešuosius pirkimus gynybos srityje, dalyvaujančios valstybės narės ir asocijuotosios valstybės, gavusios prašymą, pateikia atitinkamą su viešaisiais pirkimais susijusios informacijos rinkinį, pavyzdžiui, pagrindines charakteristikas, veiklos rezultatus, vieneto įkainius ir pristatymo laiką, kitoms valstybėms narėms ir asocijuotosioms valstybėms, kad jos vėlesniame etape sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis galėtų prisijungti prie bendradarbiaujamųjų viešųjų pirkimų gynybos srityje.
- 4b. Prašančiosios valstybės narės arba asocijuotosios valstybės gali atskleisti 4a dalyje nurodytą su viešaisiais pirkimais susijusią informaciją Sąjungoje arba asocijuotosiose valstybėse įsisteigusiems teisės subjektams, veikiantiems jų vardu, tik siekdamos sudaryti sąlygas dalyvauti bendradarbiaujamuosiuose viešuosiuose pirkimuose gynybos srityje ir su sąlyga, kad tokia informacija bus tinkamai apsaugota.

5. Į bet kokią sutartį, sudarytą vykdant veiksmą, susijusį su bendradarbiaujamaisiais viešaisiais pirkimais gynybos srityje, technine priežiūra ir prieinamumu, įtraukiamos nuostatos dėl papildomų gynybos produktų kiekių pirkimo kitoms valstybėms narėms, asocijuotosioms valstybėms arba Ukrainai.
6. Šiame straipsnyje atstovas – perkančioji organizacija, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/24/ES⁴⁹ 2 straipsnio 1 dalies 1 punkte ir Direktyvos 2014/25/ES⁵⁰ 3 straipsnio 1 dalyje, įsteigta valstybėje narėje arba asocijuotojoje valstybėje, EGA, pagal Reglamentą (ES) 2025/2643 sukurta SEAP arba tarptautinė organizacija, kurią valstybės narės, asocijuotosios valstybės arba Ukraina paskyrė jų vardu vykdyti bendradarbiaujamuosius viešuosius pirkimus gynybos srityje.

49 straipsnis

Parama kariniam transportui⁵¹

1. Veikla, kuria remiamas karinis transportas Sąjungoje, gali apimti:
 - a) paramą valstybių narių vykdomiems dvejopo naudojimo transporto ir logistikos pajėgumų viešiesiems pirkimams;
 - b) dvejopo naudojimo transporto ir logistikos pajėgumų teikimą pagal paslaugų sutartis su komerciniais veiklos vykdytojais;
 - ba) paramą solidarumo rezervo, įskaitant jo skaitmenines platformas, sukūrimui ir veikimui;

⁴⁹ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj>.

⁵⁰ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 243), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj>.

⁵¹ Šis straipsnis ir susijusios nuostatos turės būti suderinti su derybų dėl Karinio transporto reglamento rezultatais.

- c) paramą su kariniu transportu susijusių procesų skaitmenizacijai, įskaitant karinio transporto leidimus ir muitinės procedūras bei formalumus;
- d) pramonės pajėgumų stiprinimą, modernizavimą, plėtrą ir paskirties keitimą tam, kad būtų kuriami dvejopo naudojimo transporto ir logistikos pajėgumai, kuriais tiesiogiai prisidedama prie karinio transporto Sąjungoje ir vykdomas jo tobulinimas, ir atliekama šių pajėgumų techninė priežiūra;
- e) darbuotojų mokymą, perkvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą, siekiant padidinti kvalifikuotų darbuotojų skaičių, kad būtų galima užtikrinti saugų gynybos produktų, komponentų ir reikmenų tvarkymą ir transportavimą, visų pirma saugų ir veiksmingą pernelyg didelių matmenų, pernelyg didelio svorio ir pavojingų prekių judėjimą;
- f) dvejopo naudojimo infrastruktūros, kuri yra strategiškai svarbi kariniam transportui, apsaugos ir atsparumo stiprinimą, taip pat degalų laikymo ir susijusių sistemų plėtojimą;
- g) rėmimo veiksmus, skirtus atitinkamų Sąjungos teisės aktų ir politikos rengimui, įgyvendinimui, stebėsenai ir vykdymo užtikrinimui. Tai apima paramą atitinkamoms institucijoms, nacionalinių institucijų bendradarbiavimą ir bendradarbiavimą su suinteresuotaisiais subjektais, tyrimus, priemonių ir infrastruktūros, įskaitant IT infrastruktūrą ir priemones, kūrimą ir diegimą.

2. Veikla, kuria remiamas karinis transportas Sąjungoje, įgyvendinama laikantis Reglamento (ES) [Karinio transporto reglamentas] ir papildant Reglamentą (ES) [XXX] [EITP].

49a straipsnis

**Parama novatoriškai ir įvairaus masto veiklai visais gynybos produktų gyvavimo ciklo etapais
(ES gynybos inovacijų sistema)**

1. Parama novatoriškai ir įvairaus masto veiklai visais gynybos produktų gyvavimo ciklo etapais, įskaitant paramą perversminėms technologijoms ir pavieniams subjektams (pvz., naujiems rinkos dalyviams, novatoriškiems startuoliams, MVI ir veiklą plečiančioms įmonėms), visų pirma gali apimti:
 - a) ryšių užmezgimo renginius, verslo spartinimą ir konsultuojamąjį ugdymą novatoriams;
 - b) lanksčius finansavimo mechanizmus;
 - c) iššūkius ir hakatonus;
 - d) paramą novatoriškiems viešiesiems pirkimams ir kartotiniam sparčiai besivystančių sistemų viešųjų pirkimų modelių atnaujinimui;
 - e) visus kitus veiksmus, susijus su trumpesniais inovacijų ciklais ir gynybos produktų integravimu, patvirtinimu, eksperimentavimu ir įsisavinimu rinkoje, ir
 - f) paramą veiksams, kuriais palengvinamas veiklos pagal šią dalį įgyvendinimas.
2. Parama novatoriškai ir įvairaus masto veiklai visais gynybos produktų gyvavimo ciklo etapais gali būti teikiama vykdant 45–49 straipsniuose nurodytą veiklą arba kartu su ja.

50 straipsnis

(Papildomos taisyklės dėl trečiųjų valstybių asociacijos)

(...)

Papildomi tinkamumo kriterijai

1. Sąjungos finansavimo pagal šį skirsnį gavėjai turi atitikti ne tik šio reglamento 9 straipsnyje nustatytus tinkamumo kriterijus, bet ir šio straipsnio 2–15a dalyse nurodytas sąlygas.
2. Finansavimo Sąjungos lėšomis pagal šį skirsnį gavėjai turi būti įsisteigę Sąjungoje arba asocijuotojoje valstybėje ir turėti ten vykdomojo valdymo struktūras.
- 2a. Finansavimo Sąjungos lėšomis pagal šį skirsnį gavėjų negali kontroliuoti nei neasocijuotosios trečiosios valstybės, nei neasocijuotųjų trečiųjų valstybių subjektai.
3. Nukrypstant nuo 2a dalies, Sąjungoje arba asocijuotojoje valstybėje įsisteigęs ir neasocijuotosios trečiosios valstybės arba neasocijuotosios trečiosios valstybės subjekto kontroliuojamas teisės subjektas atitinka reikalavimus būti finansavimo Sąjungos lėšomis gavėju pagal šį skirsnį, jei Komisijai pateikiamos garantijos, patvirtintos pagal tokias valstybės narės arba asocijuotosios valstybės, kurioje jis yra įsisteigęs, nacionalines procedūras, kaip tinkamos priemonės pagal tikrinimus, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2019/452⁵² 2 straipsnio 3 punkte. Atsižvelgiant į veiklos pobūdį, darbo programoje gali būti nustatyta, kad ta nukrypti leidžianti nuostata netaikoma 49a straipsnyje nurodytai veiklai.

⁵² 2019 m. kovo 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/452, kuriuo nustatoma tiesioginių užsienio investicijų į Sąjungą tikrinimo sistema (OL L 79I, 2019 3 21, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj>).

Tomis garantijomis užtikrinama, kad teisės subjekto dalyvavimas veiksmė neprieštarautų Sąjungos ir valstybių narių saugumo ir gynybos interesams, nustatytiems BUSP kontekste pagal ES sutarties V antraštinę dalį.

Tomis garantijomis visų pirma pagrindžiama, kad veiksmo tikslais yra nustatytos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad:

- a) teisės subjekto kontrolė nebūtų vykdoma tokiu būdu, kuriuo suvaržomas arba apribojamas jo gebėjimas atlikti veiksmą ir užtikrinti rezultatus, kuriuo nustatomi apribojimai, susiję su jo infrastruktūra, patalpomis, turtu, ištekliais, intelektine nuosavybe ar praktine patirtimi, reikalingais veiksmo tikslais, arba kuriuo pakenkiama jo pajėgumams ir standartams, reikalingiems veiksmui atlikti;
- b) būtų užkirstas kelias neasocijuotajai trečiajai valstybei arba neasocijuotosios trečiosios valstybės subjektui susipažinti su bet kokia su veiksmu susijusia įslaptinta informacija arba neįslaptinta informacija, kuriai taikoma pareiga saugoti profesinę paslaptį ir kuri yra prieinama remiantis principu „būtina žinoti“;
- ba) vykdant veiksmą dalyvaujantys darbuotojai arba kiti asmenys turėtų valstybės narės arba, kai tinkama, asocijuotosios valstybės išduotą nacionalinį patikimumo pažymėjimą;
- c) dėl 44 straipsnio 1 dalies b ir ea punktuose nurodytų veiksmų atsiradusi intelektinė nuosavybė ir veiksmo rezultatai išliktų gavėjo nuosavybėje veiksmo metu ir jį užbaigus, jiems nebūtų taikoma neasocijuotosios trečiosios valstybės arba neasocijuotosios trečiosios valstybės subjekto vykdoma kontrolė ar apribojimai, jie nebūtų eksportuojami už Sąjungos ar asocijuotųjų valstybių teritorijos ribų ir nebūtų suteikiama prieiga prie jų už Sąjungos ar asocijuotųjų valstybių teritorijos ribų negavus valstybės narės ar asocijuotosios valstybės, kurioje teisės subjektas yra įsisteigęs, patvirtinimo ir atsižvelgiant į 3 straipsnyje nustatytus tikslus.

Jei valstybė narė arba asocijuotoji valstybė, kurioje yra įsisteigęs teisės subjektas, mano, kad tikslinga, gali būti suteiktos papildomos garantijos.

Komisija informuoja 83 straipsnio 1 dalies e punkte nurodytą komitetą apie visus teisės subjektus, kurie laikomi atitinkančiais reikalavimus būti finansavimo Sąjungos lėšomis gavėjais pagal šią dalį.

- 3a. 2a ir 3 dalys netaikomos:
- a) valstybių narių ir asocijuotųjų valstybių perkančiosioms organizacijoms;
 - b) tarptautinėms organizacijoms;
 - c) SEAP;
 - d) EGA.
8. Išskyrus tam tikras tinkamai pagrįstas išimtines aplinkybes, kai finansavimo Sąjungos lėšomis gavėjai neturi lengvai prieinamų alternatyvų, veiksmė dalyvaujančių finansavimo Sąjungos lėšomis gavėjų infrastruktūra, patalpos, turtas ir ištekliai, naudojami to veiksmo tikslais, visą veiksmo vykdymo laikotarpį turi būti valstybės narės arba asocijuotosios valstybės teritorijoje.
9. Jeigu vykdomi 44 straipsnio 1 dalies b, e ir ea punktuose nurodyti veiksmai, veiksmė dalyvaujantiems subrangovams taikomos 2–8 dalyse nurodytos sąlygos. Šios dalies tikslais veiksmė dalyvaujantys subrangovai – subrangovai, turintys tiesioginių sutartinių ryšių su gavėju, kiti subrangovai, kuriems skiriama bent 10 % visų tinkamų finansuoti veiksmo išlaidų, ir subrangovai, kuriems gali reikėti susipažinti su įslaptinta informacija, kad jie galėtų atlikti veiksmą. Veiksme dalyvaujantys subrangovai negali būti konsorciumo nariai.

10. 44 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytų veiksmų atveju 2–8 dalyse nurodytos sąlygos taikomos subrangovams, dalyvaujantiems veiksmė arba bendradarbiaujamame viešajame pirkime. Šios dalies tikslais, bendradarbiaujamajame viešajame pirkime dalyvaujantys subrangovai – teisės subjektai, teikiantys ypatingos svarbos išteklius, turinčius unikalių savybių, būtinų produkto veikimui, kuriems skiriama bent 15 % sutarties vertės ir kuriems sutarčiai vykdyti reikalinga galimybė susipažinti su įslaptinta informacija.
11. 44 straipsnio 1 dalies b ir ea punktuose nurodytų veiksmų rezultatų, taip pat produktų ar technologijų, gautų vykdant šiuos veiksmus, neasocijuotoji trečioji valstybė arba neasocijuotosios trečiosios valstybės subjektas tiesiogiai arba netiesiogiai per vieną ar daugiau tarpinių teisės subjektų nekontroliuoja ir neriboja, įskaitant technologijų perdavimo atveju.
12. Jeigu vykdomi 44 straipsnio 1 dalies c ir d punktuose nurodyti veiksmai, komponentų, kurių kilmės šalis yra ne Sąjunga ir ne asocijuotosios valstybės, išlaidos negali viršyti 35 % numatomų galutinio produkto arba produkto, kurio gamybos pajėgumų didinimas remiamas Sąjungos lėšomis, komponentų išlaidų. Negali būti naudojami jokie trečiųjų valstybių, kurios pažeidžia Sąjungos bei valstybių narių saugumo ir gynybos interesus, įskaitant gerų kaimyninių santykių principo laikymąsi, kilmės komponentai.
13. Jeigu vykdomi 44 straipsnio 1 dalies c ir d punktuose nurodyti veiksmai, finansavimo Sąjungos lėšomis gavėjai arba, kai aktualu, rangovai turi turėti galimybę be neasocijuotųjų trečiųjų valstybių arba neasocijuotųjų trečiųjų valstybių subjektų nustatytų apribojimų nuspręsti dėl atitinkamo gynybos produkto koncepcijos nustatymo, pritaikymo ir raidos, įskaitant teisinius įgaliojimus pakeisti arba pašalinti komponentus, kuriems taikomi neasocijuotųjų trečiųjų valstybių arba neasocijuotųjų trečiųjų valstybių subjektų nustatyti apribojimai.

14. Jeigu vykdomi 44 straipsnio 1 dalies c ir d punktuose nurodyti veiksmai, darbo programoje gali būti nustatyta, kad šio straipsnio 12 ir 13 dalyse nustatytos tinkamumo sąlygos turi būti įvertinamos ne vėliau kaip veiksmo pabaigoje.
15. Išskyrus 44 straipsnio 1 dalies c ir ea punktuose, 46 straipsnio 1 dalies c punkte ir 47a straipsnio 1 dalies a punkto ii papunktyje nurodytus veiksmus, Sąjungos parama skiriama tik veiksams, kuriuos vykdo teisės subjektai, bendradarbiaujantys konsorciume, kurį sudaro bent trys reikalavimus atitinkantys teisės subjektai, įsisteigę bent trijose skirtingose valstybėse narėse arba asocijuotosiose valstybėse. Bent trys iš tų reikalavimus atitinkančių teisės subjektų, įsisteigusių bent dviejose skirtingose valstybėse narėse arba asocijuotosiose valstybėse, per visą veiksmo vykdymo laikotarpį neturi būti tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojami to paties teisės subjekto ir neturi vieni kitų kontroliuoti.
- 15a. Išskyrus 44 straipsnio 1 dalies b ir ea punktuose nurodytus veiksmus, Sąjungos parama taip pat gali būti teikiama SEAP, įsteigtos pagal Reglamentą (ES) 2025/2643, vykdomiems veiksams.
18. Nepaisant Finansinio reglamento 201 straipsnio, tikrinamas tik koordinatoriaus finansinis pajėgumas.
19. Pagal Finansinio reglamento 153 straipsnio 3 dalį vertinimo komitetui gali padėti nepriklausomi išorės ekspertai, turintys galiojantį asmens patikimumo pažymėjimą, jei to reikalaujama darbo programoje. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 242 straipsnio, nepriklausomų ekspertų sąrašas viešai neskelbiamas.

19a. Toliau išvardyti veiksmai nėra tinkami finansuoti:

- a) produktų ir technologijų, kurių naudojimas, kūrimas ar gamyba yra draudžiami pagal taikomą tarptautinę teisę, kūrimo veiksmai;
- b) veiksmai, susiję su mirtinomis autonominėmis sistemomis, kurios veikia neužtikrinant atsakingo žmogiškojo vadovavimo ir kontrolės grandinės arba kurių neįmanoma naudoti laikantis tarptautinės humanitarinės teisės;
- c) veiksmai, susiję su kasetiniais šaudmenimis.

52 straipsnis

Finansavimo normos

1. [Jeigu vykdomi 44 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyti veiksmai, Sąjungos parama gali padengti iki 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.
2. Jeigu vykdomi 44 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyti veiksmai, kuriais remiami gynybos srities moksliniai tyrimai ir inovacijos, Sąjungos parama gali padengti iki 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.
3. Jeigu vykdomi 44 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyti veiksmai, kuriais remiamas gynybos technologijų ir pajėgumų plėtojimas, Sąjungos parama gali padengti iki 50 % tinkamų finansuoti išlaidų, o MTP paslaugų viešųjų pirkimų atveju – iki 50 % numatomos sutarties vertės.
4. Jeigu vykdomi 44 straipsnio 1 dalies c punkte nurodyti veiksmai, Sąjungos parama gali padengti iki 50 % tinkamų finansuoti išlaidų.
5. Jeigu vykdomi 44 straipsnio 1 dalies d punkte nurodyti veiksmai, Sąjungos parama gali padengti iki 25 % numatomos bendradarbiaujamojo viešojo pirkimo vertės.

6. Jeigu vykdomi 44 straipsnio 1 dalies e punkte nurodyti veiksmai, Sąjungos parama gali padengti:
- a) kai veiksmu remiamas valstybių narių vykdomas viešasis pirkimas – iki 25 % numatomos viešųjų pirkimų vertės;
 - b) kai veiksmais siekiama padėti valstybėms narėms naudotis transporto ir logistikos ištekliais – iki 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.
7. Siekiant tinkamai atsižvelgti į konkrečią atitinkamo strateginio partnerio padėtį, Sąjungos parama gali būti padengta iki 100 % tinkamų finansuoti išlaidų, susijusių su 44 straipsnio 1 dalies ea punkte nurodytais veiksmais.]
8. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 184 straipsnio 6 dalies, 44 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų veiksmų atveju atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali leisti arba nurodyti fiksuotąją norma padengti gavėjo netiesiogines išlaidas, sudarančias iki 25 % visų tinkamų finansuoti tiesioginių veiksmo išlaidų, išskyrus tiesiogines tinkamas finansuoti subrangos išlaidas, finansinę paramą trečiosioms šalims ir bet kokius vieneto įkainius arba fiksuotąsias sumas, į kurias įtrauktos netiesioginės išlaidos.

53 straipsnis

Skyrimo kriterijai

1. Pasiūlymais dėl veiksmų pagal šį skirsnį prisidedama prie gynybos parengties visoje Sąjungoje ir jie vertinami pagal skyrimo kriterijus, kurie turi būti nustatyti darbo programoje:
- a) veiksmo įgyvendinimo kokybė ir veiksmingumas;

- b) atitinkamam veiksmui nustatyti tikslai, prioritetai ir tikėtini rezultatai, visų pirma įvertinant vieną ar daugiau iš toliau nurodytų kriterijų, taip pat atsižvelgiant į veiksmo pobūdį ir kiekvieną konkretų kvietimą: i) indėlį į kompetenciją gynybos srityje; ii) inovacijų potencialą; iii) tarpvalstybinį bendradarbiavimą; iiiia) bendradarbiavimą su MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmonėmis, kurios veiksmui suteikia didelės pridėtinės vertės; iv) konkurencingumą; v) gamybos pajėgumų ir prieinamumo didinimą; vi) užsakymo įvykdymo ir tiekimo laikotarpio sutrumpinimą; via) sąveikumo didinimą; vii) pakeičiamumo didinimą; viii) atsparumą ir tiekimo saugumą visoje Sąjungoje reaguojant į nustatytą riziką, visų pirma įskaitant didelę konvencinių karinių grėsmių realizavimo riziką, ix) išlaidų efektyvumą ir veiksmingumą.

53a straipsnis

Atrankos ir skyrimo procedūra

Komisija finansavimą pagal šį skirsnį skiria priimdama įgyvendinimo aktus. Išskyrus 44 straipsnio 1 dalies a ir d punktuose nurodytus veiksmus, tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 83 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

54 straipsnis

Prieigos teisės ir rezultatų nuosavybė

1. Kai Sąjungos parama pagal 44 straipsnio 1 dalies b punktą teikiama dotacijos forma, Sąjungos institucijos, organai, įstaigos ir agentūros, taip pat dotaciją teikiančios institucijos, gavusios prašymą, naudojasi teisėmis nemokamai susipažinti su rezultatais, kad savo kompetencijos srityse nekomerciniais tikslais tinkamai ir pagrįstai plėtotų, įgyvendintų ir stebėtų esamą Sąjungos politiką ar programas.

- 1a. Kai Sąjungos parama pagal 44 straipsnio 1 dalies b punktą teikiama ikiprekybinių viešųjų pirkimų forma, perkančioji organizacija turi teisę suteikti arba reikalauti, kad gavėjai suteiktų trečiosioms šalims neišimtinės licencijas naudoti rezultatus sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis, kurios turi būti nustatytos suinteresuotųjų valstybių sutartiniuose santykiuose be teisės teikti sublicencijas, išskyrus atvejus, kai dotacijos susitarime nurodyta kitaip.
2. Nedarant poveikio taikytinoms eksporto kontrolės taisyklėms pagal valstybių narių ir asocijuotųjų valstybių atsakomybę:
 - a) valstybių narių ir asocijuotųjų valstybių nacionalinės institucijos turi teisę susipažinti su specialiosiomis ataskaitomis apie veiklą, finansuojamą pagal 44 straipsnio 1 dalies b punktą. Tokia teisė susipažinti suteikiama nemokamai ir Komisijos perduodama valstybėms narėms ir asocijuotosioms valstybėms po to, kai Komisija įsitikina, kad laikomasi atitinkamų pareigų dėl konfidencialumo;
 - b) valstybių narių ir asocijuotųjų valstybių nacionalinės institucijos a punkte nurodytą specialiąją ataskaitą naudoja tik su jų ginkluotosiomis pajėgomis arba saugumo ar žvalgybos pajėgomis susijusiais tikslais arba jų naudai, taip pat kai įgyvendinamos jų bendradarbiavimo programos. Toks naudojimas apima tyrimą, įvertinimą, vertinimą, mokslinius tyrimus, projektavimą, produktų pripažinimą ir sertifikavimą, eksploatavimą, mokymus ir sunaikinimą, taip pat viešųjų pirkimų techninių reikalavimų vertinimą ir rengimą;

- c) jeigu dvi ar daugiau valstybių narių arba asocijuotųjų valstybių daugiašaliu pagrindu arba Sąjungos sistemoje yra sudariusios vieną ar kelias sutartis su vienu ar keliais gavėjais, kad toliau kartu plėtotų pagal 44 straipsnio 1 dalies b punktą remiamos veiklos rezultatus, jos naudojasi priegos prie tų rezultatų teisėmis, jei jie priklauso tokiems gavėjams ir yra būtini sutarčiai ar sutartims vykdyti. Tokios priegos teisės suteikiamos nemokamai ir taikant konkrečias sąlygas, kuriomis siekiama užtikrinti, kad tomis teisėmis būtų naudojamosi tik sutarties ar sutarčių tikslais ir kad būtų nustatytos atitinkamos pareigos dėl konfidencialumo;
 - d) vykdant veiksmus, kuriais remiamas gynybos produktų ir technologijų plėtojimas pagal 44 straipsnio 1 dalies b punktą, teisės naudotis plėtos veiksmų rezultatais suteikiamos veiksmą bendrai finansuojančioms nacionalinėms institucijoms sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis, dėl kurių turi būti susitarta su tuos rezultatus kuriančiais gavėjais. Naudojimosi tokiomis priegos teisėmis sąlygos apibrėžiamos gavėjų ir veiksmą bendrai finansuojančių nacionalinių institucijų sutartiniais santykiais;
3. Nedarant poveikio valstybių narių diskrecijai, kiek tai susiję su jų gynybos produktų eksporto politika, apie bet kokių rezultatų nuosavybės perdavimą arba išimtinių licencijų suteikimą neasocijuotajai trečiajai valstybei arba neasocijuotosios trečiosios valstybės subjektui už rezultatus, kurie buvo sukurti gavus paramą pagal 44 straipsnio 1 dalies b punktą, per trejus metus nuo galutinio veiksmo apmokėjimo turi būti iš anksto pranešta Komisijai ir gautas atitinkamos valstybės narės arba asocijuotosios valstybės valdžios institucijų patvirtinimas, laikantis sąlygų, kuriomis užtikrinama Sąjungos saugumo ir gynybos interesų apsauga. Jei toks nuosavybės teisės perdavimas prieštarauja Sąjungos ir valstybių narių saugumo ir gynybos interesams arba 3 straipsnyje nustatytiems tikslams, pagal šį reglamentą suteikta Sąjungos finansinė parama turi būti gražinta.

Papildomos taisyklės dėl išlaptintos informacijos

5. Saugumo sistema, kuria užtikrinama tinkama išlaptintos įgytos informacijos, gautos vykdamat 44 straipsnio 1 dalyje nurodytą veiklą, apsauga, nustatoma pagal Komisijos sprendimą (ES, Euratomas) 2015/444, bendradarbiaujant su valstybių narių ir asocijuotųjų valstybių, kurių teritorijoje naudos gavėjai yra įsisteigę, paskirtais saugumo ekspertais.
- 5a. Valstybės narės, kurių teritorijoje yra įsisteigę naudos gavėjai, gali nuspręsti dėl specialios saugumo sistemos, įskaitant rengėjo teisių ir pareigų vykdymą, skirtos išlaptintos įgytos informacijos, susijusios su 44 straipsnio 1 dalyje nurodyta veikla, kurią bendrai finansuoja valstybių narių nacionalinės institucijos arba veikloje dalyvaujantys ekonominės veiklos vykdytojai, apsaugai ir tvarkymui. Apie tokį sprendimą atitinkamos valstybės narės informuoja Komisiją.

Specialia saugumo sistema užtikrinamas toks pat apsaugos lygis, koks užtikrinamas Taryboje posėdžiavusių Europos Sąjungos valstybių narių susitarimu dėl išlaptintos informacijos, kuria keičiamasi Europos Sąjungos interesais, apsaugos⁵³.

- 5b. Išlaptinta įgyta informacija, pažymėta nacionaline slaptumo žyma arba tarptautinės organizacijos slaptumo žyma, kuri gavėjams arba subrangovams suteikta arba kuria jie pasikeitė vykdydami veiksmą, tvarkoma ir saugoma atitinkamai pagal taikomus nacionalinius įstatymus ir kitus teisės aktus arba tarptautinei organizacijai, kurios atsakomybe išlaptinta įgyta informacija buvo surinkta, taikomas taisykles ir kitus teisės aktus, laikantis galiojančių ir taikomų susitarimų dėl keitimosi išlaptinta informacija ir jos apsaugos.

⁵³ OL C 202, 2011 7 8, p. 13.

Kai nacionaline slaptumo žyma, kuri yra konkretaus veiksmo dalis, pažymėta įgyta informacija gali turėti įtakos įgytos informacijos, kuri yra įslaptinta kaip ESII, turiniui, konsultuojamasi su tokios įslaptintos bendrosios informacijos rengėju ir gaunamas jo išankstinis rašytinis sutikimas.

- 5c. 5a dalyje nurodytą specialią saugumo sistemą valstybės narės, kurių teritorijoje yra įsisteigę naudos gavėjai, įdiegia ne vėliau kaip iki dotacijos susitarimo pasirašymo. Ji nedaro poveikio Komisijos galimybei susipažinti su atitinkamai veiklai vykdyti būtina įslaptinta įgyta informacija.

3 SKIRSNIS

KOSMOSO SISTEMOS IR KOSMOSO POLITIKOS ĮGYVENDINIMAS

57 straipsnis

Specialiosios nuostatos

1. Pagal šį skirsnį remiama veikla padedama siekti 3 straipsnio 1 dalyje nustatytų bendrųjų tikslų ir 3 straipsnio 2 dalies d punkto 3 papunktyje nustatytų konkrečių tikslų.
2. Parama veiklai pagal šį skirsnį finansuojama iš 4 straipsnio 2 dalies e punkte nustatyto biudžeto ir visų papildomų įnašų, suteiktų pagal 5 straipsnį.

Komponentai

1. Kosmoso sistemos ir kosmoso politika įgyvendinamos pasitelkiant šiuos komponentus:
 - a) padėties nustatymą, navigaciją ir laiko nustatymą (PNT), kuriuos sudaro GALILEO ir Europos geostacionarinės navigacinės tinklo sistemos (EGNOS) subkomponentai;
 - b) Žemės stebėjimą, kurį sudaro programos „Copernicus“ ir Žemės stebėjimo vyriausybės paslaugos (EOGS) subkomponentai;
 - c) saugų junglumą, kurį sudaro vyriausybinių palydovinio ryšio (GOVSATCOM) subkomponentas ir Palydovinio ryšio atsparumo, sujungiamumo ir saugumo infrastruktūros (IRIS2) subkomponentas;
 - d) informuotumą apie padėtį kosmose (SSA), kurį sudaro kosmoso stebėjimo ir sekimo (SST), kosminių meteorologinių įvykių ir arti Žemės praskriejančių objektų (NEO) subkomponentai;
 - e) prieigą prie kosmoso;
 - f) kosmoso komercializaciją ir kosmoso ekonomiką;
 - g) technologinį suverenumą, mokslinius tyrimus ir inovacijas kosminei veiklai.
- 1a. Komponentams ar subkomponentams pagal šį skirsnį įgyvendinti skirtose darbo programose turi būti į konkrečią specialią dalį įtraukiama bendradarbiavimu grindžiama mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla bei specialiai jai skirtas biudžetas. Ta konkrečia specialia dalimi turi būti užtikrinama darna su konkurencingumo ir visuomenės veikla, remiama pagal Reglamentą (ES) [XXX] [bendroji programa „Europos horizontas“], ir atsižvelgiama į šiame skirsnyje numatytas konkrečias taisykles.

Padėties nustatymas, navigacija ir laiko nustatymas (PNT)

1. Padėties nustatymo, navigacijos ir laiko nustatymo komponentas (PNT komponentas su GALILEO ir EGNOS subkomponentais) nepertraukiamai teikia ilgalaikes, pažangiausias, patikimas ir saugias padėties nustatymo, navigacijos ir laiko nustatymo paslaugas apibrėžtose paslaugų srityse, be kita ko, nepalankiomis sąlygomis, ir gali remti Sąjungos politikos prioritetus.
 - 1a. „Galileo“ yra civilinių institucijų kontroliuojama autonominė civilinė pasaulinė palydovinės navigacijos sistema (GNSS), kurią sudaro palydovų sistema ir antžeminių centrų bei stočių pasaulinis tinklas, ir kuri teikia padėties nustatymo, navigacijos ir laiko matavimo paslaugas, į kurią yra integruoti saugumo poreikiai ir reikalavimai. EGNOS yra civilinių kontroliuojama civilinė regioninė palydovinės navigacijos sistema, kurią sudaro antžeminiai centrai ir stotys bei keletas geosinchroniniuose palydovuose įrengtų atsakiklių ir kuri papildo ir koreguoja GNSS siunčiamus atvirusius signalus.
2. Padėties nustatymo, navigacijos ir laiko nustatymo komponento veikla apima:
 - a) kosmoso ir antžeminės infrastruktūros ir teikiamų paslaugų valdymą, eksploatavimą, techninę priežiūrą, nuolatinį tobulinimą ir apsaugą;
 - b) PNT paslaugų raidą ir būsimų kartų esamų sistemų kūrimą ir diegimą, taip pat papildomą veiklą, įskaitant palydovus žemosios Žemės orbitose (LEO-PNT), atsižvelgiant į naudotojų poreikius;
 - c) mokslinių tyrimų ir plėtros veiklą, kuria remiamas infrastruktūros modernizavimas (pradinės grandies MTP) ir taikomųjų programų kūrimas, naudotojų technologijos, įskaitant vyriausybinių naudojimą, standartizavimas ir sertifikavimas (galutinės grandies MTP);

- d) bendradarbiavimą su kitomis regioninėmis ar pasaulinėmis palydovinės navigacijos sistemomis, be kita ko, siekiant palengvinti suderinamumą ir sąveikumą ir prisidėti prie Sąjungos, kaip pasaulinio masto veikėjos kosmoso sektoriuje, vaidmens, skatinti tarptautinį bendradarbiavimą ir remti Europos kosmoso diplomatiją.
3. Padėties nustatymo, navigacijos ir laiko nustatymo komponento teikiamos paslaugos visų pirma apima:
- a) atvirąją paslaugą (OS), kuria nemokamai gali naudotis bet kuris naudotojas;
 - b) didelio tikslumo paslaugą (HAS), skirtą naudotojams, kuriems reikia geresnių veikimo charakteristikų nei OS;
 - c) autentiškumo patvirtinimo paslaugas, įskaitant GALILEO atvirosios paslaugos navigacijos pranešimų autentiškumo patvirtinimą (OSNMA), GALILEO signalų autentiškumo patvirtinimo paslaugą (SAS) ir kitas atvirosios paslaugos nuotolio autentiškumo patvirtinimo funkcijas (OS-RA);
 - d) paslaugą valstybinėms institucijoms, skirtą tik įgaliotiems valdžios sektoriaus naudotojams (PRS);
 - e) įspėjimo apie įvairius pavojus keliančias ekstremalias situacijas palydovinę paslaugą (EWSS);
 - f) laiko nustatymo paslaugą (TS);
 - g) kosmoso paslaugų apimtį (SVV), skirtą kosmoso įrenginių operatoriams naudoti;
 - h) naujas pasaulines autonomines pridėtinės vertės paieškos ir gelbėjimo paslaugas (SAR), be kita ko, potencialiai skirtas įgaliotiems valdžios sektoriaus naudotojams, ir pasaulines SAR paslaugas, kuriomis prisidedama prie tarptautinės sistemos COSPAS-SARSAT, siekiant aptikti nelaimės signalus ir integruoti atgalinio ryšio pajėgumus, kad būtų remiama gelbėjimo operacija;
 - i) gyvybės apsaugos paslaugą naudotojams, kuriems sauga yra labai svarbi, įskaitant civilinę aviaciją, jūrų ir kitas transporto prietaikas;
 - j) duomenų sklaidos paslaugą (DDS);

- k) radijo dažnių trukdžių išpėjimo paslaugą, prieinamą įgaliotiems valdžios sektoriaus naudotojams ir naudotojų bendruomenėms, kuriems taikoma 5 dalyje nurodyta prieigos politika, apimanti visas paslaugas, kurias teikia visi 58 straipsnio 1 dalyje nurodyti komponentai, įskaitant informaciją, kurią valstybės narės teikia savanoriškai;
 - l) indėlį į papildomas padėties nustatymo, navigacijos ir laiko nustatymo (PNT) paslaugas, įskaitant antžemines paslaugas, iš pradžių daugiausia dėmesio skiriant papildomoms laiko nustatymo paslaugoms ir, kai tinkama, kitoms paslaugoms, kurios didina atsparumą sutrikus PNT komponento teikiamoms paslaugoms.
4. 3 dalyje nurodytos paslaugos teikiamos nemokamai valstybėms narėms, Tarybai, Komisijai, EIVT ir, kai tinkama, tinkamai įgaliotoms Sąjungos agentūroms. Kainų nustatymo politika gali būti taikoma kitiems naudotojams, jei tai numatyta 5 dalyje nurodytoje kainų nustatymo politikoje.
- 4b. EGNOS subkomponento paslaugos teikiamos pirmumo tvarka visų valstybių narių geografinėse teritorijose Europoje ir trečiosiose valstybėse, dalyvaujančiose EGNOS subkomponente.
5. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais būtų nustatytos techninės ir veiklos specifikacijos, susijusios su PNT komponento teikiamomis paslaugomis, taip pat prieigos prie 3 dalyje nurodytų paslaugų politika, įskaitant, kai taikytina, kainodaros politika. Šie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 83 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Žemės stebėjimas (EO)

1. Žemės stebėjimo (EO) komponentą (toliau – Žemės stebėjimo komponentas) sudaro programa „Copernicus“ ir Žemės stebėjimo vyriausybės paslaugos (EOGS) subkomponentai.
 - 1a. „Copernicus“ yra operatyvinė, savarankiška, į naudotojus orientuota civilinė Žemės stebėjimo sistema, kurią kontroliuoja civiliai, besiremianti esamais nacionaliniais ir Europos pajėgumais ir grindžiama specialia kosmoso infrastruktūra bei operatyvinėmis paslaugomis. Ji siūlo geografinės informacijos duomenis ir paslaugas, grindžiamus nemokamų, išsamių ir atvirų duomenų politika, kuriai taikomi apribojimai, visų pirma siekiant apsaugoti Sąjungos arba valstybių narių saugumo interesus pagal 6 dalį. Ji grindžiama kosmoso ir antžemine infrastruktūra, įskaitant duomenų ir informacijos apdorojimo įrenginius ir paskirstymo infrastruktūrą.
2. Pagal programą „Copernicus“ remiamas Sąjungos ir jos valstybių narių politikos formavimas, įgyvendinimas ir stebėseną, visų pirma aplinkos, klimato kaitos, jūrų, jūrininkystės, atmosferos, žemės ūkio ir kaimo plėtros, kultūros paveldo išsaugojimo, civilinės saugos, infrastruktūros stebėsenos, saugos ir saugumo, taip pat skaitmeninės ekonomikos srityse pagal skaitmeninės lyderystės liniją, kuri turi būti suderinta su programos „Copernicus“ tikslais.
3. Programa „Copernicus“ skatina tarptautinį Žemės stebėjimo sistemų koordinavimą ir susijusius duomenų mainus, kad būtų sustiprintas jos pasaulinis aspektas ir papildomumas, atsižvelgiant į tarptautinius susitarimus ir koordinavimo procesus.
4. Pagrindiniai programos „Copernicus“ naudotojai – Sąjungos institucijos, organai, įstaigos ir agentūros bei Europos, nacionalinės ar regioninės viešosios įstaigos Sąjungoje arba asocijuotosiose trečiojoje valstybėse, kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas civilinės viešosios politikos, pavyzdžiui, aplinkos, civilinės saugos, saugos, įskaitant infrastruktūros saugą, arba saugumo politikos nustatymo, įgyvendinimo, vykdymo užtikrinimo ar stebėsenos tikslais, kuriems naudingi programos „Copernicus“ duomenys ir programos „Copernicus“ informacija ir kurie atlieka papildomą vaidmenį skatinant programos „Copernicus“ raidą.

- 4a. Įsteigiamas programos „Copernicus“ naudotojų forumas, kurio paskirtis – konsultuoti 83 straipsnio 1 dalies g punkte nurodytos specialios subkonfigūracijos klausimais, susijusiais su programos „Copernicus“ naudotojų poreikiais, paslaugų raida ir naudotojų gausinimu.
5. Siekiant užtikrinti programos „Copernicus“ tęstinumą bei raidą ir patenkinti kintančius naudotojų, visų pirma pagrindinių programos „Copernicus“ naudotojų, poreikius, programą „Copernicus“ visų pirma sudaro:
- a) programos „Copernicus“ infrastruktūra, įskaitant „Copernicus“ palydovų „Sentinel“ kūrimą, diegimą ir operacijas, naujos kartos ir plėtros misijas „Sentinel“, prieigą prie trečiosios šalies Žemės stebėjimo iš kosmoso duomenų ir nuolatinę prieigą prie *in situ* ir kitų papildomų duomenų, įskaitant suderintus visos Europos geoerdvinius bazinius duomenis ir galimus indėlius į tarptautinius *in situ* tinklus ir iš jų;
 - b) Programos „Copernicus“ paslaugos, įskaitant:
 - i) aplinkos stebėsenos, ataskaitų teikimo, tikrinimo ir atitikties užtikrinimo paslaugas pasauliniu ir vietos lygmenimis, apimančias atmosferos stebėseną, jūrų aplinkos stebėseną, žemės ir žemės ūkio stebėseną ir klimato kaitos stebėseną;
 - ii) ekstremaliųjų situacijų valdymo paslaugą, kuria remiamos civilinės saugos ir reagavimo į nelaimės operacijos, taip pat nelaimių prevencija ir pasirengimas joms;
 - iii) saugumo paslaugą, skirtą stebėjimui Sąjungoje ir prie jos išorės sienų, jūrų stebėjimui ir Sąjungos išorės veiksams, įskaitant bendrą užsienio ir saugumo politiką, remti;

- c) prieigą prie programos „Copernicus“ duomenų ir jų platinimą, įskaitant tinkamą infrastruktūrą ir paslaugas, kuriomis užtikrinamas programos „Copernicus“ duomenų ir informacijos atradimas, peržiūra, prieiga prie jų, atsekamumas, platinimas ir naudojimas bei ilgalaikis išsaugojimas, užtikrinant, kad prieigos prie duomenų platformos būtų pritaikytos prie pagrindinių programos „Copernicus“ naudotojų, taip pat mokslinių tyrimų institucijų ir įmonių, visų pirma MVI, poreikių, naudojant patogias naudoti sąsajas, visų pirma užtikrinant sinergiją su kitomis su duomenimis susijusiomis iniciatyvomis, pavyzdžiui, Europos žaliojo kurso duomenų erdve arba skaitmeniniais dvyniais;
- ca) programos „Copernicus“ naudotojų gausinimą pagrindiniams programos „Copernicus“ naudotojams, įskaitant programos „Copernicus“ naudotojų poreikių duomenų rinkimą ir analizę bei pajėgumų stiprinimą naudojantis programos „Copernicus“ paslaugomis, visų pirma vykdant horizontaliąją veiklą, kuria remiamas pajėgumų plėtojimas valstybėse narėse, įskaitant tarpvalstybinę ir tarpžinybinę veiklą, rinkos plėtra, visų pirma propaguojant programos „Copernicus“ duomenis ir paslaugas, ir galutinės grandies taikmenų kūrimas, siekiant kuo labiau padidinti socialinę ir ekonominę naudą.
- 5a. Komisija įgyvendinimo aktais gali priimti technines ir veiklos specifikacijas, susijusias su 5 dalies b punkte nurodytomis paslaugomis. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 83 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
6. Komisija pagal 84 straipsnį gali priimti deleguotuosius aktus, kuriais papildoma programos „Copernicus“ duomenų ir informacijos politika, kiek tai susiję su saugumo apribojimais, taip pat prieigos prie programos „Copernicus“ duomenų ir „Copernicus“ informacijos ir jų naudojimo specifikacijomis, sąlygomis ir procedūromis.

7. EOGS yra civilių ir vyriausybės kontroliuojama veikianti, autonominė, į naudotojus orientuota dvejopo naudojimo Žemės stebėjimo sistema, kuria užtikrinamas didesnis informuotumas apie padėtį remiant Sąjungos ir valstybių narių politiką saugumo ir gynybos srityse. EOGS kuriama taikant etapinį ir inkrementinį metodą, grindžiamą aukšto lygio civilinių ir karinių naudotojų poreikiais, kaip apibrėžta dokumente „Aukšto lygio civilinių ir karinių naudotojų poreikiai naudoti EOGS“. Ji grindžiama esamais pajėgumais, teikiamais per Europos Sąjungos palydovų centrą (SATCEN), ir juos stiprina; ją sudaro valstybių narių ir Sąjungoje įsisteigusių privačių subjektų Žemės stebėjimo pajėgumų telkimo ir dalijimosi jais mechanizmas, kuriam taikomos 69 straipsnyje nurodytos tinkamumo ir dalyvavimo sąlygos ir kurių papildoma specialūs palydovai, antžeminė infrastruktūra, duomenų ir informacijos tvarkymo įrenginiai ir skirstymo infrastruktūra, atsižvelgiant į trūkumų analizę. Ji teikia saugius, patikimus, savalaikius, nuolatinius ir tikslinius Žemės stebėjimo iš kosmoso duomenis, produktus ir informaciją, kuriais stiprinami esami ir planuojami pajėgumai. EOGS taip pat gali teikti papildomuosius duomenis programos „Copernicus“ paslaugoms, visų pirma civilinės saugos ir saugumo srityse.
8. EOGS visų pirma sudaro:
- a) EOGS infrastruktūra, skirta paslaugoms įgaliotiesiems valdžios sektoriaus naudotojams teikti, kurią sudaro:
 - i) vyriausybinių ir komercinių pajėgumų telkimo ir dalijimosi jais per federavimo sluoksnį mechanizmas;
 - ii) atsižvelgiant į pajėgumų trūkumo analizę ir į remiantis ta analize priimtą Tarybos įgyvendinimo aktą, tolesnis naujų Žemės stebėjimo misijų plėtojimas ir operacijos, įskaitant antžeminę ir kosmoso infrastruktūrą, kuri turi atitikti 77 straipsnio 3 dalyje nurodytus bendruosius saugumo reikalavimus, ir
 - iii) prieiga prie *in situ* ir kitų papildomų duomenų;

- b) EOGS paslaugos įgaliotiesiems valdžios sektoriaus naudotojams:
 - i) veikla, susijusi su geoerdvinių vaizdų informacijos ir produktų, skirtų informuotumo apie padėtį prietaikoms saugumo ir gynybos srityse, kūrimu, viešaisiais pirkimais, gamyba; ir
 - ii) prašymų suteikti paslaugas tvarkymas, nuasmeninimas ir pirmumo suteikimas.
 - c) EOGS duomenys: prieiga prie duomenų, jų koordinavimas ir platinimas, įskaitant infrastruktūrą ir paslaugas, kuriomis siekiama saugiai užtikrinti prieigą prie EOGS duomenų ir informacijos, įskaitant įslaptintą informaciją, jų platinimą, naudojimą ir ilgalaikį išsaugojimą.
- 8a. Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, kvalifikuota balsų dauguma priima sprendimą dėl šio straipsnio 8 dalies a punkto ii papunktyje nurodytų naujų Žemės stebėjimo misijų ir susijusios infrastruktūros plėtojimo ir operacijų.
9. Atsižvelgdama į 7 dalyje nurodytus aukšto lygio civilinius ir karinius naudotojų poreikius, Komisija įgyvendinimo aktais gali priimti technines ir veiklos specifikacijas, susijusias su 8 dalies a punkte nurodyta EOGS infrastruktūra, nedarant poveikio SATCEN pavestoms užduotims pagal 75 straipsnio 8a dalį. Tiek, kiek tai gali turėti įtakos SATCEN veiklai, įgyvendinimo aktuose atsižvelgiama į SATCEN ir EIVT pateiktą informaciją. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 83 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
- 9a. Valstybės narės, Taryba ir EIVT yra EOGS dalyvės tiek, kiek jos įgalioja naudotojus arba suteikia palydovinio ryšio pajėgumus, antžeminio segmento objektus arba antžeminio segmento įrangos dalį, kurie turi atitikti 77 straipsnio 3 dalyje nurodytus bendruosius saugumo reikalavimus. Nedarant poveikio valstybių narių kompetencijai nacionalinio saugumo ir gynybos srityje, Komisija taip pat gali būti EOGS dalyvė.

- 9b. Sąjungos agentūros gali tapti EOGS dalyvėmis tik tiek, kiek tai reikalinga, kad jų užduotys būtų vykdomos, laikydamosi išsamių taisyklių, nustatytų administraciniame susitarime, sudarytame tarp susijusios agentūros ir jos veiklą prižiūrinčios Sąjungos institucijos.
- 9c. Nedarant poveikio 9b daliai, Sąjungos agentūros gali susipažinti su įslaptinta informacija, jei jos atitinka 13 straipsnio 4a dalyje nustatytas sąlygas.
10. Šio straipsnio 9a ir 9b dalyse nurodyti dalyviai gali suteikti leidimą EOGS naudotojams. Tas leidimas suteikiamas pagal 76 straipsnį. Įgaliojami naudotojai laikosi 77 straipsnio 3 dalyje nurodytų bendrųjų saugumo reikalavimų. EOGS nemokamai teikiama šiems subjektams, jeigu jiems suteiktas EOGS naudotojų leidimas:
- a) Sąjungos arba valstybės narės valdžios institucijai arba įstaigai, kuriai pavesta vykdyti viešosios valdžios funkcijas saugumo ir gynybos srityse;
 - b) fiziniam arba juridiniam asmeniui, veikiančiam a punkte nurodytos valdžios institucijos arba organo vardu ir jų kontroliuojamam.
- 10a. Trečiosios valstybės ir tarptautinės organizacijos gali tapti EOGS dalyvėmis pagal specialų tarptautinį susitarimą, sudarytą pagal SESV 218 straipsnį ir šio reglamento 11 straipsnio 4 dalį.
13. Vykdam mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros veiklą remiama programos „Copernicus“ ir EOGS plėtra, įskaitant jų paslaugas, ir galutinės grandies MTP, skirti prietaikoms ir naudotojų technologijoms, susijusioms su Žemės stebėjimo paslaugų naudojimu.

Saugus junglumas

1. Saugaus junglumo komponentą sudaro:
 - a) GOVSATCOM subkomponentas – civilinių ir vyriausybinių institucijų kontroliuojama palydovinio ryšio paslauga, kuria sudaromos sąlygos teikti palydovinio ryšio pajėgumus ir paslaugas Sąjungos ir valstybių narių įgaliotiesiems valdžios sektoriaus naudotojams taikant dalijimosi ir telkimo mechanizmą;
 - b) IRIS² subkomponentas – daugiaorbitinė palydovų sistema, per GOVSATCOM centrą užtikrinanti įgaliotiesiems valdžios sektoriaus naudotojams saugų ir atsparų junglumą visame pasaulyje.
- 1a. Šio straipsnio tikslais GOVSATCOM centras yra operacijų centras, kurio pagrindinė funkcija – saugiai susieti įgaliotuosius valdžios sektoriaus naudotojus su pajėgumų ir paslaugų teikėjais, įskaitant IRIS², ir taip optimizuoti pasiūlą ir paklausą bet kuriuo metu.
- 1b. Saugaus junglumo komponentu siekiama teikti naudotojų poreikiais grindžiamas paslaugas ir:
 - a) užtikrinti ilgalaikį patikimų, saugių ir ekonomiškai efektyvių GOVSATCOM paslaugų prieinamumą įgaliotiesiems valdžios sektoriaus naudotojams;
 - a) užtikrinti patikimų, saugių ir ekonomiškai efektyvių IRIS² vyriausybinių paslaugų teikimą įgaliotiesiems valdžios sektoriaus naudotojams, jų ilgalaikį prieinamumą ir nepertraukiamą prieigą prie jų, remiantis vyriausybine infrastruktūra;
 - aa) sudaryti galimybes teikti IRIS² vyriausybines paslaugas įgaliotiesiems valdžios sektoriaus naudotojams, remiantis 3 dalies a punkto ii papunktyje nurodyta komercine infrastruktūra, pasitelkiant GOVSATCOM centrą;

- b) sudaryti galimybes teikti IRIS² komercines paslaugas pagal 17 dalyje nurodytas sutartis, grindžiamas 3 dalies a punkto ii papunktyje nurodyta komercine infrastruktūra;
- c) per IRIS² subkomponentą užtikrinti papildomų vyriausybinų ryšių paslaugų, įskaitant tiesioginio ryšio su įrenginiu paslaugas, kūrimą ir teikimą ir, kai įmanoma, sudaryti sąlygas teikti kitas komercines ryšių paslaugas arba ne ryšių paslaugas, visų pirma gerinant veiklą ir kuriant 58 straipsnyje nurodytų komponentų sinergiją.
- d) gerinti saugų junglumą, be kita ko, mažos delsos atžvilgiu, strateginės svarbos geografinėse vietovėse, pavyzdžiui, Afrikoje ir Arktyje, taip pat Baltijos jūroje, Juodojoje jūroje, Viduržemio jūros regionuose ir Atlanto vandenyne.

2. GOVSATCOM ir IRIS² subkomponentai apima šią veiklą:

- a) vyriausybinų ir komercinių palydovinio ryšio pajėgumų, paslaugų ir naudotojų įrangos, būtinų GOVSATCOM paslaugoms telkti, jomis dalytis ir jas teikti, pirkimus, kuriuos turi vykdyti:
 - i) GOVSATCOM dalyviai, nurodyti 11, 12 ir 13 dalyse, arba
 - ii) juridiniai asmenys, kurie buvo akredituoti teikti palydovinio ryšio pajėgumus ar paslaugas pagal [EUSPA] Reglamento (ES) xx/xx* 16 straipsnyje nurodytus bendruosius saugumo akreditavimo principus, laikantis šio reglamento 77 straipsnio 3 dalyje nurodytų bendrųjų saugumo reikalavimų.

* OL: prašom tekste įrašyti reglamento, išdėstyto dokumente 2026/0084(COD), numerį.

- a) reikiamos kosmoso ir antžeminės infrastruktūros, reikalingos IRIS² vyriausybiniams paslaugoms teikti, ir antžeminės infrastruktūros, reikalingos GOVSATCOM paslaugoms teikti, apibrėžimą, projektavimą, kūrimą, patvirtinimą ir susijusią diegimo veiklą;
- b) eksploatavimo veiklą, kuria teikiamos IRIS² vyriausybines paslaugas, apimančios kosmoso ir antžeminės infrastruktūros eksploatavimą, techninę priežiūrą, nuolatinį tobulinimą ir apsaugą, įskaitant papildymą ir nusidėvėjimo valdymą bei saugumo stebėseną;
- c) Europos kvantinės komunikacijos infrastruktūros (EuroQCI) integravimą į IRIS² sistemą, kai ji pradės veikti ir bus akredituota pagal bendruosius saugumo akreditavimo principus, nurodytus [EUSPA] Reglamento (ES) xx/xx* 16 straipsnyje, ir koordinavimą su atitinkama veikla pagal šio reglamento VI skyrių, kad būtų sudarytos sąlygos tokiam integravimui;
- ea) mokslinių tyrimų ir plėtros veiklą, skirtą būsimoms kosmoso ir antžeminės infrastruktūros kartoms, GOVSATCOM paslaugų ir IRIS² vyriausybinių paslaugų, kuriomis tenkinami naudotojų poreikiai, plėtojimui, technologinei plėtrai, siekiant užtikrinti Sąjungos technologinį suverenumą ir saugaus junglumo paslaugų įsisavinimą, įskaitant veiklą, susijusią su naudotojų terminalų projektavimu, kūrimu ir gamyba;
- eb) paslaugų, grindžiamų komercine infrastruktūra, pirkimą įgaliotiesiems valdžios sektoriaus naudotojams, remiantis rinkos sąlygomis, siekiant užtikrinti tų paslaugų teikimą tiems naudotojams.

* OL: prašom tekste įrašyti reglamento, išdėstyto dokumente 2026/0084(COD), numerį.

3. GOVSATCOM ir IRIS² infrastruktūra turi atitikti šiuos reikalavimus:

- a) GOVSATCOM infrastruktūra apima infrastruktūrą, būtiną GOVSATCOM paslaugoms teikti, visų pirma GOVSATCOM centrą;
- a) IRIS² infrastruktūra yra modulinė ir ją sudaro ši vyriausybinių bei komercinė infrastruktūra:
 - i) IRIS² vyriausybinių infrastruktūra apima visus atitinkamus antžeminius segmentus, įskaitant atitinkamus valdymo centrus ir kosmoso segmentus, kurių reikia vyriausybinėms paslaugoms teikti. IRIS² vyriausybinių infrastruktūra papildo GOVSATCOM subkomponentą, visų pirma GOVSATCOM centrą, ir juo remiasi;
 - ii) IRIS² komercinė infrastruktūra apima visus kosmoso ir antžeminius įrenginius, kurie nėra vyriausybinių infrastruktūros dalis. IRIS² komercinė infrastruktūra neturi kenkti IRIS² vyriausybinių infrastruktūros veikimui ar saugumui. 15 dalyje nurodyti rangovai visiškai finansuoja komercinę infrastruktūrą ir prisiima visą su ja susijusią riziką;
- c) IRIS² vyriausybiniame infrastruktūroje gali būti įrengti papildomi palydovų posistemiai, visų pirma naudingieji kroviniai, kurie gali būti naudojami kaip 58 straipsnyje nurodytų kitų komponentų kosmoso infrastruktūros dalis, taip pat palydovų posistemiai, naudojami ne ryšių paslaugoms arba pajėgumams valstybėms narėms teikti. IRIS² vyriausybinių infrastruktūra gali apimti jungtis su valstybių narių ar kitais trečiosios šalies palydovais, jei jie atitinka 77 straipsnio 3 dalyje nurodytus bendruosius saugumo reikalavimus ir 7 dalyje nurodytus eksploatacinius reikalavimus;

- e) šios dalies a punkto i papunktyje nurodyti antžeminiai ir kosmoso segmentai ir jų veikla turi atitikti 77 straipsnio 3 dalyje nurodytus bendruosius saugumo reikalavimus.
4. Saugaus junglumo paslaugų teikimas užtikrinamas atsižvelgiant į šio straipsnio 6 dalyje nurodytą paslaugų portfelį ir šio straipsnio 7 dalyje nurodytus veiklos reikalavimus, taip pat 77 straipsnio 3 dalyje nurodytus bendruosius saugumo reikalavimus. GOVSATCOM paslaugos ir IRIS² vyriausybės paslaugos teikiamos laikantis šio straipsnio 8 dalyje nurodytų dalijimosi ir prioritetų nustatymo taisyklių. Kai įmanoma, IRIS² paslaugų tęstinumo tikslu valstybės narės siekia užtikrinti savo atitinkamos veiklos suderinamumą ir papildomumą ir savo pajėgumų sąveikumą su veikla pagal IRIS² subkomponentą.
5. Instituciniai ir įgaliotieji valdžios sektoriaus naudotojai gali nemokamai naudotis GOVSATCOM paslaugomis ir IRIS² vyriausybės paslaugomis, išskyrus atvejus, kai Komisija nustato kainodaros politiką pagal 9 dalį.
6. Komisija įgyvendinimo aktais priima paslaugų portfelį:
- a) dėl GOVSATCOM paslaugų – palydovinio ryšio pajėgumų ir paslaugų kategorijų ir jų požymių sąrašo ir
- b) IRIS² vyriausybinių paslaugų atveju – dėl kiekvienos paslaugų kategorijos techninių specifikacijų, įskaitant paslaugas įgaliotiesiems valdžios sektoriaus naudotojams, grindžiamas IRIS² komercine infrastruktūra. Šie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 83 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

7. Komisija įgyvendinimo aktais priima GOVSATCOM paslaugų ir IRIS² vyriausybinių paslaugų eksploatacinius reikalavimus, visų pirma siekiant sudaryti palankesnes sąlygas naudotis tomis paslaugomis krizių valdymo, informuotumo apie padėtį ir pagrindinės infrastruktūros, įskaitant diplomatinius ir gynybos ryšių tinklus, valdymo tikslais. Šie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 83 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
8. GOVSATCOM paslaugų ir IRIS² vyriausybinių paslaugų dalijimosi ir prioritetų nustatymo taisyklėse pirmenybė naudotojams teikiama atsižvelgiant į jų aktualumą ir svarbą. Komisija įgyvendinimo aktais priima išsamias taisykles dėl:
- a) dalijimosi GOVSATCOM pajėgumais, paslaugomis ir naudotojų įranga ir prioritetų šioje srityje nustatymo;
 - b) IRIS² vyriausybinių paslaugų teikimo.

Rengdama tuos įgyvendinimo aktus, Komisija atsižvelgia į numatomą skirtingų naudojimo atvejų poreikį, tų naudojimo atvejų saugumo rizikos analizę ir, kai tinkama, išlaidų veiksmingumą ir skirtingų galutinių naudotojų operacinių aplinkų poreikius. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 83 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

9. Kai GOVSATCOM ir IRIS² dalyvių atliktame tikėtinos paklausos vertinime ir Komisijos atliktoje rinkos rizikos analizėje padaroma išvada, kad trūksta pajėgumų arba kai paklausa viršija GOVSATCOM paslaugų arba IRIS² vyriausybinių paslaugų prieigos pajėgumus ir dėl to gali būti iškraipyta rinka, Komisija gali įgyvendinimo aktais priimti tų paslaugų kainodaros politiką. Rengdama tuos įgyvendinimo aktus Komisija užtikrina, kad GOVSATCOM paslaugų ir IRIS² vyriausybinių paslaugų teikimas neiškraipytų konkurencijos, kad nebūtų tų paslaugų trūkumo ir kad nustatyta kaina nelemtų kompensacijos už 15 dalyje nurodytas sutartis permokos. Šie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 83 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
11. Valstybės narės, Taryba, Komisija ir EIVT yra GOVSATCOM arba IRIS² dalyvės, jei jos suteikia leidimą naudotojams pagal 76 straipsnį arba teikia palydovinio ryšio pajėgumus, antžeminio segmento stotis ar antžeminių segmentų įrangos dalį.
12. Sąjungos agentūros gali tapti GOVSATCOM arba IRIS² dalyvėmis tik tiek, kiek tai reikalinga, kad jų užduotys būtų vykdomos, laikydamosi išsamių taisyklių, nustatytų administraciniame susitarime, sudarytame tarp susijusios agentūros ir jos veiklą prižiūrinčios Sąjungos institucijos.
- 12a. Nedarant poveikio 12 daliai, Sąjungos agentūros gali susipažinti su ESII, jei jos atitinka 13 straipsnio 4a dalyje nustatytas sąlygas.
13. Trečiosios valstybės ir tarptautinės organizacijos gali tapti GOVSATCOM ir IRIS² dalyvėmis pagal specialų tarptautinį susitarimą, sudarytą pagal SESV 218 straipsnį ir šio reglamento 11 straipsnio 4 dalį.

14. Šio straipsnio 11, 12 ir 13 dalyse nurodyti dalyviai suteikia įgaliojimus GOVSATCOM paslaugų ir IRIS² vyriausybinių paslaugų naudotojams pagal 76 straipsnį. Įgaliotieji naudotojai laikosi 77 straipsnio 3 dalyje nurodytų bendrųjų saugumo reikalavimų. Kaip GOVSATCOM paslaugų arba IRIS² vyriausybinių paslaugų naudotojams, gali būti suteiktas leidimas šiems subjektams:
- a) Sąjungos arba valstybės narės valdžios institucijai arba organui, kuriam pavesta vykdyti viešosios valdžios funkcijas;
 - b) fiziniam arba juridiniam asmeniui, veikiančiam a punkte nurodytos valdžios institucijos arba organo vardu ir jų kontroliuojamam.
15. IRIS² įgyvendinama visų pirma pagal koncesijos sutartį, kurioje numatytas rizikos paskirstymas tarp Sąjungos ir rangovų. Kitos IRIS² tolesnio įgyvendinimo sutartys gali būti koncesijos sutartys, prekių, paslaugų arba darbų sutartys. Jei IRIS² koncesijos sutarties nepavyksta įvykdyti, Komisija užtikrina optimalų 1b dalies a ir d punktuose nurodytų tikslų įgyvendinimą atitinkamai skirdama prekių, paslaugų ar darbų sutartį arba mišriąją sutartį viešojo konkurso būdu.
16. Jei 15 dalyje nurodyti rangovai negali vykdyti savo pareigų, Komisija imasi būtinų priemonių, kad užtikrintų IRIS² vyriausybinių paslaugų tęstinumą.

17. 15 dalyje nurodytomis sutartimis visų pirma užtikrinama, kad teikiant paslaugas, grindžiamas IRIS² komercine infrastruktūra, būtų apsaugoti esminiai Sąjungos interesai ir IRIS² subkomponento tikslai. Tose sutartyse numatomos tinkamos apsaugos priemonės, kad 15 dalyje nurodyti rangovai negautų perteklinės kompensacijos, nebūtų iškraipoma konkurencija, nekiltų interesų konfliktų, nebūtų nederamos diskriminacijos ar suteikta kitų paslėptų netiesioginių pranašumų. Tokios apsaugos priemonės gali apimti įpareigojimą atskirti IRIS² vyriausybinių paslaugų teikimo ir IRIS² komercinių paslaugų teikimo apskaitą, įskaitant struktūriškai ir teisiškai nuo vertikaliai integruoto operatoriaus atskirto subjekto įsteigimą vyriausybiniams paslaugoms teikti ir atviros, sąžiningos, pagrįstos ir nediskriminacinės prieigos prie komercinėms paslaugoms teikti būtinos infrastruktūros suteikimą. Tomis sutartimis taip pat užtikrinama, kad per visą jų galiojimo laikotarpį būtų laikomasi 69 straipsnyje nurodytų tinkamumo sąlygų. 15 dalyje nurodytoje koncesijos sutartyje Komisija nustato reikalavimą, kad startuoliai, veiklą plečiančios įmonės, MVĮ ir mažos vidutinės kapitalizacijos įmonės visoje Sąjungoje turi galėti teikti savo paslaugas galutiniams naudotojams.
18. Kai siekiant užtikrinti sinergiją IRIS² vyriausybinių ir komercinės paslaugos grindžiamos bendrais posistemiais ar sąsajomis, 15 dalyje nurodytose sutartyse nustatoma, kurios iš tų bendrų posistemių ir sąsajų turi būti vyriausybinių infrastruktūros dalis, siekiant užtikrinti Sąjungos ir valstybių narių saugumo interesų apsaugą.
19. 15 dalyje nurodyti rangovai finansuoja visą 3 dalies a punkto ii papunktyje nurodytą komercinę infrastruktūrą, kad būtų pasiektas 1b dalies b punkte nurodytas tikslas.

Kosmoso stebėjimas ir sekimas

1. SSA komponento kosmoso stebėjimas ir sekimas (toliau – SST subkomponentas) visų pirma apima:
 - a) valstybių narių antžeminių ir kosminių SST jutiklių, pavyzdžiui, radarų, lazerių ar teleskopų, kurie turi būti atrenkami atliekant architektūros tyrimus ir veiklos rezultatų vertinimą stebėjimo ir sekimo tikslais, įskaitant Europos kosmoso agentūros (EKA) sukurtus jutiklius, Sąjungos komercinio sektoriaus ir galbūt Sąjungai priklausančių kosmoso jutiklių, kuriais siekiama stebėti ir sekti kosminius objektus ir sudaryti savarankišką Europos kosminių objektų katalogą, tinklo sukūrimą, plėtojimą, diegimą ir eksploatavimą;
 - b) SST duomenų apdorojimą ir analizę siekiant gauti SST informacijos ir teikti SST paslaugas, nurodytas 5 ir 6 dalyse;
 - c) 5 dalyje nurodytų SST paslaugų teikimą 9 dalies a ir b punktuose nurodytiems SST naudotojams;
 - d) sinergijos su iniciatyvomis, kuriomis skatinamas erdvėlaivių šalinimo pasibaigus eksploatavimo laikui technologijų ar paslaugų ir kosmoso objektų susidūrimo prevencijai skirtų ir galimo kosminių šiukšlių šalinimo technologinių sistemų ar paslaugų kūrimas ir diegimas, siekimą, skatinimą ir rėmimą;
 - da) 6 dalyje nurodytų paslaugų teikimą SST valdžios sektoriaus naudotojams, nurodytiems 9 dalies c punkte;

- e) bendradarbiavimą, be kita ko, dalijantis informacija, su tarptautinėmis iniciatyvomis kosmoso eismo koordinavimo srityje;
 - f) veiklą, būtiną saugiam ir tvariam kosmoso naudojimui remti;
 - fa) veiklą, susijusią su kosminių šiukšlių mažinimu siekiant apriboti jų susidarymą, kosminių šiukšlių valymu, paleidimo stebėsena po injekcijos, specialiomis konsteliacijoms skirtomis paslaugomis, SST duomenų, informacijos ir paslaugų rinkos sukūrimu, SST sistemos parengimu operacijoms Mėnulio orbitoje, parama operacijoms ir paslaugoms kosmose (ISOS), taip pat tamsiojo ir tyliojo dangaus iniciatyvomis;
 - g) mokslinių tyrimų ir plėtros veiklą, kuria remiama SST subkomponento raida, įskaitant jo paslaugas ir duomenų tvarkymą, taip pat komercinius pajėgumus.
3. Pagal Reglamentą (ES) 2021/696 inicijuota SST partnerystė lieka galioti pagal šį reglamentą ir ja remiama naudotojų poreikiais grindžiama veiklos raida, įskaitant skaidrius komercinių SST pajėgumų vertinimo ir integravimo mechanizmus, ir prisidedama prie 1 dalies a–fa ir g punktuose nurodytos veiklos įgyvendinimo, be kita ko, teikiant techninę ir administracinę paramą, ekspertines žinias, atliekant tyrimus arba vykdant atitinkamą mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą. Komisija įgyvendinimo aktais gali priimti taisykles dėl valstybių narių dalyvavimo toje partnerystėje, dėl to dalyvavimo organizacinės sistemos ir dėl papildomos valstybės narės įtraukimo vėlesniame etape. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 83 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
4. Siekiant padidinti įnašą į SST įgyvendinimą, Komisijai pagal 84 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kad 3 dalis būtų papildyta išsamiau užduočių, kurias turi atlikti 3 dalyje nurodyta SST partnerystė, sąrašu.

5. 1 dalies c punkte nurodytos SST paslaugos yra nemokamos, teikiamos nepertraukiamai ir pritaikytos prie 9 dalyje nurodytų SST naudotojų poreikių; jos apima:
- a) susidūrimų tarp erdvėlaivių arba tarp erdvėlaivių ir kosminių šiukšlių rizikos vertinimą ir prireikus susidūrimams išvengti skirtų įspėjimų ir manevravimo rekomendacijų generavimą erdvėlaivių misijų paleidimo, ankstyvajame orbitos, iškėlimo į orbitą, eksploatavimo orbitoje ir erdvėlaivio pašalinimo iš eksploatacijos etapuose;
 - b) susiskaidymų, sudužimų ar susidūrimų orbitoje aptikimą ir apibūdinimą;
 - c) kosminių objektų, įskaitant kosmines šiukšles, nekontroliuojamo pakartotinio patekimo į Žemės atmosferą rizikos vertinimą ir susijusios informacijos rengimą, įskaitant galimo susidūrimo laiko ir galimos vietos įvertinimą.
6. 9 dalies c punkte nurodytos SST paslaugos įgaliotiesiems valdžios sektoriaus SST naudotojams yra nemokamos, teikiamos nepertraukiamai ir pritaikytos jų poreikiams ir gali apimti visų SST duomenų, gautų iš 1 dalies a punkte nurodyto jutiklių tinklo, koreliaciją, filtravimą ir saugojimą, taip pat SST duomenų platinimą įgaliotiesiems valdžios sektoriaus SST naudotojams, remiantis 1 dalies a punkte nurodytu katalogu.
9. SST naudotojams priskiriami:
- a) pagrindiniai SST naudotojai, kurie naudojami visomis 5 dalyje nurodytomis SST paslaugomis: valstybės narės, EIVT, Komisija, Agentūra, taip pat Sąjungoje įsisteigę viešieji ir privatieji erdvėlaivių savininkai bei operatoriai;
 - b) nepagrindiniai SST naudotojai, kurie naudojami 5 dalies a ir c punktuose nurodytomis SST paslaugomis: kiti viešieji ir privatieji subjektai ir tarptautinės organizacijos;
 - c) įgaliotieji valdžios sektoriaus SST naudotojai, kurie naudojami 6 dalyje nurodytomis paslaugomis: valstybės narės ir EIVT.

- 9a. Siekiant skatinti 5 dalyje nurodytų SST paslaugų naudojimą arba apsaugoti Sąjungos ir valstybių narių saugumo interesus, Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas nepagrindinių naudotojų sąrašas arba papildomas paslaugų, kuriomis jie gali naudotis, sąrašas.
10. Komisija gali įgyvendinimo aktais priimti priegos prie 5 dalyje nurodytų SST paslaugų politiką. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 83 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
- 10a. Komisija įgyvendinimo aktais gali priimti priegos prie 6 dalyje nurodytų SST paslaugų politiką ir tų paslaugų teikimo, technines ir veiklos specifikacijas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 83 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
11. SST subkomponente negali dalyvauti trečiosios valstybės. Tačiau su sąlyga, kad pagal SESV 218 straipsnį ir 11 straipsnio 4 dalį bus sudarytas atskiras konkretus susitarimas, jame gali dalyvauti Norvegija.

63 straipsnis

Arti Žemės praskriejantys objektai

1. SSA komponento arti Žemės praskriejančių objektų subkomponento (toliau – NEO subkomponentas) tikslas – stebėti prie Žemės artėjančių Saulės sistemos natūralių objektų keliamą riziką.
2. NEO subkomponentas apima veiklą, kuria siekiama 1 dalyje nustatyto tikslo. Jis apima pagalbinę veiklą, susijusią su arti Žemės praskriejančių objektų fizinių savybių Sąjungos katalogo priežiūra ir duomenų įrašais, ir gali apimti smūgio rizikos vertinimą.
3. NEO subkomponentas apima mokslinių tyrimų ir plėtros veiklą, kuria remiama jo raida ir galutinės grandies moksliniai tyrimai ir plėtra, susiję su taikomosiomis programomis ir naudotojų technologijomis.

Kosmoso meteorologiniai reiškiniai (SWE)

1. SSA komponento kosmoso meteorologinių reiškinių subkomponento (toliau – SWE subkomponentas) tikslas – stebėti ir vertinti natūralius pokyčius, vykstančius dėl kintamo saulės aktyvumo ir susijusius su kosmoso meteorologiniais reiškiniais, pavyzdžiui, Saulės vėju ir Saulės žybsniais, ir jų poveikį ypatingos svarbos sistemoms ir infrastruktūrai, kurioms taikomi 4 dalyje nurodytų paslaugų techniniai reikalavimai.
2. SWE subkomponentas apima visą veiklą, reikalingą kosmoso meteorologinėms paslaugoms teikti, įskaitant duomenų įsigijimą iš komercinių šaltinių ir mokslinių tyrimų ir plėtros veiklą, kuria remiama SWE subkomponento raida, taip pat jo paslaugos ir galutinės grandies moksliniai tyrimai ir plėtra, skirti prietaikoms ir naudotojų technologijoms, susijusioms su SWE paslaugų naudojimu.
3. Siekiama, kad SWE paslaugos būtų teikiamos nepertraukiamai ir nemokamai. SWE paslaugos visų pirma apima kosmoso sritį ir, atsižvelgiant į naudotojų poreikius, gali būti laipsniškai plečiamos į kitas sritis.
4. Komisija, atsižvelgdama į naudotojų poreikius, įgyvendinimo aktais gali priimti su SWE paslaugomis susijusias technines ir veiklos specifikacijas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 83 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Prieiga prie kosmoso

1. Prieiga prie kosmoso – galimybė paleisti ir gabenti erdvėlaivius į kosmosą, jame ir iš jo, naudojant paleidimo sistemas.
2. Prieigos prie kosmoso komponento tikslas – skatinti savarankišką, atsparią ir tvarią prieigą prie kosmoso, remiant Europos paleidimo paslaugų patikimumą, konkurencingumą ir ekonominę efektyvumą kartu su darniu ir bendradarbiavimu grindžiamu europiniu požiūriu, atsižvelgiant į esminius Sąjungos ir valstybių narių saugumo interesus.
3. Atsižvelgiant į sinergiją su kitomis Sąjungos programomis bei finansavimo schemomis ir nedarant poveikio EKA veiklai, veikla pagal prieigos prie kosmoso komponentą apima:
 - a) Europos paleidimo paslaugų viešuosius pirkimus ar bendrus viešuosius pirkimus, tų paslaugų telkimą arba paskatas teikti tas paslaugas Sąjungos poreikiams patenkinti ir valstybių narių bei tarptautinių organizacijų poreikiams patenkinti, gavus jų prašymą, įskaitant demonstravimo orbitoje ir patvirtinimo orbitoje veiklos poreikius, siekiant remti 66 straipsnio 2 dalies e punkte ir 67 straipsnio 2 dalyje nurodytą veiklą;
 - b) prieigos prie kosmoso mokslinius tyrimus ir inovacijas, įskaitant naujų technologijų ir sistemų bei paslaugų atnaujinimą ir plėtojimą;
 - c) ypatingos svarbos Sąjungos antžeminės infrastruktūros, įskaitant įrenginius, būtinus kosmoso technologijomis ir paslaugų pajėgumams išbandyti, jas paleisti ir atkurti prieigą prie jų, plėtojimą, pritaikymą, statybą, techninę priežiūrą ir eksploatavimą.

4. Komisija įsteigia Prieigos prie kosmoso koordinavimo forumą, kuriame dalyvauja valstybės narės, Agentūra, atitinkamos tarptautinės organizacijos, visų pirma EKA, ir kiti Europos viešieji subjektai, kad būtų koordinuojama Europos institucinė veikla prieigos prie kosmoso srityje ir 2 dalyje nurodytas europinis požiūris.
5. (...)

66 straipsnis

Kosmoso komercializacija ir kosmoso ekonomika

1. Kosmoso komercializacijos ir kosmoso ekonomikos komponentas apima CASSINI ir naudotojų gausinimo veiklą. Inicijatyva CASSINI – Sąjungos kosmoso verslumo iniciatyva. Pagal iniciatyvą CASSINI imamasi veiksmų, kuriais remiamas Sąjungos kosmoso pramonės produktų ir paslaugų komercializavimas, visų pirma daugiausia dėmesio skiriant verslumui, ir pritraukiamos privačiosios investicijos, remiant verslo įmonių augimą ir veiklos plėtimą vidaus rinkoje ir tarptautiniu mastu. Kosmoso erdvės komercializacijos veikla gali būti vykdoma bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir atitinkamomis organizacijomis, įskaitant EKA.
2. Šis komponentas apima veiklą, kuria siekiama:
 - a) sukurti Sąjungos investicines priemones, skirtas parengiamosioms, ankstyvojo augimo ir augimo etapo privačiosioms investicijoms, ir sudaryti palankesnes sąlygas steigėjams ir investuotojams pasitraukti iš rinkos;
 - b) sukurti Sąjungos pramonės plėtros priemonę, kuria būtų sudarytos sąlygos pritraukti daugiau privačiojo sektoriaus investicijų į naujus ir esamus gamybos įrenginius ir sustiprinti Sąjungoje veikiančias tiekimo grandines;
 - c) remti Sąjungos įgūdžių, skirtų kosmoso sektoriui, ugdymą, įskaitant su įgūdžiais susijusios informacijos rinkimą, kosmoso mokymo programų rengimą, kvalifikacijos kėlimą, perkvalifikavimą, judumą ir mainų programas;

- d) stiprinti vietos kosmoso ekosistemas, koordinuojant veiklą su nacionalinėmis ir regioninėmis iniciatyvomis, suburiant įvairius subjektus, kad būtų skatinamos kosmoso sektoriaus inovacijos ir teikiama parama, infrastruktūra ir paslaugos piliečiams bei įmonėms, siekiant skatinti verslumą, visų pirma perduodant technologijas, teikiant verslo spartinimo paslaugas, ryšių užmezgimą ir investuotojų tinklaveiką, taip pat sudarant sąlygas geresnėms galimybėms patekti į rinką ir tarptautiniams verslo tinklams;
- e) taikyti sistemas, kuriomis siekiama paspartinti parengimą rinkai ir komercinę plėtrą naudojant pamatines klientų sutartis ir schemas, skirtas klientams privačiajame ir viešajame sektoriuose, įtraukiant kosmoso komponentus ir infrastruktūrą, taip pat produktus, kuriems naudojami kosmoso duomenys ir paslaugos;
- f) imtis veiksmų, būtinų Sąjungos kosmoso ekonomikai, įskaitant naudotojų gausinimą ir galutinės grandies rinkos plėtrą, ir kosmoso veiklos vidaus rinkai remti.

67 straipsnis

Technologinis suverenumas, moksliniai tyrimai ir inovacijos

1. Technologinio suverenumo, mokslinių tyrimų ir inovacijų komponentas sudaro sąlygas Sąjungai kurti konkurencingą, savarankišką ir novatorišką kosmoso pramonės ekosistemą, kuria siekiama didinti Sąjungos technologinį suverenumą, nepriklausomumą ir savarankiškumą kosmoso sektoriuje. Juo skatinamas pažangiausių kosmoso technologijų kūrimas ir diegimas. Pirmenybė teikiama ypatingos svarbos priklausomybės nuo ne Sąjungos technologijų mažinimui, sinergijos su kitais sektoriais kūrimui, ypatingos svarbos technologijų brandinimo nuo mokslinių tyrimų iki industrializacijos skatinimui ir dvejopo naudojimo technologijų, kurios gali būti naudingos tiek civilinėms, tiek gynybos reikmėms, skatinimui.

2. Technologinio suverenumo ir mokslinių tyrimų bei inovacijų komponentas apima šią veiklą:
- a) veiklą, susijusią su Sąjungos technologiniu suverenumu, pavyzdžiui, ypatingos svarbos kosmoso technologijų inovacijas, plėtrą, industrializaciją ir naudojimą, įskaitant veiklą, tiesiogiai susijusią su ES ypatingos svarbos technologijų stebėjimo centru (OCT), ir OCT veiksmų gairių, kuriomis mažinama Sąjungos priklausomybė tiekimo grandinėse ir didinamas Sąjungos kosmoso ekosistemos konkurencingumas, įgyvendinimą;
 - b) veiklą, kuria siekiama pagerinti ypatingos svarbos žaliavų ir pažangiųjų medžiagų, komponentų ir technologijų prieinamumą kosmoso sektoriui laiku, be kita ko, sutrumpinant jų pristatymo laiką, rezervuojant gamybos laiko tarpsnius arba kaupiant produktų, tarpinių produktų ar ypatingos svarbos žaliavų atsargas;
 - ba) atsirandančių ir naujų Sąjungos kosmoso pajėgumų, įskaitant perversmines technologijas, pavyzdžiui, kvantinius jutiklius ir kitas susijusias technologijas, mokslinius tyrimus, plėtrą, brandinimą ir patvirtinimą;
 - c) naujų Sąjungos kosmoso pajėgumų, kuriais skatinama nauja ekonomika kosmose, plėtojimas, visų pirma brandinant, demonstruojant ir įgyvendinant ISOS;
 - d) Sąjungos pramonės konkurencingumo pasaulinėse komercinėse rinkose didinimą, be kita ko, vykdant parodomąsias misijas, kuriomis didinamas ištisinių kosmoso sistemų skaitmenizacijos lygis;
 - e) sinergijos su papildomomis sritimis, pavyzdžiui, saugumo ir gynybos ir kitais svarbiais sektoriais tokiose svarbiose srityse kaip robotika, dirbtinis intelektas ir kibernetinis saugumas, tyrinėjimą ir panaudojimą;

- f) paramą standartizacijos ir sertifikavimo veiklai, aktualiai Sąjungos kosmoso sektoriui, įskaitant Sąjungos lygmeniu suderintą požiūrį į standartinių komercinių produktų (COTS) komponentus;
- g) palankesnių sąlygų naudotis kosmoso technologijų bandymų ir duomenų tvarkymo įrenginiais sudarymą ir jų prieinamumo gerinimą.

68 straipsnis

Trečiųjų valstybių ir tarptautinių organizacijų prieiga prie paslaugų

1. Trečiosios valstybės ir tarptautinės organizacijos gali naudotis GOVSATCOM paslaugomis, IRIS² vyriausybinėmis paslaugomis ir 62 straipsnio 5 dalies b punkte nurodytomis su susiskaidymu susijusiomis paslaugomis ir EOGS pagal susitarimą, sudarytą remiantis SESV 218 straipsniu ir 11 straipsnio 4 dalimi, kuriuo nustatomos galimybės naudotis tomis paslaugomis sąlygos, jeigu jos atitinka 13 straipsnį.
3. Trečiųjų valstybių ir tarptautinių organizacijų galimybė naudotis PRS, nurodytomis 59 straipsnio 1 dalies d punkte, reglamentuojama Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo Nr. 1104/2011/ES⁵⁴ 3 straipsnio 5 dalyje.
4. Nereikalaujama sudaryti jokio susitarimo pagal SESV 218 straipsnį, kad būtų galima naudotis SST paslaugomis, susijusiomis su 62 straipsnio 5 dalies a punkte nurodytu susidūrimų vengimu ir 62 straipsnio 5 dalies c punkte nurodytu pakartotiniu patekimu.
- 4a. 62 straipsnio 6 dalyje nurodytomis SST paslaugomis negali naudotis trečiosios valstybės ir tarptautinės organizacijos, išskyrus 62 straipsnio 11 dalyje nurodytame susitarime nustatytais sąlygomis.

⁵⁴ 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1104/2011/ES dėl Galileo programos pagrindu sukurtos pasaulinės navigacijos palydovų sistemos paslaugos valstybinėms institucijoms prieigos tvarkos (OL L 287, 2011 11 4, p. 1; ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/1104/oj>).

Tinkamumo ir dalyvavimo sąlygos siekiant išsaugoti Sąjungos operacinių kosmoso sistemų saugumą, vientisumą ir atsparumą

1. Komisija skyrimo procedūroms pagal šį skirsnį taiko 3 dalyje nustatytas tinkamumo ir dalyvavimo sąlygas, jeigu ji mano, kad tai yra būtina ir tikslinga siekiant apsaugoti Sąjungos kosmoso operacinių sistemų saugumą, vientisumą ir atsparumą, atsižvelgiant į tikslą skatinti Sąjungos strateginį savarankiškumą, visų pirma susijusių technologijomis visose pagrindinėse technologijų ir vertės grandinėse, kartu išsaugant atvirą ekonomiką.
2. Prieš taikydama tinkamumo ir dalyvavimo sąlygas pagal 1 dalį, Komisija informuoja 83 straipsnio 1 dalies ha punkte nurodytą atitinkamos sudėties komitetą ir kuo labiau atsižvelgia į valstybių narių nuomones dėl tų tinkamumo ir dalyvavimo sąlygų taikymo srities ir pagrindimo.
3. 1 dalyje nurodytos tinkamumo ir dalyvavimo sąlygos yra šios:
 - a) reikalavimus atitinkantis teisės subjektas yra įsisteigęs valstybėje narėje, taip pat toje valstybėje narėje yra įsteigtos jo vykdomojo valdymo struktūros;
 - b) reikalavimus atitinkantis teisės subjektas įsipareigoja vykdyti visą susijusią veiklą vienoje ar daugiau valstybių narių, ir
 - c) reikalavimus atitinkančiam teisės subjektui nebus taikoma trečiosios valstybės arba trečiosios valstybės subjekto kontrolė.

4. Komisija įgyvendinimo aktais gali nustatyti kriterijus, pagal kuriuos nustatoma tiesiogiai arba netiesiogiai per vieną ar daugiau tarpinių teisės subjektų daroma lemiamą įtaką teisės subjektui, kuri gali daryti poveikį Sąjungos kosmoso operacinių sistemų saugumui, vientisumui ir atsparumui, atsižvelgiant į tikslą skatinti Sąjungos strateginį savarankiškumą, visų pirma kiek tai susiję su visomis pagrindinėmis technologijomis ir vertės grandinėmis.

Šie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 83 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

5. Komisija gali netaikyti 3 dalies a ir b punktuose nurodytų sąlygų konkrečiam teisės subjektui, remdamasi vertinimu, grindžiamu visais šiais kriterijais:
- a) valstybėse narėse nėra konkrečių technologijų, prekių ar paslaugų, kurių reikia 1 dalyje nurodytai veiklai vykdyti, iškart prieinamų pakaitalų;
 - b) teisės subjektas yra įsisteigęs šalyje, kuri yra EEE arba ELPA narė ir kuri su Sąjunga yra sudariusi tarptautinį susitarimą, kaip nurodyta 11 straipsnyje, jo vykdomojo valdymo struktūros yra įsteigtos toje šalyje, o veikla, susijusi su viešaisiais pirkimais, dotacija ar apdovanojimu, vykdoma toje šalyje arba vienoje ar keliose tokiose šalyse, ir
 - c) ESII apsauga užtikrinama pagal 13 straipsnį ir įgyvendinamos priemonės 58 straipsnyje nurodytų komponentų, jų veikimo ir paslaugų saugumui ir atsparumui užtikrinti.
6. Nukrypstant nuo 5 dalies b punkto, Komisija gali netaikyti 3 dalies a arba b punktų sąlygų teisės subjektui, įsisteigusiam trečiojoje valstybėje, kuri nėra EEE ir ELPA narė, jei valstybėse, kurios yra EEE arba ELPA narės, nėra iškart prieinamų pakaitalų ir yra įvykdyti 5 dalies a ir c punktuose nustatyti kriterijai.

7. Komisija gali netaikyti 3 dalies c punkte nurodytos sąlygos, jei valstybėje narėje įsisteigęs teisės subjektas pateikia šias garantijas:
- a) teisės subjekto kontrolė nėra vykdoma taip, kad būtų suvaržomas ar apriojamas jo gebėjimas:
 - 1) vykdyti su viešaisiais pirkimais, dotacijomis ar apdovanojimais susijusią veiklą ir
 - 2) pasiekti rezultatų, visų pirma vykdant ataskaitų teikimo pareigas;
 - b) kontrolę vykdanči trečioji valstybė arba trečiosios valstybės subjektas įsipareigoja teisės subjekto atžvilgiu nesinaudoti jokiais kontrolės teisėmis ir nenustatyti teisės subjektui ataskaitų teikimo pareigų, kiek tai susiję su viešaisiais pirkimais, dotacijomis ar apdovanojimais, ir
 - c) teisės subjektas laikosi 77 straipsnio 3 dalyje nurodytų bendrųjų saugumo reikalavimų.
8. Valstybės narės, kurioje įsisteigęs teisės subjektas, kompetentingos institucijos įvertina, ar teisės subjektas atitinka 5 dalies c punkte nustatytus reikalavimų netaikymo išimčių kriterijus, susijusius su 3 dalies b punkte nustatyta sąlyga ir 7 dalyje nurodytomis garantijomis. Komisija vadovaujasi šiuo vertinimu.
9. Komisija 83 straipsnio 1 dalies ha punkte nurodytos atitinkamos sudėties komitetui pateikia:
- a) tinkamumo ir dalyvavimo sąlygų, nurodytų šio straipsnio 3 dalyje, taikymo sritį;
 - b) išsamią informaciją apie pagal šio straipsnio 5, 6 ir 7 dalis suteiktas reikalavimų netaikymo išimtis ir jų pagrindimą ir
 - c) vertinimą, kuris buvo reikalavimų netaikymo išimties pagrindas, atsižvelgiant į šio straipsnio 5–7 dalis, neatskleidžiant neskelbtinos komercinės informacijos.

10. Sąlygos, išdėstytos 3 dalyje, kriterijai, išdėstyti 4, 5 ir 6 dalyse, ir garantijos, išdėstytos 7 dalyje, atitinkamai įtraukiami į dokumentus, susijusius su atitinkamai viešaisiais pirkimais, dotacijomis ar apdovanojimais, o vykdant viešuosius pirkimus sąlygos taikomos visu sudarytos sutarties galiojimo laikotarpiu.
11. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis Sprendimui Nr. 1104/2011/ES ir 2015 m. rugsėjo 15 d. Komisijos deleguotajam sprendimui (43), Reglamentui (ES) 2019/452, Sprendimui 2013/488/ES ir Sprendimui (ES, Euratomas) 2015/444 ir valstybių narių atliekamam juridinių asmenų, dalyvaujančių veikloje, kuriai reikia susipažinti su ESII laikantis taikytinų nacionalinių įstatymų ir kitų teisės aktų, saugumo patikrinimui.
12. Jei sutartis, sudarytos taikant šį straipsnį, yra įslaptintos, tinkamumo ir dalyvavimo sąlygomis, kurias pagal 1 dalį taiko Komisija, negali būti daromas poveikis nacionalinių saugumo institucijų kompetencijai.
13. Šiuo straipsniu neturi būti paveiktas valstybėje narėje egzistuojantis įmonės patikimumą patvirtinantis pažymėjimas ir asmens patikimumą patvirtinantis pažymėjimas, jis neturi būti iš dalies keičiamas ar jam prieštaraujama.

70 straipsnis

Sąjungos kosmoso įrenginių nuosavybė, galimybė susipažinti su rezultatais ir įrenginių naudojimas

1. Sąjunga yra viso materialiojo ir nematerialiojo turto, sukurto, išplėto ar įsigyto taikant tiesioginį ar netiesioginį valdymą, vykdant pagal šį skirsnį remiamą veiklą, savininkė. Tuo tikslu Komisija užtikrina, kad atitinkamose sutartyse, susitarimuose ir kituose susitarimuose, susijusiuose su veikla, dėl kurios toks turtas gali būti sukurtas ar išplėtotas, būtų nuostatų, kuriomis užtikrinama Sąjungos nuosavybė.

2. 1 dalis netaikoma materialiajam ir nematerialiajam turtui, sukurtam arba išplėtotam taikant tiesioginį ar netiesioginį valdymą įgyvendinant pagal šį skirsnį remiamą veiklą, kai:
 - a) Sąjungos parama teikiama dotacijų, apdovanojimų ar ikiprekybinių viešųjų pirkimų forma, arba
 - b) Sąjunga ne visiškai finansuoja veiklą, išskyrus atvejus, kai nurodyta kitaip, arba
 - c) veikla yra susijusi su valstybių narių sukurtais PVI imtuvais.
- 2a. 2 dalies b punktas netaikomas vyriausybinei infrastruktūrai, sukurtai pagal IRIS² subkomponentą.
3. Kai taikoma 2 dalis, Sąjungos institucijos, įstaigos, organai ar agentūros neįgyja nuosavybės teisių, bet naudojasi teise nemokamai susipažinti su rezultatais savo reikmėms ir teise trečiosioms šalims, įskaitant valstybes nares, išduoti neišimtinės licencijas naudotis rezultatais sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis be teisės išduoti sublicenciją arba reikalauti, kad gavėjai išduotų tokias neišimtinės licencijas trečiosioms šalims.
4. Sąjunga gali sudaryti atitinkamus susitarimus, kad įgytų trečiųjų šalių išplėto turto nuosavybę, kai toks turtas yra būtinas 58 straipsnyje nurodytiems komponentams įgyvendinti.

5. Komisija užtikrina, kad Sąjunga turėtų šias teises:
- a) teisę naudoti dažnius, reikalingus IRIS² vyriausybės infrastruktūros, PNT komponento, Žemės stebėjimo komponento ir prireikus SST ar prieigos prie kosmoso erdvės komponentų skleidžiamiems signalams perduoti, laikantis taikomų įstatymų ir kitų teisės aktų bei atitinkamų licencinių sutarčių, kurios sudaromos remiantis valstybių narių pateiktomis atitinkamomis paraiškomis dėl dažnių, už kuriuos ir toliau atsako valstybės narės; ir
 - b) teisę teikti pirmenybę IRIS² vyriausybinių paslaugų, o ne komercinių paslaugų teikimui, laikantis 61 straipsnyje nurodytose sutartyse nustatytinų sąlygų ir atsižvelgiant į įgaliotųjų valdžios sektoriaus naudotojų poreikius.

71 straipsnis

Paslaugų veiksmingumas, garantija ir atsakomybė

- 1. Komisija arba, kai aktualu, Agentūra parengia kiekvienos 58 straipsnyje nurodytų komponentų arba subkomponentų teikiamos paslaugos apibrėžties dokumentą, kuriame apibūdinamos tų paslaugų charakteristikos ir numatomas veiksmingumas. Paslaugos apibrėžties dokumentas skelbiamas viešai arba, jei tai yra paslaugos įgaliotiesiems valdžios sektoriaus naudotojams arba PVI naudotojams, juo dalijamasi su 76 straipsnyje nurodytomis atitinkamomis kompetentingomis institucijomis. SST subkomponento atveju 62 straipsnio 3 dalyje nurodyta SST partnerystė prisideda prie paslaugos apibrėžties dokumento parengimo.
- 1. -1 dalyje nurodytas numatomas veiksmingumas, taip pat 58 straipsnyje nurodytų komponentų ir subkomponentų pateikti duomenys ir informacija pateikiami be jokios aiškios ar numanomos jų kokybės, tikslumo, prieinamumo, patikimumo, spartos ir tinkamumo kokiam nors tikslui garantijos. Komisija, Agentūra ir bet kuri susijusi vyriausybės institucija šiuo atžvilgiu neprisiima jokios atsakomybės.

- 1a. Kai paslauga dėl suplanuoto ar nenumatyto įvykio neatitinka -1 dalyje nurodytame paslaugos apibrėžties dokumente deklaruojamų parametrų, naudotojai nepagrįstai nedelsiant informuojami atitinkamame paslaugos apibrėžties dokumente nustatyta tvarka.
 - 1b. Nukrypstant nuo 1 dalies, paslaugų įgaliotiesiems valdžios sektoriaus naudotojams, PVI ir gyvybės apsaugos paslaugų, nurodytų 59 straipsnio 3 dalies i punkte, atveju prie -1 dalyje nurodyto paslaugos apibrėžties dokumento pridedami konkretūs įsipareigojimai dėl numatomo veiksmingumo, kuriems gali būti taikomos tam tikros naudojimo sąlygos.
 - 1c. 77 straipsnio 1 dalies ga punkte nurodyti kontaktiniai punktai informuoja Komisiją arba, kai aktualu, Agentūrą, kai 1b dalyje nurodytas suplanuotas įvykis, susijęs su įgaliotiesiems valdžios sektoriaus naudotojams arba PVI naudotojams teikiamomis paslaugomis, gali daryti poveikį jų veiklai.
2. SST subkomponente dalyvaujančios valstybės narės nėra laikomos atsakingomis už žalą, padarytą dėl to, kad SST paslaugos neteikiamos arba jų teikimas nutraukiamas, už vėlavimą teikti SST paslaugas, už netikslią informaciją, suteiktą teikiant SST paslaugas, arba už kitus veiksmus, kurių imtasi reaguojant į SST paslaugų teikimą. 1b dalies tikslais tos valstybės narės nepagrįstai nedelsdamos praneša Komisijai ir Agentūrai apie bet koki nukrypimą nuo numatomo veiksmingumo.

72 straipsnis

Papildomos viešųjų pirkimų taisyklės

1. Perkančioji organizacija gali prašyti, kad konkurso dalyvis dėl sutarties dalies sudarytų subrangos sutartį su kitomis įmonėmis, kurios nepriklauso konkurso dalyvio grupei, vykdant konkurso procedūrą atitinkamais subrangos lygmenimis. Sutarčių, kurių vertė viršija 10 mln. EUR, atveju perkančioji organizacija siekia užtikrinti, kad ne mažiau kaip 30 % sutarties vertės įvairiais lygmenimis subrangos būdu būtų perduota įmonėms, nepriklausančioms pagrindinio konkurso dalyvio grupei, visų pirma tam, kad kosmoso ekosistemoje tarpvalstybiniu mastu galėtų dalyvauti MVĮ. Konkurso dalyvis nurodo priešzastis, dėl kurių netenkinamas prašymas sudaryti subrangos sutartį arba nukrypstama nuo 30 % tikslo. Perkančioji organizacija į skyrimo procedūros dokumentus gali įtraukti konkrečius reikalavimus, kad užtikrintų, kad pagrindiniai rangovai sutarties vykdymo metu laikytųsi šioje dalyje nustatytų viešųjų pirkimų principų.
 - 1a. Komisija informuoja 83 straipsnio 1 dalies g punkte nurodytą komitetą apie tai, kad pasiektas 1 dalyje nurodytas tikslas.
2. Viešieji pirkimai, susiję su paslaugų tęstinumu, PVI arba paslaugomis įgaliotiesiems valdžios sektoriaus naudotojams, laikomi atitinkančiais Finansinio reglamento I priedo II skirsnio 11.1 punkto c papunktyje nustatytą ypatingos skubos sąlygą.

73 straipsnis

Papildomos dotacijų taisyklės

1. [Sąjunga gali padengti iki 100 % tinkamų finansuoti išlaidų nedarydama poveikio bendro finansavimo principui.]
2. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 184 straipsnio 6 dalies, taikydamas fiksuotąsias normas, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali leisti arba nurodyti padengti gavėjo netiesiogines išlaidas, sudarančias iki 25 % visų tinkamų finansuoti tiesioginių veiksmo išlaidų.

3. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 207 straipsnio, didžiausia finansinės paramos suma, kuri gali būti išmokėta trečiajai šaliai, neviršija 200 000 EUR.
4. 62 straipsnio 3 dalyje nurodytai SST partnerystei gali būti suteikiama dotacija pagal Finansinio reglamento 198 straipsnio d punktą.

74 straipsnis

Papildomos netiesioginio valdymo taisyklės

1. Su Agentūra ir EKA pagal Finansinio reglamento 131 straipsnį sudaromas trišalis finansinis partnerystės pagrindų susitarimas ir pagal jį Agentūrai ir EKA gali būti pavesta atlikti biudžeto vykdymo užduotis.
2. Kai pagal 1 dalyje nurodytą trišalį susitarimą vykdomam viešajam pirkimui Agentūra arba EKA įsteigia Viešųjų pirkimų pasiūlymų vertinimo valdybą, Komisijos ir, kai aktualu, kito įgaliotojo subjekto ekspertai gali kaip nariai dalyvauti Viešųjų pirkimų pasiūlymų vertinimo valdybos posėdžiuose, turėti galimybę susipažinti su visais Viešųjų pirkimų pasiūlymų vertinimo valdybos parengtais dokumentais ir dalyvauti peržiūros posėdžiuose. Toks dalyvavimas nedaro poveikio Viešųjų pirkimų pasiūlymų vertinimo valdybos techniniam nepriklausomumui.
3. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies, jeigu Komisijos atliktas Sąjungos interesų apsaugos vertinimas yra teigiamas, Agentūrai arba jos teisių perėmėjams pagal netiesioginį valdymą pavestas užduotis Agentūra gali toliau pavesti Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytoms įstaigoms Komisijai taikomomis netiesioginio valdymo sąlygomis.
4. Kai viešųjų pirkimų ar su dotacijomis susijusią veiklą netiesioginio valdymo būdu įgyvendina įgaliotieji subjektai, vykdant komunikacijos, sklaidos veiklą ir naudojant bet kokią viešųjų pirkimų ar dotacijų lėšomis finansuojamą infrastruktūrą, įrangą, transporto priemones, atsargas ar pagrindinį rezultatą, nurodoma Sąjungos parama ir Sąjungos vėliava (emblema) bei finansavimo pareiškimas (kai tikslinga, išverstas į vietos kalbas) pagal Komisijos standartines komunikacijos taisykles.

Vaidmenys

1. Valstybės narės gali dalyvauti 58 straipsnyje nurodytuose komponentuose. Tuose komponentuose dalyvaujančios valstybės narės prisideda savo technine kompetencija, praktine patirtimi ir pagalba, visų pirma saugos ir saugumo srityje. Šis įnašas apima, kai tikslinga ir įmanoma, užtikrinimą, kad Sąjunga galėtų naudotis valstybių narių turimais arba jų teritorijoje esančiais duomenimis, informacija, paslaugomis ir infrastruktūra, kurie yra būtini geram veiksmų veikimui. Valstybės narės imasi priemonių, kad užtikrintų sklandų pagal šį skirsnį remiamų veiksmų veikimą, įskaitant dažnių paskirstymą ir apsaugą.
2. Komisijai tenka visa atsakomybė už 58 straipsnyje nurodytų komponentų įgyvendinimą, be kita ko, saugumo srityje, nedarant poveikio valstybių narių prerogatyvoms nacionalinio saugumo srityje. Nedarant poveikio kitoms Sąjungos politikos sritims, Komisija taip pat prižiūri tų komponentų įgyvendinimą.
3. Komisija:
 - a) valdo visus 58 straipsnyje nurodytus komponentus ar subkomponentus, kurie nėra pavesti kitam subjektui;
 - b) apibrėžia 58 straipsnyje nurodytų komponentų prioritetus 15 straipsnyje nurodytose darbo programose ir jų ilgalaikę raidą pagal naudotojų reikalavimus ir prižiūri tų darbo programų įgyvendinimą;

- ba) nedarant poveikio Agentūros ar kitų įgaliotųjų subjektų užduotims, užtikrina, kad 58 straipsnyje nurodytų komponentų teikiamų duomenų ir paslaugų įsisavinimas ir naudojimas būtų skatinamas ir kuo labiau didinamas viešajame ir privačiajame sektoriuose, be kita ko, remdama tinkamą tų paslaugų ir patogių naudoti sąsajų plėtojimą, skatindama stabilią ilgalaikę aplinką, plėtodama tinkamas įvairių taikomųjų programų komponentų sinergijas ir užtikrindama komponentų pagal šį skirsnį ir kitų Sąjungos veiksmų bei programų papildomumą, nuoseklumą, sinergijas ir sąsajas;
 - bb) skatina veiklos pagal šį skirsnį ir Sąjungos, nacionaliniu ar tarptautiniu lygmeniu kosmoso srityje vykdomos veiklos suderinamumą;
 - c) nustato ir koordinuoja 58 straipsnyje nurodytų komponentų tarptautinį aspektą, kad būtų užtikrintas suderinamumas su Sąjungos išorės veiksmų politika ir nuoseklus požiūris į ją jos kompetencijos srityje.
4. Kai būtina užtikrinti sklandų 58 straipsnyje nurodytų komponentų veikimą ir sklandų jų teikiamų paslaugų teikimą, atsižvelgdama į konsultacijų su naudotojais ir kitais suinteresuotaisiais subjektais rezultatus, Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato technines ir eksploataavimo specifikacijas, reikalingas tiems komponentams ir subkomponentams bei jų teikiamoms paslaugoms įgyvendinti ir jų raidai. Nustatydama tas technines ir eksploataavimo specifikacijas, Komisija vengia mažinti bendrąjį saugumo lygį ir laikosi atgalinio suderinamumo reikalavimų. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 83 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

5. Prireikus Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais patvirtina priemonės, reikalingas antžeminės infrastruktūros vietai nustatyti, remiantis 77 straipsnio 3 dalyje nurodytais saugumo reikalavimais, taikant atvirą ir skaidrų procesą ir užtikrinant patikimą finansų valdymą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 83 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
6. Agentūra turi savo užduotis, nurodytas [EUSPA] reglamento (ES) xx/xx* 4 straipsnio 1 dalyje, ir jai Komisija gali pavesti kitas užduotis, nurodytas to reglamento 4 straipsnio 2, 3 ir 5 dalyse, laikydamasi Finansinio reglamento.
7. Su sąlyga, kad bus apsaugoti Sąjungos interesai, EKA gali būti pavestos šios užduotys:
 - a) PNT komponento atžvilgiu: pagrindinių sistemų plėtotė ir antžeminio segmento dalių ir palydovų dalių projektavimas ir plėtojimas, įskaitant bandymus ir tvirtinimą;
 - b) programos „Copernicus“ subkomponento atžvilgiu:
 - i) kosmoso komponento koordinavimas ir įgyvendinimas bei jo plėtotė;
 - ii) kosmoso infrastruktūros ir susijusio antžeminio segmento dalių projektavimas, plėtojimas ir statyba, įskaitant tos infrastruktūros eksploatavimą ir susijusius viešuosius pirkimus, išskyrus atvejus, kai tą eksploatavimą atlieka kiti subjektai, pavyzdžiui, Europos meteorologinių palydovų eksploatavimo organizacija (EUMETSAT);
 - iii) kai tinkama, galimybės susipažinti su trečiųjų šalių duomenimis suteikimas;

* OL: prašom tekste įrašyti reglamento, išdėstyto dokumente 2026/0084(COD), numerį.

- c) EOGS subkomponento atžvilgiu: naujų Žemės stebėjimo kosmoso misijų ir susijusių antžeminių segmentų dalių projektavimas ir plėtojimas;
 - d) IRIS² subkomponento atžvilgiu:
 - i) plėtojimo, patvirtinimo ir susijusios diegimo veiklos, susijusios su vyriausybinių paslaugų plėtojimo, patvirtinimo ir diegimo etapais bei vyriausybiniams paslaugoms teikti būtinos plėtos ir raidos priežiūra, vykdoma pagal 61 straipsnio 15 dalyje nurodytas sutartis ir laikantis pagal 74 straipsnio 1 dalyje nurodytą finansinį partnerystės pagrindų susitarimą sudarytų susitarimų dėl įnašo sąlygas, užtikrinant EKA pavestų užduočių ir biudžeto bei galimo EKA įnašo koordinavimą;
 - ii) techninių ekspertinių žinių teikimas, be kita ko, įgyvendinimo metu;
 - da) NEO ir SWE subkomponentų atžvilgiu: parengiamųjų mokslinių tyrimų ir plėtos veikla.
8. Remiantis Komisijos atliktu vertinimu, EKA gali būti pavedamos kitos užduotys, grindžiamos 58 straipsnyje nurodytų komponentų poreikiais, įskaitant specialią mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą, jeigu tos užduotys nesidubliuoja su kitų įgaliotųjų subjektų vykdoma veikla ir jeigu jomis siekiama padidinti tų komponentų įgyvendinimo veiksmingumą.

- 8a. Jei SATCEN valdyba patvirtina pagal Tarybos sprendimo 2014/401/BUSP 18 straipsnį, SATCEN pavedama teikti 60 straipsnio 8 dalies b ir c punktuose nurodytas EOGS paslaugas ir EOGS duomenis įgaliotiesiems valdžios sektoriaus naudotojams ir eksploatuoti 60 straipsnio 8 dalies a punkto i papunktyje nurodytą EOGS infrastruktūros federavimo lygmenį. Įgyvendinant pagal šią dalį SATCEN pavestas užduotis, įskaitant prieigos politikos, apribojimų ir prioritetų, susijusių su EOGS paslaugų teikimu įgaliotiesiems valdžios sektoriaus naudotojams, nustatymą, atsižvelgiama į Sąjungos BUSP interesus pagal Tarybos sprendimą 2014/401/BUSP ir valstybių narių nacionalinio saugumo interesus.
9. Nedarant poveikio 8a daliai, jei apsaugomi Sąjungos interesai, Komisija gali visa apimtimi arba iš dalies pavesti užduotis įgyvendinti 58 straipsnyje nurodytus komponentus atitinkamiems subjektams, pavyzdžiui, EUMETSAT, Europos aplinkos agentūrai, Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūrai, Europos jūrų saugumo agentūrai, SATCEN, Europos vidutinės trukmės orų prognozių centrai ir organizacijai „Mercator Ocean International“.

76 straipsnis

Kompetentingos institucijos

1. Kai reikia dėl 58 straipsnyje nurodytų subkomponentų, kurie teikia paslaugas įgaliotiesiems valdžios sektoriaus naudotojams, kiekvienas dalyvis paskiria kompetentingą instituciją. Kompetentinga institucija užtikrina, kad:
- a) naudojimasis atitinkamomis paslaugomis atitiktų 77 straipsnio 3 dalyje nurodytus bendruosius saugumo reikalavimus;
 - b) būtų nustatytos ir valdomos prieigos prie atitinkamų paslaugų teisės;

- c) naudotojų įrangą, būtina atitinkamoms paslaugoms naudoti, ir susijusios elektroninių ryšių jungtys ir informacija būtų naudojamos ir tvarkomos laikantis 77 straipsnio 3 dalyje nurodytų bendrųjų saugumo reikalavimų;
 - d) būtų paskirtas pagrindinis kontaktinis punktas, kuris reikiamu mastu padėtų teikti pranešimus apie saugumo riziką ir grėsmes, ypač apie nustatytus elektromagnetinius trukdžius, kurie gali pakenkti pagal 58 straipsnyje nurodytus komponentus sukurtoms paslaugoms.
2. PVI kompetentingų institucijų veiksmai, užduotys ir funkcijos nurodyti Sprendimo Nr. 1104/2011/ES 5 straipsnyje.

77 straipsnis

Valdymo ir saugumo principai

1. 58 straipsnyje nurodytų komponentų ir konkrečios veiklos valdymo principai grindžiami:
- a) paslaugų tęstinumu ir būtinos infrastruktūros tęstinumu, įskaitant apsaugą nuo atitinkamų grėsmių;
 - a) aiškiu užduočių ir atsakomybės paskirstymu tarp įgyvendinimo procese dalyvaujančių subjektų, remiantis atitinkama jų kompetencija ir vengiant užduočių ir atsakomybės sutapimo ar dubliavimosi, taip užtikrinant aiškią atskaitomybę;
 - b) valdymo struktūros aktualumu atitinkamai konkrečioms kiekvieno 58 straipsnyje nurodyto komponento ar subkomponento poreikiams;
 - c) didele 58 straipsnyje nurodytų komponentų ir jų veiklos kontrole, įskaitant griežtą visų subjektų išlaidų ir tvarkaraščių vykdymą, taip pat veiksmingumo užtikrinimą, atsižvelgiant į jų atitinkamus vaidmenis ir užduotis;

- d) skaidriu ir ekonomiškai efektyviu valdymu;
 - f) sistemingu ir struktūrizuotu 58 straipsnyje nurodytų komponentų teikiamų duomenų, informacijos ir paslaugų naudotojų poreikių, taip pat susijusių mokslinių ir technologinių pokyčių nagrinėjimu;
 - g) nuolatinėmis pastangomis kontroliuoti ir mažinti grėsmes;
 - ga) paslaugų įgaliotiesiems valdžios sektoriaus naudotojams ir PVI atveju – atitinkamos eksploatavimo veiklos koordinavimu su 76 straipsnyje nurodytomis kompetentingomis institucijomis ir valstybių narių paskirtais kontaktiniais punktais, atstovaujančiais atitinkamiems tų paslaugų naudotojams.
- 1a. Saugumo akreditavimo valdyba, įsteigta pagal [EUSPA] reglamento (ES) xx/xx* 15 straipsnį, yra šio reglamento 58 straipsnyje nurodytų komponentų ir subkomponentų saugumo akreditavimo institucija. Tas akreditavimas vykdomas pagal to reglamento 16 straipsnį.
2. Komponentų pagal šį skirsnį, įskaitant jų antžeminę ir kosmoso infrastruktūrą, saugumo principai grindžiami:
- a) atsižvelgiant į valstybių narių patirtį saugumo srityje ir remiantis jų geriausios patirties pavyzdžiais;
 - b) užtikrinant antžeminės infrastruktūros, kuri yra neatskiriama 58 straipsnyje nurodyto komponento dalis ir yra valstybių narių teritorijoje, apsaugą, imantis priemonių, kurios yra bent lygiavertės priemonėms, būtinoms Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektams apsaugoti, kaip tai suprantama Tarybos direktyvoje (ES) 2022/2557;

* OL: prašom tekste įrašyti reglamento, išdėstyto dokumente 2026/0084(COD), numerį.

- c) taikant Tarybos sprendimą 2013/488/ES (kiek tai susiję su valstybėmis narėmis) ir Komisijos sprendimą (ES, Euratomas) 2015/444 (kiek tai susiję su Komisija), kuriuose, *inter alia*, numatytas eksploatavimo funkcijų ir su akreditavimu susijusių funkcijų atskyrimas;
 - d) laikant Komisiją visos įslaptintos informacijos, kurią sukūrė įgaliotieji subjektai, kaip nurodyta 74 straipsnio 1 dalyje, rengėja;
 - e) užtikrinant, kad pagal [EUSPA] reglamento (ES) xx/xx* 15 straipsnį įsteigta Saugumo akreditavimo valdyba vykdytų savo užduotis, nedarant poveikio Komisijos ar tų įgaliotųjų subjektų pareigoms ir nepažeidžiant valstybių narių kompetencijos saugumo akreditavimo srityje;
3. Komisija užtikrina, kad būtų atliekama ir atnaujinama 58 straipsnyje nurodytų esamų komponentų ar subkomponentų rizikos ir grėsmių analizė. Komisija užtikrina, kad būtų atliekama kiekvieno būsimo komponento ar subkomponento rizikos ir grėsmių analizė. Remdamasi ta analize, Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato kiekvieno komponento ar subkomponento bendruosius saugumo reikalavimus. Tai darydama Komisija atsižvelgia į tų reikalavimų poveikį sklandžiam to komponento ar subkomponento veikimui, visų pirma, kiek tai susiję su išlaidomis, rizikos valdymu ir tvarkaraščiu. Komisija taip pat užtikrina, kad nesumažėtų bendras saugumo lygis, nebūtų pakenkta tuo komponentu ar subkomponentu grindžiamos esamos įrangos veikimui ir būtų atsižvelgta į kibernetinio saugumo riziką. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 83 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros. Subjektai, dalyvaujantys įgyvendinant kosminę veiklą pagal šį skirsnį, imasi būtinų priemonių, be kita ko, atsižvelgdami į rizikos ir grėsmių analizėje nustatytas problemas, kad užtikrintų komponentų pagal šį skirsnį saugumą.

* OL: prašom tekste įrašyti reglamento, išdėstyto dokumente 2026/0084(COD), numerį.

4. Jei dėl sistemų eksploatavimo kyla pavojus Sąjungos arba valstybių narių saugumui, taikomos Sprendime (BUSP) 2021/698⁵⁵ nustatytos procedūros.

4 SKIRSNIS

PARAMA CIVILINĖS SAUGOS PRAMONĖS POLITIKAI

79 straipsnis

Konkrečios nuostatos dėl paramos civilinės saugos pramonės politikai

Pagal šį skirsnį remiamais veiksmais padedama siekti 3 straipsnio 1 dalyje nustatytų bendrųjų tikslų ir 3 straipsnio 2 dalies d punkto 4 papunktyje nustatytų konkrečių tikslų.

80 straipsnis

Konkreči veikla, kuria remiama civilinės saugos pramonės politika

1. Parama civilinės saugos pramonės politikai visų pirma skiriama šioms taikymo sritims:
 - a) ypatingos svarbos ir dvejojo naudojimo infrastruktūros, taip pat ypatingos svarbos subjektų saugumas ir atsparumas iškilus bet kokio tipo grėsmėms saugumui;
 - b) technologijų, pajėgumų ir sprendimų, įskaitant priemones, kuriomis stiprinamas saugumo technologijų standartizavimas, sertifikavimas ir sąveikumas, kurie yra svarbūs nusikalstamumo, visų pirma terorizmo, smurtinio ekstremizmo, sunkių nusikaltimų ir organizuoto nusikalstamumo bei nusikaltimų pasinaudojant kibernetine erdve prevencijai ir reagavimui į juos;

⁵⁵ 2021 m. balandžio 30 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2021/698 dėl pagal Sąjungos kosmoso programą diegiamų, eksploatuojamų ir naudojamų sistemų ir paslaugų, galinčių turėti įtakos Sąjungos saugumui, saugumo, kuriuo panaikinamas Sprendimas 2014/496/BUSP, (OL L 170, 2021 5 12, p. 178–182, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/698/oj>).

- c) prekių ir asmenų kontrolės pasienyje technologijos, pajėgumai ir sprendimai, sienų ir logistikos centrų apsauga, jūrų saugumas ir stebėjimas bei muitinės saugumas, ir
 - d) civilinė parengtis, prevencija ir reagavimo pajėgumai iškilus gamtinėms ar žmogaus sukeltoms, atsitiktinėms ar tyčinėms grėsmėms saugumui.
2. Parama civilinės saugos pramonės politikai įgyvendinama visų pirma vykdant šią veiklą:
- a) mokslinių tyrimų ir inovacijų, veiklos plėtros, paramos MVI, įgūdžių ugdymo ir gamybos veiksmus;
 - b) technologijų ir sprendimų bandymus ir patvirtinimą;
 - c) technologijų ir sprendimų diegimą ir panaudojimą rinkoje, įskaitant atvejus, kai tai daro saugumo specialistai;
 - d) atitinkamų Sąjungos teisės aktų ir politikos rengimo, įgyvendinimo, stebėsenos ir vykdymo užtikrinimo veiksmų, įskaitant nacionalinių kontaktinių punktų pajėgumų kūrimą, rėmimą.
3. Parama, teikiama vykdant 1 ir 2 dalyse nurodytas taikymo sritis ar veiklą, gali būti teikiama bet kokia forma, įskaitant bendradarbiavimu grindžiamą mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą, nustatytą Reglamente (ES) [XXX] [bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa] ir nurodytą konkrečioje specialioje darbo programos dalyje.
4. Į darbo programas, priimtas remiantis šio reglamento taisyklėmis pagal šį skirsnį, įtraukiama konkreti specialioji dalis ir užtikrinamas suderinamumas su konkurencingumo ir visuomenės veikla, remiama pagal Reglamentą (ES) [XXX] [bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“].

81 straipsnis

Nuosavybės teisė į rezultatus

1. Jei Sąjungos parama teikiama viešųjų pirkimų forma, nuosavybės teisė į rezultatus priklauso Sąjungai.
2. Kai Sąjungos parama teikiama dotacijos forma, Sąjungos institucijos, įstaigos, organai ar agentūros, paprašius, naudojasi teisėmis nemokamai susipažinti su rezultatais, kad plėtotų, įgyvendintų ir stebėtų esamą Sąjungos politiką ar programas savo kompetencijos srityse, ir teise trečiosioms šalims išduoti neišimtinės licencijas naudotis rezultatais sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis be teisės išduoti sublicenciją arba reikalauti, kad gavėjai išduotų tokias neišimtinės licencijas trečiosioms šalims, nebent kitaip numatyta dotacijos sutartyje.
3. Apie bet kokį rezultatų, sukurtų padedant neasocijuotosiose trečiosiose valstybėse įsisteigusiems teisės subjektams arba neasocijuotosios trečiosios valstybės subjektams, nuosavybės teisės perdavimą arba išimtinių licencijų gauti rezultatus suteikimą reikia iš anksto pranešti Komisijai bei gauti jos patvirtinimą, ir tai įvykdoma per trejus metus nuo galutinio veiksmo apmokėjimo, laikantis sąlygų, kuriomis užtikrinama Sąjungos saugumo interesų apsauga.

82 straipsnis

Papildomos dotacijų taisyklės

1. Veiklos, kuria remiami koordinavimo ir paramos veiksmai civilinės saugos pramonės srityje, atveju Sąjungos parama gali padengti iki [100] % tinkamų finansuoti išlaidų, nedarant poveikio bendro finansavimo principui.
2. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 184 straipsnio 6 dalies, kai taikomos fiksuotosios normos, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali leisti arba nurodyti finansuoti gavėjo netiesiogines išlaidas iki ne daugiau kaip 25 % visų tinkamų finansuoti tiesioginių veiksmo išlaidų, išskyrus tiesiogines tinkamas finansuoti subrangos išlaidas, finansinę paramą trečiosioms šalims ir bet kokius vieneto įkainius arba fiksuotąsias sumas, į kurias įtrauktos netiesioginės išlaidos.

VIII skyrius

Baigiamosios nuostatos

83 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011, ir jis gali būti sušaukiamas šių sudėčių:
 - a) EKF generalinio komiteto – dėl strateginės EKF įgyvendinimo apžvalgos, dėl klausimų, susijusių su bendraisiais tikslais arba apimančių daugiau nei vieną iš 3 straipsnio 2 dalyje nurodytų konkrečių tikslų;
 - b) Perėjimo prie švarios energijos komiteto – klausimais, susijusiais su 3 straipsnio 2 dalies a punkte nustatytais konkrečiais tikslais;
 - c) Sveikatos, biotechnologijų, žemės ūkio ir bioekonomikos komiteto – klausimais, susijusiais su 3 straipsnio 2 dalies b punkte nustatytais konkrečiais tikslais;
 - d) Skaitmeninio komiteto – klausimais, susijusiais su 3 straipsnio 2 dalies c punkte nustatytais konkrečiais tikslais;
 - e) Gynybos pramonės komiteto – klausimais, susijusiais su 3 straipsnio 2 dalies d punkto 2 papunktyje nustatytais konkrečiais tikslais; jis gali būti sušaukiamas į skirtingų sudėčių pogrupių pagal 44 straipsnio 1 dalyje nurodytą veiklą posėdžius;
 - f) Atsparumo komiteto – klausimais, susijusiais su 3 straipsnio 2 dalies d punkto 1 papunktyje nustatytais konkrečiais tikslais;

- g) Kosmoso komiteto – klausimais, susijusiais su 3 straipsnio 2 dalies d punkto 3 papunktyje nustatytais konkrečiais tikslais; jis gali būti sušaukiamas į skirtingų sudėčių pograpių pagal 58 straipsnio 1 dalyje nurodytus komponentus ir subkomponentus posėdžius;
 - h) Civilinės saugos pramonės komiteto – klausimais, susijusiais su 3 straipsnio 2 dalies d punkto 4 papunktyje nustatytais konkrečiais tikslais.
 - ha) Saugumo komiteto – ES įslaptintos informacijos apsaugos ir susijusiais saugumo aspektais, kylančiais dėl klausimų, susijusių su 3 straipsnio 2 dalies d punkte nustatytais konkrečiais tikslais, kurio kompetencija skiriasi nuo kitų sudėčių komitetų kompetencijos ir negali su ja sutapti.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis, o nuomonės prašoma iš labiausiai susijusios sudėties komiteto.
 3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis, o nuomonės prašoma iš labiausiai susijusios sudėties komiteto.
 4. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 8 straipsnis kartu su jo 5 straipsniu.
 - 4a. Jei 1 dalies e, f, g, h arba ha punktuose nurodyti komitetai nuomonės nepateikia, Komisija įgyvendinimo akto projekto nepriima ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.
 5. Kai komiteto nuomonei gauti būtina rašytinė procedūra, tokia procedūra laikoma baigta be rezultato, jei per nuomonei pateikti nustatytą laikotarpį taip nusprendžia komiteto pirmininkas arba to prašo paprastoji komiteto narių dauguma.

6. 1 dalies b–h punktuose nurodyti komitetai gali būti sušaukiami į skirtingų darbo grupių pagal konkrečius politikos linijų komponentus posėdžius, o ha punkte nurodytas komitetas – į saugumo darbo grupių posėdžius, siekiant spręsti ES įslaptintos informacijos apsaugos ir susijusių saugumo aspektų klausimus, kylančius dėl klausimų, susijusių su 3 straipsnio 2 dalies d punkte nustatytais konkrečiais tikslais.
- 6a. Sušaukiant komitetus nagrinėti konkrečią bendradarbiavimu grindžiamai mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklai skirtą specialią dalį, kaip nurodyta 15 straipsnio 2 dalyje, išskyrus VII skyriaus 2 skirsnyje nustatytos veiklos darbo programas, į atitinkamų sudėčių komitetų darbotvarkes įtraukiami specialūs punktai, susiję su bendradarbiavimu grindžiamai mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklai skirta darbo programų dalimi. Į posėdžius kviečiama po du kiekvienos valstybės narės atstovus.
7. Trečiųjų valstybių, tarptautinių organizacijų arba kitų Sąjungos institucijų, įstaigų ir agentūrų atstovai gali būti kviečiami dalyvauti įvairių sudėčių komitetų posėdžiuose jų darbo tvarkos taisyklėse nustatytais sąlygomis, atsižvelgiant į Sąjungos saugumo ir viešosios tvarkos interesus. Jie nedalyvauja komiteto posėdyje balsavimo metu ir nedalyvauja balsavime. Trečiųjų valstybių arba tarptautinių organizacijų atstovai nedalyvauja svarstymuose dėl klausimų, susijusių su atitiktimi reikalavimams, įskaitant svarstymus, susijusius su šio reglamento 9 ir 10 straipsniais.
8. EIVT ir EGA Gynybos pramonės komiteto posėdžiuose kviečiamos dalyvauti stebėtojo teisėmis ir pateikti savo nuomonę bei prie komiteto darbo prisidėti ekspertinėmis žiniomis.

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. Įgaliojimai priimti šiame reglamente nurodytus deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami laikotarpiui nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos iki 2035 m. gruodžio 31 d.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti šiame reglamente nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal šį reglamentą priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.
- 6a. Šis reglamentas nedaro poveikio Komisijos deleguotajam reglamentui Nr. 1159/2013, kuris, jei aktualu, lieka galioti tol, kol bus iš dalies pakeistas remiantis šiuo reglamentu.

85 straipsnis

Reglamento (ES) 2021/696 pakeitimai

Reglamento (ES) 2021/696 I, II ir III antraštinės dalys, 26, 27, 28, 30, 31, 32, 33 ir 43 straipsniai, VI, VII, VIII ir X antraštinės dalys išbraukiami nuo 2028 m. sausio 1 d.

86 straipsnis

Reglamento (ES) 2023/588 pakeitimai

Reglamento (ES) 2023/588 I, II, III, IV skyriai, 24, 25, 26, 28 ir 29 straipsniai, VII, VIII, IX ir X antraštinės dalys išbraukiami nuo 2028 m. sausio 1 d.

87 straipsnis

Reglamento (ES) 2025/2643 pakeitimai

Reglamento (ES) 2025/2643 II ir IV skyriai išbraukiami.

88 straipsnis

Panaikinimas

Nuo 2028 m. sausio 1 d. panaikinami šie reglamentai:

- a) 2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/522, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. laikotarpio Sąjungos veiksmų sveikatos srityje programa (programa „ES – sveikatos labui“) ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 282/2014;
- b) 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/694, kuriuo nustatoma Skaitmeninės Europos programa ir panaikinamas Sprendimas (ES) 2015/2240;
- c) 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/697, kuriuo įsteigiamas Europos gynybos fondas ir panaikinamas Reglamentas (ES) 2018/1092;
- d) 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/783, kuriuo nustatoma Aplinkos ir klimato politikos programa (LIFE) ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1293/2013.

89 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Šiuo reglamentu nedaromas poveikis veiksnių tęsimui ar keitimui, jeigu jie pradėti pagal 85 straipsnyje nurodytus pagrindinius aktus, kurie toliau taikomi tiems veiksniams tol, kol jie užbaigiami.
2. Šiuo reglamentu nedaromas poveikis įgyvendinimo aktams, priimtiems pagal Reglamentą (ES) 2021/696 ir Reglamentą (ES) 2023/588. Šie aktai, jei aktualu, galioja tol, kol bus pakeisti remiantis šiuo reglamentu, išskyrus sprendimus, priimtus pagal Reglamento (ES) 2023/588 36 straipsnio 4 dalį.

- 2a. Šiuo reglamentu nedaromas poveikis įgyvendinimo aktams, priimtiems pagal Reglamento (ES) 2025/2643 35 straipsnį. Jei aktualu, tie aktai lieka galioti. Remdamasi Komisijos pasiūlymu, Taryba kvalifikuota balsų dauguma gali iš dalies pakeisti pagal Reglamento (ES) 2025/2643 35 straipsnį priimtus įgyvendinimo aktus.
3. Iš 4 straipsnio 1 dalyje nurodyto finansinio paketo taip pat gali būti dengiamos techninės ir administracinės pagalbos išlaidos, reikalingos siekiant užtikrinti perėjimą tarp EKF ir priemonių, priimtų pagal pirmoje pastraipoje nurodytus pagrindinius teisės aktus.

90 straipsnis

Įsigaliojimas

1. Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
2. Šis reglamentas taikomas nuo 2028 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas / Pirmininkė

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė